Falla

Plaça Malva

Alzira 2017

TRO D'AVÍS

VVÓ

col·loqui

entre un càmera i un tècnic de so de la nova televisió valenciana

Càmera. Si no isc, rebente. Ja no ho suportava més. Quin guirigall! Tots volen tindre raó. El programa a punt de començar i cadascú vol que es faça el que ell proposa. Pel que sembla, encara hi ha gent negociant. I a mi no paren de fer-me suggeriments. Que si enfoque més cap ací o cap allà. Que si és necessari que aparega bé el President o la Vicepresidenta! Que si estem en una nova televisió valenciana i que no s'han d'admetre pressions de ningú! Que si això o que si allò!

Tècnic de so. Què m'has de dir? Per a tornar-se boig! I és comprensible. No has d'oblidar que és el programa estrella de la nova televisió valenciana. No debades, va ser la proposta més votada per aclamació popular.

Càmera. No, si a mi em sembla fantàstic! No et penses! Inaugurar les noves emissions amb un festival de cançó valenciana, crec que és un encert i també un acte de justícia. Els altres sempre l'havien amagada i silenciada.

Tècnic de so. Des de primera hora, no t'oblides!

Càmera. Sí, sí, no m'oblide! Per això té encara més valor el programa de *Valenciavisió*, una espècie de festival d'«Eurovisión» a la valenciana. Ara que està tant de moda fer totes les coses «a la valenciana»: les coalicions, els governs, les reivindicacions, els homenatges, la paella...

Tècnic de so. Perdona, però la paella sempre s'ha fet, o es deu fer –dic jo–, a la valenciana. O no?

Càmera. Sí, la paella sí, però les retransmissions televisives s'hauran de fer segons els criteris dels tècnics. En això, estaràs d'acord...

Tècnic de so. Sí, en això estic d'acord amb tu! No pot ser que tots vulguen manar. Però tu perquè no protestes. Ara es pot fer! Tot el món és molt democràtic!

Càmera. Calla, calla! Que ja puc donar gràcies que he entrat a la nova televisió, a pesar de ser un antic treballador de Canal 9. Si arriben a descobrir que sóc cosí germà d'un antic veí del senyor Camps i que vaig entrar *enxufat*..., no sé si haguera tornat a treballar o estaria encara bambant pels carrers.

Tècnic de so. El cas és que estem ací i hem d'aprofitar l'ocasió. Esperem que els programes siguen un èxit i que la nova televisió no tinga els defectes de l'anterior.

Càmera. De moment, sembla que *Valenciavisió* ho serà! Perquè amb el rebombori s'ha armat des que es va anunciar el programa!

Tècnic de so. Sí! I ben gran! Uns volien que fóra un festival de cançons noves i de grups desconeguts, altres que participaren cantants i bandes conegudes amb cançons noves, però davant la protesta de molts dels veterans que parlaven d'injustícia històrica, s'ha optat perquè a la primera edició es puguen presentar totes les cançons valencianes que han fet història. Es tractarà, per tant, d'elegir la millor cançó valenciana de tots els temps.

Càmera. Sí! Eixe és l'objectiu, perquè la selecció de les cançons que han arribat a la final és «de categoria», com diem els valencians: *Al vent*, *El Tio Canya*, *El Cabanyal*, *La Panderola*, *Què vos passa valencians?*, *Al país de l'olivera*, *El dia que tot rebente*, *L'estranger*, *Desprotegits*, *València 9 d'Octubre*, *La malaguenya de Barxeta* i *València en falles*. I, més encara, si tenim en compte totes les que s'han quedat fora.

Tècnic de so. Però haurem d'entrar, perquè m'estan avisant per l'auricular que els presentadors ja han arribat i que les primeres autoritats no tardaran en fer-ho.

Càmera. Anem, anem! I que isca tot bé!

Josep Antoni Fluixà

VALENCIAVISIÓ

el festival de la cançó valenciana

ALZIRA 2017

sense talls publicitaris! i en rigorosíssim directe

Programa elaborat i financiat per

MALVA PRODUCCIONS

Edició
Associació Cultural Falla Plaça Malva

Productor executiu
José Manuel Rubio Albentosa

Guionista
Enric Lluch

Presentadors
Carlos Galiana i Ángeles Hernández

Equip assessor de continguts
Josep A. Fluixà · Enric Lluch · Antonio Ortiz Fuster *Ortifus*
Miguel A. Martínez · Alba Fluixà · Teresa Giner
Sebas Marín · Maria Isabel Pellicer

Equip de redacció
Ángeles Hernández · Carlos Galiana · Ferran Martínez
Salvador Bolufer · Enric Xavier Ferrús
Antoni Lluís Martínez · Eugeni Alemany

Correcció de textos
Maria Calvo Palomares

Raccord
Miguel Ángel Martínez

Direcció d'art
Antonio Ortiz Fuster *Ortifus*

Il·lustració
Teresa Giner *Artepipa*

Fotografia
Hayack

Perruqueria, maquillatge i atrezzo
Arual Estilistes

Infografia cabecera
Laura Granell (Editorial Reclam)

Guia didàctica
Textos: Josep A. Fluixà
Dibuixos: Alba Fluixà

Programa de mà per als espectadors
Raül Calabuig

Publicitat
Maria Isabel Pellicer Rubio

Col·laboradors equip de redacció
Josep A. Fluixà · Enric Lluch · Vicent J. Climent · Aureliano J. Lairón · Immaculada Cerdà · Alba Fluixà · Pilar Moncho · Carles Cano · Jesús Huguet · Leonardo Giménez · Juan Pablo Giner
Rubén Tello · Joan Baldoví · Pilar Soriano · Pere Fuset · Giuseppe Grezzi · Juan Carlos Moragues · Vicent Baldoví · Ana Cuesta · Vicent Cucarella · José A. Martínez · Albert March · Jordi Giménez
Salvador Bolufer · Agustí Ferrer · Jesús Peris · Álex Ramírez · Toni Herreros · Jaume Bronchud · Xavier Cantera · Francisco Fernández · Inmaculada Guerrero · Pau Alabajos · José Ribera
Sixto Ferrero · Ricardo Calvo · Xavier Barber · Miguel A. Martínez

Disseny gràfic
Santiago Sancho Gómez

Producció tècnica
Blauverd Impressors, S. L.

Dipòsit Legal
V-200-2012

Col·laboren
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport de la Generalitat Valenciana; ONCE

El present llibret ha participat en la convocatòria dels premis de la Generalitat Valenciana per a la promoció de l'ús del valencià

FALLES D'ALZIRA, FESTES D'INTERÉS TURÍSTIC NACIONAL I BÉ D'INTERÉS CULTURAL

LES FALLES, PATRIMONI INMATERIAL DE LA HUMANITAT (UNESCO)

El dia que tot rebente
La Gossa Sorda
112

Què vos passa valencians?
Paco Muñoz
80

GUARDÓ D'OR MALVA
PACO MUÑOZ

El Cabanyal
Els Pavesos
46

La Pandereola
Carraixet
62

La malaguenya de Barxeta
Pep Gimeno, *Botifarra*
182

Al vent
Raimon
12

València 9 d'octubre
Pau Alabajos
166

València en falles
Bajoqueta Rock
196

Al país de l'olivera
Obrint Pas
96

VWÓ
VALENCIAVISIÓ

Desprotegits
Andreu Valor
148

L'estranger
Eva Dénia
132

Tio Canya
Al Tall
28

el fallerio
240

els monuments
272

I Concurs de Corals Infantils
332

ENS HEM DEIXAT A ALGÚN PER CANTAR?

Canal Mou en imatges
221

Malva: una aposta per la cultura
290

Malva: el valor de la cultura, la sàtira i la poesia
308

espai publicitari
339

GUARDÓ D'OR MALVA

Un home-artista valencià anomenat...

PACO MUÑOZ

Potser, caldrà elaborar alguna enciclopèdia que reunisca els homenots que, al llarg dels últims s'han manifestat ferms en les seues conviccions personals. En aquesta suposada enciclopèdia, sens dubte, caldria encabir Paco Muñoz, un autèntic homenot fidel a uns principis que pretenien —i pretenen—, manifestar de manera oberta i sense cap tipus d'ambigüitat, l'estima i la defensa de tot allò que significa la seua llengua, la seua terra, la seua cultura i la seua gent. Uns principis que, com sol ser normal en un país tan estrany com el nostre, li han produït la sensació, real, d'estar lluitant sempre en el bàndol equivocat.

Caldria suposar que, davant d'aquest tipus d'experiència de "perdedor", Paco Muñoz mostrara una actitud, si més no, amargada i deprimida. Raons en tindria més que de sobres, perquè resulta ben dur ser rebutjat per sistema per la dreta *ultramontana* i, alhora, no ser reconegut per moltes de les innombrables barraquetes de l'anomenat progressisme, sovint urpa a la grenya per tal de dilucidar qui representa millor el concepte de cultura pròpia. País!

Però, no. Davant d'aquesta situació, esperpèntica però real, Paco Muñoz ha seguit treballant en allò que qualsevol amb dos dits de seny haguera fet en circumstàncies ordinàries: dedicar-se a fer el que sap fer, en el seu cas a cantar i, al temps, posicionar-se en uns pressupòsits, sempre els mateixos, que consisteixen en la defensa genèrica d'allò que és nostre sense esperar res a canvi. O en tot cas, confiant en un mínim reconeixement (a hores d'ara, ben agraït i pagat per les constants mostres d'afecte de la gent de bé, com ara per part de la gent de la Falla La Malva) com a conseqüència d'una tasca seriosa, continuada i ferma. Així és Paco.

Però, no s'havia retirat? És la pregunta que em fan algunes de les persones que saben de la nostra amistat. M'abelliria contestar-los que les persones amb seny mai no es retiren de les seues conviccions personals ni de les seues maneres d'entendre la vida. Però, és clar, això queda poc intel·ligible en un món en què els valors i les conviccions personals van de capa caiguda.

I els conteste amb el que és oficial. Paco s'ha retirat quasi definitivament dels escenaris. Si de cas, i si la seua salut malaltissa li ho permet, encetarà altres projectes, segurament menys fatigosos. Això sí, mantenint l'essència que l'ha vist nàixer i créixer en aquest difícil i complicat món de la música en valencià.

Tant de bo que ara que l'edat i la seua boníssima mala salut l'obliguen a canviar els escenaris convencionals per altres més assequibles a les seues circumstàncies, els més apropats l'accepten al si de les seues respectives "repúbliques de barraqueta" i els més allunyats—germans de l'altre costat del Sénia—s'adonen que un home-artista valencià anomenat Paco Muñoz ha deixat la pell i la vida per això tan ampul·lós de la unitat de la llengua i de la cultura. De segur que els uns i els altres, si fan un bon exercici d'objectivitat, captaran el valor de la paraula i el color de la música d'una persona dedicada en cos i ànima a tot allò que seria immensament valuós en qualsevol país veritablement normalitzat.

Enric Lluch

VALENCIAVISIÓ

«Valenciavisió» és un homenatge a la cançó en valencià, marginada i silenciada durant molts anys incomprensiblement per les autoritats valencianes, quan, com qualsevol altra manifestació cultural, hauria d'haver estat al marge de controvèrsies polítiques.

I encara que és cert que la cançó en valencià ha sigut tradicionalment crítica amb el poder, també és cert que el poder ha de respectar la diversitat d'opinions per garantir la llibertat d'expressió i, fins i tot, aprofitar-se'n per millorar la societat. Tal com s'ha fet, per exemple, amb les falles. La crítica ha sigut acceptada amb normalitat, a excepció d'èpoques no democràtiques. Per això, recollint d'una banda la necessitat de l'homenatge i de l'altra l'esperit satíric faller,...

...a «Valenciavisió» es conta la història del retorn de la Televisió Valenciana i la celebració del Primer Festival de la Cançó Valenciana. L'objectiu és triar la millor cançó de la nostra història...

...i donar una oportunitat de premi a totes les cançons que no s'han pogut presentar mai a un concurs televisiu.

Per tant, assistim a una gala excepcional i única presentada divertidament pels actors Carlos Galiana i Ángeles Hernández, que donen vida i fluïdesa a un magnífic guió d'Enric Lluch. L'emoció està assegurada i es veu reflectida a les fotografies de Hayack, en les quals també es veu l'espectacularitat d'una posada en escena treballada des del saber fer dels especialistes d'Arual Estilistes.

El resultat és un llibre amb una història central —la de la gala de la cançó valenciana— que es narra al començament de cada un dels dotze capítols de què consta,...

...amb un complement excel·lent: els dibuixos o vinyetes d'Ortifus que acompanyen encertadament cada apartat.

La història central, evidentment, introdueix uns textos rics i divertits...

...que tracten temes com la falta de premsa i de mitjans audiovisuals en valencià, la llengua i els llibrets de falla, l'ordenació urbana i l'especulació, el transport i el corredor mediterrani, la política valenciana, el medi ambient, la precarietat laboral, la immigració i els refugiats, l'educació i la sanitat, la identitat valenciana, la música o les falles i la declaració de la Unesco.

Uns textos que, alhora, són també un reconeixement a la literatura popular de corda i, per això, estan escrits tots en forma de diàleg,...

...tal com era tradicional en els antics col·loquis valencians. I, finalment, cal destacar l'elegant i innovadora maquetació de Santiago Sancho, com també les excel·lents il·lustracions de Teresa Giner "Artepipa" a l'interior, i Laura Granell, a la coberta del llibre.

JosMª Antoni Fluixà

Al vent

(1959)

Lletra: Raimon
Música: Raimon

Raimon

Al vent,
la cara al vent,
el cor al vent,
les mans al vent,
els ulls al vent,
al vent del món.

I tots,
tots plens de nit,
buscant la llum,
buscant la pau,
buscant a déu,
al vent del món.

La vida ens dóna penes,
ja el nàixer és un gran plor:
la vida pot ser eixe plor;
però nosaltres

al vent,
la cara al vent,
el cor al vent,
les mans al vent,
els ulls al vent,
al vent del món.

I tots,
tots plens de nit,
buscant la llum,
buscant la pau,
buscant a déu,
al vent del món.

H.* Un quart d'hora i comencem.

D. Ja hauran arribat els VIPs?

H. Estaran al caure, supose. Tinc entés que vénen el President, la Vicepresidenta i uns quants consellers. Tots del govern, és clar. De l'oposició no en vindran molts.

D. Per què dius això?

H. Dona! Si el festival es diu *Valenciavisió* i és el primer acte important de la nova televisió valenciana… A més, quants en coneixes tu que siguen capaços d'estar al dia sobre els cantants valencians o sobre les lletres de les seues cançons?

* D'ací en avant, als diàlegs entre Carlos Galiana i Ángeles Hernández ens referim com *H.* (home) i *D.* (dona).

D. No crec que els facen cap examen sobre el tema abans d'entrar…

H. Però…, i si algun artista els demana que pugen a l'escenari a fer el cor d'algun tema?

D. Això ja estarà previst i organitzat d'alguna manera, home. I mira, sobre la presència dels espectadors als escenaris, ni consta en el guió ni és el nostre problema. Nosaltres presentem, els cantants canten i a la marxa.

H. Veges com porte la corbata, per favor. És que me l'ha deixada el meu cosí i venia amb un nus que m'ofega.

D. Afluixa-la un poc i ja està.

H. Do-do, re-re, mi-mi, fa-faaaaaaa

D. Què fas ara?

H. Escalfant les cordes vocals. És un exercici que fan el cantants abans d'actuar.

D. Penses cantar?

H. Jo? Que va! És per estimular la gola…

D. T'han dit si vindrà alguna tele més?

H. Que jo sàpia, no. I menys encara per a enregistrar un festival de música en valencià. Si es tractara d'alguna

«Vaig a guaitar a veure com està el pati de butaques».

Aigua. Necessite una ampolla d'aigua. Ah! I uns caramelets de llima, si pot ser.

El teatre encara no està ple... Aigua i caramels dius? Si apareix algú de l'organització, ho demane.

desfilada de modes, alguna entrevista als tertulians de *Sálvame* o alguna cosa així...

D. Vaig a guaitar a veure com està el pati de butaques.

H. Aigua. Necessite una ampolla d'aigua. Ah! I uns caramelets de llima, si pot ser.

D. El teatre encara no està ple... Aigua i caramels dius? Si apareix algú de l'organització, ho demane.

H. Quan ens proposaren presentar el festival estava convençut que encara no tindríem la nova televisió valenciana. I ja veus.

D. És clar. Jo també estava convençuda que en aquesta ocasió també es compliria allò de *prometer hasta el meter y una vez metido*...

H. ...*nada de lo prometido*. Crec que m'he abocat massa laca al cabell. M'estira per tots els costats.

D. Has provat a ficar-te'n de la marca Fixonia? No és massa cara i dóna bons resultats.

H. No en gaste per costum. Així que me n'he ficat tres flitades de la que gasta ma mare. En fi, veges si comencem o no.

D. L'home que fa de regidor ha alçat un dit. Crec que vol dir que entrem en un minut.

H. Aigua! Necessite aigua.

D. Espera. A veure si dins d'aquest armari... Uf! No hi ha aigua, però hi ha mitja ampolla de cassalla.

H. Passa-me-la i faré un glopet. Només per banyar-me la gola.

D. Acaba ràpid que ja estan obrint el teló.

H. Els guions! La mare que va! Els guions!

D. Estan damunt del faristol. Vinga, entrem!

H. Bona nit, senyor President de la Generalitat, senyora Vicepresident, senyors Consellers, autoritats, senyores i senyors, amigues i amics.

D. Des de Canal Mou saludem mitjans de comunicació que utilitzen la nostra llengua i la resta de mitjans que empren la llengua de Calisto e Melibea.

H. És aquest el primer festival de música en valencià, amb cantants i grups valencians, emès per una cadena de televisió valenciana, amb dos presentadors valencians.

D. Tot i que els meus pares són d'un poble de Múrcia i el meu company va veure la llum del sol per primera vegada a la ratlla del riu Sénia.

H. Per a l'emissió del programa, la cadena ha fet un esforç extraordinari. Ja ho veuen vostès: hi ha càmeres pels quatre racons del local. I és que els valencians, quan fem les coses, les fem sense mirar pèl, en el bon sentit de la paraula.

D. I sense més explicacions, presentem el primer cantant i el primer tema.

D. Es tracta del cantant xativí Raimon i del primer tema emblemàtic de la Nova Cançó: *Al vent*.

H. Un tema que va nàixer després d'un viatge amb moto i sense casc. El vent que colpejava la cara del cantant va ser l'origen d'aquest tema que tothom sap, o hauria de saber, i coneix o hauria de conéixer.

D. Rebem Ramon Conejero, és a dir, el nostre Raimon, amb un fort aplaudiment.

I sense més explicacions, presentem el primer cantant i el primer tema. Es tracta del cantant xativí Raimon i del primer tema emblemàtic de la Nova Cançó: Al vent.

Cançó 1

La televisió, la falta de premsa i de mitjans audiovisuals valencians

AL VENT

RAIMON

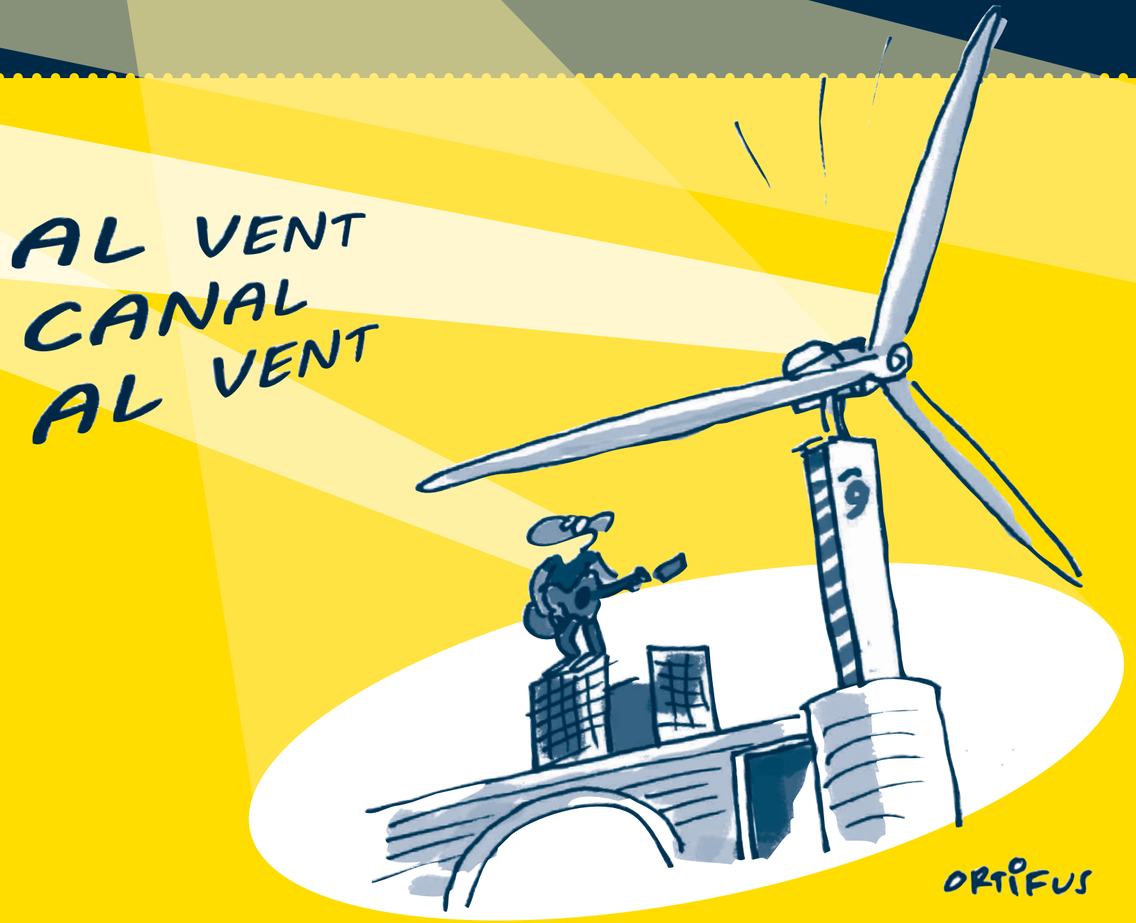

Tres anys sense tu

Pilar Moncho

Ara que fa vint anys que m'obriren en canal

Vicent J. Climent

En el corredor d'un estudi de so

Immaculada Cerdà

Pilar Moncho
Regidora Bloc-Compromís, Ajuntament de Sueca
Diputada Delegada de Turisme

Tres anys sense tu

Era l'últim dimarts de novembre, plovia molt al Cap i Casal. No era habitual vore'ls un dimarts, sempre havia vist divendres a este grup de ciutadans amb megafonia manifestar-se davant del Palau de la Generalitat. Era trist i al mateix temps encoratjador vore'ls banyar-se i passar fred mentre la seua sang bullia d'indignació. Repetien sense parar el número tres, el temps que feia que no tenien treball.

Atret pel soroll s'arrimà, a la finestra on estava jo, el meu company Miquel.

—Bon dia, Pilar. Quin oratge que ens fa hui, veritat?

—Ja ho crec —li contestí—, ja saps que "al nostre País la pluja no sap ploure", encara que a ells no els para res —vaig assenyalar cap a la plaça Manises.

La pluja deixà de tindre protagonisme i aquella marea roja de gent amb jupetins i paraigües va captar tota la nostra atenció.

—Quant hem perdut els valencians, no sols els que estan ahí baix, sinó tots els que ens estimem la nostra llengua i el nostre territori. Tu creus que tornarà? —li vaig preguntar a Miquel.

—Jo espere que sí —em va dir quasi sense pensar—, jo vinc de terres castellanoparlants i la televisió en valencià em va ajudar molt a integrar-me en la llengua i la cultura valenciana.

—És de veres, a mi també m'ajudava molt a eliminar castellanismes i expressions incorrectes —li vaig dir jo— també vaig aprendre que hi havia molts pobles magnífics i amb coses interessants. Recorde que quan la tancaren, els que governaven, afirmaven que costava molts diners mantenir-la. Que en tancar-la podrien donar resposta a la construcció de més escoles i hospitals. Al final ni una cosa ni altra.

—I tu, Pilar, vols que torne?

—Mira, Miquel, et diré la veritat, jo no la tenia sintonitzada a casa, em feia mal de panxa vore la manipulació de la informació. Quan al meu poble reivindicàvem l'escola per als nostres fills, venien, ho gravaven però mai apareixia als informatius, algú decidia que això no podia ser notícia. Jo vull que torne, clar que sí, però com cal. El govern ha de ser garant de la seua neutralitat i transparència i no fer d'ella un NODO. Jo crec que sí, que tornarem a posar-la en marxa perquè la necessitem, uns i altres. Els treballadors, sector audiovisual valencià, els veïns i veïnes. Entre tots hem d'aconseguir que siga una realitat.

Tornàrem a la feina amb eixe sabor agredolç de voler resoldre una situació que no és fàcil però que com en totes les grans històries saps que tindrà un final feliç.

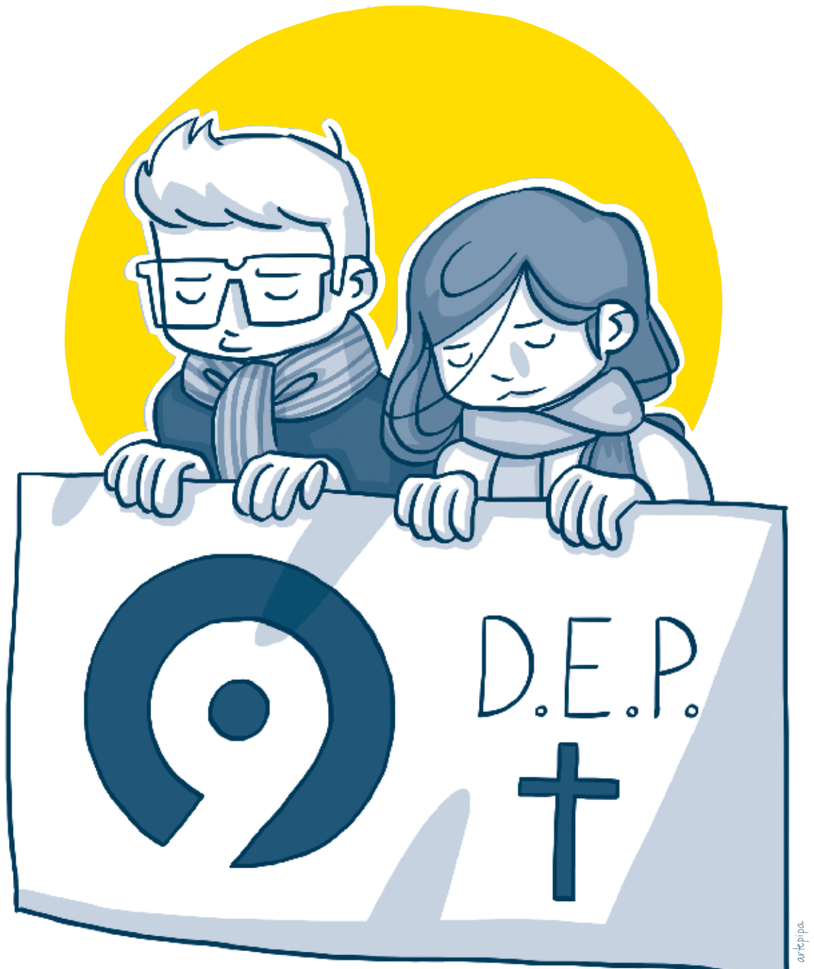

ARA QUE FA VINT ANYS QUE M'OBRIREN EN CANAL

Vicent J. Climent
Poeta

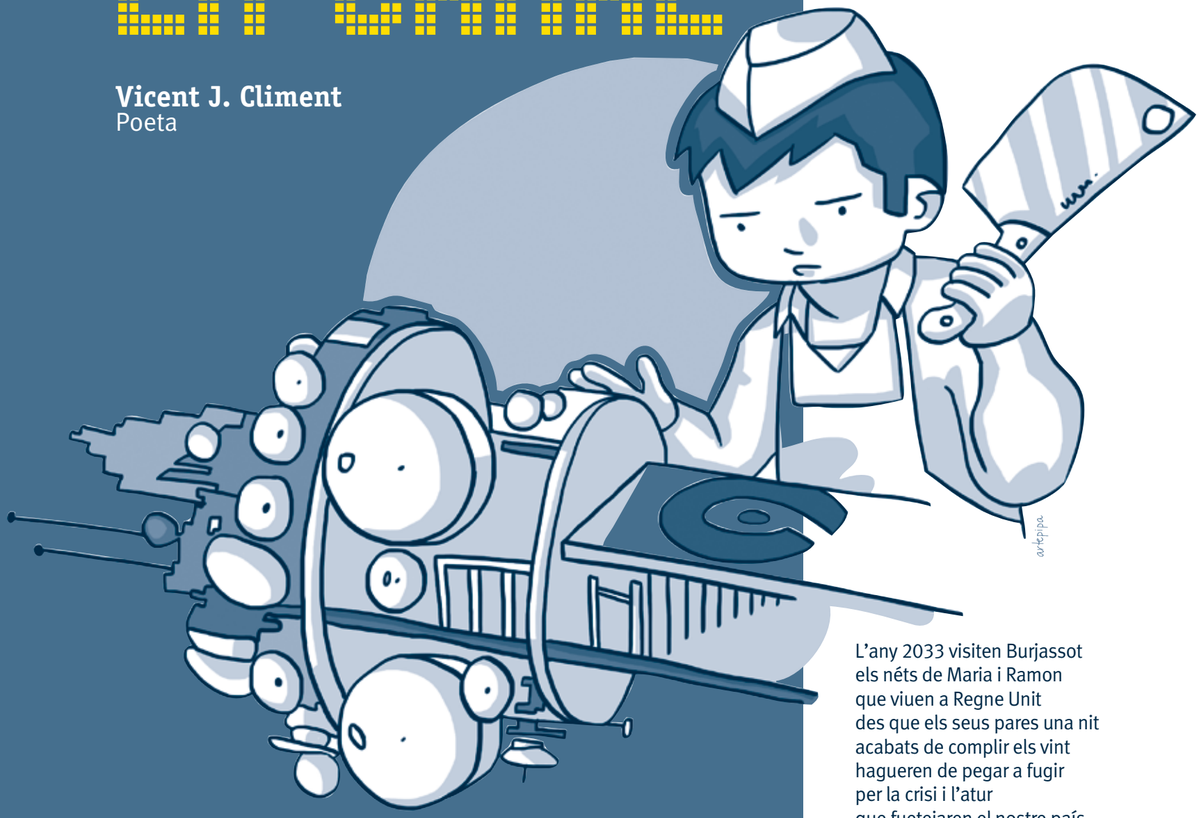

L'any 2033 visiten Burjassot
els néts de Maria i Ramon
que viuen a Regne Unit
des que els seus pares una nit
acabats de complir els vint
hagueren de pegar a fugir
per la crisi i l'atur
que fuetejaren el nostre país
i hipotecaren el seu futur.

I en acabant de dinar
i per tal d'abaixar el mos
els avis proposen als dos germans
amb la paterna complicitat
de fer un tomb per la ciutat
per tal de mostrar-los l'espai
on els pares quan eren infants
imaginaren el seu demà.

I amunt i avall i xarrant i xarrant,
entre carrerons, places i parcs,
arribaren als afores del municipi,
quan abocat al precipici
de l'autopista d'Ademús
trobaren un fantasmagòric edifici
del qual només restava dempeus
una altíssima torre grisa,
pal major d'una vaixell a la deriva
que encallà contra la classe política
provocant una marea negra
de foscor televisiva.

"Els pares mai no ens han contat
que a Burjassot hi existira un castell
de grandària tan superlativa"
demanà el nét bocabadat
davant aquella mola ja mig ensorrada.
"Ben mirat, discoteca o presó, diria jo.
Però ara ja no aprofita ni per a plató
d'una peli d'eixes dolentes de terror"
Opinà la néta observant amb atenció
aquell cementeri de ferralla i formigó.

L'àvia, que era una jove adolescent
quan allà pel mil nou-cents huitanta-nou
s'iniciaren amb il·lusió les emissions
des d'aquell centre de programació
reprén amb rauxa la paraula
i passa amb vehemència els comptes
als responsables de la gestió nefasta
d'aquella que llavors es vanagloriava
de ser "La nostra" televisió:
"Ni fortalesa ni presó,
això que teniu al davant,
ben podria ser un mausoleu
que rememora la desídia i la poca traça
amb què fa un grapat d'anys
representants de la nostra societat
acordaren ofegar la veu
de la Radiotelevisió valenciana".

L'avi Ramon aprofita la pausa
per ficar-hi cullerada
que l'àvia quan arrenca ja no para:
"Encara recorde de manera molt clara
el funest dia de l'apagada
allà pel novembre de dos mil tretze.
Aquella jornada vaig seguir en directe
el seu rocambolesc tancament;
tot plegat, un magnífic sainet
digne del millor Escalante.
I entre tants i tants personatges dolents
que eixe dia pels corredors desfilaren
Paco Telefunken i el seu nebot
esdevingueren dos inesperats herois
que oferiren una lliçó de dignitat
quan es negaren en redó
a executar a sang freda
la sentència dictada per uns botxins
que llavors ja es llavaven les mans
amagats a la barrera".

I després de remullar-se el pap
amb un glop d'aigua fresca
l'àvia enfila el final
d'aquesta tragèdia mediàtica
que es representà en milanta actes
i que deixà estupefactes
i més blancs que l'Alqueria
tots els incondicionals espectadors
que seguien amb atenció cada dia
la seua programació:
"I de forma paradoxal,
mentre la pantalla es fonia en negre
milers de valencians
silenciats fins aleshores
es manifestaven al carrer
per denunciar aquell atemptat
que contra l'interés general
es perpetrava amb incompetència
i amb la necessària connivència
de personatges que s'arrogaren el paper
de ser en aquest sumari, jutge i part".

"Teniu més raó que un sant!"
Irrompí de sobte una veu retrunyidora
que sorgia des de l'interior
d'aquell espai desballestat:
"Efectivament, així fou, si fa no fa,
el desenllaç del meu pesarós relat,
una crònica d'una mort anunciada
que fil per randa és ben llarga de contar,
com llarg i trist fa ser el seguici
que el dia del meu soterrar
congregà gent molt diversa
que se'm volgué acomiadar
per compadir la meua desaparició
i la d'allò que es pretenia que algun dia
esdevinguera font propera d'informació
dels nostres pobles i ciutats
i servira per preservar i divulgar
la nostra malguanyada cultura:
Extreballadors que a hores d'ara
encara reclamen solucions,
els nombrosos bons professionals
d'un damnificat sector de l'audiovisual,
milers de col·lectius i associacions
que anhelen recuperar la veu,
i la nostra estimada llengua;
perquè no hem d'oblidar
que el valencià té el dubtós honor
de ser l'única llengua oficial
d'aquesta vella Europa
que no compta amb l'aparador
d'un mitjà públic de radiotelevisió.
Ni tampoc podem obviar
que no tot foren flors i violes
i que ja al final dels meus dies
entre la propaganda i la publicitat

el primigeni esperit fundacional
havia estat entaforat
i tancat amb pany i forrellat
en el despatx d'algun manaire
a qui li faltà l'aire
per engolir-se per sempre la clau.

I ara arriba a la meua oïda
que hi ha alguns partits
que dues dècades més tard
no donen per acabada la partida
i estan a punt d'enllestir
una llei que els permeta reobrir
les meues portes en un sospir.
Sospir, respir o inspiració,
que hi ha qui menteix més que alena
i que alena més que un porc,
perquè allò que sembla ben clar,
és que vint anys més tard,
en ningú ja no pots confiar,
que a uns sempre els falta voluntat
i als altres indissimuladament
miren a un altre costat;
i uns per altres, i és gran veritat,
la casa continua sense agranar.
I així, en el meu llarguíssim epitafi
que mai ningú no ha volgut signar
encara podeu llegir
amb cal·ligrafia tremolosa
"Entre tots varen matar-la
i ella sola es va morir".

I ja de camí de tornada a casa
mentre cadascú es repensava
les paraules que acabava d'escoltar
un lleuger somriure endolcí la seua cara
quan llegiren en una antiga façana
una mig esborrada pintada
que com un darrera súplica
un desig comú manifestava:
"Volem una televisió pública,
en valencià i de qualitat. Ara!".

En el corredor d'un estudi de so

Immaculada Cerdà
Tècnica lingüística de la Diputació de València
i acadèmica de l'AVL

HELLO KITTY —Què fas per ací, Son Goku?
SON GOKU —Que m'han dit que hem de fer un curs d'actualització, que potser ens tornaran a donar faena a Canal 9.
HELLO KITTY —A tu també? M'ha arribat una oferta de treball a través d'una app que tinc al mòbil i no sé si creure-m'ho.
SON GOKU —Dona, nosaltres som una referència en el sector. Ara que no sé si als xiquets d'ara els resultarem tan divertits com als seus pares.
HELLO KITTY —Mmmm! Això mateix pensava jo. Ara que igual ens han cridat per a ensenyar nosaltres a parlar en valencià als dibuixos d'ara.
SON GOKU —Vols dir?!!! Jo faré de Geni Tortuga! Els marmolaré i els pegaré calbots (riu)
HELLO KITTY —(baixa la veu) M'han dit que Dora l'exploradora està ben preocupada. Shin Chan li ha dit que li posaran accent de Sueca i ella no vol que li diguen Dore l'exploradore.
SON GOKU —Eixe Shin Chan no té trellat. Encara va per allí ensenyant el cul?
SHIN CHAN —(trau el cap per una porta) Culet, culet!
HELLO KITTY —Per l'amor d'Andreu! Tapa't! Ningú no vol vore't les galtes del cul!
SON GOKU —Has vist algú més dels vells? Les tortugues?
HELLO KITTY —Uf! Ja saps que les tortugues viuen centenars d'anys i estes, com són mutants, pense que les tindrem en reposicions fins a l'any 3000. Ara, el seu mestre crec que ja s'ha jubilat. M'havien parlat que estan ara en tractes amb la Marvel, a veure si els posen amb els 4 fantàstics.
SON GOKU —Les quatre tortugues i els quatre fantàstics? Faran un equip de futbet 7 i un d'entrenador, ha, ha, ha! (s'encana rient)
HELLO KITTY —No sigues malvat. Leonardo tenia el seu encant.
SON GOKU —Saps qui m'han dit que potser vindrà? Mazinguer Z i Afrodita A.
HELLO KITTY —Calla! Si són del segle passat! De quan no hi havia ni internet.
SON GOKU —Per això mateix, ara diuen que estan de moda perquè són vintage.
HELLO KITTY —Vintage? Una parella de frikis, això és el que són. Ell vinga: «Punys, fora!» i ella, i ella... no ho puc ni dir (tota sufocada)
SON GOKU —Ostres, si! No me'n recordava! Ella llançava els projectils que tenia als pits: «Pits, fora!» No m'he rist jo ni poc amb això!
HELLO KITTY — I pretenen posar-ho ara? No han aprés la lliçó? Si volen que el públic ens seguisca, han de programar dibuixos i sèries de qualitat. Com la meua.
SON GOKU —I la meua! No he sigut jo un fenomen ni poc! Tots els xiquets buscant les boles del drac.
HELLO KITTY — Jo tinc ganes d'escoltar parlar en valencià Han Solo i Luke Skywalker. No has vist la sèrie de Star Wars en dibuixos?
SON GOKU —Ai! Jo m'estimaria més si portaren els Angry birds. Tenen molt mala bava i em cauen rebé. Te'ls imagines parlant amb accent de Castelló? «Jo anave a di-te»
HELLO KITTY —Ja pareixes Shin Chan, burlant-te de tots. A mi m'agrada molt com parlen a Vila-real. La veritat és que jo sone magníficament en tots els parlars del valencià. Fins i tot en l'apitxat d'Alzira.
SON GOKU —Tu, reina, mioles de categoria en totes les llengües del món.
HELLO KITTY —Adulador!

Al Tall

En la pobla hi ha un vell
en la pobla hi ha un vell
que li diuen tio Canya:
porta gorra i brusa negra,
porta gorra i brusa negra,
i una faixa morellana.
Tres voltes només va anar
el tio Canya a València:
primer quan va entrar en quintes
i en casar-se amb sa femella.
La tercera va jurar
de no tornar a xafar-la;
que a un home que ve del poble,
ningú fa abaixar la cara.
Set vegades va fer cua,
set vegades va fer cua,
en presentar uns papers,
per no saber expressar-se,
per no saber expressar-se,
en llengua de forasters.
Aguantà totes les burles,
les paraules agrejades,
i a la Pobla va tornar.
Tio Canya, tio Canya,
no tens les claus de ta casa:
posa-li un forrellat nou
o et farà fum la teulada.
Tio Canya tingué un fill
Tio Canya tingué un fill
que li diuen tio Canya:
porta gorra i brusa negra
porta gorra i brusa negra,
i una faixa morellana.
Bé recorda el tio Canya
quan varen portar-lo a escola
set anys, la cara ben neta,
ulls oberts, camisa nova.
Però molt més va obrir els ulls
el xiquet del tio Canya
quan va sentir aquell mestre
parlant de manera estranya.
Cada dia que passava,
Cada dia que passava
anava encollint els muscles
per por a que el senyor mestre
per por a que el senyor mestre
li fera alguna pregunta.
Aguantà càstigs i renyes
sens gosar d'obrir la boca
i la escola va odiar.
Tio Canya, tio Canya,
no tens les claus de ta casa:
posa-li un forrellat nou
o et farà fum la teulada.
Cròniques del carrer diuen
cròniques del carrer diuen
d'uns nets que té el tio Canya
que són metges a València
que són metges a València
professors i gent lletrada.
Quan a estiu vénen al poble,
visiten el tio Canya
i el pobre vell se'ls escolta
parlant llengua castellana.
Però cròniques més noves
expliquen que el tio Canya
ja compta amb besnéts molt joves
que alegren la seua cara.
Mai parlen en castellà
mai parlen en castellà
com han après dels seus pares,
sinó com la gent del poble,
sinó com la gent del poble
la llengua del tio Canya.
Reviscola, tio Canya,
amb gaiato si et fa falta
que a València has de tornar
Tio Canya Tio Canya
no tens les claus de ta casa:
posa-li un forrellat nou,
perquè avui tens temps encara

Tio canya (1976)

Lletra: Vicent Torrent
Música: Vicent Torrent

D. Encara com que, mentre sona la música podem eixir de l'escenari. Perquè ja em diràs tu què fem fora plantats com un garrot mentre actuen els cantants.

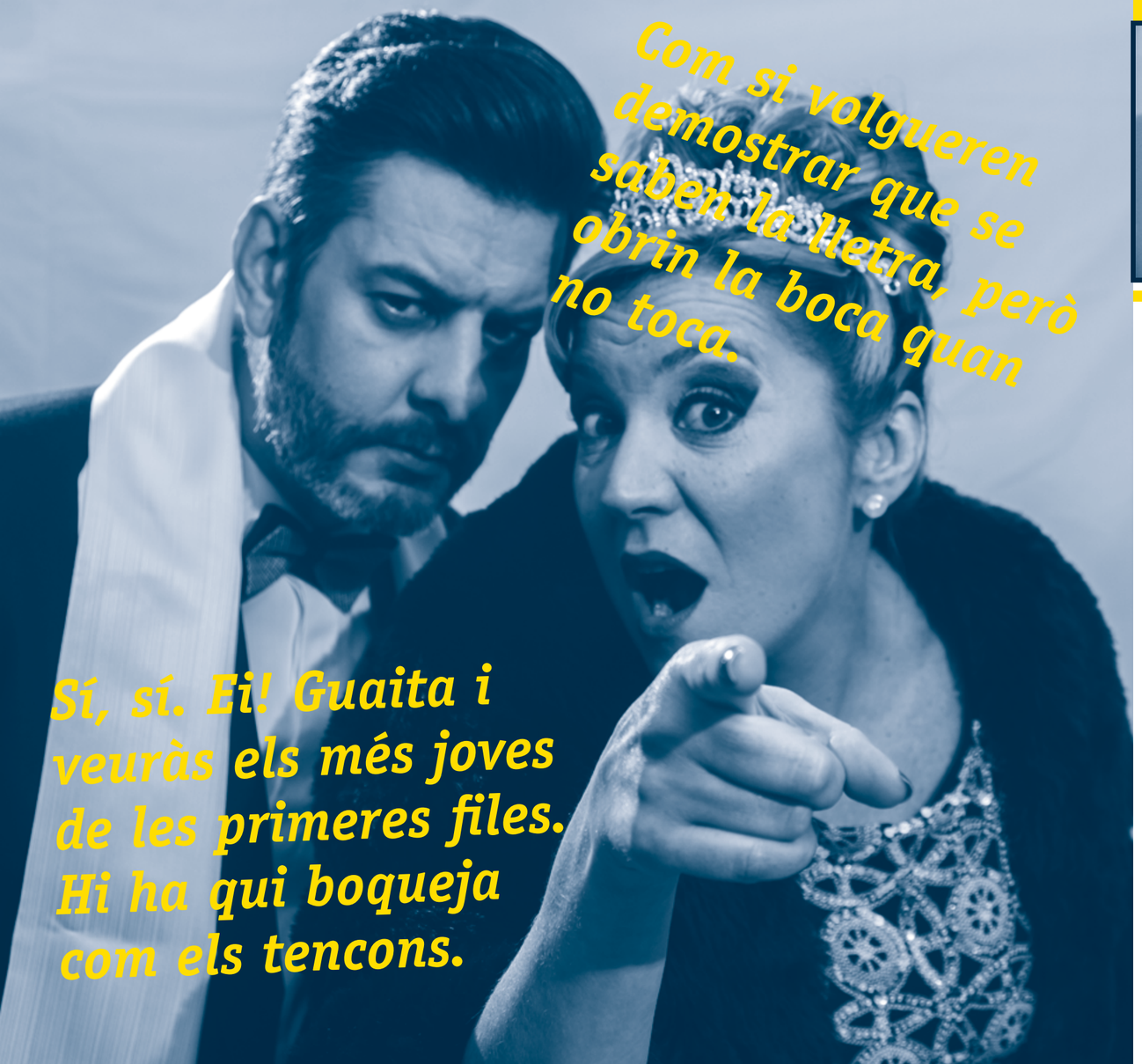

H. Sí, sí. Ei! Guaita i veuràs els més joves de les primeres files. Hi ha qui boqueja com els tencons.

D. Com si volgueren demostrar que se saben la lletra, però obrin la boca quan no toca.

H. Creus que farà lleig si m'afluixe el nus de la corbata? *Te viene bien, te viene bien,* m'ha repetit el meu cosí; però la veritat és que no em passa l'aire per la gola.

D. Que el teu cosí parla en castellà? No és el mateix que estava en això del GAL o del RAL o com es diga?

H. Exacte. I tampoc jo no m'aclarisc si està clavat amb el GAV, el RACV, el RUC o el ROC... Però de parlar en valencià, ni un gram.

D. A València hi ha molta gent que això del valencià els ve ample de cisa. *Que si defendemos el valensiano, que no mos faran catalans, que si nos invaden los catalufos...;* però ells, el burro a l'herba.

H. I mira que seria fàcil si posaren una miqueta de coneixement.

D. Aquells de la tercera fila no són els organitzadors?

H. A veure... Exacte. Són els dos homes que dirigeixen el llibret de la falla de La Malva d'Alzira.

D. Veus? Un exemple a seguir. Perquè no cregues tu que a Alzira no hi ha gent que es passa això del valencià per l'arc del triomf. I ells, caiga qui caiga, llibret en valencià del que Déu mana i, a més, el *number one*.

H. Això d'Alzira és veritat. Te'n recordes del dia que preguntàrem per on parava el seu casal? Feina i dura costà que algú ens informara en valencià.

D. S'ha de ser just. Quasi tots els llibrets de falla són en valencià i hi ha alguns que són d'una qualitat excel·lent.

H. Exacte. Això és així. Fan els llibrets en valencià i parlen en castellà, que t'ho dic jo. I damunt, em pica el cap per culpa de la laca de ma mare.

D. I si et banyares el cabell?

H. Sí, dona! Amb el cabell banyat semblaria un put-put enmig de l'escenari. És que tinc el cabell molt rebel, ací no he vist cap eixugacabells i Raimon ja està entonant l'estrofa final.

D. He pensat a fer un glopet de cassalla. Però només un glopet, que he vist que a tu t'ha anat molt bé i has tret una veu envellutada.

He pensat a fer un glopet de cassalla. Però només un glopet, que he vist que a tu t'ha anat molt bé i has tret una veu envellutada.

H. Fes compte que la cassalla és una assassina i, si t'encantes, se t'escaparà alguna barbaritat. Vinga, anem-hi, que el regidor ja ens ha fet el senyal.

D. Ai, ara m'ha caigut una arracada!

H. Deixa-la i ja la recollirem després.

D. M'hauré de posar de gaidó per tal que els espectadors no se n'adonen.

H. Vinga, vinga!

Ai, ara m'ha caigut una arracada!

D. Benvolgudes espectadores i benvolguts espectadores, amigues i amics. Després d'escoltar *Al vent* amb la veu inconfusible de Raimon, és l'hora de donar pas a un altre tema emblemàtic de la nostra cançó.

H. Un tema que parla de l'última història de la nostra llengua. Una història protagonitzada per un home gran de poble que visita la capital. Ai, València!

D. A la capital, rep un grapat de burles per no saber parlar castellà. I promet no tornar-hi mai de la vida.

H. Per si en faltara alguna cosa, els néts, cada vegada que tornen al poble, li parlen en castellà. Pobre home!

D. Però els besnéts, mira per on!, aprenen a parlar la llengua del poble. Amb això la lletra de la cançó és, també, un himne a l'esperança i una lliçó per a la gent que ha oblidat les seues arrels. Ai, València!

H. Interpretarà el tema *El tio Canya*, Al Tall, un grup musical nascut el 1975, el mateix any en què per altres racons del món naixien Iron Maiden i els Sex Pistols, grups bastant menys reivindicatius.

D. El que demostra que, mentre en altres llocs del món, la música tractava de buscar noves fórmules per contactar amb el públic, al nostre territori estava quasi tot per fer. I va ser Al Tall el pioner en la reinterpretació de la tradició musical i sonora del país.

H. Rebem amb un fort aplaudiment Al Tall que, tot i que es va retirar oficialment l'any 2013 ha volgut participar en aquest festival de Valenciavisió per allò de fer la guitza als irresponsables polítics que tancaren Canal Nou…, En fi, i també per recolzar els músics d'un territori que, a més de ser conegut per la paella, també ho és per la música de tots els estils i de totes les tendències possibles i impossibles.

D. Exacte. Rebem com el mereix el grup Al tall amb el tema *El tio Canya*. I canya al mono que és de goma. Ui, perdó. Se m'ha escapat sense voler.

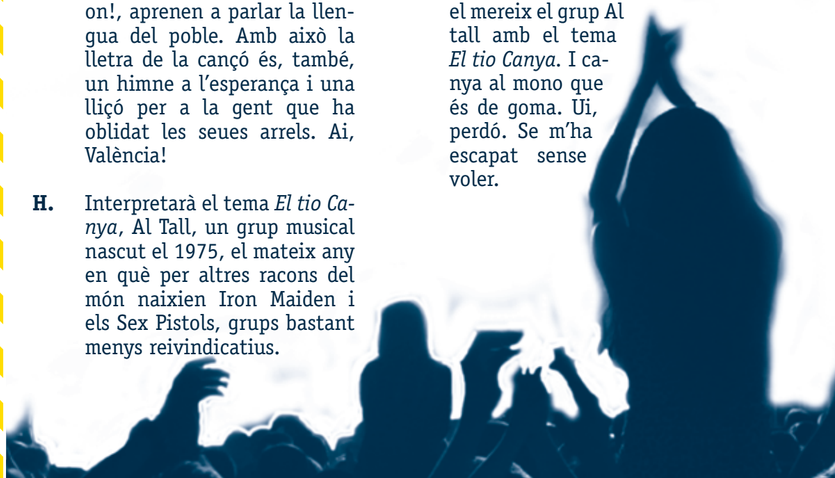

TIO CANYA

AL TALL

per por a que el senyor mestre
li fera alguna pregunta

Un pessic de llengua

Leonardo Giménez

I els llibrets existien

Jesús Huguet

Col·loqui al bar

Carles Cano

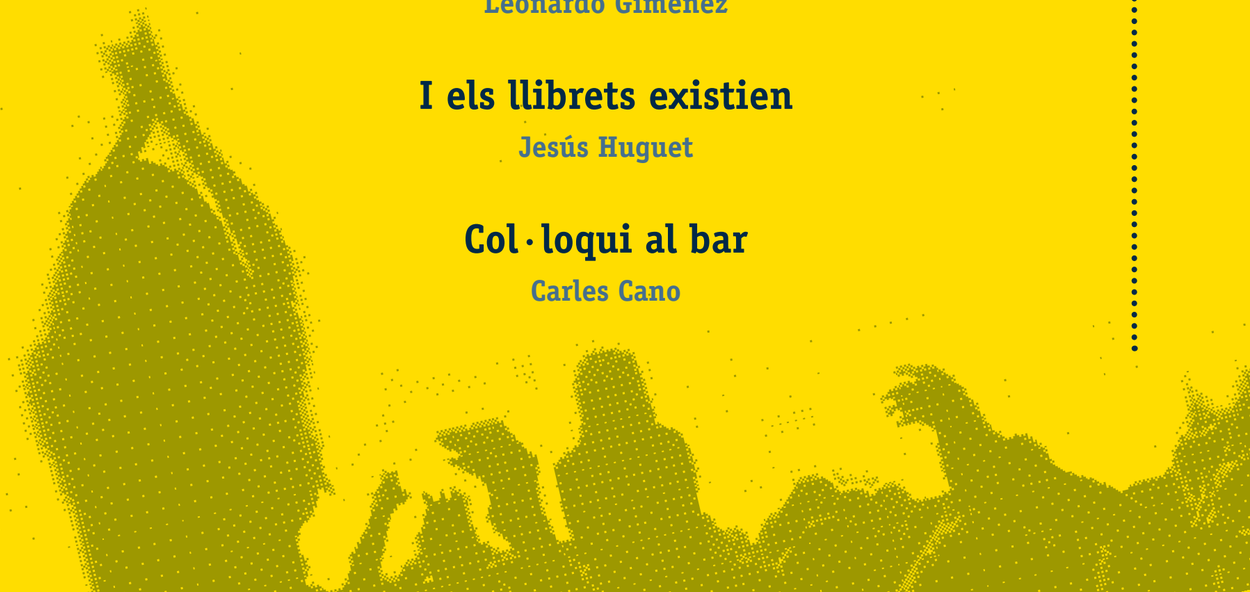

un pessic DE LLENGUA

Leonardo Giménez
Tècnic lingüístic de l'Ajuntament d'Alzira

Col·loqui-entrevista entre Ximo Bo, presentador-conductor del programa "Un pessic de llengua" de *Valenciavisió*, i Leo Giménez, columnista de la secció "Qüestió de llengua" de la pàgina 'Panorama' de *Levante-EMV* i autor del llibre *El valencià és fàcil* (Reclam Editorial, Alzira, 2016), recull de les referides columnes.

XIMO —Segons expliques en el teu llibre, un dels eixos motivadors dels teus articles en "Qüestió de llengua" és l'alerta i la brega contra les interferències lingüístiques o calcs innecessaris. Cita'n alguna o algun, per exemple la paraula *jardí*, quan és un ús interferit o calcat en la nostra parla?

LEO —Ara ja hem pogut sentir i, en algun cas, llegir que algú "s'ha clavat en un bon jardí", en el sentit de ficar-se en una situació complicada, embolicada. En valencià sempre hem dit "clavar-se (o (ficar-se") en un fangar, en un regat" i d'altres maneres, però no en un jardí.

XIMO —Però per a exemplaritzar eixes locucions, la del jardí i la del fangar, utilitzes el rei emèrit Joan Carles I i l'accident que tingué a Botswana caçant elefants...

LEO —Sí, amb motiu de l'accident en la cacera d'óssos es va clavar en un bon fangar o regat, però com que vaig llegir en un digital que "S'havia clavat en un jardí", això em va donar peu a utilitzar l'error per a explicar el bon ús dels fangars i dels regats. *Jardí* en valencià no té cap connotació negativa, per això vaig escriure sobre el Jardí de l'Edén, el mític paradís terrenal, on es devia estar com la pera en el tabac, fins que Adam i Eva, fent-li cas a la serp i desobeint a Déu, li pegaren el mos al fruit de l'arbre del bé i del mal, que no era una poma, com diu el mite, perquè entre els rius Tigris i l'Eufrates, on s'ubicava el paradís terrenal, segons informacions probablement fidedignes, no hi han hagut mai pomeres. Figueres sí, però al traduir-se el Gènesi a les nostres llengües, degué haver-hi algun valencià en les tasques traductores que apuntaria que si posaven que era una figa el fruit que mossegaren els nostres primers avantpassats, tot el món s'ho prendria a xirigota, per les connotacions libidinoses, morboses i pecaminoses que té la paraula *figa*.

XIMO —Molt interessant, per cert que la Família Reial la traus en les teues columnetes i en el llibre en més ocasions.

LEO —Sí, també amb motiu d'aquella *eixida de melonar* de Joan Carles I quan li va dir a Hugo Chávez allò de "¿Y tú por qué no te callas?". Això em va donar la idea d'escriure sobre l'ús bord i espuri del verb *callar*, que en valencià no és pronominal. En una hipòtesi irreal i només imaginària, deia que si el rei haguera heretat la llengua del seu probable rebesavi biològic, el capità Enric Puigmoltó i Mayans, fill del comte de Torrefiel, valencià, d'Ontinyent, en alguna altra ocasió haguera pogut dir "¿I tu per què no calles?, és a dir, el verb sense pronom, com és genuí i absolutament usual fins fa poc. Ara, entre la gent jove se'ns n'ha interferit l'ús pronominal, igual que també passa amb el verb *caure*, que tampoc ha de dur pronom. És "He caigut del llit" i no "*M'he caigut...". Hem de redreçar els usos genuïns d'eixos verbs.

XIMO —I això de l'ascendència valenciana del rei...?

LEO —Com testimonien algunes cròniques oficioses, Alfons XII, besavi de Joan Carles I, de sobrenom *El Puigmoltejo*, no era fill biològic del marit de la reina Isabel II, el rei consort Francesc d'Assís, *La Paquita*, sinó del militar valencià esmentat, un dels molts amants que, diuen, va tindre eixa reina, molt lliberal en tots els sentits. Si punxes *Puigmoltejo* en el Google tens tota la informació d'eixe tema. Però seguim amb les interferències, d'acord?

XIMO —Per descomptat. Què passa amb el verb *colgar*?

LEO —Passa que el sentit castellà de *colgar* està invadint, en determinades situacions, el significat del nostre *penjar*. Ara, en algunes ocasions, se senten dir frases com: "Colga (en referència al telèfon, mòbil o fix) que ara et telefonaré jo" o "Este quadro el colgarem en la

saleta”. Els telèfons i els quadros no es colguen, sinó que es pengen, si els colgàrem els faríem malbé. *Colgar* en valencià és ‘enterrar, soterrar’, ‘cobrir alguna cosa’, mentre que en castellà té el sentit del nostre *penjar*.

XIMO —I que et sembla la locució del castellà “echar de menos”, que molta gent diu “tirar de menys” o la borda *menys* (o *menos*) *mal*?

LEO —Rectificables, eixes expressions i algunes altres. Les nostres, en eixos sentits són, com molt bé saps, *trobar a faltar* i *encara com* o *encara sort*. “Eixir-se’n de rosetes” és un altre calc o interferència que se sent dir, i que cal bandejar i recuperar del tot la nostra expressió, *eixir-se’n de buit*.

XIMO —I aquella còpia del castellà en un programa de Canal 9 que citaves: “Els capellans, abans del Concili Vaticà II deien missa d’esquenes als feligresos”...

LEO —Sí, a propòsit d’eixe calc, el lexicògraf Eugeni S. Reig va aclarir que els capellans valencians només tenen una esquena, tots també, és clar. És *d’esquena*, en singular, en la nostra llengua. Sí que haguera sigut correcte *d’espatles*, però no *d’esquenes*.

XIMO —També comentes en la teua columna de *Levante-EMV*, i en el llibre, la mala traducció del castellà *mandar* en el sentit d’*enviar*, també en un programa de l’extinta TVV.

LEO —Sí, un dels personatges de l’*Alqueria Blanca* va dir “Ja li he manat la carta”, en comptes de “Ja li he enviat la carta” i “Mana’l a pastar fang”, en lloc de “Envia’l a pastar fang”. Això mai ho haguera dit mai un o una valencianoparlant de tota la vida.

XIMO —Canviem de registre, en les teues columnetes i en el llibre que les recull poses molt d’èmfasi en la riquesa lèxica i expressiva del valencià i en la recuperació o manteniment de paraules, locucions i dites que estan en perill de perdre’s.

LEO —Sí, una mostra de la precisió i singularitat del nostre lèxic són alguns doblets lingüístics com *posar* i *pondre*; *posar* i *ficar*; *provar* i *tastar*; *llavar* i *rentar*; *secar* i *eixugar*; *fregar* i *escurar*, *netejar* i *torcar*. En castellà les accions que representen els dos termes de cada una d’eixes parelles es designen amb una sola paraula, com són *poner*, en els quatre primers exemples, *probar, lavar, secar, fregar, limpiar*, mentres que en valencià el segon vocable d’eixes parelles destria un significat més concret, dins del mateix camp semàntic.

XIMO —La diferència entre *posar* i *pondre* l’apuntes en l’article “Els gais no posen ous”. El títol ja convida a llegir-lo; i l’explicació de la posta d’ous que va fer una presentadora de Canal Nou va ser ben curiosa i “innovadora”, no?

LEO —La presentadora va dir que “Els gais no posen ous”. Volia dir que els galls o pollastres no ponen. Gran descobriment, algun dia hauria descobert que els hòmens no parim. A banda d’això, la frase ja no podia contindre més destrossa lingüística. Com que no pronuncia la *ll*, va dir *gais*, i a allò que fan les gallines i totes les aus femelles, que és pondre, ho va denominar *posar/posen*, en un calc flagrant del castellà *poner*. A més, sobraven els ous, perquè el verb *pondre* ja els conté, perquè només es poden pondre ous, res més, llevat del Sol, que també es pon cada dia.

XIMO —Molt bé, no tenim temps per a més, en el pròxim programa de “Un pessic de llengua” continuarem parlant amb Leo Giménez de més aspectes de la nostra llengua, amb el mateix to divulgatiu i humorístic que caracteritza este espai de *Valenciavisió*. Moltes gràcies Leo, i t’esperem dilluns que ve.

LEO —Gràcies a vosaltres, fins al pròxim dilluns.

Els llibrets existien

Jesús Huguet
Secretari del Consell Valencià de Cultura

En 1991 és nomenat Director General de Política Lingüística fins 1995.

“Una de les meues primeres mesures va ser la creació dels premis als llibrets i la consolidació de la Junta Qualificadora de Coneixements del Valencià”.

Les festes valencianes han tingut, històricament, un suport literari considerable. Des de Bernat i Baldoví, en el cas de les Falles, als *sabuts castellonencs* en la Madalena, per posar només dos exemples, l’intent d’explicar i explicitar raó i contingut de la celebració ha estat element imprescindible. Els programes de la fira municipal habitualment han servit per vehicular els treballs històrics i socials de la població, però en el cas de les falles, fogueres i gaiates la temptativa literària presenta una ambició més directa: precisar què és el que el *monument* erigit vol expressar, malgrat que ocasionalment també apareguen escrits que van més enllà del tradicional objecte festiu.

P. —És eixa raó la que va induir-lo a propiciar uns premis?

C.—Sens dubte eixa va ser una raó, però l’essencial fou la manca de l’ús (i no parlem ja de l’ús normalitzat) del valencià en moltes d’estes publicacions. En les falles i les gaiates encara que no absolut era abundant, però a les fogueres era totalment minoritari.

P. —Han canviat eixes proporcions?

C. —I tant! Ara l’ús del valencià és majoritari (absolut en molts casos) en la literatura festiva.

P. —Va tindre molts problemes o males interpretacions?

C. —No massa. Creada, per primera vegada, la direcció general de Política Lingüística se m'encarrega per tal de propiciar l'ús social de la llengua, i una de les meues primeres mesures va ser la creació dels premis als llibrets i la consolidació de la Junta Qualificadora de Coneixements del Valencià. Se m'acceptà, crec que si no amb entusiasme, sí prou positivament.

P. —Va ser unànime l'acceptació?

C. —Alguna reticència sí hi va haver. Sobretot per part dels qui consideraven que amb els premis a llibrets que atorgava Lo Rat Penat ja estava bé. Però vaig manifestar que una cosa eren els premis d'una entitat privada com Lo Rat i tota una altra n'eren uns premis institucionals i que més a més procedien de la màxima institució política de la llengua. Per un altre costat, calia incloure fogueres i gaiates també.

P. —Geogràficament no semblava que els premis que ja existien estaven massa escorats vers València ciutat?.

C. —En bona lògica el major nombre de falles al Cap i Casal propiciava majors guardons als monuments bastits ací, però he de dir que la nostra sorpresa, i gran, fou la qualitat, la gran qualitat, dels llibrets procedents de falles dels pobles. Tant les de Borriana, Alzira com Xàtiva presentaven una cura i excel·lència rellevants, es pot dir que eixos llibrets procedents de fora de València han estat model pels llibrets actuals de tot l'espai festiu.

P. —Ara com ho veu?

C. —En ambdós casos, a pesar de les diverses etapes polítiques que sovint no han estat favorables per la difusió de la nostra llengua, pense que les coses no han anat tan malament com molts pensaven. He de dir que governs de signe distint del que em va proposar de director general no es van atrevir a anul·lar cap de les dos propostes que assenyalava, malgrat posposar o desfer-ne altres. La literatura festiva en valencià és tan definitòria d'una identitat que cap polític amb dos dits de trellat s'atreviria a bandejar-la.

COL·LOQUI
al bar

Carles Cano
Escriptor

—Xe, Vicent, ara com ara, una comparança: no seria bonico que tots parlàrem una mateixa llengua?

—Ui, ja estem ahí, Josep? I això que només portes un *barrejaet*. Això ja es va intentar amb l'esperanto i no va resultar. A més, quina llengua hauria de ser eixa?

—Home, no cal ni dir-ho! El valencià.

—Ah, si és així... per mi d'acord, però ara vés tu i dis-los als anglesos, que estan tan pagats que tot el món estiga aprenent anglés en eixes acadèmies que ixen com a rovellons, que aprenguen valencià i es deixen la llengua del *Xespir* eixe. Per cert saps que l'any passat era no sé quin aniversari d'ell i del Cervantes?

—Ho sé, ho sé, no en donaren ni res!. No, clar, això dels anglesos seria un problema, veges... si el teu amic Peter que porta ací tota la punyetera vida no ha aprés ni a dir bon dia!, i l'únic que xampurreja és un castellà digital que no l'entén ni sa mare.

—Digital? Xe, com és això?

—Sí home, perquè quan no l'entenen en la tenda o en el bar ho assenyala amb el dit. I avant. Vés a dir-los a eixos fills de la Gran Bretanya que parlen valencià, quan són més negats que la mare que els ha parit per als idiomes. I per a mostra un botó, vull dir, el Peter.

—I dels xinesos que em dius? Més de mil milions arrufant el nas i quedant-se encara amb els ulls més tancats i més de gaidó que la torre de Pisa, per no parlar de les

potes de gall que se'ls farien com les del gall del tio Quico el Morquer, intentant aprendre els pronoms febles i la ela geminada.

—Ca!, Però si eixos ho tenen xuplat! El valencià i el xinés són llengües germanes.

—Xe, quines animalades dius!. El xinés i el valencià llengües germanes?

—Ai, per què et creus que el conseller Font de Mora volia posar-lo a les escoles? Perquè ja hi ha un grapat de frases que són igual en xinés i en valencià: Xe quin fum fa!, Xe Conxín quin conjunt! I xe, que xaxi la xixa de xai! Això sense comptar que apitxen com si foren de l'Horta i que tenim en comú les taronges i l'arròs.

—Ui, i això què li fa?

—Que què li fa? Home si mengem el mateix, si ens fiquem el mateix per la boca, dic jo que a l'hora de traure pel mateix lloc les paraules alguna cosa se'ls apegarà, no?

—Segons això, si mengem molts macarrons parlarem italià de categoria, si mengem formatge de Roquefort cantarem com Charles Aznavour i si mengem salsitxes de Frankfurt xamullarem l'*alemà* com Beckenbauer.

—Home, no ho havia pensat, però igual el Guardiola el va aprendre així, unflant-se a salsitxes, perquè a usades que el va aprendre ràpid.

—Xe Josep, jo crec que hauries de canviar el *barrejaet* del matí per un poliolet o una *camomil·la*, perquè no fas més que dir bestieses.

—Val, el que tu vulgues, però seria o no bonico anar pel món parlant valencià com feia Sant Vicent i que tots t'entengueren?

—Home, bonico seria, no dic jo que no, però jo em conforme amb què m'entenguen a l'ajuntament i al jutjat si haguera d'anar, toque ferro que no em toque, per l'amor de Déu! I que cap policia, guàrdia civil o municipal em torne a dir mai això de "hable en cristiano", i que el retor faça la missa en valencià i, ja posats a demanar, m'agradaria tornar a tindre una televisió i una ràdio que parlen com nosaltres.

—Com nosaltres de malament?

—No, home no, com nosaltres quan ens corregixen els nostres néts.

—Ostres, eixos sí que parlen bé, i a més l'escriuen i tot! Si a mi a voltes em fa vergonya parlar davant d'ells que de cada tres paraules me'n corregixen una.

—Vergonya? Vergonya de robar! Que deia ma mare, si no haguera sigut per gent com nosaltres, que siga com vulga hem mantingut la llengua viva, si que haguera acabat perdent-se, així que ben agraïts ens han d'estar.

—Tu creus, Vicent?

—I tant! Vinga va, deixem-nos estar de romanços, demanem un altre *barrejaet* i anem a pegar-li una volteta a l'hort.

El Cabanyal

Lletra: J. Rosas/ Popular
Música: J. Rosas/ Popular

Els Pavesos

En el Cabanyal
hi ha una casa que fa cantonet
la xica d'allí
festejava amb un xic foraster
i ara s'ha sabut
que la xica molt grossa s'ha fet
i això li ha passat
per tastar sense sucre la llet.
En el Cabanyal...
...I és que l'han fotut
i la xica va a tindre un xiquet.

D. Fes compte per on camines, no siga cosa que xafes l'arracada que m'ha caigut.

H. Si ha anat a parar a una de les esquerdes de la fusta, ja pots donar-la per perduda.

D. Aquesta és una altra. Per què tindran tan poca cura de les bambolines dels teatres? Perquè açò sembla un camp de faves, caram!, mira si hi ha forats.

H. Cuiden allò que es veu i el que no, que li donen pel sac!

D. No sigues bròfec i mirem amb atenció a veure si apareix l'arracada o hauré de continuar de gaidó tot l'espectacle.

H. O et lleves l'altra i ja està.

D. I si encenem un llum més potent? Per ací ha d'haver alguna claueta, no?

H. Sí, dona! Encenem un llum, ens posem a la gatamiau, els artistes ens veuen, perden la concentració i açò s'acaba com el rosari de l'Aurora.

D. Posa't tu a la gatamiau i jo t'il·luminaré amb la llumeta del mòbil.

H. No s'hi veu res. Potser t'haja caigut a l'escenari o vés a saber on.

D. Hauré d'anar a la joieria del Cabanyal on em vaig comprar les arracades a veure si tenen alguna peça solta.

H. Et vas comprar les arracades d'allà? Si vius de part a part!

D. Va ser durant una de les concentracions en defensa del Cabanyal. Protestàvem en contra de l'especulació quan vingué la policia i haguérem de pegar a fugir. Uns entraren dins d'un bar; jo em vaig decidir per una joieria menuda i..., en fi, que em van agradar les arracades i me les vaig comprar.

H. I ara va i em torna a picar el cap. Maleïda laca!

D. A veure si tens polls...

H. Sí, dona. És la laca de ma mare. A veure, porta l'ampolla de cassalla que torne a tenir la gola seca.

D. No serà millor que begues aigua?

H. I on està l'aigua? Tu la veus?

D. El pitjor de tot és que, ara que el Cabanyal ja està salvat, ningú no sap què va a passar.

H. No t'escalfes el cap i porta la cassalla.

D. Tu no tens calor ací dins? T'ho dic perquè tinc l'esquena remullada.

H. Deu ser l'efecte dels focus de les càmeres. I ara que ho dius, no ens han de repassar el maquillatge?

D. Ho faran durant el descans. Perquè al guió diu que després del sisé tema es talla la connexió per a la publicitat.

H. Ah! Escolta: i ara qui canta? Te'n recordes?

D. Els Pavesos amb el tema *El Cabanyal*.

H. Els Pavesos? A veure, a veure: els Pavesos van desaparèixer fa un grapat d'anys i el seu vocalista, Joan Monleón va morir en 2009 si no em falla la memòria.

D. L'esperit d'Els Pavesos mai no desapareixerà, amic. I Joan Monleón tampoc. I si dic que canten els Pavesos és que canten els Pavesos. I si dic que la cançó és *El Cabanyal* és perquè és *El Cabanyal*... O siga, aquella que diu *Hi ha en el Cabanyal una casa que fa cantonet*...

H. La cançó me la sé des que alçava un pam de terra. Ui! I parlant de terra, he sentit un crec davall del peu. A que he xafat la teua arracada sense voler!

D. *La xica d'allí/ festejava amb un xic foraster/ i ara s'ha sabut/ que la xica molt grossa s'ha fet/ i es que l'han fotut/ i la xica va a tindre un xiquet.*

H. La xica del Cabanyal, ja veus, com va anar la cosa...

D. El senyal! Que el regidor ja ens ha fet el senyal.

H. La cassalla. Un glopet només.

D. Passa-me-la i anem eixint.

H. I ara, vinguts des dels racons de la memòria, el grup més popular i emblemàtic dels anys 70.

D. Que també a les nostres terres hi ha hagut bona música dels 70.

H. I dels 80 i dels 90 i de totes les èpoques i, com hem dit abans, de totes les tendències.

D. Perquè els valencians som capaços de fer música amb un parell de teules i unes espardenyes de careta.

H. És una exageració, és clar!, perquè amb un parell de teules poca música es pot fer i encara menys amb unes espardenyes de careta.

D. Perdona, company, però era una manera de dir. Amb dues teules i unes espardenyes potser no, però amb un tros de canya i una cassola de porcellana…

H. Deixem-ho estar. Senyores i senyors, amb tots vostès Els Pavesos.

H. Amb el tema *El Cabanyal*.

Cançó 3

L'ordenació urbana. L'especulació. Ja està el Cabanyal salvat. I ara, què?

EL CABANYAL

ELS PAVESOS

En el Cabanyal... hi ha una xica que es planta davant

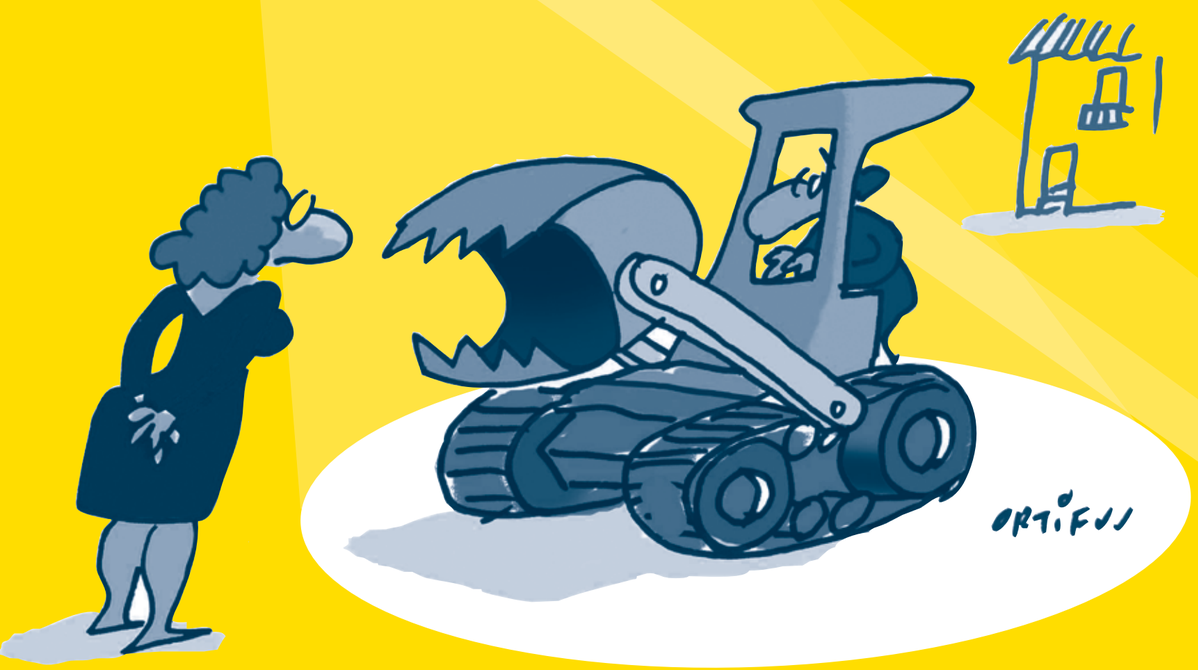

Casolà enraonament familiar sobre la vida en particular i els Salvem en general

Vicent J. Climent

Urbanisme i urbanitat

Xavi Barber

Col·loqui entre Tito Villora, membre de Salvem el Cabanyal, i la seua filla Mar Villora

Pilar Soriano

Casolà enraonament familiar sobre la vida en particular

i els Salvem en general

Vicent J. Climent
Escriptor

Santa Rita, advocada de la família i de la pau (curiós oxímoron!), del caloret i de les causes perdudes
i Sant Francesc, desvanit comerciant de trages que esdevingué exemple de vida senzilla i austera,
us guarden, fallers i falleres, zelosos guardians i continuadors de l'essència festera,
i us permeten gojar amb salut i alegria de passacarrers, despertades i viandes oportunes.
A la Mare de Déu, de moment, li demanem salut i que espere ben tranquil·leta les devotes ofrenes.

I ara ja, invocada la celestial protecció, posem fil a l'agulla i mamprenguem la qüestió,
que el carro continua estacat i li caldrà una bona espenteta perquè torne a rodolar.
L'oncle Ximo i la tia Mònica que viuen al Cap i Casal ja fa milanta anys vingueren anit a sopar,
i entre queixalada i queixalada i entre el primer i el segon plat, l'oncle em demanà:
"Dídac, nebot meu, deixa'm que et faça un preguntat, a tu que no tens tema fluix,
doncs el dubte m'acuita des que he retornat a la ciutat i vull traure'n l'entrellat.

En un pont de la carretera, a l'entrada de la vila, he llegit "SALVEM LA MURTA" en una pintada
i la incertesa m'aclapara, doncs no sé ben bé què vol dir eixe rètol de grafia tan acurada.
Però vull assabentar-me'n, perquè si és qüestió de vida o mort, potser caldrà donar la cara".
Amb uns ulls com unes taronges i amb la boca oberta de bat a bat tots restem en silenci,
però com això de no dir ni pruna no és llicència a ma casa i mai no ha fet fortuna,
tots a una veu donem la nostra raó, doncs ningú resisteix la temptació d'opinar sense saber-ho.

La meua muller Elena que si calla rebenta com un coet de bac i que sempre ha sentit tirada
pel *duende* i el *Salero* de l'embruix andalús, amb rauxa pren la paraula:
"Salvem la Murta, Salvem la Casella, Salvem el Xúquer o Salvem Tulell, és ben evident,
que són versions diferents de la Salvem primera, la Salvem més emotiva, la Salvem Rociera,
que a l'ermita cada cap de setmana canten cors de bata llarga, botes camperes i rumbosa guitarra".

"Mare, no et poses tan flamenca, que encara que li has posat gana, crec que vas molt errada".
Li retruca tota estirada la meua filla Isabel, una tendra adolescent, caçadora de Pokemon.
"No esteu al dia, família. Això de Salvem és la paraula que per a enviar *essemesses* ara s'estila.
I encara que no estem al cas, ben segur que aquesta Murta deu ser una xica d'Alzira
que al Gran Hermano, a La Voz o al Màster Xef haurà estat injustament nominada.
Així que no cal perdre temps, agafeu els mòbils, escriviu "Salvem Murta" i envieu-ho de seguida".

"Ausaes mi vida!", rebufa Ivan, el meu fill major, que de drets va ben sobrat i de deures ben justet.
"La família no es tria, i jo el dia que la repartiren no vaig tenir sort ni mica,
de ciutadans dimitíreu ja fa un cabàs d'anys i a xinés us sona això de la justícia social.
Si véreu la Sexta en lloc de programes d'esgarramantes, pocatraça i embrutasopars
i empràreu més el Twitter i menys el WhatsApp per a fer córrer la brama pel tot el veïnat
sabríeu que Salvem és els *hashtag* que a Salvados utilitzen per a comentar l'actualitat".

Tot seguit, i d'una revolada, la meua muller Mònica l'atenció reclama:
"Amb tots els respectes a la meua nebodalla i com crec que ja és hora de traure'n l'aigua clara,
mentre debatíeu de forma tan aferrissada m'he encomanat a Sant Google que mai no ens falla
i , a hores d'ara, ja tinc una idea aproximada de què vol dir la pintada.
Perquè heu de saber que això dels Salvem no és assumpte particular ni d'Alzira ni de la contornada
i a València, a les places i als carrers ja fa temps que ressona la proclama,
perquè volen evitar que l'horta i la marjal acaben com les finques del Pocero,
que cal bona saó per poder collir l'arròs de la paella i l'*avio* del putxero.

Agrupacions i associacions han fet seu aquest missatge i s'han escampat per tot arreu:
Salvem la Mola, Salvem la Vall, Salvem Canal 9 o, fins i tot Salvem la Paella,
són exemples d'aquesta moda de nadar contra corrent, que lluitar paga la pena.
I, fins i tot, a les festes patronals representants del consistori assisteixen ben mudats
reivindicant amb la samarreta la protecció oficial per a les botelles de cassalla,
que hi ha gent per a tot, i València després d'una eterna migdiada, sembla que ja desperta.
Però no cal confiar-se, que el país no és sa i estalvi, i l'estat encara és d'alerta,

que l'especulació i la corrupció han arrelat amb força de cantó a cantó,
i els deutes retallen sense cap mirament la sanitat, l'educació i futures inversions".

Embadalit i desconcertat per un discurs tan assenyat decidisc posar punt final,
que acabem d'obrir la porta i el trellat mai no és suficient si en manca la voluntat
que els Salvem manifesten el problema i els governs no aporten solucions:
"Molta raó maneges, estimada muller, i molt doctes les teues paraules.
I digues que sí, que les coses són com són i ja en farem prou si amb la que està caient
aconseguim salvar els mobles".

PS.
Esperem que en un futur proper
ja no calguen més Salvem.
I de moment, tractarem amb aquest llibret
de salvar de mesinfots i de coents
l'enginy i la crítica, vertader esperit faller.

URBANISME I URBANITAT

Xavi Barber
Mestre d'escola

Apareixen en escena el tio Cervelló i el tio Rius, grans erudits i prohoms de la localitat. Són davant les portes del Recinte Firal d'Alzira, a la partida de Tulell. Acaben de deixar els néts a l'escola, fan el seu passeig matinal i es paren un instant a prendre els primers rajos de sol.

TIO CERVELLÓ:
M'ha arribat informació
que allà al Cabanyal
s'està invertint capital
comprant cases a discreció
evitant certa prolongació
que al barri li queia fatal.

TIO RIUS:
Així que es diu al final
que aquell barri en qüestió
ha trobat la salvació
que buscava el personal.

TIO CERVELLÓ:
Passarà de ser marginal
a objecte d'especulació!

TIO RIUS:
Recorde altres moments
en què l'urbanisme salvatge
mobilitzà trellat i coratge
per aturar els indecents.
Els *Salvem* es feren presents
denunciant aquell ultratge.

TIO CERVELLÓ:
Ací a la nostra ciutat
també tinguérem moguda.
A la nostra Casella volguda
estava ja planificat,
i a punt de ser executat,
un PAI lleig sense mesura.

TIO RIUS:
Feren protesta ben visible
persones dretes i fetes
amb pancartes i samarretes
i un enuig ben comprensible.

TIO CERVELLÓ:
Fet que va fer possible
que deixaren les urpes quietes.

TIO RIUS:
I després, l'enginy no falla,
aprofitant la similitud
es donà peu a la joventut
a dir: *Salvem la Cassalla.*

TIO CERVELLÓ:
Campanya de borumballa
sense major recorregut.
I més tenint en consideració
que l'esmentada beguda
no necessita cap ajuda,
homenatge ni protecció.
Cóm s'afanya la població
a donar-li al ganyot cabuda!

TIO RIUS:
Es pren eixe dolç verí
en acte declarat o furtiu,
a les postres i a l'aperitiu,
a comarques d'allà i d'ací,
als vespres o al matí,
siga hivern o siga estiu.

TIO CERVELLÓ:
Resulta un ritual freqüent
en àmbits fallers o profans
fer rogle amb gots a les mans,
brindar amb agermanament,
i beure sense mirament.

TIO RIUS:
I reprimir carasses i brams!

TIO CERVELLÓ:
El beuratge per on passa crema.
Devasta òrgans i teixits,
però els usuaris, eixerits,
aposten per repetir la faena.

TIO RIUS:
La burrera es desenfrena
i s'obnubilen els sentits.

TIO CERVELLÓ:
I algun quadrúpede esquellat
perd molt freqüentment
l'oremus, l'enteniment,
el seny, el decor i el trellat.

TIO RIUS:
Amb el fetge ben amerat
i donant mal any a la gent.

TIO CERVELLÓ:
Magre exemple d'altruisme!

TIO RIUS:
Però mire quin fet destacat:
En aquest *barret* improvisat
per algun estrany mecanisme
hem començat amb urbanisme
i acabem amb urbanitat.

TIO CERVELLÓ:
Fenomen cert i curiós!
I si tornant a l'inici
per a combatre el desfici
Salvem un paratge o dos?

TIO RIUS:
Començaré per Tulell, gustós,
mentre anem pel carril bici.

TIO CERVELLÓ:
Ací no hi ha res que salvar:
Tenim monument al riu,
un recinte poliesportiu
passeig amb brosta i canyar
moltes places per aparcar
i algun centre educatiu.

TIO RIUS:
I solars amb molta malesa,
símbols de bombolla i esclafit,
de deixadesa i d'oblit.

TIO CERVELLÓ:
Es volgué amb avidesa
construir mal i de pressa
i traure'n un bon partit.

TIO RIUS:
Després de la gran cafrada
encara hi ha gent que no alena
perquè no té llar ni faena
o està fins al coll endeutada.

TIO CERVELLÓ:
Què li sembla, camarada,
si després de tractar el tema,
fem d'un bon esmorzar ús,
amb un fornit entrepà,
dos gots de vi amb *llimona,*
un plat de cacau i tramús,
un *carajillo*, si no és abús,
i vaja tot a fer la mà?

TIO RIUS:
Anem, anem cap allà!

Els dos ixen de l'escena.

Col·loqui

Pilar Soriano
Tinenta d'Alcalde de
l'Ajuntament de València

entre Tito Villora, membre de Salvem el Cabanyal, i la seua filla Mar Villora

El Cabanyal, juliol del 2014

—Mar, filla, vine cap ací que he de parlar amb tu.

—Digues, pare. Però rapidet, tinc molta presa que m'esperen els amics per a sopar al carrer. Avisat estàs!

—Tranquil·la, no patisques, serà un momentet. És una qüestió important.

—Ummmm... amb el to amb què em parles... segur que em vols embolicar per fer alguna cosa!

—Embolicar, el que es diu embolicar... no. En realitat és: donar-te una oportunitat!

—El que pensava... vols embolicar-me!

—Escolta... El divendres hem de tornar a parlar en Ple de l'Ajuntament. Trauen a exposició pública l'Estudi d'Integració del Paisatge del PEPRI. Té collons el nom, Integració del Paisatge quan el que volen és destruir-lo.

—Ja veus, quina oportunitat! Que sí pare, que sí. Ara en el sopar li dic a les companyes i companys que hem de tornar a arreplegar signatures entre els veïns. Marxecorrent!

—Per descomptat que ho fareu, però espera, no era açò el que et volia dir. En l'assemblea hem decidit que sigues tu la que prenga la paraula en el ple.

—Jo? Per què?

—Perquè ha de ser un jove qui ho faça, tots nosaltres estem farts d'intervindre davant d'eixa dona, i perquè... el futur i el barri és vostre!

—Ai, pare... jo encara no m'he incorporat activament a la lluita, hi ha joves que van per davant de mi, que han agafat el vostre testimoniatge, que ja han fet coses. Per què jo?

—Perquè tens dèsset anys.

—I?

—I la Plataforma té setze anys.

—Espera papa, em reclamen els amics pel mòbil. Els conteste que encara tardaré en baixar. Ufff...

—Clar que espere..., portem tota la vida esperant, lluitant i esperant la fi... d'esta bogeria.

—Tota la meua vida..., portes esperant i lluitant tota la meua vida, pare.

—Açò és un... sí? Filla meua.

—Clar que sí, pare! Són les nostres cases, peculiars i històriques les que volen destruir per fer una avinguda, sense pensar en la gent que les habitem, en els nostres costums i tradicions, en el nostre caràcter i forma de vida.

—Aiii si Blasco Ibáñez alçara el cap i vera el que volen fer, destruir el Cabanyal en nom d'ell!

—I la Barberà que no ens conte contes que ja ens els sabem tots! Ara voldrà fer un maquillatge de la desfeta del nostre patrimoni, que a ella no li importa gens.

—I tant que no li importa! És un projecte pensat per a no complir l'ordre d'espoli, per a no respectar les lleis i a més és un projecte a nivell econòmic impresentable, opac i un... empastre. Com el tema de les llicències d'obra, empastre darrere d'empastre.

—Saps que li vaig a dir a eixa dona quan la tinga davant? Que convocarem a la ciutadania, a les institucions que treballen en l'àmbit de defensa del patrimoni, a la gent d'esquerra, amb la finalitat d'iniciar una planificació participativa en el Cabanyal per aconseguir, mitjaçant el consens social, la rehabilitació del barri.

—Molt bé, filla!

—I que aconseguirem una convivència tranquil·la i plena, amb la nostra forma de ser peculiar, que ella vol destruir, perquè ens sentim molt orgulloses i orgullosos de ser qui som, gent del Cabanyal!

—Molt rebé, filla!

—I que el millor destí que es mereix este nou projecte que s'han inventat és que servisca per alimentar el foc d'una falla!

—Molt requetebé, filla!

—Pense que ens estem venint a dalt, papa. De veritat que puc dir allò de cremar papers en una falla en un ple de l'Ajuntament?

—I tant que pots! No recordes el que va dir la iaia al mateix ple, amb els mateixos governants al 2001! Ah, no... Que tenies quatre anys, com vas a recordar-ho.

—Clar que ho recorde, mai t'ho havia dit però a sa casa poc abans de morir m'ho va contar. Tinc clavades en la ment les seues paraules: "...les nostres cases no les van tirar ni les bombes ni la riuà. Vostés tampoc les tiraran. No podran, perquè davant de les cases estarem les persones. Tenim un compromís tan fort amb la nostra història, amb el nostre passat, que ningú mai serà capaç de trencar-lo..."

—I en la seua casa del Cabanyal va morir als noranta-quatre anys!

—Pare, em baixe al carrer a contar-ho als companys, pots estar tranquil, el relleu està preparat! I amb això vol dir que estem preparats per a tornat a començar, de fet estem millor preparats i encara som més forts.

—No arribes tard filla, que demà hauràs d'estudiar...

—Papa..., la revolució porta el seu temps!

La panderola

Lletra: José María Peris
Música: José María Peris

Carraixet

De Castelló a Almassora
xim pum tracatrac.
De Castelló a Almassora,
xim pum tracatrac.
Va un tren que vola, leré
Va un tren que vola, leré
Va un tren que vola,
Leré, leré, leré, leré.
Va un tren que vola,
Leré, leré.

I per això li diuen
xim pum tracatrac.
I per això li diuen
xim pum tracatrac.
La panderola, leré
La panderola, leré
La panderola,
Leré, leré, leré, leré.
La panderola,
Leré, leré.

Era de gran ajuda
xim pum tracatrac.
Era de gran ajuda
xim pum tracatrac,
per als graueros leré
per als graueros leré,
per als graueros,
leré, leré, leré, leré.
Per als graueros,
leré, leré...

I ara com ja no vola
Xim pum tracatrac.
I ara com ja no vola
Xim pum tracatrac.
Está al "paseo" leré
está al "paseo" leré,
está al "paseo",
leré, leré, leré, leré.
Está al paseo
leré, leré.

Qui fa de guardagulles
xim pum tracatrac.
Qui fa de guardagulles
xim pum tracatrac,
algún llegüero leré
algún llegüero leré,
algún llegüero,
leré, leré, leré, leré.
algún llegüero,
leré, leré...

H. He sentit un altre crec quan eixia de l'escenari. Vols veure que ara sí que he xafat l'arracada!

D. No, no. El crec que has sentit és el del taló de la meua sabata. I és que sembla que hui m'he alçat del llit amb el peu esquerre. Primer, l'arracada; ara, el taló de la sabata.

H. No em digues res que jo, entre la laca de ma mare i el nus de la corbata estic a punt de rebentar.

D. T'havia dit que t'afluixares el nus. I, al descans, et rentes el cap amb aigua clara i ja està.

H. Ai, la mare que em va! Ara me'n recorde que he deixat el cotxe en zona blava i no he posat cap moneda.

Hagueres pogut vindre amb autobús...

D. Ja són més de les huit. I des de les huit, no es paga l'ORA.

H. És que l'he deixat a les sis i mitja. I com que no tenia solt i anava amb una miqueta de pressa, se me n'ha anat el sant al cel.

D. Hagueres pogut vindre amb autobús...

H. En quin autobús? Si pel meu barri no en passa ni un.

D. Doncs en metro.

H. En metro dius? El vaig agafar un dia per anar al centre i vaig anar a parar al mig de l'horta. Que es veu que la informació de les línies les han fetes per a llestos. Això sense parlar de la puntualitat.

D. Sí, sí. Això és veritat. Però no únicament el metro. Si et passa pel cap anar a Barcelona amb Euromed, has de fer set o huit novenes i encomanar-te a sant Cristòfol si vols arribar el mateix dia que ixes. Em ric jo d'això del corredor mediterrani. Corredor diu! Sí que corre, sí.

H. Amb això dels transports, som únics, tu. Tinc una cosina que viu a Alemanya que pretenia vindre a Benicàssim perquè havia llogat un piset. I va i em va dir que pensava agafar un avió a Frankfurt i aterrar a l'aeroport de Castelló.

D. A Castelló? Però si eixe aeroport no funciona!

A Castelló? Però si ixe aeroport no funciona!

H. Això li vaig dir jo. Després de riure'm bona cosa li vaig comentar que tenia una solució i era obrir la porta de l'avió a l'altura de Castelló i deixar-se caure a plom. No li va agradar la idea, no.

D. Ara veges què faig sense el taló d'una sabata. Isc a l'escenari com si, de sobte, estiguera coixa? O em lleve les sabates i isc descalça?

H. Dona! Sense sabates no isques. Porta l'altra sabata. li arranque el taló i com si anares amb sabates planes.

D. Quin desastre, mare de Déu! Vinga, porta la cassalla i a veure si m'anime una miqueta.

H. Fes compte, companya, que ja en portes dos o tres glopets.

D. O m'anime o me'n torne a casa, ja veus com estic. Ara quan acabes amb el taló de la sabata, baixa'm un pam la cremallera de l'esquena i que em córrega l'aire, que estic remullada.

H. Serà pel calor de la cassalla.

D. Sí, home! Vinga, va, deixa't estar de bajanades, baixa'm la cremallera i bufa un poc a veure si em baixa l'acalorada, que ací no corre ni una miqueta d'aire.

H. Fiuuuu, fiuuuuu!

D. Tu que fas? Bufes o imites una màquina de tren? I parlant de tren. Ara actua Carraixet i cantarà *La Panderola*.

H. Ah, sí. Aquella que diu: *De Castelló a Almassora, xispum, tracatrac*.

D. Exacte. Ja veus, Carraixet. Tres generacions de cantants. Perquè no sé si ho sabies, però Els Pabordets són els fills de les filles de Lleonard Giner, el fundador del grup.

H. Doncs la cançó ve que ni pintada. Parlant de trens i de Castelló…

D. Vinga, puja'm la cremallera que crec que anem a eixir.

H. Les sabates! Posa't les sabates!

Agafa'm del braç fins que entren a l'escenari, no siga cosa que me'n vaja de morros.

D. Agafa'm del braç fins que entren a l'escenari, no siga cosa que me'n vaja de morros.

H. A continuació, des de l'Horta de València, el Grup Carraixet.

D. Tota una nissaga dedicada a la música.

H. Una nissaga que va començar amb Lleonard Giner, que va seguir amb les filles i que continua i continuarà amb el néts del fundador.

D. Interpretaran el tema *La Panderola*, com una mena d'homenatge als mitjans de transport valencians, al corredor invisible de la Mediterrània i a l'aeroport de Castelló, ui, perdó!, al descampat de Castelló.

H. I també, als autobusos que no passen pel meu barri i a les indicacions estrambòtiques del metro de València.

D. I una vegada posats, al carril bici, al tramvia de la Malva-rosa, als trens de rodalia, als taxis, a les calesses, a les motos de qualsevol cilindrada, a les furgonetes de repartiment, als cotxes oficials i a les avionetes dels fumigadors.

H. Perquè de tots els mitjans de transport ens recordem i no sempre amb agraïment.

D. I ara sí, amb tots vostés, Carraixet i *La Panderola!*

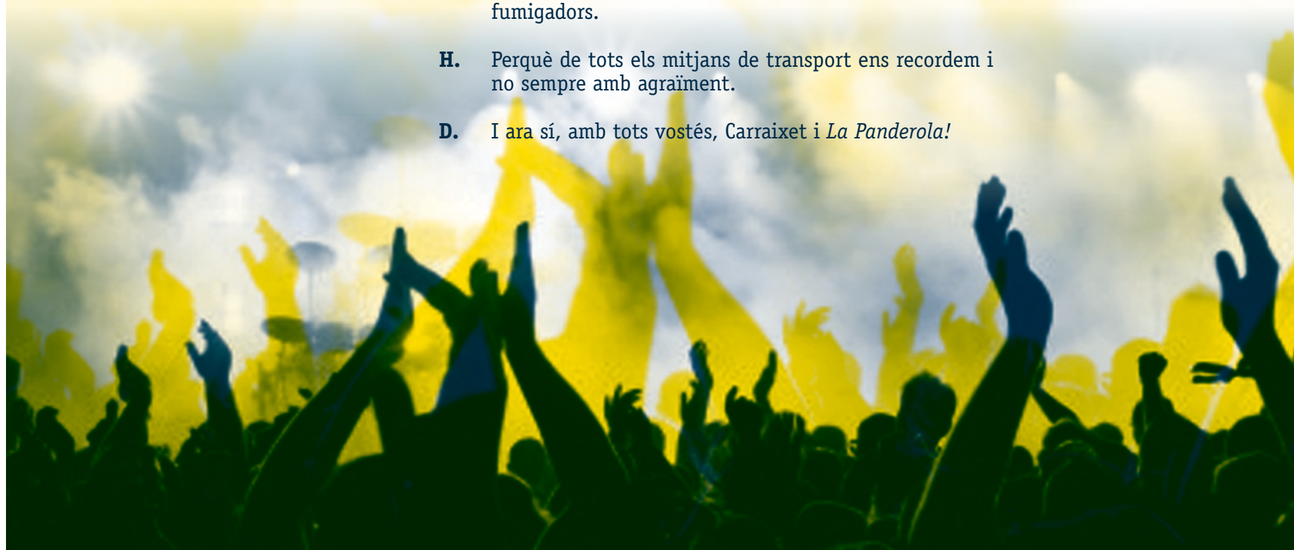

Cançó 4
El transport, el corredor mediterrani, aeroports fantasmes

LA PANDEROLA

CARRAIXET

Col·loqui ecologista-progressista dels membres del partit del pedal

Juan Pablo Giner

El "Triparit" d'Alzira per fi apareix al llibre dels "jinyes"

Àlex Ramírez i Toni Herreros

Jungla d'asfalt

Giuseppe Grezzi

col·loqui ecologista-progressista dels membres del PARTIT DEL PE-DAL

Juan Pablo Giner
Escriptor

Dos ciclistes, pare i filla, pedalegen parsimoniosament entre el congestionat trànsit d'Alzira al migdia d'un calorosíssim mes de juliol.

—Papà, que t'has passat el semàfor en roig.

—Els semàfors no són per a les bicicletes, filla.

—Doncs no és això el que m'han ensenyat en l'autoescola.

—Què sabran ells!

—Home, si ells no ho saben, ja em diràs qui...

—Ells t'ensenyen les normes perquè pugues aprovar l'examen, però després està el sentit comú que és el que ens ha de guiar en tot moment. Sobretot als ciclistes que som l'anella més dèbil de la cadena del trànsit.

—I passar-se un semàfor en roig és de sentit comú?

—Dona, jo ja m'he assegurat que no venia ningú. A més, si parem en cada semàfor ens gelem i perdem el ritme adequat per a optimitzar l'esforç i la inèrcia de la bici.

—I la senyora major amb el carret de la compra que creuava pel pas de vianants? Em pareix que no t'ha mirat amb bons ulls, precisament.

—Encara fa falta molta didàctica perquè la ciutadania entenga els avantatges de la mobilitat sostenible. Segur que quan el nostre partit aconseguisca un representant en l'ajuntament s'escoltarà la nostra veu i aconseguirem que la nostra ciutat siga un model que molt prompte imitaran la resta de les ciutats de la Ribera. Per a això vaig fundar el PaPe, el Partit del Pedal.

—Però de moment només estem tu, la mamà i jo.

—Temps al temps. La veritat és que no vaig estar molt afortunat al posar-li les sigles per primera vegada. Encara sort que ta mare em va fer veure que si posava simplement PP, com era la meua intenció, ens anaven a confondre amb els altres. Quina fallada.

—Potser caldria fer una volta al nom, ho dic per a evitar confusions. L'altre dia, el meu amic Pepito el Birras, em va dir que volia apuntar-se, però quan li vaig explicar que això del pedal no era precisament el que ell estava pensant, va canviar immediatament d'opinió.

—El que jo et deia, filla. Cal esforçar-se molt en la didàctica perquè la gent ens comprenga.

—Papà, per què circules pegat a l'esquerra, vorejant la tanca central de l'avinguda?

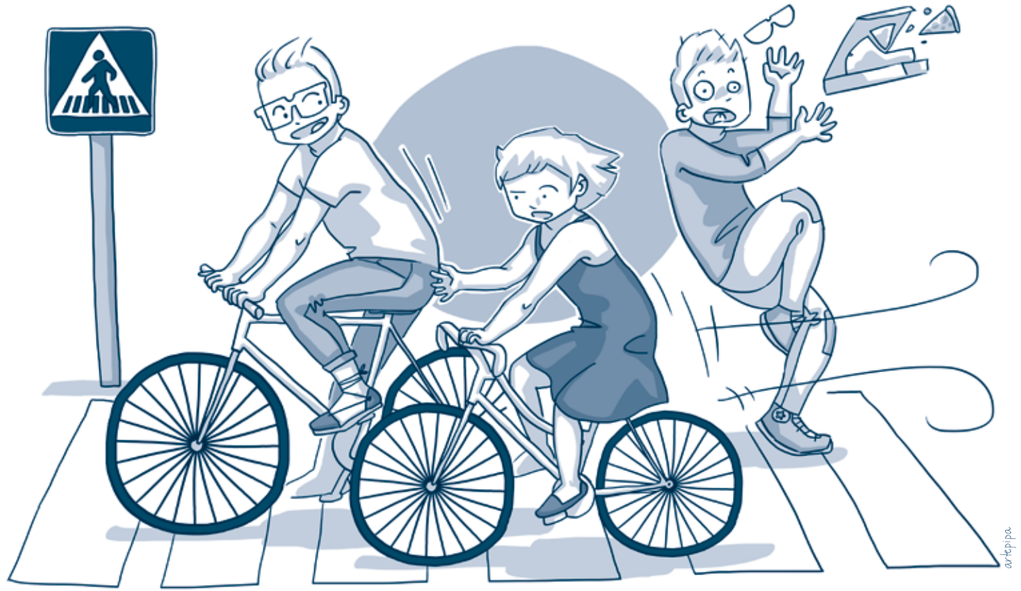

—Obvi. Perquè girarem a l'esquerra.

—Però el carrer de Correus no és de sentit contrari?

—Sí, però ja t'he dit que això són normes per a automòbils, eixos pestilents monstres causants del canvi climàtic.

—Papà, para. No sents que t'estan xiulant tots?

—No els faces cas, filla. I posa't al meu costat que no et sent bé.

—Com em vas a sentir amb el concert de botzina que t'estàs portant? A més, m'han dit en l'autoescola que només es pot circular amb bici en fila d'a dos quan no molestem els altres usuaris.

—Filla meua, què pesadeta et poses amb això de l'autoescola. En què mala hora et vaig consentir que et tragueres el permís de conduir.

—Papà, no voldràs que vaja amb bici a totes parts. M'imagines arribant al pàrquing de la "disco" a pedal en minifalda i amb les meues sabates de tacó alt? A més, que fem quan plou o fa fred.

—Utilitzar el transport públic.

—El transport públic és molt útil i necessari, estic d'acord, però no pot donar resposta a totes les necessitats de mobilitat de la ciutadania. Per cert, papà, sincerament, crec que hauries de pensar-te un poc la proposta que vols fer, quan arribes a l'ajuntament, d'implantar el dia del pedal. I no ho dic només pel nom. Això d'obligar que un dia a la setmana tot el món haja de desplaçar-se amb bici no em pareix molt pràctic. Pensa que hi ha persones majors que han d'anar al metge, al banc, etc. i xiquets menuts que han d'anar a classe. També pot ser que ploga o que faça molt vent o fred, o molta calor... com hui.

—Que pesadeta estàs, filla. Encara sort que ja hem arribat a casa. Em muic per prendre'm una cervesa ben freda. En fi, esperem que ta mare haja posat la refrigeració a límit en tota la casa. En què bona hora vaig accedir a posar aire condicionat en totes les habitacions. He de reconéixer que, a vegades, el progrés té els seus avantatges.

Una vesprada va arribar a Alzira una il·lustre visita d'Alemanya, era Frau Merkel que volia vore la nostra localitat perquè havia vist a les xarxes socials que teníem un bus turístic molt xulo i profitós. A l'Ajuntament no quedava ningú ja que estaven tots a FITUR i varen haver de buscar els iaios Sangonera i Canyamero per a ensenyar-li-la a Merkel, la ciutat clar està.

El "Triparit" d'Alzira

PER FI APAREIX AL LLIBRE DELS "JINYES"

Àlex Ramírez i Toni Herreros
Duo L'Aixeta

—Xe! Sangonera busca els calçotets nets que ve la Merkel i està molt bona. La portarem pel passeig fluvial i voràs com flipa.

—No, que està ple de mosquits "tigre" i mala herba i Pascual ha dit pel Face que aniran esta vesprada a tallar unes fulles. Millor que Pascual no se n'assabente del trajecte perquè si ens tirem un pet ho farà en directe per als seus amics de twitter.

—Saps si ja està ple el bus de fuel?

—Per què ho dius Canyamero?

—Perquè el trajecte és molt llarg ja que el "triparit" obres no fa ni una, però no para d'inaugurar *wàters*.

—Això es continuar el treball del PP, aquells varen fer el carril bici i a la fi ja sabem a quin lloc portava. Això sí que és treballar conjuntament uns i altres ja ja.

—És de veritat! Anava al *super-wàter* decorat amb graffitis de colorins.

—Poden estar orgullosos de la seua legislatura. El PP podia fer obres faraòniques però res comparat amb el *wàter* i de continuar així segur que entren al llibre on més caca es fa... el llibre *jinyes*.

—És de veres, jo vaig anar el dia de la inauguració i en vegada de tallar la cinta varen fer un concurs de pixarrades.

—En sap malament perquè ara crec que ja el tenen tancat.

—Quina mala sort, ho tanquen tot com si foren els amos, inclosa La Murta.

—Recollons!, menys mal que el més important per al "triparit" és el turisme perquè abans de governar en campanya electoral eren les rendes als aturats de llarga durada, rebaixar impostos i llevar la injusta taxa del reciclatge, però ara al tocar poder ja no pensen el mateix.

—El pitjor és que no podrem circular amb el bus per molts carrers d'Alzira ja que es passen la vida tancant-los per mil raons i a este pas ens haurem de ficar el bus pel cul.

—Dons jo ara ja no vaig a cap *puesto*! Que estic cabrejat. Altra vegada tinc el mòbil saturat de tantes fotos d'Isabel, Pascual i Aida. Ja han tornat a fer-se un *boock* en una inauguració. Recollons!

—Hauríem d'anar amb atenció perquè ens tornaren els diners del gasoil del bus perquè si no insistim... el regidor d'Economia Furió no pagarà com ja va fer amb el Consell de la Joventut. Si no insisteixes setanta vegades no veus ni un gallet.

—I és que cada dia més Alzira està feta un bombó de Ferrero hahaha.

Jungla d'ASFALT

Giuseppe Grezzi
Regidor de Mobilitat Sostenible de l'Ajuntament de València

Temps era temps, una conversa en una jungla d'asfalt en una ciutat al costat de la mar. Els protagonistes d'esta història acompanyen i suporten als humans diàriament des de temps immemorials, però ells mai han aprés a escoltar-los en el seu idioma. Així, la calçada i els elements varis, màquines, gomes, cables i sons, xarren sense parar sense por a ser sentits. No obstant açò, en moltes ocasions, desitjarien haver sigut entesos, i cada vegada més persones han aprés a interpretar les seues necessitats...

Calzi, com l'anomenen els seus col·legues de cautxú a la calçada, després de segles de vida, amb cicatrius i pegats en diferents punts del seu llarg i sinuós cos, va començar a sentir-se estranya un dia. Ja no recordava l'última vegada que va sentir alguna cosa semblant, una sensació solament comparable a quan van començar a arribar vehicles de motor o es van desmantellar les vies del tramvia a la platja. En molt poc temps, alguns dels seus amics estaven canviant l'adreça de les seues rutes habituals, algunes de les seues artèries estaven variant d'adreça, nous intrusos es van incorporar a recórrer el seu món sense presentar-se i quasi cada dia despertava amb nous tatuatges, de blancs a blaus i de blaus a taronges, de grans per a quatre rodes a petitons per a dos... Va ser ràpid, però sembla que els humans es van acostumar prompte a este nou i arriscat *look* i Calzi va decidir fer el mateix, acceptar i gaudir, deixar la por i el costum de costat i afrontar els nous reptes amb valentia. Però un dia va ocórrer alguna cosa que no sabia com definir, va clarejar realment contrariada, no sabia definir si bé o malament. Simplement era totalment diferent i, malgrat la vergonya per no saber explicar-ho, va decidir compartir-ho amb alguns dels seus millors confidents en els últims anys: EMTeri i Valenbicenteta...

—EMTeri, tinc un problema —li va dir en veu baixeta al seu pas per un conegut i cèntric tram del seu cos, entre torres.

—No et sent, Calzi. Et tinc dit que el nou motor que m'han posat em retrunyeix en els pensaments —li va dir el roig amic.

—Per descomptat, no sé com teniu tanta afició en la teua família a canvis de *look* i operacions d'estètica...

—Reina, no em parles de canvis, que des que els romans et van engendrar, no hi ha ningú en la ciutat més longeu ni que haja passat per més retocs. A més, ja saps que als EMTeris també se'ns exigeix una imatge i un servei impecable i hauràs de reconéixer-me que en els últims temps et tractem millor i ens usa més gent. Però si és molt bonic que ens utilitzen cada vegada més humans per a visitar-te!

—Si jo no em queixe, EMTeri, és que estic desconcertada i no sé el que em dic...

—Què t'ocorre? Explica-li-ho al teu ecoamic, saps que estic treballant cada vegada més per a poder donar consells respectuosos i assequibles a tothom.

—Doncs que... que... —Calzi tractava d'explicar al seu amic de l'ànima el seu problema quan, de sobte, va interrompre la conversa una intrèpida col·lega, Valenbicenteta.

—Què, què, què, què?

—Quin esglai m'has donat, Valenbicenteta! Fes el favor de no aparéixer ran del mi ni anar tan ràpid, que fas mal a Calzi i si no et veig et puc fer mal jo a tu...

—Que va! Que jo controle! I si no vaig ràpid, no t'aconseguisc i no sé de què parleu.

—No em fa mal, EMTeri. Però, la veritat és que em ve bé que haja aparegut, així us ho explique als dos... Alguna cosa està canviant en mi i vull explicar-vos perquè us afecta una mica...

—No m'espantes! Què, què, què, què és?

—Valenbicenteta no podia aguantar l'ansietat.

—M'estàs posant nerviós! Para! —EMTeri va parar en sec just en una marquesina de la zona que més estava incomodant a Calzi, entre aquella torres... Ell encara no ho sabia, però va decidir reposar durant 5 minuts i escoltar atentament a la seua amiga. Valenbicenteta va fer el mateix, va bloquejar les seues rodes aprofitant un semàfor en roig, malgrat l'esglai que va provocar a l'humà que la dirigia.

—Veureu, amics, sabeu que al llarg de tota la meua vida m'han fet canviar molt i que en els últims mesos m'han fet alguns arranjaments que...

—Que et fan molt més atractiva...

—EMTeri, per favor! Que estic parlant de debò...

—I jo també... —Valenbicenteta es va adonar llavors de l'amor platònic de l'amic roig per aquella massa d'asfalt. En canvi, Calzi, nerviosa, no es va percatar i va seguir parlant...

—M'he despertat hui amb un nou tatuatge i encara no encerte a entendre-ho... Mireu, just en esta zona, ací, aparcaven els vehicles delimitats per un *tattoo* blau. Hui tinc una carril menys, han desplaçat el tatuatge per a aparcament i ha aparegut quilòmetre i mitjà de cinturó per a...

—Per a bicis! Ho sé, és el que venia a explicar-vos! —va interrompre de nou Valenbicenteta—. Sembla que era un secret, tot s'ha fet molt ràpid. No recordes que et dolia una mica el cap estos dies arrere i no vam voler fer molt soroll les meues cosines les motos i els meus oncles els cotxes?

—Sí... però no ho vau aconseguir, estic adolorida i encara em retrunyeixen els clàxons...

—Ho sent, amiga. Però era una sorpresa... Resulta que per un tram més del teu cos l'espècie bici podrà circular més segura, sense entorpir ni que li entorpisquen per a anar ací o allà a la voluntat humana... O siga, que ja no creuaré per ací i interferiré en les vostres converses sense avisar. Els EMTeris en un extrem i les bicis en una altra, anirem més ordenats tots i protegirem més els humans. Estic molt contenta, la vida per a tots serà més fàcil i còmoda! Què us sembla? Lamente que t'haja dolgut tant i que et sentes tan rara, Calzi...

—Oh! Vols dir que en més trams de Calzi no apareixereu tu i els teus sense previ avís a escoltar converses alienes ni em donaràs esglais pensant que us faig mal en qualsevol gir i que els meus humans i els teus humans estaran més

segurs i se sentiran més lliures i respectats? —Va preguntar EMTeri sense importar-li ja que se li vera el plomall.

—Sí... bé... més o menys...

—D'acord, m'esteu dient que este canvi en mi va a ser per a millor i que en veritat esta sensació que tinc no és que m'estiga tornant boja ni us perjudicarà?

—Exacte! Els humans van a estar més contents i assegurances i totes les màquines que et volem, també.

—I també que estarem més junts, Calzi —EMTeri es resistia a perdre l'oportunitat de declarar el seu amor a la seua calçada benvolguda. Oportunitats així no havia tingut moltes.

—I es pot saber qui és el capitost de tot açò?

—Sí, un italià. És un bon col·lega de nosaltres les bicis...

—I meu i meu! Te'l presente quan vulgues, és italià, però no se li nota. Es diu Grezzi...

—Italià havia de ser! Les calçades sempre tornem als orígens, de la Via Augusta a la Calzi Grezziana...

—No, te'l presente jo! Es rumoreja que hui passarà pel teu nou cinturó a dues rodes. I així, cada dia.

—Tot clar llavors! Diuen que un canvia de *look* quan comença una nova vida. Gràcies, amics! Espere que gaudim junts d'esta nova etapa.

—Per descomptat, Calzi! Jo sempre al teu costat i... perquè veges que sempre et recolze, jo també faig canvi de *look*. Al gener estrene vinil i bo per a humans... Sempre t'acompanyaré en el camí

—I jo i jo i jo! —torna a interrompre Valenbicenteta.

—No tenies un carril per a tu, bonica? Hale, ja han passat els cinc minuts, desbloqueja el pobre senyor i tira!

—Deixeu de discutir! —va exclamar Calzi entre riures—. Quin esplèndid dia!

Conte contat, conte acabat.

Paco Muñoz

Lletra: Toni Mestre
Música: Paco Muñoz

(1977)

Què vos passa, que vos passa,
què vos passa valencians
el nostre País vol viure
sense perdre identitat.

Era lliure i treballava
nostre regne valencià
però uns homes hi vingueren
i mataren aquell cant.
Hem patit segles de lluita
de matances i d'espant
perquè el poble nascut lliure
no vol viure empresonat.

Nobles, bisbes i juristes
ens vengueren per un plat
de llentilles a Castella
i els seus costums castellans.
Canviaren de casaca
i oblidant l'antic parlar
giraren l'esquena al poble
al bon poble valencià.

Poble de les Germanies,
poble nostre revoltat
ara saps com la noblesa
demostra la lleialtat.
Tot el regne delegaven:
hòmens, dones, terres, ars,
poble, llengua, furs i pàtria
pel poder han baratat.

Què vos passa, valencians?

Un mal dia des d'Almansa
ens vingué la novetat:
el vell Regne de València
era País conquistat.
Ja la llengua bandejaven
llevant-li oficialitat
i per just dret de conquesta
imposen el castellà.

D'altres guerres hi patiren
tot anà costera avall:
el País pergué consciència
i el poble restà callat.
Però sempre sempre hi hagué
hòmens
de cor valent i esforçat
que mantingueren la flama
amb esperit vigilant.

Sempre ens han guanyat la guerra
els que diuen ser cristians,
el altres, ja ens diguen moros,
jornalers o assalariats.
Tinc ganes de fer història
i escriu-te-la en valencià:
una història en els vençuts
de tants segles guanyaran.

Alça el cap, posat en marxa
i comença a caminar.

D. Però, tu l'has vist?

H. A qui?

D. A qui va ser? A eixe de la coleta, com li diguen, que ix per la tele…

H. Pablo Iglesias?

D. Que no, home, com va a vindre ací Pablo Iglesias? A què havia de vindre? A escoltar música en valencià si no entendria ni papa? No, no. Em referisc a l'altre, a aquell que va eixir per la tele dient que s'havia convertit en un budista o una cosa així…

H. No caic.

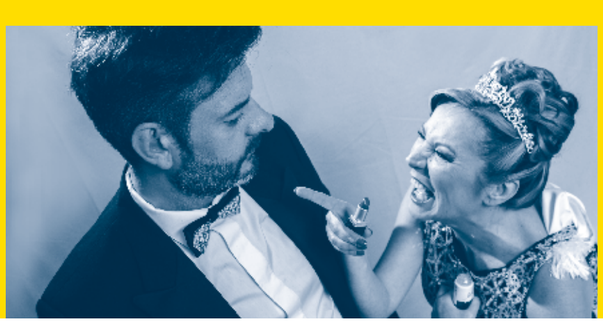

D. Sembla mentida! Si va eixir en totes les teles!

H. I dius que duu coleta?

D. Exacte. A la quarta fila, a mà dreta. I si és ell, i jo crec que sí, té més morro que esquena. Mira que vindre ací sense que li caiga la cara de vergonya!

H. I com has quedat amb les sabates?

D. Ah! Bastant bé, encara que he hagut de baixar el meu micro perquè no hi arribava. Mira, que no me'l lleve del cap!

H. A qui?

D. A qui ha de ser. Al de la coleta.

H. Doncs, siga qui siga, a mi em dóna igual. I parlant de coletes. És veritat que el president de la Generalitat empra perruca?

D. Això diuen.

H. Doncs la podrà portar perquè no va en moto.

D. I això per què?

H. Un cosí meu emprava perruca i anava en moto, com Raimon. I un dia, se li va envolar la perruca i va anar a parar dalt d'un taronger. I quan s'enfilava dalt de l'arbre per recuperar-la, va passar la policia municipal i el va denunciar perquè van creure que estava furtant taronges *nàvel late,* ja veus.

D. El mateix cosí que et va deixar la corbata?

H. Exacte.

D. Més valdria que canviares de cosí, no? Vaig a guaitar pel foradet de la cortina per comprovar que és el de la coleta.

H. Tant se'n dóna, que siga com que no.

D. Això es diu meninfotisme.

H. Això es dirà com es diga. Però, per mi, com si s'opera d'apendicitis amb una corbella i en carn viva.

D. Crec que és ell perquè va vestit com apareixia a la tele. I és que damunt de mangante i pocavergonya, és un *numerero*.

H. Això de *numerero,* què vols que et diga? Crec que molts dels nostres polítics són de muntar numerets. O ja no te'n recordes d'aquell que va anar a les Corts amb una taronja? O l'afició a les samarretes? O això d'anar amb bicicleta al Congrés? Això sí, un dia només, perquè l'endemà ja anaven tots amb taxi o cotxe oficial…

D. Vaig a repintar-me els llavis perquè els tinc més ressecs que l'espart. No hi havia un espillet per ací?

H. Ni espillet, ni aigua, ni caramelets per suavitzar la gola. I encara com que tenim la cassalla.

D. I és que també en aquestes coses som massa del pensat i fet. Fem un festival de música en valencià? Sí, sí. I, com si portarem un coet al cul, de quatre manotades, festival organitzat. I és clar, les coses que queden a la vista, bé; però les que no es veuen, com ara tot el que queda rere de les cortines, res de res.

H. Veus? Amb això estic d'acord amb tu. Vinga, pinta't els llavis i jo et diré si te n'ixes per damunt o per davall de la línia.

D. I abans que s'acabe la cançó, torna a baixar-me la cremallera i bufar-me l'esquena.

H. D'acord. I després, torna a encendre la llumeta del mòbil i mira'm el cap, que ja comence a dubtar si la picor és de la laca.

D. Per on et pica més?

H. Pel bescoll i rere de les orelles.

D. Polls! Tens polls. Ni t'arrimes a mi, que això em faltava.

H. No digues animalades. Com vaig a tindre polls d'un moment a un altre? Deu ser una reacció de la pell, això de segur. I ara qui canta?

D. Paco Muñoz. I amb la cançó *Què vos passa, valencians*.

H. Me la sé de memòria i sencera. Eixe tema sí que ens retrata.

Deu ser l'efecte de la cassalla, perquè intente pensar sobre coses serioses i em ve al cap...

D. Sí, sí. Sobretot, quan parla de la identitat. I no hi ha identitat més forta que la llengua, no?

H. I la manera de parlar.

D. És la mateixa cosa, caram, que de vegades sembla que estigues dalt de la figuera o que perds l'oremus.

H. Deu ser l'efecte de la cassalla, perquè intente pensar sobre coses serioses i em ve al cap la picor, el nus de la corbata, el cotxe mal aparcat i la denúncia que em caurà.

D. Vinga, anem allà, que toca eixir. I agafa'm del braç fins que arribem al faristol.

H. I a continuació, Paco Muñoz, l'home de la resistència, el que ha sabut navegar sempre en línia recta governara qui governara.

D. Amb el tema *Què vos passa, valencians?*, que ens farà reflexionar, això si encara tenim una miqueta de coneixement damunt de les celles. Cosa que comence a dubtar...

H. Perdoneu la meua companya, però és que, cada vegada que va a sentir aquest tema, li entra un no sé què que la descontrola. Ehem! Amb tots vostès, Paco Muñoz!

Cançó 5

**Els problemes de l'actualitat política valenciana,
la imatge de la corrupció, meninfotisme, pensat i fet...**

QUÈ VOS PASSA, VALENCIANS?

PACO MUÑOZ

Espavileu!
Vicent Cucarella

Diàleg a l'ascensor del congrés
Joan Baldoví

**Pasqualo, Sento
i els problemes de l'actualitat política valenciana**
Vicent Baldoví

què vos passa, què vos passa, què vos passa, valencians

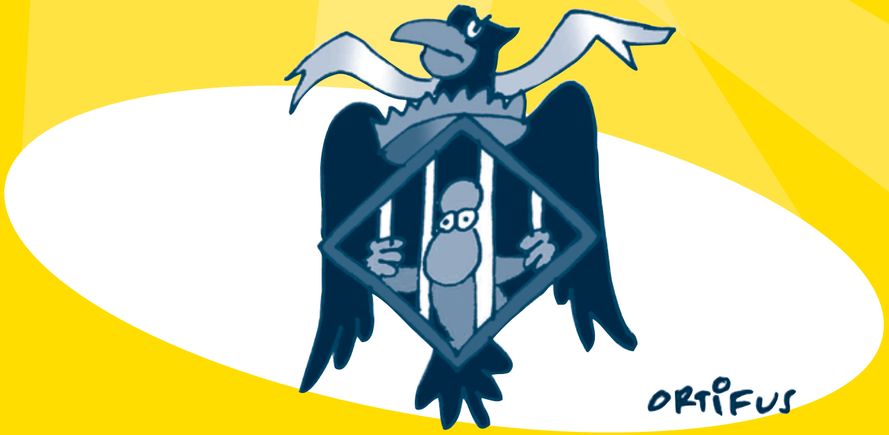

perquè un poble nascut lliure, no sap viure empresonat

Es-pa-vi-leu!

Vicent Cucarella
Economista

Tinc ganes de fer història
i escriure-la en valencià:
una història on els vençuts
de tants segles guanyaran.
Què vos passa valencians?
(Toni Mestre – Paco Muñoz)

FRANÇOIS —Quines ganes tenia de visitar Alzira! Mon pare sempre m'ha parlat molt bé del seu poble: bones taronges, moltes falles, la Murta i, sobretot, eixes pilotetes que poseu en la paella. Que bones! Ell se sentia molt orgullós de la seua terra i de la seua llengua. De fet, ja veus, la meua germana i jo parlem valencià, malgrat haver viscut sempre a França. Mon pare mantenia vius els records amb les mateixes paraules que foren viscuts. Tu el recordes?

JOSEP —I tant, com podria haver oblidat el tio Miquel? Coincidírem poques vegades perquè vivia molt lluny, però recorde amb goig escoltar-lo parlar el seu valencià apitxat-afrancesat. Nosaltres ho aprofitàvem com a motiu de burla, però ens sentíem molt orgullosos de l'estima que mostrava pel seu poble i la satisfacció que transmetia. S'alegraria molt de saber que tu has vingut a visitar-nos.

FRANÇOIS —N'estic segur. Però també li doldria veure la situació en què ara us trobeu els valencians. He llegit que patiu un deute públic molt gran i que cada valencià haurà de tornar més de 8.000 euros. Això són molts diners! Com ho pagareu? Què heu fet per a endeutar-vos tant? Ni que lligàreu els gossos amb llonganisses!

JOSEP —És cert, molts valencians estem preocupats. L'elevat deute és un greu problema al qual durant molt de temps no se li ha donat la importància que requeria.

FRANÇOIS —I com heu arribat a eixe extrem?

JOSEP —Principalment per dos motius. Per una banda no es va encertar amb algunes despeses estrafolàries...

FRANÇOIS —Ja he vist algunes fotos, ja... sense comentaris.

JOSEP —Sí, això ens ha donat mala fama; però el principal problema és un altre. El gros del deute prové de la discriminació en el finançament autonòmic. Resulta que els valencians rebem menys diners que la resta de comunitats autònomes per a prestar els mateixos serveis públics. Per això ens endeutem tant.

FRANÇOIS —Home, però això no és just. No hauríeu de consentir-ho. Caldria assignar els mateixos diners a tots. A més, tinc entés que ací existeix solidaritat entre territoris, de manera que les comunitats autònomes riques aporten diners per a ajudar a les pobres, veritat?

JOSEP —Així és en la majoria de comunitats, però hi ha un únic cas on eixa lògica no es compleix: els valencians som més pobres que la mitjana i damunt acabem aportant a la resta de l'Estat.

FRANÇOIS —Com pot ser això? Per què consentiu eixa injustícia?

JOSEP —Potser necessitem més valencians com ton pare, que se senten orgullosos de ser-ho i alcen la veu. Ací falta cohesió i espenta per a defensar els nostres drets. Per ara sembla que els valencians hem sigut massa meninfots i seguim mantenint un antic i llarg silenci. Tinc poca esperança.

FRANÇOIS —Home, Josep, no sigues tan pessimista. Els nostres pares lluitaren per la democràcia i ara vosaltres l'esteu gaudint. Si el govern estatal és injust amb els valencians, les eleccions us permeten votar pel canvi.

JOSEP —Sí, cosí, sí, però ni se soluciona quan guanyen uns ni quan guanyen els altres. Sembla que als governants espanyols no els preocupa resoldre el problema dels valencians.

FRANÇOIS —Doncs, quan a França hi ha una injustícia com aquesta, eixim tots al carrer, ens manifestem i junts cantem *La Marsellesa*. És el nostre himne i ens encoratja a plantar cara: "Allons enfants de la Patrie, le jour de gloire est arrivé!". Vosaltres què canteu? Teniu himne?

JOSEP —Sí, clar. Els valencians també tenim himne. El solem cantar al Gran Teatre en acabar els concerts de la banda.

FRANÇOIS —I què diu la lletra?

JOSEP —Comença dient "Per a ofrenar noves glòries a Espanya, tots a una veu germans vingueu...".

FRANÇOIS —De veritat? Aleshores, què voleu, home? Si tots a una veu no pareu d'ofrenar, és evident que els altres seguiran aprofitant-se de vosaltres. No us entenc. Què vos passa, valencians? Haureu de reclamar un tracte just. Espavileu!

Joan Baldoví
Portaveu de Coalició Compromís en el Congrés dels Diputats

A L'ASCENSOR DEL CONGRÉS

Acabava d'eixir de la sessió de control al govern i vaig prendre l'ascensor per anar al despatx. Estava sol, i tot just quan les portes començaven a tancar-se, entra una persona alta amb barba i ulleres i amb jaqueta blava i corbata roja.

—President Rajoy, quina sorpresa!!!

—Hola Baldoví!

—Home, ja tenia ganes de tindre't a prop Mariano.

—Tu dirás.

—Te'n recordes quan vingueres a València a fer la campanya del 2011?

—Puesssss no muy bien.

—Jo sí, president. Recorde perfectament el que vas promete solemnement a la plaça de bous del carrer Xàtiva, mentre la multitud t'aclamava: "Cuando gobierne el PP, se acabarà la discriminación de los valencianos".

—¿Eso dije?

—Doncs sí, lletra per lletra.

—¿I...?

—I... exactament no has fet res. Millor dit, has fet tot el contrari, ho has agreujat.

—No puede ser!

—No ni nà! Has tingut cinc anys per canviar el sistema de finançament, com t'obligava la llei, i res de res.

—Es que...

—Tot el que comença per "es que" és mentida Mariano. Som els pitjors finançats de tot l'estat i no has mogut ni un dit. Durant estos anys has fet el que més t'agrada: "el Tancredo".

—Bueno, esto lo estudiaremos próximamente, en la Conferencia de Política Fiscal.

—Demà, sempre demà! i mentre nosaltres endeutant-nos per passar casa. Endeutant-nos per poder pagar els serveis bàsics que vosaltres encomaneu al govern valencià. No ens transferiu ni els diners suficients per poder pagar la sanitat, l'educació o els serveis socials.

—Bueno, algo habremos hecho bien, Baldoví...

—Bien? Senyor, dona'm paciència!! Per no parlar de les infraestructures. Tot els trens van a Madrid i el Corredor Mediterrani, que tan important és per a la nostra agricultura, per a la nostra indústria, per al nostre turisme, encara està per acabar.

—Era por interés general.

—Mariano tens més cara que esquena! Vols dir que l'interés general aconsellava que l'AVE havia d'arribar primer a Huesca abans que es connectaren la segona i la tercera capitals de l'estat. Per no parlar de la connexió València-Alacant, arribes primer a Madrid que a Alacant.

—Però Madrid és la capital...

—Serà tota la capital que tu vulgues, però els valencians paguem com tots i no rebem la consideració que ens mereixem. Som l'única comunitat autònoma que, sent més pobra que la mitjana, paga com si fóra rica. És a dir, Robin Hood però a l'inrevés.

—Baldoví, ¿sabes qué te digo?

—Què?

—Que tienes razón, pero a pesar de eso y de muchas cosa más, sigo ganando en Valencia.

—"Touché", Mariano!

I en eixe moment ja no vaig ser capaç de dir res més. Només em va passar pel cap la lletra d'una cançó que Paco Muñoz cantava fa molt anys: "Què vos passa, valencians?"

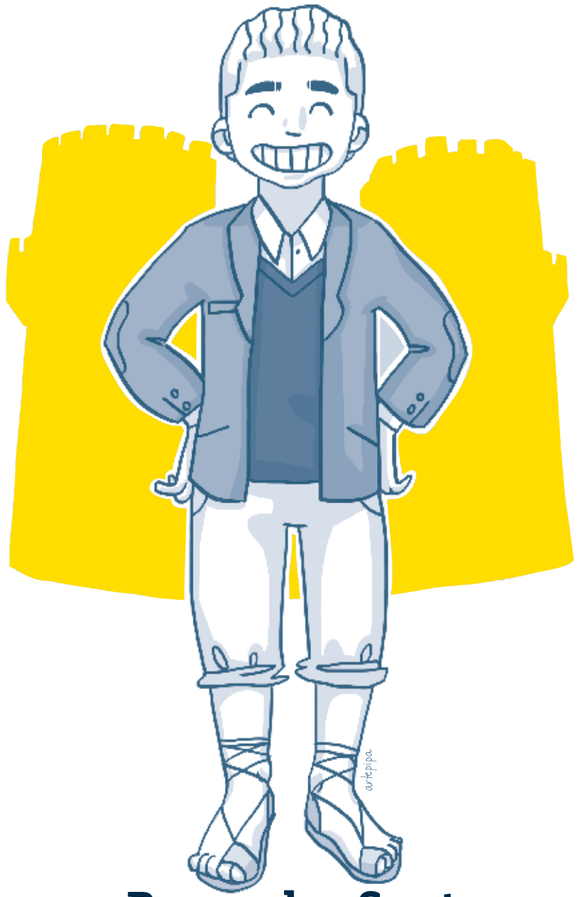

Vicent Baldoví
Poeta
Regidor de Cultura, Educació i Esports
a l'Ajuntament de Sueca

Pasqualo, Sento i els problemes DE L'ACTUALITAT POLÍTICA VALENCIANA

PASQUALO —Seeentoooo, què passa? Quant de temps sense saber de tu...
SENTO —Xeee Pasqualo,... he estat fora uns dies.
PASQUALO —Fora ? Si només has estat el cap de setmana... i a València !
SENTO —Sí, però això d'anar a "la Capi" encara resulta un poc curiós, i això que amb el canvi de govern hem millorat moltíssim. Però encara hi ha qui ens veu com un perill.
PASQUALO —Un perill, tu? si no eres capaç de matar ni una mosca.
SENTO —Ja saps que jo sóc com sóc i mai em podran canviar. Tot mudat, em vaig posar les meus espardenyes d'espart de diumenge, vaig agarrar la "Sata" i més xulo que un huit, al Cap i Casal. Només arribe un senyor amb un vestit llarg i de corbata, es queda mirant-me i em diu: "Hombre, otro pueblerino".
PASQUALO —Xe Sento, t'hauràs encés en flames, com pot ser que encara quede gent així, amb tan poques llums.
SENTO —Sí, Pasqualo, encara queda gent que no li agrada que ens mostrem com som i com ens hem criat, que voldria que no parlàrem en la llengua que ens va ensenyar la nostra mare, en valencià, fidels a les nostres arrels.
PASQUALO —Segur que eixe haurà passat una molt mala infància i estarà amargat...
SENTO —Els valencians som molt especials, som del pensat i fet, tenim la fama de meninfots. Sempre ens han dit que som la terra de les flors, de la llum i del color... i això vulgues tu o no, no es pot canviar. Encara estem pagant tots, els grans "eventos"
Aquella Terra Mítica, arreglant les obres del Calatrava i passejant el gosset pel circuit de Fórmula 1.
PASQUALO —Ja va dir algú que "A Valencia no la va a conocer ni la madre que la parió"
SENTO —Hòstia, això ho deia la Rita, que en els anys que ha estat manant ens ha deixat en una mà davant i l'altra darrere. El cas és que no li anat malament, fins i tot, ara ronca al Senat, això vol dir que té la consciència tranquil·la.
PASQUALO —I tu, què dius?
SENTO —Jo, que estic adonant-me'n que cada vegada li semble més a la Rita, m'agrada la cassalla, el gintònic, m'agraden les falleres, fer la becadeta... i el "caloret".
PASQUALO —Ostres, Sento, és de veres, Rita i tu, dos ànimes bessones.
SENTO —Bé, deixant les bromes a un costat. Hem vist el balafiament que han fet amb els diners de tots, a més de tot el que s'han emportat, som més coneguts ara per la corrupció que per la paella i encara que estiguen imputats, ací no passa mai res.
PASQUALO —És de veres, que ens està passant que no reaccionem? Què està passant-nos als valencians? De què ens preocupem realment?
SENTO —A mi i a molta gent el que ens preocupa és que no tenim cap televisió que parle en la nostra llengua, que el finançament injust que reclamen històricament els valencians no ens el reconeguen, que el corredor Mediterrani que ens faria més visibles a Europa no el posen en marxa i tot allò que ens ha mancat sempre. Estem totalment abandonats i oblidats pel govern Central. Mentrestant, ací encara queda molta gent que li preocupa més l'himne Regional, el blau en la senyera i els bous.
PASQUALO —Si ja ho deia Paco Muñoz fa més de quaranta anys, què està passant-nos? No canviarà mai esta manera nostra de pensar?
SENTO —Ara resulta que no entenem el que fica als senyals de trànsit, que quan parlem i escrivim correctament en valencià, ens diuen catalans. Quan pareixia que estàvem canviant, volen que tornem al passat. Enfrontant-nos per eixes coses que ens dividixen.
PASQUALO —Però a Madrid tenim gent que ens defensarà, no tenim diputats valencians?
SENTO —Els de la "cabotà" ? Els que han estat cobrant sense fer res, només a les ordres de Madrid?
PASQUALO —Menys mal que ara està per allí el teu cosí, Baldo.
SENTO —Home, ara que està ell almenys se sent la nostra veu, fa les coses a la valenciana, reclamant el que ens pertany i plantant-li cara a Rajoy.
PASQUALO —Mira, ara va a eixir en la tele. Escolta que ja puja a parlar. Segur que ara els pegarà un repàs als que ens han portat a està situació. Menys mal que encara queda algú que ens fa visibles als valencians.
SENTO —Ja estaria bé, per l'amor de Déu!!!

Al país de l'olivera

(2011)

Obrint Pas

Lletra: Xavi Sarrià
Música: Miquel Gironès/ Xavi Sarrià/ Obrint Pas

Amb la col·laboració d'Eduard Casals, Eneko Dorronsoro, Paco Costa i Mara Aranda

Al país de l'olivera
hi ha un riu de paper
unes galtes color terra
i un somriure d'argent
al país de les riberes
hi ha un canyar sota els estels
i un mural de fulles seques
a l'ombra d'un taronger.

Al país de l'olivera

Al país que dorm a l'era
hi ha polsim de fruites velles
bicicletes entre sèquies
arracades de cireres
al país de les teulades
hi ha besos d'aigua llimó
arrapades a les cames
parotets a dins del cor
Al país que dorm a l'era.

Al país de la infantesa
hi ha il·lusions a les palpentes
somnis dibuixats a l'aire
promeses a les orelles
Al país que jo ara enyore
hi guarde un tresor secret
un lligam que mai no es trenca
un amor que mai no es perd.

Al país de cases blanques
hi ha pins banyats en sal
margallons entre baladres
peus descalços dins el mar
al país de les marines
hi ha un sol roig a les vesprades
catxirulos a les platges
i uns dits pentinant onades
Al país de cases blanques.

Al país de les rialles
hi ha raïm a les porxades
ametles i olives negres
un arròs fet amb costelles
al país de les costeres
hi ha llaüts i guitarrons
i la veu de les rondalles
pessigant les emocions.

Al país de les rialles

Al país de la infantesa
hi ha il·lusions a les palpentes
somnis dibuixats a l'aire
promeses a les orelles
Al país que jo ara enyore
hi guarde un tresor secret
un lligam que mai no es trenca
un amor que mai no es perd.

H. Te n'has passat, companya.

D. En què?

H. Dona! Amb això del coneixement. Ho has dit com si les persones que assisteixen al festival no en tingueren.

D. Doncs si ho has interpretat així, o has tingut un *lapsus* interpretatiu o tens la pell molt fina.

H. Ni una cosa ni l'altra. Has dit que començaves a dubtar que els valencians, i els que seuen al pati de butaques ho

són, tingueren coneixement. Potser no t'hages adonat, però la vicepresidenta ha doblegat els morros...

D. Doncs té dues feines. Ui, i ja està bé, caram, que sembla que he desfet l'escenari a mossos. I ja que et poses així, he de dir-te que portes la corbata despenjada i el nus amagat entre el coll de la camisa.

H. I per què no m'has dit res?

D. Perquè te l'has despenjada tu a estirades mentre parlaves de la resistència de Paco Muñoz.

H. Ho hauré fet sense adonar-me'n...

D. I què em dius dels forros de les butxaques? Te'ls has tret d'una sacsada i t'ha caigut el mòbil en terra. Sí, sí, mentre deies allò del meu descontrol, que la gent s'ha quedat al·lucinada, amb la boca oberta.

H. Ai la mare que em va! Si és veritat! El mòbil! Si l'acabe d'estrenar!

D. Doncs ja veus. Serà l'efecte de la cassalla. O siga, que qui ha perdut el control has estat tu.

H. Ja veuràs tu com aquesta presentació em costa més d'un disgust, perquè si m'han denunciat el cotxe i se m'ha trencat el mòbil, el que guanye amb les figues ho perdré amb els tramussos.

D. Més es va perdre en Cuba, no? O imagina que es pegue foc a ta casa o que el caiga una pedra com la que va caure a La Murta enmig del camp.

H. Dona! Un incendi o una pedra?

D. Sí, sí. Això de la pedrota no resulta massa freqüent, però no cregues que l'assumpte dels incendis és estrany. Fixa't sinó en les persones que aquest estiu passat se salvaren per pèls de l'incendi de La Marina.

H. Uf! Això va ser per a morir-se de l'ensurt.

D. I a saber com acabarà la cosa, no cregues. Sovint, rere dels incendis hi ha una mà negra que pretén requalificar terrenys i coses per l'estil. O, en tot cas, sempre hi haurà un problema a l'hora de reforestar.

H. Sí, això sí. Encara que, sovint, són els efectes d'una falta d'educació i de política ambiental. I ara que ho pense, què té a veure l'incendi a La Marina amb un possible incendi de ma casa?

D. Un incendi és un incendi, siga on siga. I parlant d'incendis: veges si trobes un ventilador que estic encesa en flames i ja no puc suportar la calor.

H. No crec que hi haja cap ventilador. Mira, ací hi ha un cartró. Vols que et faça aire a l'esquena?

D. Sí, sí. I mentre, jo t'esplugaré el bescoll i rere les orelles no siga cosa que tingues algun hostatge en forma de pollet, que de més grosses se n'han vistes.

H. A la de tres: jo et faig aire i tu m'esplugues el cabell. Un, dos, tres!

D. Saps qui actua ara?

H. No m'ho sé de memòria…

D. Doncs el grup Obrint Pas. Ah! I amb la cançó *Al país de l'olivera*, un tema plenament folk que sona una miqueta diferent al que apareix a la discografia del grup, amb una lletra costumista, de coses properes. Com una visió positivista davant dels problemes —els incendis, per exemple— o la defensa del medi ambient.

H. I tot això t'ho saps de memòria? Caram! Sembles una enciclopèdia!

D. Resulta que Obrint Pas és el meu grup preferit. I mou més de pressa el cartró, que estem a punt d'eixir i encara tinc l'esquena remullada.

És l'hora, benvolguts i benvolgudes, de rebre un grup musical que, a hores d'ara, representa la millor música del país. Es tracta d'Obrint Pas.

H. Au! Que el regidor està fent el senyal.

D. Espera. Fem un glopet de cassalla que, almenys jo, tinc la gola seca. Amb la calor que fa…

H. És l'hora, benvolguts i benvolgudes, de rebre un grup musical que, a hores d'ara, representa la millor música del país. Es tracta d'Obrint Pas.

D. Ui! El meu company potser no ho sàpia, però el grup va fer una pausa indefinida en 2014, però ara torna de manera excepcional per a participar en aquest festival de Valenciavisió.

H. Això no ho posa al meu guió.

D. Ni al meu, però com que jo estic al dia…

H. Vols dir que improvises? Si és així, és un cas en fragant delicte d'informació compartida.

D. No facen cas del que han escoltat, senyores i senyors espectadors. El meu company, possiblement perquè l'hauran denunciat per aparcar malament i perquè li ha caigut el mòbil a terra i s'haurà espatllat, té una indisposició mental que li provoca dir bajanades sense sentit.

H. Ah, sí! El mòbil. Han vist vostès on ha anat a parar?

D. Sense més preàmbuls, donen pas a Obrint Pas, ja veuen vostès, pas i pas, que açò ho he dit sense voler. Amb el tema *Al país de l'olivera*.

Cançó 6

El medi ambient, incendis, reforestació, requalificacions del sòl, llei del medi ambient.

Al país que jo ara enyore

hi guarde un
tresor secret

AL PAÍS DE L'OLIVERA

OBRINT PAS

Falles i medi ambient
Rubén Tello

Incendi descontrolat
José A. Martínez

El país de l'olivera
Albert March

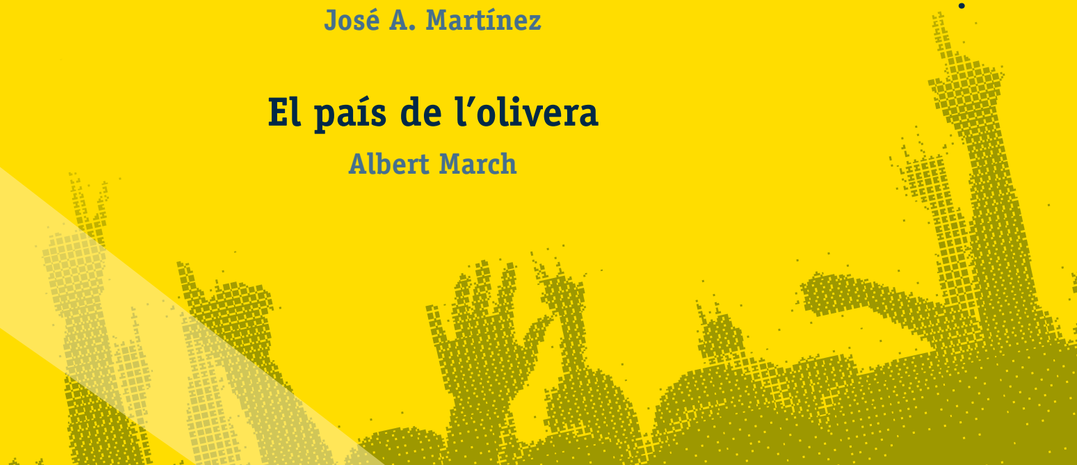

FALLES I Medi ambient

Rubén Tello
Faller de Mossén Sorell-Corona (València)
Associació d'Estudis Fallers
Cap polític del Gabinet de la Conselleria de Medi Ambient

CORONETA —Has de lliurar-me prompte l'article per al llibret de la falla. Últimament ens tens abandonats.
RUBÉN —Espera que escriga els huit articles als que m'he compromés enguany. L'últim, sempre, el de la nostra falla.
CORONETA —Vinga! No em vingues amb excuses que els articles que escrius per a les altres falles sempre són sobre innovació, falla Corona... Que fas més refregits que un artista de sisena c!
RUBÉN —Enguany he de modelar noves peces. M'han tornat a encasellar. Tots em demanen el mateix; Falles i Medi Ambient.
CORONETA —Ho tens malament! Com no parles de gespa!
RUBÉN —I damunt en Corona no en posen mai! Hem vist menys gespa que un camp de futbol de regional preferent.
CORONETA —Un any posarem piedralipi. Això no et val?
RUBÉN —I damunt va ploure. Almenys, ens assegurarem que l'aigua no es fera verda.
CORONETA —Pots parlar del SDDR eixe que voleu implantar a les Falles. SDDR, em sona a URSS, no? Tu no eres *rojo de derechas*? Com se vos ocorre fer comunistes a les Falles?
RUBÉN —Les Falles i el comunisme no fan lliga.
CORONETA —En l'època de les panderoles, el faixí era roig.
RUBÉN —Si aplegue a vore a un president de falla dels huitanta amb la falç i el martell sobre el faixí roig em retire! Ja ho haguera vist tot a la vida!
CORONETA —Alfredo Ruiz volia posar la falç i el martell sobre la falca roja.
RUBÉN —Això sí que haguera sigut innovar! Fora de bromes, no parlem de la URSS. Les sigles del SDDR signifiquen Sistema de Dipòsit Devolució i Retorn d'envasos.
CORONETA —I les Falles que pinten ahí?
RUBÉN —Cada botella de plàstic, les de vidre, les llaunes i els bricks, portaran un dipòsit de deu cèntims que et retornaran al tornar l'envàs. Pensa en la quantitat d'envasos que es llancen a terra a la nostra demarcació. Si els arrepleguem, en els millors dels casos la comissió pot guanyar entre 300 i 400 euros durant la setmana fallera i en el pitjor, no ens costaria gitar-nos a les tantes després de la discomòbil perquè el carrer ja estaria agranat.
CORONETA —Trauríem més euros que amb la xurreria!
RUBÉN —Sí! I no contaminaríem tant! Perquè el fum de la *refritanga* de les xurreries contamina més que Txernòbil!
CORONETA —Però, sempre hi haurà gots per terra. No et lliuraràs d'agranar tan fàcilment. Que enguany vigilaré perquè no fugiu cap a la Bounty quan obrim els llums de l'envelat.
RUBÉN —Enguany, no fugiré! Perquè, tampoc, trobarem gots a terra.
CORONETA —Ja heu tallat el trànsit al Carme i ara ens voleu establir la Llei Seca, no?
RUBÉN —Per a res! Fomentarem el got sostenible a les Falles.
CORONETA —Si sostenir-lo ja el sostens! Tota la nit! Mai portes la mà buida!
RUBÉN —Com als festivals de música, tindràs el mateix got totes les Falles. Si el perds, un euro i et compres un altre.

CORONETA —Sempre a pagar el faller!
RUBÉN —Sol si el perds, perquè el primer, si la falla vol, et resultarà de bades. Els anem a subvencionar.
CORONETA —Entre tu i jo, ací ningú ha subvencionat res. Nosaltres, també, cobrem el primer.
RUBÉN —Per cert, ja que has parlat de trànsit. Saps quina és la setmana amb menys contaminació ambiental de l'any?
CORONETA —La de Falles?
RUBÉN —Efectivament! Que no es puga circular amb cotxe per la major part de la ciutat rebaixa la contaminació de l'aire fins a límits insospitats.
CORONETA —I el fum negre de la *cremà*?
RUBÉN —Hi ha indicis que contamina, però la minva de trànsit compensa. I de què manera! Fins ara no s'ha mesurat quant de *nox* allibera a l'atmosfera una *cremà*. Però, enguany instal·larem un mesurador junt a la falla del primer premi d'especial i un altre junt a la falla de la Plaça de l'Ajuntament de València, que en teoria està realitzada amb materials sostenibles, i compararem. A partir d'ahí, establirem un debat per tal d'afrontar un estudi seriós sobre la contaminació a les Falles. A mi em fa que contaminem més els fallers que els cadafals.
CORONETA —La culpa sempre per als fallers!
RUBÉN —No has pensat en la quantitat de residus i energia què generem en Falles?
CORONETA —I els palets contaminen?

RUBÉN —Depén, si estan en la falla del costat sí!
CORONETA —*Rojo de derechas* pero més *fallerosauro*...
RUBÉN —Estes Falles s'instaurarà un premi per a la falla més sostenible, amb palet i diners...
CORONETA —La teua falla és la més sostenible. Recorda-ho!
RUBÉN —Som uns enamorats del verd en paper i en plàstic, sense verds no hi ha falla! I parlant del verd, en breu explicarem el projecte del casal verd. Fomentarem l'estalvi energètic i de residus als casals fallers.
CORONETA —Amb palets? O amb els verds de les butxaques?
RUBÉN —Amb *algo* més faller encara. T'agradaria que a Corona se li atorgara el primer bunyol verd de la història de les Falles?
CORONETA —El bunyol verd? Vas de broma, no?
RUBÉN —No! Fusió de tradició i innovació, sembla mentida que no et sàpigues el karma...
CORONETA —Per cert, la pólvora contamina?
RUBÉN —A la Plaça de l'Ajuntament han instal·lat un mesurador ambiental fa poc... Si es xiva, acabarà més rebentat que un radar de velocitat després d'una multa.
CORONETA —Prohibiríeu les *mascletaes*?
RUBÉN —Si això passa, em faig del Madrid.
CORONETA —*Rojo de derechas, rojo de derechas*...

José A. Martínez
Poeta

INCENDI DESCONTROLAT

REGIDOR:
La devastació és total,
és el que han dit els bombers
catàstrofe mediambiental;
no ha quedat ni un esbarzer.

BRIGADISTA:
Però no em va demanar
que el terreny quedara net?
Doncs no em podrà reclamar
que el treball no està ben fet.
Quan vaig arribar allà
i vaig veure el panorama
em vaig dir, a fer la mà,
no deixaré ni una rama.
Estava ple de matolls,
de canyes, pins i xiprers,
fins i tot un esquirol
coronava un arbre vell.

REGIDOR:
És vosté un animal,
no respecta el medi ambient?

BRIGADISTA:
Eh, que tot este fumeral
és efímer i passatger!

REGIDOR:
Faça el favor de callar!
En tota la meua carrera
jo sempre havia apostat
per un País de l'olivera,
amb paratges ideals
i tots tipus d'animalets,
amb fontetes naturals
i milers de pardalets.

BRIGADISTA:
Crec que sols es va salvar
un enorme mosquit tigre.

REGIDOR:
Encara se li va escapar?
Això faltava... jo emigre!
Tantes coses ha fet mal
en l'incendi dels collons,
i el mosquitet del pardal
se li escapa a rodolons?

BRIGADISTA:
Era enorme, el condemnat!
i se'm va escapar per poc,
sembla que se'l va emportar
una xica amb vestit groc.

REGIDOR:
I els bombers, no el van parar?

BRIGADISTA:
Els bombers tan sols miraven,
més tard ho van apagar,
i encara alguns els xiulaven.

REGIDOR:
Per les banyes del dimoni
això ja és el que em faltava,
també n'hi ha testimonis?

BRIGADISTA:
Molta gent que m'adulava.

REGIDOR:
Em portaran a presó,
acusat d'especular,
i d'un cas de corrupció
els periòdics parlaran.
El meu partit apostava
amb mesures insistents,
i el programa propugnava
salvar nostre medi ambient.

BRIGADISTA:
Crec que està exagerant
amb tanta encabotamenta,
jo crec que no és per a tant!

REGIDOR:
Calle, que vosté em rebenta.

BRIGADISTA:
No em va dir que cremara
la falla de l'Ajuntament?

REGIDOR:
Què diu vosté d'una falla?

BRIGADISTA:
Aquella del medi ambient!
Pleneta d'arbres estava,
i amb un esquirol també.
I el fum negre que exhalava
del suro devia ser!

REGIDOR:
Vol dir que no s'ha cremat
la muntanya, ni els canyars?

BRIGADISTA:
Però què s'ha imaginat?
On anirem a parar?

REGIDOR:
I el mosquit que s'ha escapat?
Vol dir que tampoc picava?

BRIGADISTA:
Era el ninot indultat
que la fallera salvava.

REGIDOR:
Pels Sant Patrons i la Verge,
em lliuraré de presó,
ara falta que no em pesquen
amb els sobres b al caixó!

El país de l'

OLIVERA

Albert March
Empresari del sector
de les energies renovables

Malgrat els anys i els panys que han passat recorde aquell moment amb molta nitidesa: tots dos asseguts al pedrís de l'hort en un matí d'hivern mentre el sol es percolava entre les branques nues d'una figuera. L'avi s'escombrà la gola per trencar el silenci i, amb un posat de solemnitat agrària m'etzibà un d'aquells axiomes reveladors com el llegat preuat que es transmet en secret de generació en generació. Una herència oral valuosíssima i impagable, tant com la revelació de davall quina lluna s'han de sembrar les llavors de les faves, o de les carabasses, o quan s'ha de sulfatar la parra, o quan l'hem d'esporgar...

—Albertet, tu has de ser mestre de res i aprenent de tot.

I tot seguit l'avi entonà un llarg silenci mentre el seu esguard es perdia en el brancam infinit de la figuera. Després tancà els ulls i es va adormir com un beneït deixant anar un ronroneig fondo de satisfacció.

M'agradà i m'agrada aquella frase tan investida del pragmatisme antic i bell de la gent del país: hi ha un subjecte, el mestre de tot i l'aprenent de res, que encomana bonhomia, humilitat, germanor, generositat, empatia –quantes redundàncies– però que hi ha prou en tancar els ulls per trobar-nos amb el seu reflex antagònic: el mestre de tot i l'aprenent de res. Aleshores emergeix un subjecte prepotent, arrogant, apàtic i insolidari. Malcarat.

Obrim els ulls, doncs. Obrim pas.

A "El país de l'olivera" Xavi Sarrià evoca un seguit d'escenes belles del nostre país més feréstec amb una poesia i una prosa acurada que desgranen la geografia d'una terra solcada per valls i muntanyes que acaben abocant-se sempre a la mar propera des de les planes immenses o des dels penya-segats més abruptes. Una cançó que val a dir, cal escoltar-se-la amb el ulls tancats per fugir de la realitat miserable i antagònica que ens estenalla.

Si tanquem els ulls se'ns fa present un bancal blanc i heroic a l'Alt Maestrat que acull l'elegància mil·lenària d'una olivera de soques retorçudes i barroques amb el fullam glauc i espés però que, en obrir-los, els ulls, ens trobem amb la cullera d'una pala retroexcavadora que mutila l'arbre per arrancar-lo i carregar les seues despulles en la góndola d'un tràiler per acabar adornant, de manera grotesca, la rodona d'una circumval·lació o potser posades a morir amb els seus monyons a l'aire en el *hall* d'un centre comercial baix els *fancoils* del sistema de climatització centralitzada...

Haurem d'escoltar-nos "El país de l'olivera" amb els ulls tancats si el que volem és retrobar-nos amb algun dels moments fundacionals de les nostres vides: l'escena de les bicicletes en les sèquies ens farà venir a la memòria l'arribada de l'oncle Alari, el regador de Fracà, al bancal del pare per oficiar la seua litúrgia màgica consistent en obrir la boquera de la fillola i negar el tarongerar com en aquells versos de Teodor Llorente "L'aigua corrent los camps anega i en sols espills lo sol llampega" però que hi haurà prou en obrir-los per ensopegar amb una realitat de sistemes de reg per degoteig ultra eficient que han canviat la fisonomia de la nostra terra entubant sèquies i rius i allunyant-nos de la bellesa poètica de la Renaixença i de la vida...

Haurem de tancar els ulls si volem conservar en la nostra memòria la flaire de la tarongina que penetra i amara la ciutat els capvespres de primavera i no obrir-los per copsar l'avanç imparable del caqui persimon DO La Ribera més rendible en termes estrictament econòmics però de floració insípida!. Tanquem-los els ulls, si el que volem és recordar aquell país de cases blanques substituïdes grollerament per PAI's d'adossats tristos, grisos i maquinals que assetgen les faldes de les serres de les Marines, tanquem-los si volem escoltar el so de dolçaines i rondalles inflamant l'aire del carrer els dies de festa gran i tanquem també l'oïda per fugir d'una realitat creada per ritmes alienants i buits elaborats de forma industrial. Els haurem de tancar, els ulls, si volem somniar el país de les rialles, el de la infantesa al carrer, el país del senill davall el cel blavíssim...

Lluny queda en el temps el país rural d'aquells camperols, sempre valerosos i pragmàtics, però ben a frec roman la saviesa, el cabal popular i el seny que ens varen transmetre. Entre ells i nosaltres un país de confidències i oliveres que s'ha anat fent, vulgues que no, en llunyaníssims matins de xerrades al pedrís.

El dia que tot rebente (2008)

Lletra: La Gossa Sorda
Música: La Gossa Sorda

La Gossa Sorda

Llauradors de la desil·lusió
jubilats i sense fer soroll
becàries de l'angoixa
cambrers de la misèria
opositant a l'eternitat
Funcionaris de la depressió
immigrats de la desesperació

alumnes del sistema
obrant al precipici
aturats en l'adversitat
Oficials de mil euros al mes
aprenents sense papers
prostitutes sense vida
músics en silenci

esclaves del patriarcat
I el dia que tot rebente
no m'espereu al tall,
no aniré a treballar,
estarem segant cadenes.
Mariners sense mar ni port
autònoms i amb l'aigua al coll

proletaris que no esmorzen
llogats a subcontracta
acomiadats del benestar
Repartidors de decepcions
preses de la repressió
collidors de bastonades
artistes sense públic
secretàries sense fumar.
I el dia que tot rebente
no m'espereu al tall,
no aniré a treballar,
estarem segant cadenes.
Fes-ho bé
i premedita-ho amb antelació,
adaptat a la norma
que aquest sistema imposa
Ei, jo que tinc?
ei, tu que tens?
La boca, la boca plena de dents.
Ell somriu
i balla tango amb la hipoteca avui,
adaptat a la norma
que aquest sistema imposa
Ei, jo que tinc?
ei, tu que tens?
la boca, la boca plena de dents.
Vindran les sèquies plenes,
plouran idees, farem saó
i plouran pedres,
moltes pedres

D. Però, l'has sentit?

H. A qui?

D. Al regidor del festival. M'acaba de dir que ens hem d'ajustar al guió, que no diguem bajanades, que si continuem fent-nos els graciosos, ens tanca els micros i trenca el contracte.

H. I on està eixe regidor?

D. M'ho ha amollat i ha girat cua per anar a parlar amb els responsables de premsa del President i de la Vicepresidenta.

H. Per mi com si vol parlar amb el Papa de Roma. Trencar el contracte diu! Quin contracte? Si més que contracte és un acte de fe. Mira, em pose de mala beta. Au, que he de rentar-me el cabell.

D. Ah! I repassar-nos el maquillatge. Saps tu si als camerinos hi ha dutxa?

H. No n'he vista. Però supose que sí.

D. I tovalloles?

H. Alguna n'he vista. Vinga, va, anem anant que se'ns farà tard...

D. Tu t'has vist els cabells?

H. Me l'acabe de rentar i eixugar.

D. Doncs els tens de punta. Hauràs de demanar laca a la xica de maquillatge.

H. Jo no em torne a posar laca.

D. Tu veuràs, però sembles una grua de marjal.

H. I tu t'has vista? No tenies la cremallera a l'esquena? Doncs ara la tens davant del pit.

I tu t'has vista? No tenies la cremallera a l'esquena?

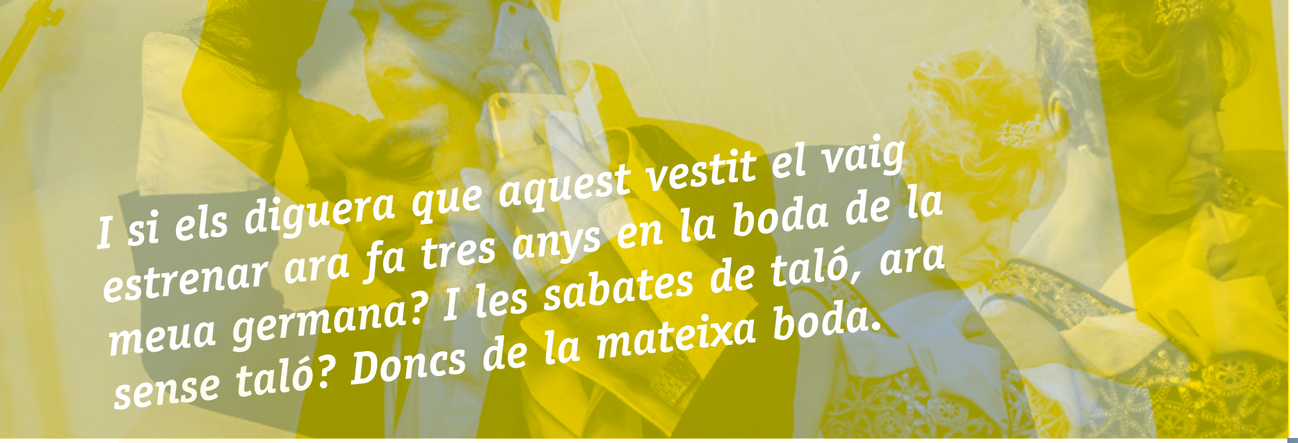

D. Ai, la mare de Déu! M'he posat el vestit a l'inrevés. Clar! Si açò fóra un programa com cal, tindria tres o quatre vestits per tal de canviar-me'ls de tant en tant. Gira't d'esquenes, que vaig a canviar-me'l.

H. I encara diuen que podem donar gràcies per tindre un treball i un sou. Però, açò que ens donen es pot dir un sou? Ai, si saberen per què li he demanat la corbata al meu cosí? Senzillament perquè no puc comprar-me res que s'aparte del meu miserable pressupost.

D. Ai! I si els diguera que aquest vestit el vaig estrenar ara fa tres anys en la boda de la meua germana? I les sabates de taló, ara sense taló? Doncs de la mateixa boda.

H. No dic res de la camisa que porte perquè faria riure. Ehem! A tu t'ho puc dir. És també del meu cosí.

D. Confessió per confessió. El vestit és de la meua germana. Porta la cassalla que tinc la moral per terra i rebentaré com una cigala.

H. Passa-me-la a mi també. I, a tot açò, qui actua ara?

D. La Gossa Sorda. I amb un tema que ens ve que ni pintat: *El dia que tot rebente.*

H. A veure si me'n recorde de la lletra… *Llauradors de la desil·lusió,/ Jubilats i sense fer soroll,/ Becaries de l'angoixa,/ Cambrers de la misèria/ opositant a l'eternitat.*

D. Mmmm… I la tornara era… *I el dia que tot rebente/ no m'espereu al tall/ no aniré a treballar,/ que estaré segant cadenes.*

H. Eixim?

D. Passa't la mà pel cabell i mira'm la cremallera que no sé si me l'he pujada del tot.

H. Llegim el guió o anem a la nostra?

D. Meitat i meitat. I si no ens paguen, tant se'n dóna, que d'aquesta no ens farem rics.

H. Anem enllà.

D. A continuació, després del descans, la Gossa Sorda.

H. Que ni és gossa ni està sorda.

D. Exacte. I per si vostès no ho sabien, van fer l'últim concert a Pego, la ciutat que els va veure nàixer com a grup.

H. O siga, que també s'han desfet com a grup.

D. Exactament.

H. Doncs mira, ni ho posa al guió ni jo ho sabia. M'hagueres pogut avisar abans d'eixir, no?

D. M'ha vingut al cap ara mateix.

H. I si s'han desfet com a grup, com és que participen en el festival?

Doncs mira, ni ho posa al guió ni jo ho sabia. M'hagueres pogut avisar abans d'eixir, no?

D. Perquè és un esdeveniment molt especial. Ni més ni menys que l'aparició de la nova televisió valenciana. Ah! I per si el públic no se'n recorda, interpreten el tema *El dia que tot rebente.*

H. I parlant de rebentar, ací la companya i jo també estem que rebentem. O siga, que rebenta la gossa, rebenten els presentadors i, si s'encanta una miqueta, rebentarà el regidor del festival si l'agafem per banda…

D. Perdonen al meu company… Ja saben, la denúncia per l'aparcament, el mòbil que s'haurà espatllat… Ah, sí! I la laca que s'havia posat al cabell que es veu que era de mala qualitat i li picava el cabell.

H. I per què no expliques tu l'assumpte de l'arracada, dels talons de les sabates i de la cremallera del vestit?

D. Ho veuen, senyores i senyors? El meu company és molt bona persona, però de tant en tant, se li creuen les neurones i li ve allò de la indisposició mental. En fi, paciència i serenitat. Amb tots vostès La Gossa Sorda amb el tema *El dia que tot rebente.*

Uns problemes tècnics aliens a la realització del programa ens impedeixen continuar amb el Festival. Disculpen les molèsties.

Creus tu que això serà de veres?

Potser hagen llevat la llum per abaratar costos, perquè la llum, últimament, està molt cara.

Aprofitem estos moments per xequejar els resultats provisionals de les votacions populars.

WÓ	RAIMON	AL TALL	ELS PAVESOS	PACO MUÑOZ	OBRINT PAS	LA GOSSA SORDA
Benifallim	6	3	4	1	2	5
La Portera	0	5	1	2	3	6
Quart de Poblet	5	1	4	2	3	6
Alquerías del Niño Perdido	0	0	0	0	0	0
Culla	6	6	6	6	6	6
Chulilla	3	2	1	5	6	4
Vilafamés	4	5		2	3	4
Bocairent	5	6	3	4	2	1
Guadalest	6	3	4	2	1	5
Salem	5	4	6	3	1	2
Foios	1	3	2	5	4	6
Alzira	4	6	5	2	1	3
Carcaixent	2	3	0	0	0	1
Calles	5	6	4	3	1	2
Los Cojos	5	5	6	2	1	0
Cullera	5	3	2	1	4	-1
Silla	3	6	4	5	0	0
Otonel	2	3	15	3	6	7
Los Pedrones		1	3	2	6	4
Chella	4	2	0	1	1	1
Villar de Tejas	6	3	2	1	4	5
Tirig	1	2	3	4	5	6
Salsadella	6	4	5	3	1	2

Sí, atenció! Ens comuniquen que, en breus segons, tornem en directe.

Cançó 7

La precarietat i la crisis, contractes basura, gent jove que ha de treballar a l'estranger, emprenedors que no ho són...

Ei, jo que tinc?

Ei, tu que tens?

la boca plena de dents

ORTIFJJ

EL DIA QUE TOT REBENTE

LA GOSSA SORDA

Irreverència epistolar. Carta al sr. PePe

Salvador Bolufer

Pot ser que siga açò el que diuen la memòria històrica?

Agustí Ferrer

Funcionari mileuriste

Jordi Giménez

Salvador Bolufer
Servidor de ningú

Irrellevància

EPISTOLAR. Carta al sr. PePe

Recordat senyor PePe:

Ja deu saber que l'estiu passat, La Gossa Sorda va posar el punt i final a la gira de comiat que iniciaren fa més d'un any. La transcendència d'aquest grup de música, nascut a Pego a finals del segle xx, ha motivat que moltes de les plomes més potents hagen cantat i contat les peculiaritats de la seua dilatada trajectòria –la d'ells– i, fins i tot, ha inspirat algun que altre renill doctrinari entre la bancada peperil –la de vosté– que habita les Corts Valencianes, sr. PePe, però sempre queden cosetes per dir, i jo aprofitaré l'oportunitat que em brinden els amics malvats de la Malva per a repuntar alguns detallets que relacionen la vida de "La Gossa" amb l'època de les fanfàrries campaneres, els autobombos enfurits i els infumables fums de canyot que vostés van protagonitzar.

Al 2014, després d'una grandiosa gira de presentació del seu darrer treball discogràfic —*La polseguera*—, els components de La Gossa Sorda conclogueren que el grup havia cobert el seu temps com a tal, i decidiren planificar un comiat tranquil, dolç i entranyable que culminara la que sens dubte serà una de les principals etapes de les seues respectives vides. En principi havien previst aquest comiat durant el primer semestre de 2015, però una sèrie de circumstàncies van motivar que prolongaren la gira de "L'última volta" durant uns mesos. D'una banda, sr. PePe, els canvis polítics que es produïren al maig de l'any esmentat van propiciar actuacions en llocs emblemàtics on havien estat vetats pels inquisidors peperils que vosté havia disposat, com ara la plaça de Bous de València; d'altra banda, amb l'anunci del comiat es va produir una pluja de demandes des de diversos punts del planeta sol·licitant un últim concert de La Gossa a casa seua.

Li recorde, sr. PePe, que l'existència del grup pegolí ha coincidit amb els 20 anys que ha durat la supremacia de la seua tribu pepera en les principals institucions valencianes, i ja se sap que l'animadversió dels seus ofrenaglòries contra les veus crítiques i discrepants és obsessiva i malaltissa, pròpia de la dreta més reaccionària. Més enllà de la ridícula censura de l'època franquista, els personatges que vosté sustentava, sr. PePe, utilitzaven totes les martingales que tenien al seu abast per tal de negar el pa i la sal, ocultar i silenciar tots aquells que no tenien a bé alçar-los les pilotes. L'accés als mitjans que vostés controlaven, com ara Canal 9 (eixe joguet que van acabar destrossant de mala manera) estava totalment prohibit per als artistes que no cantaven *con flores a María*. Així, quan La Gossa Sorda va començar a conéixer-se a casa nostra, ja havia actuat, per exemple, al Palau Sant Jordi de Barcelona, i TV3 havia dedicat al grup diversos reportatges i espais divulgatius.

Però ni l'actitud dels politicastres ni la dels seus llepaires més enfebrits van poder evitar l'espectacular bagatge d'èxits acumulats per La Gossa durant tots aquests anys, sr. PePe, amb incomptables concerts multitudinaris; amb una discografia potent; amb un repertori ampli i variat, on s'inclouen lletres seleccionades en antologies poètiques i textos que han fet servir professors i professors per a fun-

cions didàctiques i, sobretot, amb la satisfacció d'haver rebut l'afecte i el reconeixement d'un públic nombrós i fidel que s'escampa pertot arreu de diverses geografies.

Les canyes s'han tornat llances, senyor PePe, i ara, mentre els principals cataferros de l'antiga panda mandatària entonen el "Sálvese quien pueda" entre les penombres de la polseguera judicial (o purguen penes entre les tenebres d'algun penal de penats), La Gossa Sorda s'acomiadava dels escenaris en olor de multituds. I fou així com, sobre les aures marjalenques de Pego i els paratges enigmàtics de la capital del Japó, La Gossa marcava a foc el final de la seua història.

Cuide's, sr. PePe, i mire si s'aguanta vosté els merders processals i les malalties existencials que habiten sa casa. Nosaltres purgarem els empastres que ens han deixat per herència, i procurarem que "el dia que tot rebente" no ens caiguen damunt les despulles macabres dels mercats de la sra. Merkel ni les metralles redemptores de l'IBEX 35.

Irreverentment.

pot ser que siga açò el que diuen

Agustí Ferrer
Director del MUMA

Diàleg entre un alzireny d'ultramar, fill d'exiliats, i un alzireny d'ací.

BERNAT —Bon dia!, he viscut molts anys fora d'Alzira. Me'n vaig anar quan era un xiquet i tenia a la memòria uns records d'ella que m'han acompanyat sempre.

KEVIN —Bon dia amic! Com és això? Te n'anares de menut i no has tornat cap vegada? Quina sort la teua, jo no he eixit mai d'ací.

BERNAT —Els meus pares em contaren que quan acabà la Guerra, hagueren d'abandonar forçats la seua casa i tot el que tenien, per anar-se'n a viure a l'Argentina. No em preguntes per què, mai ho he entés, però allí ningú els esperava, no tenien família, i van haver de treballar molt per a tindre el que ací deixaren.

KEVIN —Jo t'ho podria explicar, no van ser ells els únics, molts se n'anaren, alguns tornaren, però altres ja no ho feren, s'establiren allí, tingueren família i amics, i molt al seu pesar, no tornaren a la que havia sigut la seua casa materna.

BERNAT —Això els passà als meus pares. Sempre els vaig sentir dir que tornarien a Alzira. Estigueren estalviant diners, feren un esforç per reunir el suficient per a vindre, però s'havien de deixar el poc que tenien a l'Argentina i ací no tenien res. Estaven confosos, entre el que els deia el cor i la raó.

KEVIN —I finalment... no vingueren?

BERNAT —No. L'esperança de fer-ho els va mantindre. Durant molts anys mantingueren contacte amb els familiars que es van quedar a València. Les notícies, de la situació ací, tampoc eren massa bones.

KEVIN —Crec que allí tenien més informació de la situació real que els que estaven ací.

BERNAT —Pot ser, jo en aquell moment era menut i no m'assabentava de res. El pitjor era quan arribaven notícies de la morts dels seus: dels pares, dels germans, dels amics... i ells no podien acompanyar-los.

KEVIN —Degué ser molt dur. Estar tan lluny i no poder fer res.

BERNAT —El pitjor va ser quan va faltar la meua mare... mon pare es va quedar desfet. Va perdre definitivament les esperances de vindre. No anava a deixar-se-la allí i vindre a València ell sol.

KEVIN —Pobre home. Què és el que va fer?

BERNAT —Es passà els anys que li quedaren de vida enyorant la seua infantesa, jugant pels carrers i placetes de la Vila; anant a l'escola amb els companys; pujant a la Muntanyeta a volar la milotxa; acompanyant el seu pare al magatzem de taronges i la seua mare al llavador a fer la bugada; plorava al recordar la seua joventut amb els amics: les eternes correries per la placeta; els banys en les gelades aigües del riu Xúquer i en les temperades de les basses dels horts; l'animació de les falles, de les fastuoses festes de Sant Bernat i de les concorregudes revetlles als barris i a les partides... fins que va conéixer a la meua mare. La xica més guapa de la Ribera.

KEVIN —I aleshores, què va passar? S'acabaren les festes?

BERNAT —Al contrari, començà una nova etapa. Eren jóvens, tenien tota la vida per davant... un futur dur, però ple de projectes i d'il·lusions. Ell anava de sol a sol a treballar al camp i ella era la serventa en casa d'un important senyoret, i es passava el dia de criada. No tenien a penes estudis, però no els importava, treballarien per a comprar-se una casa, tindrien família, molts fills i filles... somniaven tindre la casa sempre plena de xicalla i de rialles.

KEVIN —És clar que no va ser així. Va vindre la Guerra i, en finalitzar, se n'hagueren d'anar, no?

BERNAT —Sí, però no va ser tan senzill. Es van casar i quan vaig nàixer jo, pensaven que la vida els somreia, que no podien ser més feliços. Eren humils. No demanaven molt, a poc a poc anaven complint-se els seus somnis. Però com tu has dit, pel que es veu la Guerra va truncar les coses. Mai volgueren contar-me el que passà, però de vegades, quan parlàvem del tema i anomenaven el senyoret... la meua mare es ficava a plorar desconsolada, i sovint el pare sortia de casa corrent perquè no li vérem la cara. Supose que va passar alguna cosa amb aquell home, però no vaig poder saber-ho.

KEVIN —I has vingut a veure si ho descobrixes ara?

BERNAT —No. En faltar el meu pare, em vaig prometre que vindria a Alzira per complir el seu desig. A més a més, de satisfer la meua ànsia de tornar als meus orígens, la

terra on vaig nàixer; on van créixer els meus pares, en la qual somniaven que estaven mentre dormien, com estan fent-ho ara els dos; a la terra on van viure i morir els meus avantpassats; ... la terra on possiblement em quede jo per a sempre.

KEVIN —Em pareix molt bé. Poden estar satisfets amb tu. Has aconseguit el que ells no pogueren fer. I et dignifica eixe sentiment d'estima per la terra i pels teus.

BERNAT —En part sí.

KEVIN —Què vols dir?

BERNAT —No sé si ho entendràs, però açò no és el que jo esperava. Tota la vida esperant poder tornar al poble on vaig nàixer per a, seguint els passos dels meus pares, passejar pels seus carrers; veure la immensitat dels boscos de cítrics; respirar la fragància de la flor del taronger; sentir la frescor de les transparents aigües del Xúquer; gaudir de la sensació de llibertat recorrent les valls i les muntanyes; ...

KEVIN —És de veres, no ho entenc. No ho has pogut fer?

BERNAT —Sí... i no. Res ja no és el que era. Tot ha canviat, les persones, els costums, el poble, el riu, el paisatge... ho estranye tot. No m'identifique amb el que jo recordava, és clar que era molt menut, però feia meus els records i les descripcions dels meus pares, i res se sembla a l'Alzira per la qual ells anhelaven.

KEVIN —De la teua família no has trobat a ningú?

BERNAT —És del poc que he pogut trobar.

KEVIN — Aleshores, no estàs satisfet tampoc de retrobar-te amb la família de nou?

BERNAT —Clar que sí. He sentit una sensació indescriptible en reunir-me amb alguns familiars als quals desconeixia i continue desconeixent. Em lliga la sang i el llinatge, però res més. Sóc un estrany per a ells, de la mateixa manera que ells ho són per a mi. Després de passar tota la vida volent vindre, ara que ho he aconseguit, m'adone que la meua casa i la meua família ja no estan ací. Me les he deixades a l'altre costat de l'Atlàntic.

KEVIN —Quina situació tan curiosa! Realment no sé què dir-te.

BERNAT —No et preocupes, no fa falta. Ens acabem de conèixer i ja has fet molt per mi. M'has ajudat a reflexionar, i m'he adonat que els meus pares visqueren amb la il·lusió de tornar a casa, i no ho pogueren fer. Encara que hagueren tornat, res era igual ja. La vida continua. Les persones canvien, el poble, els costums, les tradicions, el paisatge... res es manté estàtic. Sols es conserva viu en la nostra memòria.

KEVIN —Això pot ser el que ara tant diuen de recuperar la memòria Històrica! Fins ara no ho entenia.

BERNAT —Pot ser. No ho sé. Tan sols sé que he passat la vida revivint l'Alzira dels meus pares i la vaig fer meua també. Ara que estic ací, m'he adonat que la seua casa era allà on estaven, que Alzira, la seua Alzira, sols era a la seua memòria, històrica o no.

KEVIN —Pense que els teus pares, com molts altres, van ser víctimes de la injustícia d'un conflicte social i polític que els va conduir al desterro i els va marcar tota la vida. I tu, vulgues o no, és el que has heretat.

BERNAT —El no tindre ni terra, ni família, ni amics, tan sols records en la memòria, això és una herència?.

Jordi Giménez
Tècnic lingüístic de l'Ajuntament d'Alzira

mileuriste

FUNCIONARI MILEURISTE —Bon dia, Andreu. Has vist les últimes notícies? Diuen que el Govern ha de retallar més de cinc mil milions d'euros. Però el president diu que no té intenció d'apujar l'IVA ni l'IRPF.

JUBILAT —Bon dia, Pep. Buffff! Això es diu des que començà la crisi, fa ja huit anys, i sempre acaba augmentant tot, llum, aigua, matrícula de la universitat.

FUNCIONARI MILEURISTE —Però almenys als jubilats no vos toquen tant la butxaca no? Teniu preus reduïts en quasi tot, no vos baixen el sou, etc. Sou els "intocables"!!! Sempre sou els més buscats pels polítics abans de les eleccions, en les campanyes electorals.

JUBILAT —Calla, calla! Que diuen que a mitjan 2017 s'acaba la vidriola de les pensions. Hauran de tirar mà de més impostos. I a més, quan vas a dinar als bars, no veus que està ple de iaios amb els fills i néts, o només amb néts. Ho paguem *mosatros*, som els supermans i superwomans del sistema. A més, tu no t'has de queixar tant que eres funcionari, un dels "intocables", que dius tu, del sistema.

FUNCIONARI MILEURISTE —No saps quant em va costar ser empleat públic! Anys i anys estudiant i veient amics meus que eixien d'escola sense cap titulació i al poc de temps ja estaven guanyant dos mil euros, sense qualificació. Jo vaig tardar sis anys a traure plaça. I ara! Guanye poc més de mil euros i això que tinc una carrera i moltes hores de formació. En els últims cinc anys m'han augmentat sis miserables euros al mes, ni per a un llibre nou!

JUBILAT —La veritat és que contant-ho *aixina* tens raó. Ja s'han encarregat els poderosos, amb la seua ideologia neoliberal, de tirar per terra els funcionaris com si foren ganduls que no fan res, quan són els que fonamenten el sistema públic, la sanitat, l'educació, els servicis públics, vaja l'Estat del Benestar. S'ha de fer alguna cosa, crec que m'apuntaré a algun moviment reivindicatiu, tipus els iaioflautes, per defendre el que ha costat tants anys d'aconseguir.

FUNCIONARI MILEURISTE —Jo d'ací dos setmanes me'n vaig a Alemanya a vore la meua filla, que ha hagut d'emigrar perquè ací no trobava faena. Té dos enginyeries, parla anglés i alemany, a banda del valencià i el castellà. I ací res. No sé si has vist la pel·lícula "Perdiendo el norte", en què hi ha espanyols hiperqualificats al país germànic treballant de cambrers. Doncs la meua filla va estar *aixina* tres anys. Ara a la fi treballa en una multinacional.

JUBILAT —És un *malgastament* de recursos en formació perquè després se'n vagen fora a treballar.

FUNCIONARI MILEURISTE —El problema és que ací a Espanya la corrupció està tolerada socialment, i ahí es perden molts diners que es podrien invertir en investigació. Tenim el cas Bárcenas, els ERE andalusos, Emarsa, les targetes *black*... I segur que a tu t'ha preguntat el fontaner, mecànic o obrer, ¿amb factura o sense? Sense vergonya, els conteste jo. I encara em diuen que estic apardalat, que això ho fa tot el món!

JUBILAT —Ahí tens raó, s'ha de complir amb els impostos i ser solidari, perquè si no, no contribuïm a una bona sanitat, educació, etc. M'han dit que als països nòrdics si un veí sap que fas un treball en negre o que tires un paper a terra, directament et denuncien.

FUNCIONARI MILEURISTE —Sí, així és. Bo, Andreu, me'n vaig que vull arribar a temps al començament del xou de Xavi Castillo fent paròdia de la societat valenciana, crec que riuré de bona gana.

JUBILAT —Jo l'he vista ja. És brutal. Disfrutaràs i riuràs a bacs. Et recomane, per aprofundir més, llegir la trilogia de Ferran Torrent, riuràs i t'indignaràs al mateix temps, vaja, com solem fer els valencians.

L'estranger

(2015)

Lletra i música: Georges Moustaki
Traducció i adaptació: Pelai Ribas

Arranjaments: Merxe Martínez / Carles Dénia

Eva Dénia

Amb esta pinta d'estranger,
jueu errant i pastor grec
amb els cabells als quatre vents.
Amb estos ulls sense color
que fan que semble un somiador
quan de somiar, ja no en sé gens.
Amb estes mans de foraster,
bohemi i músic de carrer
que han abraçat en tants jardins.
Amb estos llavis que han besat
com han begut i mossegat
que esperen sempre altres festins.

Amb esta pinta d'estranger,
jeu errant i pastor grec,
de lladregot i rodamón.
Amb esta pell que té el caliu
de tots els sols de cada estiu
i tants amors que ja no ho són.
Amb este cor que ha sabut fer
sofrir tant com a sofert
sense dir mai ni molt ni poc.
Amb esta ànima que ja
no pense que es puga salvar
ni de les brases ni del foc.

Amb esta pinta d'estranger,
jueu errant i pastor grec
amb els cabells als quatre vents.
Et buscaré i et duré amb mi,
seràs la font del meu camí
on m'hi beuré els vint anys que tens.
Llavors seré príncep fidel,
adolescent o bé rebel
com a tu et plaga d'escollir.
I junts farem de tot moment
instants d'amor eternament
que reviurem fins a morir.

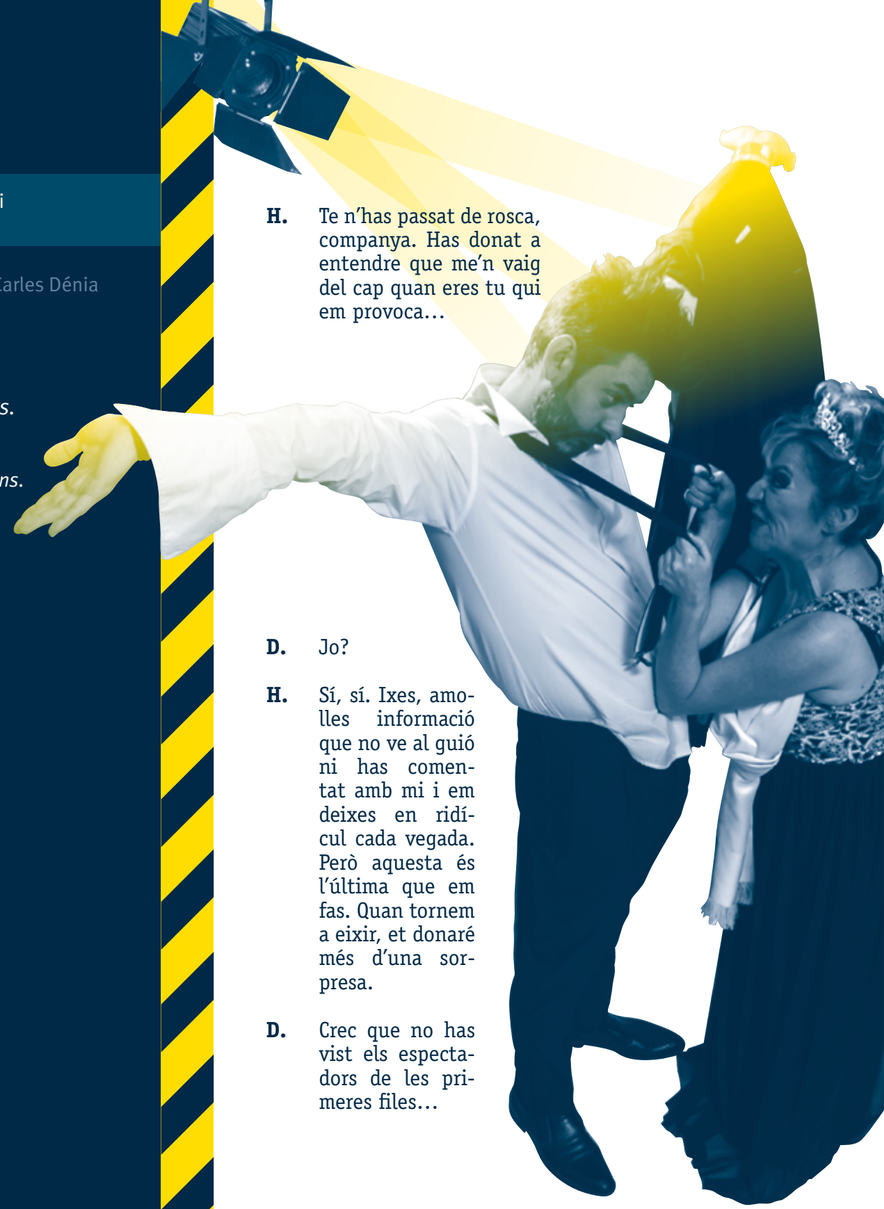

H. Te n'has passat de rosca, companya. Has donat a entendre que me'n vaig del cap quan eres tu qui em provoca…

D. Jo?

H. Sí, sí. Ixes, amolles informació que no ve al guió ni has comentat amb mi i em deixes en ridícul cada vegada. Però aquesta és l'última que em fas. Quan tornem a eixir, et donaré més d'una sorpresa.

D. Crec que no has vist els espectadors de les primeres files…

H. Com vols que els veja? Els focus em peguen directament als ulls.

D. Doncs jo t'ho diré. S'ho estan passant la mar de bé. Riuen sense parar cada vegada que ens posem davant del faristol.

H. I això és bo o dolent?

D. Bo. És molt bo perquè si els caiguem en gràcia, qui sap si ens contracten per a la nova televisió. I parlant d'una altra cosa, has vist la gràcia que té la xica de maquillatge?

H. La veritat és que sí. Ja me n'havia adonat en la primera sessió.

D. Doncs és marroquina.

H. Sí, dona! Marroquina va a ser si parla valencià.

D. És marroquina, que t'ho dic jo. Va vindre fa set o huit anys, però els pares viuen allà, crec que a Tetuan. Jo la vaig conèixer en un espectacle que va organitzar Escola Valenciana. I ja maquillava de cine i parlava valencià.

H. De segur que li paguen una misèria, com a nosaltres o encara menys…

D. Això de segur. Tot i això, encara envia diners a casa, ja veus, perquè té un germà menut que també vol vindre. I vol vindre com Déu mana, en vaixell o en avió.

H. Conec un xicot del Pakistan que s'ha muntat una verdureria que li ha agafat tanta afició a les festes d'ací que s'ha apuntat a una falla i ha aprés a fer paella.

D. I què em dius dels xinesos? Es palanquegen ací, munten les botigues del *Todo a cien* i no se'n tornen a Xina ni tirant-los flit.

H. Això haurem de fer nosaltres també. Pegar a fugir a buscar-nos la vida encara que siga fent palmes als tablaos flamencos de l'estranger… No et mogues!

D. Què passa?

H. Que no et mogues, caram, que m'ha semblat veure una cua.

D. Una cua de què?

H. Una cua… I davant de la cua, si la vista no m'enganya, hi ha un ratolí.

D. La cadira! Acosta'm la cadira, que no puc resistir-ho.

Una cua de què?

H. Sí. Segur. Era un ratolí però ja s'ha amagat.

D. Doncs jo no baixe de la cadira fins que te'l carregues.

H. Però si ja s'ha amagat!

D. Tant se'm dóna. Si no te'l carregues, jo no baixe de la cadira.

H. D'acord. Deixa'm el mòbil i encendré la llumeta a veure si el localitze. Em pots dir qui actua ara encara que siga des de la cadira?

D. Eva Dénia. I el tema, si no recorde malament, *L'estranger*.

H. Caguenlasotadebastos! Qui ha organitzat l'ordre de les actuacions? Qui és el guionista?

D. Jo què sé. Per què ho dius?

H. Perquè dóna la sensació que allò que parlem ací dins es canta a l'escenari a continuació. Ara, *L'estranger*, com nosaltres, que estem més condemnats que un caragol sense closca.

D. Saps que diu la lletra? Doncs, més o menys: *Amb esta pinta d'estranger,/ jueu errant i pastor grec/ amb els cabells als quatre vents.*

H. Veus? A això em referia. Com jo porta els cabells la persona de qui parla.

D. Veus el ratolí o no?

H. Deu estar a l'altre costat de l'escenari, perquè per ací s'hi veu un foradet que es perd per darrere dels bastidors.

D. Estàs segur?

H. Que sí, dona, que sí.

D. Per si de cas, porta'm en braços fins a l'entrada de l'escenari.

H. Vinga, agafa't del coll que ja hem d'eixir.

D. El glopet de cassalla, per favor.

H. Tin, passa-me-la i eixim de seguida.

D. Done'm pas a una de les nostres cantants més eixerides, Eva Dénia. Va nàixer a Gandia i porta vint-i-cinc anys llargs damunt dels escenaris.

H. I supose que vostès no ho sabran, però conec un xicot del Pakistan que té una verdureria i s'ha apuntat a una falla de València. Doncs bé, aquest xicot va fer una paella i un cuiner de Cocentaina, que potser siga conegut d'Andreu Valor, va sentenciar que el pakistanès tenia mà de sant per a coure l'arròs.

D. La cantant de Gandia interpretarà el tema *L'estranger*.

H. A aquest punt volia anar a parar jo. Estrangers, com la meua companya i jo, que haurem de fer maletes i marxar a l'altre costat dels mapes per buscar-nos la vida mentre tota una col·lecció de panxacontents que no peguen ni brot i tenen un sou de repica'm el colze…

D. I sense més esperes, Eva Dénia amb una de les cançons que conformen l'àlbum *Quan abril era abril*. Vinga, company, anem eixint que l'artista ja té la guitarra entre mans.

H. D'acord. Eixiré, però quan torne a entrar en diré per a salar un porc.

Cançó 8

La immigració, els refugiats, la festa fallera com a integració, immigració i integració (la llengua). Fallers pel món.

L'ESTRANGER

EVA DÉNIA

Amb esta pell que té el caliu
de tots els sols de cada estiu

Què vos passa, valencians? Doncs un Ave per ta casa

Jesús Peris

Falleres i fallers pel món i a l'inrevés

José Miguel Ortolá

Al caloret dels 1.000, 2.000, 3.000... 2 milions de peles

Ana Cuesta

Què vos passa, valencians? Doncs un Ave per ta casa

Jesús Peris
President de l'Associació d'Estudis Fallers (ADEF)

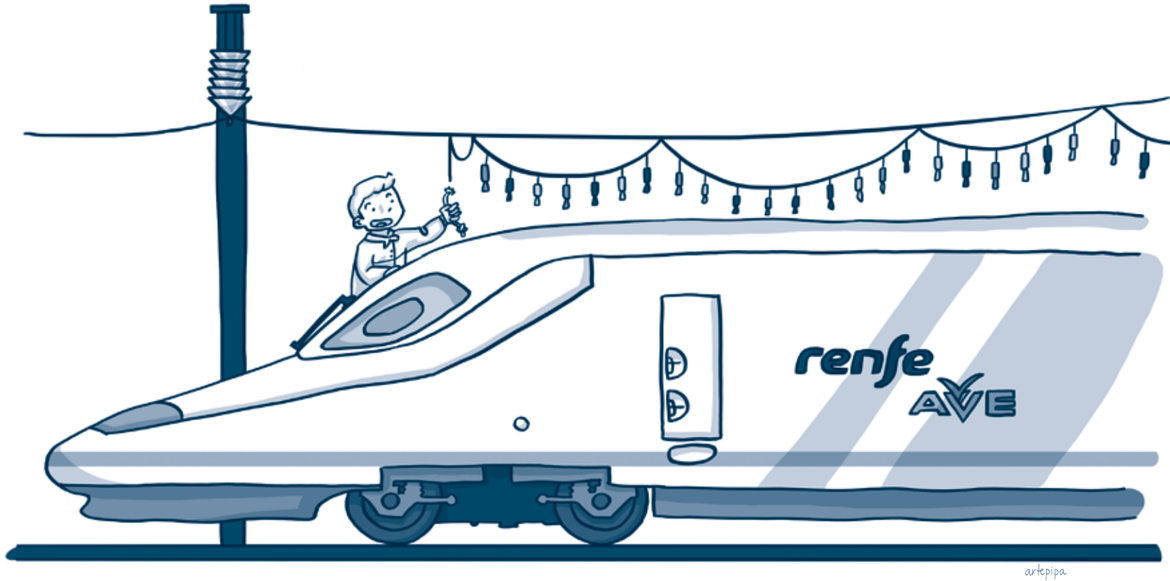

Col·loqui entre Vicent el delegat de protocol i presentacions de la falla del Congrés i Pasqualet, un fallero de quota

—Vicent, què tens que estàs tan queferós?

—Ai, Pasqualet, que estic ací pegant-li voltes a un embolic, i no li trobe eixida.

—A veure, Vicent, quin és el problema? Conta'm a veure si et puc tirar una mà.

—No sé, Pasqualet. No sé. És un problema irresoluble. Esgotat estic.

—Bah, segur que no. Un faller de soca, que ha fet incomptables apropòsits i ha sigut mantenidor i tot segur que té idees per a parar un AVE.

—Pues mira, en l'AVE té alguna cosa a veure.

—Ui mare, que si el tema té a veure amb qüestions de ponent estem apanyats. Ahí sí que no crec que puga ajudar-te.

—De ponent més o menys. El que es tracta és de portar llevant al ponent, mai millor dit, perquè ells són molt de dir-nos Levante.

—A FITUR o alguna cosa així?

—Més o menys. Veuràs: és que hem tornat a traure representació al parlament, i esta setmana es constitueix el congrés, i com que ja han fet de tot, i saben que jo sóc molt de saraos fallers, puix m'han encomanat a mi a veure si se m'acudeix alguna cosa. I no hi ha manera, tu.

—Però això per a tu està fet! Per què no va per exemple cada diputat amb una taronja recintant versos de Llorente? «Vora el Barranc dels Algadins"? Això sempre funciona. I pots posar dins de les taronges missatges com en les galetes xineses. Podem ser versos de poetes valencians: de Vicent Andrés Estellés i d'Ampar Cabrera, això sí, per a no ferir susceptibilitats?

—Vols dir? Tu creus que ací també farien votació els del PP per obligar-nos a incloure versets amb les Normes del Puig en les taronges? No m'estranyaria.

—A què és una idea resultona?

—Resultona sí. Però ja va fer Lisondo alguna cosa pareguda.

—Sí. Això sí.

—Tu veus? És que està tot inventat. Amb una xaranga ja hem anat també.

—Sí. No és cosa fàcil, no.

—Clar. Hem d'innovar. Hem de fer alguna cosa que mai s'haja vist a Madrid i que al mateix temps siga una expressió vertadera de la nostra personalitat com a poble.

—El nostre poble té moltes personalitats en realitat. I si entren amb sobres i ulleres de sol i cantant mil dos mil tres mil quatre mil amb la tonadeta de la loteria nacional?

—Això ja se m'havia acudit. Però ara no és políticament correcte ja parlar de corrupció. Es podria prendre com una falta de respecte a Santa Rita Màrtir i Pròcer que en glòria estiga.

—Ui sí, calla, tens raó.

—Veus? No hi ha res que fer. Crec que vaig dir que no puc. Em rendisc. És humanament impossible.

—Xe, Vicent, això mai. Sempre pots tornar als clàssics. Jo crec que açò se soluciona amb una traca ben llarga.

—Saps? Crec que no està mal pensat. Una traca correguda des de la plaça de la Mare de Déu al *Quilómetro Cero* passant per tota l'Autovia de Madrid!

—Sí. I un altra simultània per les vies de l'Ave!

—Sí!! I després del tetratrèmol podem cremar una falla a les portes del Congrés del Diputats. Una falla ben bonica. Molt artística! Que represente el corredor mediterrani! Segur que als madrilenys els encanta veure'l cremar!!

—Què bona idea! Només falta Fallera Major!

—Molt bona idea! Ja està! ja ho tinc! Vestim a Mònica de fallera, i amb ella el Baldo vestit amb saragüells estil Monleón!!

—Síií! I poden entrar cantant "Orxatera valenciana".

—No home no. Podem innovar! Ja ho tinc! Podem renovar la lletra. Què et sembla "Cassallera valenciana"?

—Genial, Vicent! I pot fer una versió Bajoqueta Rock!

—Sí!!! Pues ja està!! Ja ho tenim! Moltes gràcies, Pasqualet!

—De res, Vicent!

—D'esta sí que s'assabentaran a Madrid de qui som els valencians!

—I del que ens passa.

—I tant que sí, Pasqualet. I tant que sí!

FALLERES I FALLERS pel món i a l'inrevés

José Miguel Ortolá
Faller

És la primera vegada que confien en mi per a escriure a un llibret faller, també és la primera vegada que em demanen que detalle les meues experiències en els últims anys com a integrant d'un moviment faller, que ha visitat diverses capitals espanyoles mostrant la grandesa de la nostra festa més universal i, per fi, declarada com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la UNESCO.

A tot açò, si afegim que he de fer-ho per al llibret faller que, sens dubte, és el més llegit, fullejat, col·leccionat, catalogat i emmagatzemat a les prestatgeries valencianes, he de confessar que em fa un poc de vertigen; però com a bon valencià i com m'ho van proposar amb la frase més encoratjadora que tenim, allò de "a que no tens collons?", li tiraré.

Per a començar m'agradaria deixar molt clar que no vaig a fer cap valoració de com està organitzada esta activitat, ni de si es tracta d'un moviment cultural o simplement d'un negoci, ni de com seria millor fer-ho, ni com no fer-ho.

Tampoc valoraré si açò es bo o roí. Sé que hi ha gent que pensa que és una bona forma de donar a conéixer la nostra festa, que gent que no vindrà mai a València puga vore de prop com són els fallers, les falleres, els trages, els monuments i les xarangues valencianes. També sé que hi ha gent que té el convenciment que estes coses són com l'acudit del xiquet que volia que el portaren al circ i la mare li deia: "Si volen vore't, que vinguen a casa".

En el següent relat intentaré posar en negre sobre blanc quines han sigut les converses que he mantingut amb els diversos aborígens, que desconeixedors d'esta festa (cal dir que alguns i algunes tenien més nocions i comprensió que molts i moltes dels propis integrants) m'han fet en les visites que s'han organitzat a Granada, Toledo i Còrdova. A la primera expedició enviada a Àvila no vaig poder assistir; per tant no aportaré cap documentació al respecte, encara que m'han contat que va ser d'allò més familiar, entranyable i local, al participar únicament les falles de Carcaixent organitzades, per aquells anys, per la Junta Local Fallera d'esta ciutat (que per cert, no sabem en quin lloc del rànquing de "potències mundials falleres" estem, sols fem Falles i punt) i que va fer un fred de collons.

Segona Pasqua de 2014, Granada.

Brillant idea d'un grup d'amics d'eixir tres dies abans que la resta de l'expedició, per tal d'ubicar-nos ràpidament i contactar amb els habitants de la capital andalusa. Brillant idea la d'anar en tren des de València, pensant que de nit no viatjaria ningú i que podríem dormir tot el trajecte.

València - Alcázar de San Juan - Granada, nou hores de tren, a tope de gent i sense poder dormir. Començava bé l'aventura, a hores d'ara encara em pregunte qui va tindre la genial idea. Busquem un bar on poder clavar-nos un bon *almorzarot* i llevar-nos el mal gust de boca del viatge. Allí no esmorzen com ací, ens diu el cambrer que allí "no se almuerza como en Valencia, como mucho unas tostadas y si acaso un poquito de jamón con queso", xe i el meu blanc i negre, i la cansalada magreta. Res de res, i damunt per a beure "Cerveza Alambra", mal començava l'expedició.

Una vegada alimentats comencem a explorar el lloc com a representants de la BBC (bars, barres i cantines) i a prendre contacte amb els veïns de Granada que bocabadats escolten el que passarà en els pròxims dies a la seua ciutat.

Amb tot el seu 'gracejo' andalús comencen les preguntes:

—¿Y a qué pollas traéis aquí las Fallas? Aquí ya tenemos bastantes turistas, es como si lleváramos nosotros la Alambra a Valencia.

Ben pensat, un poc de raó si tenien. Se'ls intentà explicar que és més que res un intercanvi cultural i que tan sols estarem dos dies.

I quins dos dies, instruments d'una xaranga confiscats per la Policia Local de Granada, ja que l'ordenança no permet interpretar música en certes parts del casc antic, collapse de trànsit al travessar amb un passacarrer de vora mil persones les principals avingudes de la ciutat i telefonades continuades al 112 per nombroses explosions, com diguem per ací, dos masclets de res.

Segona Pasqua de 2015, Toledo.

Un any més eixim un parell de dies abans, pel tema de la ubicació i pillar els bars menys concorreguts. La ciutat imperial ens rebia més preparada que Granada. Pareix que s'havien informat i ens preparaven amb una gran carpa en un gran solar un tant allunyat del centre històric. Un centre habitat al llarg dels segles per tres tipus de cultures, però que encara li quedava per descobrir la cultura fallera.

A Toledo es notava que l'Ajuntament havia donat difusió de la festa valenciana que durant dos dies estaria present a l'antiga seu de la Cort de Castella.

Molts eren els curiosos que s'apropaven a preguntar pels actes i activitats que anàvem a fer allí.

Recorde carinyosament la conversa que vam mantindre amb Manolo, propietari de Casa Manolo i que no s'explicava per què cremen eixos monuments tant meravellosos.

—¿Qué pasa?, ¿que no tenéis sitio para guardarlas y por eso las quemáis?

Ens va fer gràcia, perquè realment ix més econòmic pegar-li foc que emmagatzemar-les en una nau i li vam explicar que no sempre tot es crema. Li vam contar que hi ha ninots als monuments que són indultats i són guardats als museus fallers. Llocs que alberguen les més belles creacions i són entrades allí per la porta gran. Bé, això de la porta gran és un dir, hi ha llocs on la porta no és tan gran com hauria de ser i els ninots van guardant-se com es pot sense arribar a aconseguir que eixe lloc es parega el més mínim a un museu.

Segona Pasqua de 2016, Còrdova.

Arribem a la penúltima aventura de mostrar les falles per la geografia espanyola i de nou tornem al sur, al califat. Meravellosa ciutat que també ens rep amb els braços oberts i al recinte firal, al costat del Guadalquivir. Cada vegada les ciutats es troben més preparades, més receptives i organitzades per a poder controlar a eixe miler i pico de fallers que durant dos dies recorrent tots els racons i bars de la ciutat. L'alegria valenciana es fusiona amb la gràcia cordovesa i es crea la màgia.

Meravellosa experiència en l'ofrena, deixant de costat la vessant religiosa. Aplaudiments, olés i *piropos* a les falleres i fallers que recorrien el casc antic i s'endinsaven en els fantàstics jardins de la Mesquita.

Està clar que a casa es juga millor, que es té tot més controlat, amb els veïns acostumats a esta meravellosa festa que ens recorda a aquell anunci de la cervesa San Miguel, "Donde va triunfa".

El propi Pere Fuset va confessar a Còrdova que es tractava d'una bona iniciativa i una gran idea. Hi haurà gent que no pensarà el mateix, però, any rere any, són més els Ajuntaments que demanen informació a esta associació cultural per a portar dos dies esta festa a la seua ciutat i que ja està treballant en el pròxim viatge a Saragossa.

dels 1.000, 2.000, 3.000... 2 milions de peles

Ana Cuesta
Periodista

(Exteriors del Congrés dels Diputats.
29 de setembre de 2016. Dia en què Rajoy va ser investit President del Govern)

LLEÓ 1 —Sembla que hui tornarem a tindre festa per ací... He sentit que torna a haver un debat d'investidura d'aquestos...

LLEÓ 2 —Una altra vegada? Si portem dos fallits en poc més de sis mesos... Xe, tan tranquils que vivíem abans amb el bipartidisme i les majories absolutes. Però si aquestos no es posaran d'acord mai en la vida!

LLEÓ 1 —Ja veus, però hauran de justificar d'alguna manera els tres mil euros que s'emporten a la butxaca cada mes... Sí, mira açò ja comença a omplir-se de poli i de gent d'aquesta rara que ve a "envoltar el Congrés" i que crida i se'n recorda de la mare de tots del d'ací dins...

LLEÓ 2 —No calla, que eixos són diputats... És que ara hi ha qui fins i tot porten rastes i cua... I vénen als plens amb samarretes d'estes com les que regalen a 'La Volta a Peu'però amb missatges reivindicatius... de la PAH, contra la Llei Mordassa, de la marea groga, blanca, verda i fins i tot blau de Prússia...

LLEÓ 1 —Eixos són els de 'Podemos' i els valencians, estos de 'Compromís'... que això del protocol se'l passen per l'Arc del Triomf... Ai si hagueren estat quan ací manava Bono. Pobre del que no vinguera amb corbata... Que no varen arribar estos amb una xaranga el dia de Constitució de la Cambra? A ritme de marxa mora. Que només els faltava plantar una falla i pegar-li foc a una mascletà...

LLEÓ 2 —La veritat és que estos porten la festa a la sang... però no t'enganyes, que el Baldoví este és bo, eh! Té un *pic* d'or, que ací quan puja a l'estrada, sentencia i no deixa pardal viu. A més, el Ferreras l'entrevista tots els dies al programa *Al Rojo Vivo*! Així que no ho farà tan malament...

LLEÓ 1 —Clar per a parlar de corrupció... De què si no? Com a bons valencians... Si és que sembla que el porten a l'ADN... Que l'han de respirar a l'Albufera o beure'l a l'orxata... Si és que sents que hi ha un escorcoll a un ajuntament i ja saps que ha de ser valencià...

LLEÓ 2 —Que si la Gürtel, que si Taula, que si el 'pitufeo', que si el "yonqui del dinero"...

LLEÓ 1 —Però eixe també es valencià? Si jo el vaig vore i sembla que venia de l'Índia,... Que no estic segur si m'espantaven i avergonyien més les pintes o el que soltava per eixa boca... Sense cap tipus de pudor, va reconéixer que allà tot el món ha "trincat" i que ara "eixirà merda a punta pala" va dir... Si varen filtrar una gravació en la qual se'l sentia a ell i al baixet este, al Rus, comptar una fotracà de diners...

LLEÓ 2 —Mil, dos mil, tres mil... Dos milions de peles! Ni més ni menys. Allà tot el món està ficat en l'all. Mira si no la Rita Barberá, pujada pels 'peperos' fins al quint cel... i ara soterrada en vida. Primer varen ser els *bolsos* de Louis Vuitton, després el 'Ritaleaks'i ara, ja veus, l'han imputat en el tema este del blanqueig de diners al partit.

LLEÓ 1 —Imputada no, investigada, que ara que ja utilitzàvem eixa paraula tots els dies, va i ens la canvien.

LLEÓ 2 —Bé, el que siga. La qüestió és que ja no et pots fiar de ningú... Que eixa dona era una institució, un estandard, la dama de Roig, la Tatcher de l'Albufera... Cert que el seu valencià no era de primera, però jo defense que la paraula "caloret" existeix...

LLEÓ 1 —Ah doncs per poc no la tenim ací dins... que ara l'han posat de senadora, que ben bé el Senat podria canviar el nom per 'cementeri d'elefants'. Això sí, m'han dit que quan va, que tampoc és molt a sovint, es queda sopa i aprofita el ple per a fer una becadeta...

LLEÓ 2 —Mira ha d'haver arribat l'AVE ja a Atocha, que vénen tots els valencians cap ací.

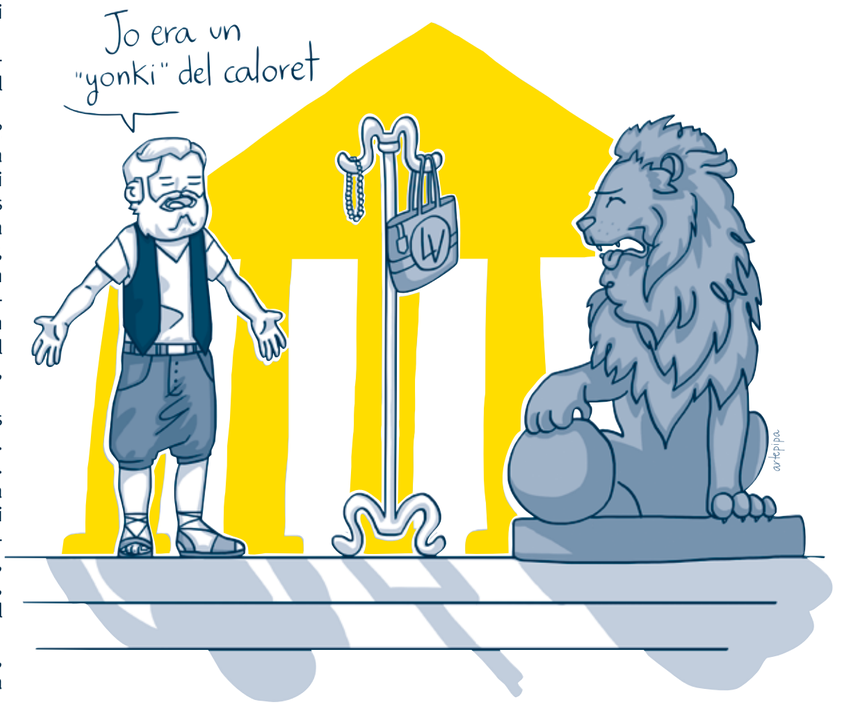

Desprotegits (2013)

Lletra: Andreu Valor
Música: Andreu Valor

Andreu Valor

Generacions desprotegides, progrés dotat de retrocés,
capacitats disminuïdes, migracions a l'estranger...

Prestatgeries descobertes, docents que campen pels carrers,
aularis duplicant excessos, menjadors sense aliments.

Han saciat la calma que ens controla
subhastant nostra paciència que remou tranquil furor.
Avancem fidels a la prudència
que desfà la gratitud per conservar el nostre esforç.

Han xafat les flors ferint la primavera que ara plora,
que enriqueix la intel·ligència equilibrista d'aquest món,
humiliant la voluntat d'adolescents que amb la nuesa
utilitzen els seus llibres com a escuts de protecció.

Cúpula espia la que ens roba,
complimenta amb tremolosa veu llistat de reducció.

Càrregues per protegir un càncer
que sotmet els enemics a tornar ferits al seu entorn.

Incapaç de donar recursos per sorgir d'aquesta veta,
la proposta és restringir la necessitat d'explicacions.
El desig de bifurcar la condició d'aquesta espècie
fa del pobre l'ignorant, apte per a manipulació.

Generacions desprotegides, progrés dotat de retrocés,
capacitats disminuïdes, migracions a l'estranger...

Prestatgeries descobertes, docents que campen pels carrers,
aularis duplicant excessos, menjadors sense aliments.
Espill de reincidència, laralalaaaaa.

Infinitats que es converteixen en l'aliment d'aquestes ments.
Som voluntat de carn i ossos, som la fòbia del poder.

D. Deixa'm dalt de la cadira.

H. T'he dit que el ratolí se n'ha anat fugint.

D. Tant se'm dóna.

H. Has vist la careta que han posat els manaires de les primeres files quan he parlat de dir-ne per a salar un porc?

D. No deies que els focus et pegaven a la cara?

H. Els he vist de gaidó. De segur que pensen que els vaig a tirar a la cara alguna cosa que no acaben de complir.

D. Això del *prometer hasta el meter* ja ho havíem comentat abans de començar el festival.

H. Sí. Però mira: mentre estàvem allà, al faristol, m'he posat de mala bava.

D. Per què?

H. Perquè m'ha vingut al cap que un veí meu, que s'ha passat tota la santa joventut estudiant i traient molt bones notes, li han donat una beca d'investigació de 1000 euros al mes…

D. I…?

H. Doncs que a la segona fila he vist un futbolista que, pel que diuen als diaris, cobra 10 milions a l'any…

D. Jo no he vist cap futbolista i això que no em molesten els focus.

H. I no és només això, no. Que els equips de futbol deuen més que alenen i alenen més que un porc.

D. T'he dit que jo no he vist cap futbolista. I això dels 10 milions és una favada. N'hi ha un grapat que cobren molt més i per córrer rere d'un baló.

H. Això volia dir jo.

D. Però que conste que no hi ha cap futbolista a la segona fila.

H. Serà a la tercera.

Deixa'm el mòbil... Veus? No està.

D. A la tercera, tampoc. Torna a guaitar el forat a veure si està el ratolí.

H. Que t'he dit que se n'ha anat per darrere dels bastidors.

D. Vols guaitar o no?

H. Deixa'm el mòbil... Veus? No està.

D. Ajuda'm a baixar de la cadira. Però agafa'm fort o acabarem mesurant el terra.

H. Agafat del coll. Però no tant fort, caram, que m'estrangules.

D. Aiiiiii!

H. Aiiiiii!

D. Tens menys força que un teuladí. De segur que han sentit el colp des de fora.

H. Si m'he quedat sense aire. I no et queixes, que has caigut damunt de mi.

D. Les calces! Se m'han trencat les calces!

H. La que faltava! M'he esgarrat un genoll dels pantalons!

D. I ara què faig? No puc eixir a l'escenari amb les calces fetes pols…

H. I què em dius dels meus pantalons?

D. Te'ls arromangues i ja està; però i les meues calces?

H. Com vols que isca amb els pantalons arromangats?

D. El regidor! Que està fent-nos senyals!

H. Lleva't les calces i ja està. I jo m'arromague els pantalons i qui no vulga veure'm que es tape els ulls. A veure: qui canta ara?

D. Mmmmm… Andreu Valor. I el tema… Ah, sí! *Desprotegits*.

H. Ho veus? El guionista sabia que anàvem a parlar ací dins. Per a mi, que és un bruixot que endevina el futur.

D. Deixa't de bruixots i porta l'ampolla.

H. Hauríem de controlar la cassalla o acabarem dient animalades.

D. Animalades? Ja n'hem dites bastants. Vinga, anem i presentem el cantant de Cocentaina.

H. Senyores i senyors. Amb tots vostès, un cantant de Cocentaina…

D. Que porta deu anys damunt dels escenaris. A continuació, Andreu Valor amb el seu tema *Desprotegits*.

H. Que és com estem nosaltres, els estudiants, la gent de la sanitat, els desnonats, els aturats… En fi, quasi tots. Això sense comptar els futbolistes que ixen per la tele, que guanyen *una fotracada* de pasta i paguen a hisenda allò que els passa pels…

D. Pel forro! El meu company vol dir pel forro. Ah! I sense oblidar els que manen als clubs, que també tenen una passadeta de rotovàtor. En fi, això. Ah! Perdona, Andreu Valor. Nosaltres ja ens retirem rere de l'escenari.

Cançó 9

Educació, sanitat, premi d'investigació 1000 euros, els sous dels futbolistes, beques, deutes d'hisenda...

DESPROTEGITS

ANDREU VALOR

adolescents que utilitzen els seus llibres

com a escuts de protecció

Diàleg entre Descartes i jo
Imma Guerrero

Els desprotegits. Col·loqui amb un Estat sord i cec
Xavier Cantera

Valencià normalitzat
Francisco Fernández

DIÀLEG ENTRE DESCARTES I JO

Imma Guerrero
Mestra i actriu teatral

JO —"Generacions desprotegides, progrés dotat de retrocés"...
DESCARTES —Què estàs escoltant?
JO —"Desprotegits", d'Andreu Valor. T'agrada?
DESCARTES.- NO SÉ...
JO —No comences amb els dubtes. És fàcil. O t'agrada, o no.
DESCARTES —De què parla?
JO —De la gent per la qual ningú pregunta. Dels oblidats, de les escoles en barracons, de la cultura, de l'escala de valors invertida... la veritat, és un gran marró.
DESCARTES —Divideix cada dificultat en tantes parts com siga factible i necessari per resoldre-la.
JO —Ein?... i què té açò a veure amb la cultura i l'educació?
DESCARTES —Puix això mateix, que no ho veges tot com un tot.
JO —De vegades et tornes insuportable. Sobretot des que dones classe a la reina. A veure si li poses al cap un poc de trellat i es posa mans a l'obra per arreglar açò. Per alguna cosa t'ha de servir obrir la ment de la monarquia... tu que saps tantes coses.
DESCARTES —Donaria tot el que sé per la meitat del que ignore.
JO —Ja comences? Puix una coseta vaig a dir-te, *espabilao*. Cal mullar-se el cul per aconseguir alguna meta.
"Feliços els qui tenen fam i set de justícia: perquè ells rebran aliment", una persona no s'ha de conformar amb viure en la foscor, ha de lluitar pel que considera just. Ja està bé de "Desprotegits"! I encara et diré més:
"Feliços els pobres que paguen el 21% d'IVA per anar a veure teatre; perquè d'ells és el Regne de Talia".
DESCARTES —Què és el Regne de Talia? Jo només sé que no en sé res.
JO —Un Regne on habita la joia, l'entusiasme i els somnis. Un Regne amenaçat per les tribus bàrbares que estan per tot arreu... Però, clar, és millor fer com tu i no saber res de res...
DESCARTES —Si vols ser un veritable cercador de la veritat, cal que dubtes almenys una vegada a la vida, en la mesura del possible, de totes les coses.
JO —Doncs jo, de l'única cosa que dubte, és de si alguna vegada la cultura, les falles i l'educació estaran al lloc on es mereixen.
DESCARTES —"Benaurats els que pateixen persecució pels ignorants i envejosos, ja que d'ells és el Regne de la cultura i del fallerio". Jo també sé dir frases lapidàries... perquè jo, "pense, per tant, existisc".
JO —De veres, m'estàs donant un mal de cap... *mone* a fer-nos una cerveseta...
DESCARTES —La primera màxima de tot ciutadà ha de ser la d'obeir les lleis i costums del seu país, i en totes les altres coses governar-se segons les opinions més moderades i més allunyades de l'excés.
JO —I això què vol dir?
DECARTES —Que me'n vaig amb tu!.
JO —I podrem seguir amb la conversa, que estava molt interessant.
DESCARTES —Dubte si servirà per arreglar els problemes que tenim. Perquè, servirà, no?... Sí?...
JO —No crec. No està al nostre abast.
DESCARTES —Per ser feliços, millor modificar els nostres desitjos que l'ordenació del món.
JO —"Feliços els que prefereixen gaudir del sol a una terrasseta, amb un amic i una cervesa, puix ells abastiran la satisfacció d'arreglar el món, sense arreglar-lo".
DESCARTES —Alhambra?
JO —M'agrada més Cruzcampo!
DESCARTES —Dos coses contribueixen a avançar: anar més de pressa que els altres, o anar pel bon camí.
JO —Al bar de la plaça?
DESCARTES —*Of course, mon ami*...

Xavier Cantera
Articulista

Estat del benestar

Col·loqui amb un Estat sord i cec

S'obrin les portes de la sala d'audiències ciutadanes i una gran multitud, amuntegada com en el primer dia de rebaixes davant els grans magatzems i temples del consum, es llança a patolls per a aconseguir els primers llocs i així tenir ocasió d'exposar el seu problema al Senyor Estat del Benestar.

Un personatge gris, vestit de negre, fa sonar la campana i anuncia, pels altaveus, que s'inicia l'audiència. Tota la multitud, de peu, guarda silenci. Entra en la sala un senyor envellit, centenari i encorbat, revestit amb un birret de catedràtic, amb la meitat d'una toga d'advocat, amb una altra meitat d'una bata de metge, amb un camal dels pantalons de bomber i un altre de policia, amb una sabata de mestre i una sandàlia d'educadora social. Dit estrambòtic personatge pren la paraula i dirigint-se a tota l'audiència diu:

ESTAT DEL BENESTAR —Benvolguda ciutadania, encara que alguns us hagen dit que estava mort, que ja no existisc i que no estic present en la vostra societat, us he de dir que no és cert. Existisc, estic viu i present, atent als vostres problemes encara que molts de vosaltres no ho noteu i us coste creure-ho. Estic perquè estic i sóc el que sóc. La humanitat s'ha fet molt gran i jo no arribe a totes les llars com fa el Pare Noel en Nadal, a qui li han concedit un trineu supersònic. Jo encara vaig sempre a peu i els que manen de la circulació d'aquest món, de tota classe de circulació, de capitals, de persones, d'energia i de notícies no em deixen acostar-me a les vostres cases. Un dia, amb l'excusa que hi ha molta contaminació, un altre, perquè hi ha aigües torrencials, un altre, incendis, un altre dia, els carrers són insegurs perquè hi ha molta gent manifestant-se en senyal de protesta i així durant tot l'any. Però avui estic ací, vestit amb les meues millors robes, per a escoltar-vos. Digueu-me. Vinga, vosté, la senyora de la primera fila amb una xica amb careta d'àngel.

MARE D'UNA JOVE AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL —Mire, el primer que vull dir-li és, que aquesta xica és la meua filla i no és un àngel que estiga en el cel, sinó una persona humana que viu en la meua casa i la cuide jo des que la vaig parir. Açò mateix li vaig contestar al jutge quan vosté i la seua administració no van voler donar-me la prestació per a cuidar-la en l'entorn familiar, durant les hores i els dies que no hi ha col·legi. Qui millor que la seua mare per a cuidar-la? Com deia la meua mare «Cada lloca governa els seus pollets». Mire el que em va dir la seua administració quan li vaig demanar l'ajuda per a cuidar-la: Que com podia demostrar que jo la cuidava des que va eixir la Llei de la Dependència. La cuide, li vaig contestar, des que la vaig parir. On estava vosté quan la seua administració em negava l'ajuda? Encara sort que el jutge, gastant-me els diners que no tenia, com diem nosaltres: «Els diners i els collons per als ocasions», i amb l'ajuda de la Plataforma de la Llei de la Dependència, va fer justícia donant-me la raó. Li pregunte: Quan em pagarà la seguretat social i la cotització per a la meua jubilació per substituir-li jo a vosté en aquesta tasca de cuidar-la com es mereix i té dret la meua filla?

ESTAT DEL BENESTAR —Ara no tinc diners. No sap vosté, bona senyora, com està el món de lladres, especuladors i personatges corruptes. Quan tots aquestos retornen el que van robar, porten dels paradisos fiscals el que es van emportar i paguen els seus impostos, veurem si tenim suficient per al que em demana, perquè, sap vosté, que «No és perdona el pecat sinó és torna el furtat». A veure, aquell matrimoni que vénen amb el seu fill, digueu-me.

MATRIMONI AMB EL SEU FILL QUE NO TENEN PER A MENJAR —Nosaltres, senyor, estem en l'atur, som una del milió i mig de famílies amb tots els seus membres en l'atur i per tant o comprem els llibres del col·legi per al xiquet o mengem, per a les dues coses no ens arriba amb el que guanya la meua dona netejant alguna escala i, com deia el meu avi, «A caçador de gabieta la fam l'apreta». Encara sort que, gràcies a una ONG i a la solidaritat de les falles, arrepleguem una bossa de menjar totes les setmanes. També, des de fa un any, ens han promés que ens donaran els llibres gratis. Sap vosté quan serà açò? Perquè diuen els seus servidors que "no solament de pa viuen les persones", però nosaltres pensem que amb fam el cervell no funciona i «cadascú es grata a on li pica». Què ens diu vosté?

ESTAT DEL BENESTAR —Poden donar gràcies que viuen en una zona on la meua administració ha pensat donar els llibres gratis, però han de cuidar-los. De totes les maneres, han de tenir paciència i no desesperar encara que tarden una mica a fer-ho realitat, mentrestant aguanten com puguen, amb fotocòpies i «No sigam pobres i ximples». A veure, aqueix senyor jubilat de la segona fila. Què diu vosté?

ANCIÀ QUE SERÀ DESNONAT DE LA SEUA CASA —Sóc un ancià jubilat i vidu que vaig avalar, juntament amb la meua dona, en pau descanse, el meu fill per a comprar un piset. Al pobre l'han tirat del treball perquè l'empresa ha fet un ERO, s'ha separat i viu amb mi. Com no ha pagat els venciments del préstec em volen tirar de la meua casa. Vosté no és l'encarregat de cercar la prosperitat i solidaritat per a tots? Espere que m'ajude davant el banc i de la immobiliària.

ESTAT DEL BENESTAR —Cal anar amb compte amb el que signem i sobretot amb la lletra xicoteta, que per açò

la fan xicoteta perquè vostés no se n'assabenten. Cal fixar-se més perquè " l'escarabat no és porc i fa pilota».

ANCIÀ QUE SERÀ DESNONAT DE LA SEUA CASA —A mi solament em van ensenyar a llegir amb lletres grans, però, què em diu si la meua dona i jo vam estar estalviant per a aquestos problemes, com diem «Qui no guarda quan té, no menja quan vol», però ens fiàrem d'un amic de tota la vida que treballava en el banc i ens van estafar amb unes preferents deixant-nos sense res? Encara sort que ens ajuda la Plataforma contra desnonaments que vénen a casa a fer-nos costat i estan intervenint en favor nostre.

ESTAT DEL BENESTAR —Bé, però és que tampoc s'han de fiar dels amics del banc, no poden ser tan avariciosos i voler cobrar interessos molt alts. De totes les maneres, vostés han d'estar més tranquils perquè la legislació europea no permetia ni permet aqueixos productes bancaris tòxics i no tornarà a passar. A veure si tenen sort i recuperen els diners. Aqueix senyor que té cara d'estar en l'atur, què vol dir?

SENYOR DE 55 ANYS EN L'ATUR —Sí senyor, estic en l'atur. Com veig que vosté ho sap tot, em pot dir què puc fer perquè, després d'estar ja tres anys, tots els dies, de bon matí, recorrent tots els polígons industrials de la meua zona, perquè em donen alguna oportunitat? No em diga bones paraules perquè «Amor de monja

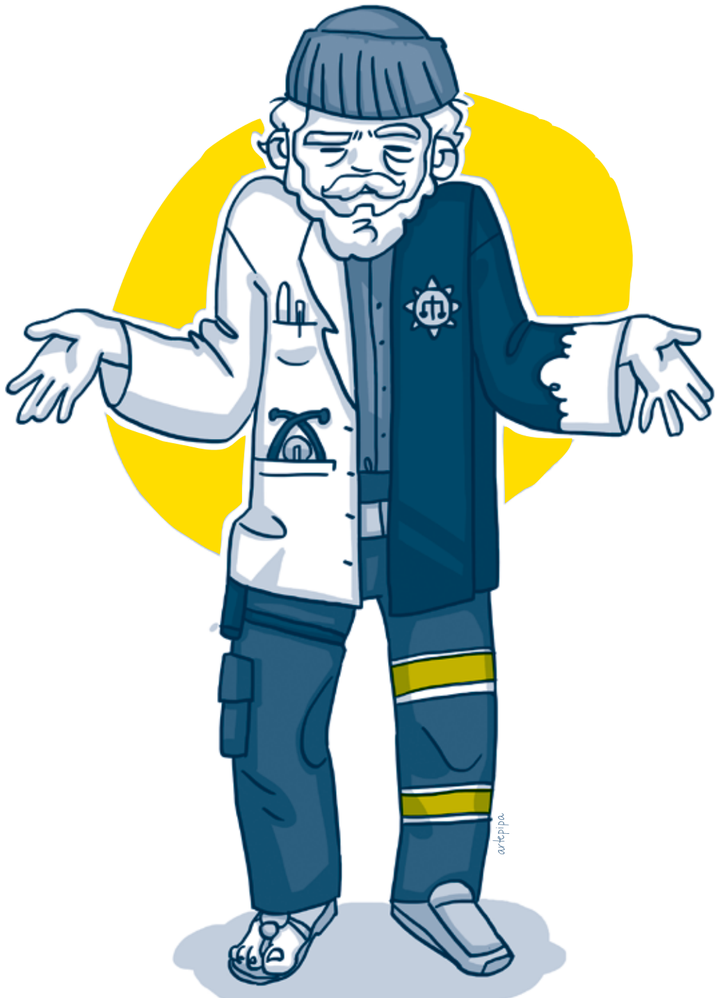

i pet de frare, tot és aire». Sempre em diuen que no tinc formació, que no sé res d'informàtica i que tinc molta edat. L'experiència d'un treballador amb 35 anys en una empresa sense agafar una baixa no serveix de res? M'ha passat amb el meu amo com deia mon pare: «Deu em guarde de la gata, que davant fa festes i darrere arrapa» i mire ara com m'he quedat.

ESTAT DEL BENESTAR —Espere que voé als seus fills els obligue a estudiar. He de reconéixer-li que els que manegen els diners m'han lligat les mans amb l'obligació de no pujar el dèficit i no em donen recursos per a atendre a les persones que, com vosté, es fan majors i es queden sense treball. No es marege, és millor que es dedique a fer unes verduretes en un trosset de terra que un amic o l'ajuntament li deixe o en un trosset de terra abandonat al costat de les vies del tren. A veure, aquell senyor jove que ve acompanyat de sa mare anciana. Què diu vostè?

FILL QUE CERCA UNA PLAÇA DE RESIDÈNCIA PER A SA MARE —Senyor, serà veritat el que deia el meu avi «Els jóvens poden morir, però els vells no poden viure?" He de marxar amb la meua dona a Alemanya a treballar i volguera abans, trobar una plaça de residència subvencionada per a ma mare vídua, amb xacres i que necessita que l'ajuden per a les seues necessitats bàsiques de la vida diària. Hem recorregut totes les residències i no hi ha places lliures, les que hi ha són molt cares i la meua mare solament cobra una xicoteta pensió.

ESTAT DEL BENESTAR —Té vosté raó, no hi ha suficients places. Comprenga que els empresaris que s'han gastat els diners per construir residències privades han de recuperar els seus diners invertits, cobrant el preu de la plaça.

FILL QUE CERCA UNA PLAÇA DE RESIDÈNCIA PER A SA MARE —I llavors, als pobres no se'ns reconeix el dret que diu la Llei de la Dependència a un servei residencial? No sé com li l'arreglen els que tenen mitjans que sempre cauen de peu i nosaltres, com diem «A gos flac, tot són puces». Mire, no van fer places suficients per als qui tenen pensions molt baixes, solament es van preocupar de fer places per als que cobren pensions més altes i així fer negoci, però com no les omplen perquè amb la pensió de la persona jubilada ara viu tota una família o dues, aqueixes residències estan buides i ara resulta que la seua Administració les utilitzarà com a residències de places subvencionades. Mire com de llestos que són els rics empresaris, privatitzen els beneficis i socialitzen els mals resultats. Com deia el meu avi «Chitón, chitón, que la rabosa va pel món». Diga'm, tindrà la ma mare dret a una plaça?

ESTAT DEL BENESTAR —Això, almenys, diu la llei. Però com sap vosté, amb la falta de fons per culpa de la crisi i en haver de complir l'obligació de fer retallades perquè els de la Troika no s'enfaden, hi ha lleis que no es poden complir. Ja sé el que em va a dir, perquè m'ho diuen totes les persones, que hi ha diners per al que volen i té raó, però ells manen.

Bé, donarem per acabada l'audiència ciutadana d'avui.

Un altre dia els espere per a escoltar-los. Adéu, tinguen paciència, no perden l'esperança i recorden que amb la violència no s'arregla res i a treballar prompte que "El bon jornal de matí comença".

Mentre el personatge, vestit espectacularment, es retirava per la porta que hi havia al fons de l'escenari, acompanyada la seua marxa amb els compassos de l'Himne de l'Alegria de Beethoven sonant pels altaveus a tot volum, la ciutadania era evacuada per les portes laterals murmurant la seua indignació, el seu descoratjament i la seua frustració col·lectiva, ofegades les poques veus de protesta pel cor final de l'Himne de l'Alegria, sona ensordidorament en la sala i en els exteriors.

Francisco Fernández
Poeta

Valencià NORMALITZAT

Xe, que cabrejat estic!
Això em va dir l'altre dia,
amb cara de rebel·lia,
el pare del meu amic.

Estic més calent que Bala!

Després de tants anys parlant
valencià, -que tant m'agrada-,
m'acabe d'assabentar
que eixa forma de parlar,
no és la normalitzada.

Temps perdut..., i he fet el fava!

Els que tenim certa edat,
no tinguérem l'ocasió
d'estudiar la nostra llengua
i això té una explicació.

A l'escola, el batxiller,
era sempre en castellà,
encara que entre nosaltres
tots parlàvem valencià.

Un valencià del carrer,
un valencià col·loquial...,
com parlava el botiguer,
el forner o el carnisser
de forma tan natural.

Tal com es parlava abans
amb els iaios, amb les iaies,
amb els pares i els germans.

Aleshores estudiàvem
el llatí i el francés,
però de la nostra llengua
no explicaven res de res.

De valencià no aprenguérem
ni tan sols l'abecedari,
perquè no teníem ni mestres,
ni llibres, ni diccionari.

Jo recorde fins i tot,
algun mestre que, amb la mà,
em fotia algun carxot
per parlar en valencià.

Per això moltes vegades,
volent parlar castellà
deia quatre espardenyades
barrejant-ho amb valencià.

"No me pegue más carchotes..."
-protestant amb rapidesa-
"...que de tanto carchotito
me hase daño la cabesa".

Xe, quina barbaritat!
Arribar a certa edat
i que et diguen que no parles
valencià normalitzat.

Amb la normalització,
ara es parla diferent...
i no perquè ho diga jo...,
perquè ho pensa molta gent.

Sembla ser que utilitzem,
-quan parlem el valencià-
paraules que tots sabem
que vénen del castellà.

Però això no és culpa nostra,
i per tant, jo estic tranquil,
posaré uns exemples,
-només per tindre una mostra-
perquè n'hi haurà més de mil.

Cal dir: barret, no '*sombrero*',
para-sol, a la '*sombrilla*',
degotador, al '*gotero*',
i dir truita, a la '*tortilla*'.

El '*sosten*', sostenidors,
mantega, a la '*mantequilla*'
els '*concejals*', regidors.
i vaixella, a la '*vajilla*'.

La cosa no és tan senzilla!

Els '*cubitos*', són: glaçons,
i no pots dir '*cubitera*',
hauràs de dir per botons
el seu nom que és, glaçonera.

No és correcte dir '*aplauso*',
has de dir: aplaudiment,
com tampoc es diu '*deshaucio*'
perquè es diu: desnonament.

Jo vaig més perdut que un gos,
i també estic molt confús,
fins ara he dit '*albornós*'
quan calia dir: barnús.

El '*tobillo*', es diu: turmell,
el '*botiquí*', farmaciola,
al '*sello*', diuen: segell,
i al '*tomillo*', farigola.

A mi m'haguera agradat
estudiar això a l'escola,
perquè ara estic jubilat
i ho veig tot tan complicat,
que no m'entra en la perola.

Però com sóc un cabut,
i tinc tanta voluntat,
em posaré a estudiar
-sense perdre ni un minut-
valencià normalitzat.

Guanyadora del VII Concurs
de poesia satírica Bernat i Baldoví
de Sueca

València 9 d'octubre

(2008)

Lletra: Pau Alabajos
Música: Pau Alabajos

Pau Alabajos

Sonen les dolçaines
en el carrer Sant Vicent,
més de quinze-mil persones
volen fer sentir la veu.
Les paraules cobren força,
hem fet nostra la ciutat,
ja s'enlairen les banderes
per damunt dels nostres caps.

Missatges d'esperança
en els càntics de la gent,
el futur és patrimoni
de qui creu en el present.
És tan fàcil contagiar-se
de l'eufòria dominant,
bastirem els nostres somnis
sense por a flaquejar.

És València, 9 d'Octubre,
no podran fer-nos callar,
cridarem amb tantes ganes
que l'asfalt tremolarà.

Caminem com sempre,
avançant contracorrent,
la revolta és quotidiana
i n'hi ha molta feina per fer.
Salvarem tots els obstacles,
és qüestió de voluntat:
construirem una utopia
amb les nostres pròpies mans

Redreçarem la història,
mamprendrem un nou camí,
girarem la vista enrere,
lluitarem contra l'oblit.
Aprendrem de les errades
que hem comés en el passat,
escriurem en les façanes
que estem farts de claudicar.

H. Doncs jo m'ha quedat amb ganes de col. M'ha faltat dir-los de quin mal s'han de morir.

D. Jo no torne a eixir. S'han quedat mirant i s'han adonat que no porte calces.

Siga com siga, no torne a eixir.

H. A tu? No, no. M'han mirat a mi, que porte els pantalons arromangats.

D. Siga com siga, no torne a eixir.

H. Si només ens queden tres temes! Acabem amb el sarau i ja està. Que mai no ens diguen que no hem complit amb el contracte.

D. Jo no isc sense calces.

H. Vols que et deixe els pantalons?

D. I tu com ixes?

H. Jo? Em trac els faldons de la camisa del meu cosí i em tape els calçotets.

D. Eixiries amb calçotets?

H. Jo isc com em dóna la gana i el gust. De tota manera, si hem de fer el ridícul, el fem del tot i a la marxa.

D. Estàs segur que em deixes els pantalons?

H. Que sí, dona, que sí. Ara me'ls lleve.

D. Ara em gire d'esquenes.

H. No cal. Si no vas a veure res d'especial, que t'ho dic jo.

D. La veritat és que, com diu la meua àvia, *aunque la mona se vista de seda, mona se queda*.

H. Dona! Gràcies per la floreta.

D. No ho deia per tu.

H. Aleshores, per qui?

D. Per la quantitat de gent que s'ha presentat al festival amb els millors vestits, corbates de llacet, abrics de pell i tota la parafernàlia. Ni que anaren a la processó del 9 d'octubre!

H. Això també ho he vist jo. I parlant del 9 d'octubre. Tu creus que fa falta tanta cerimònia?

D. La cerimònia estaria bé si s'ho cregueren, això del 9 d'octubre. Però, no sé, crec que a molta gent això de la identitat s'ho passa per davall cameta. S'agafen festa i a córrer que fa aire.

H. Tin els pantalons. Ah! I afixa't bé el cinturó no siga cosa que el caiguen a mitjan parlament.

D. I què faig, em lleve el vestit?

H. No cal. Te'l poses per dins dels pantalons i ja està.

D. Estira't els faldons de la camisa, que es veuen els calçotets pels costats.

H. Que no miren.

D. Creus que vaig presentable?

H. Crec que vas a crear moda, ja veus. I ara, qui canta?

D. Ai! El meu xic. Pau Alabajos. Saps? És de Torrent, com mon pare, i el vaig conèixer quan començava a cantar.

H. I quin tema interpreta?

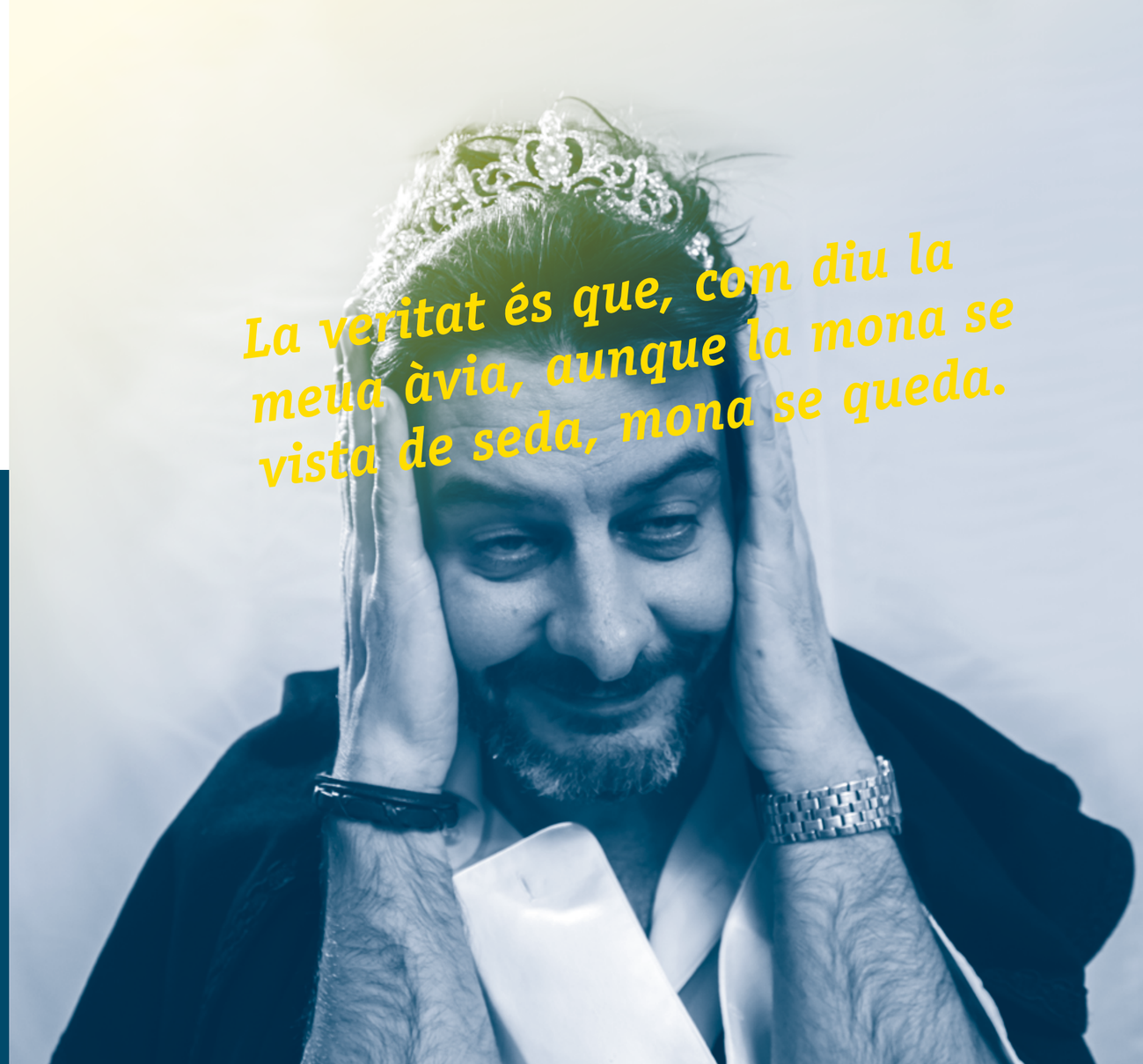

La veritat és que, com diu la meua àvia, aunque la mona se vista de seda, mona se queda.

Crec que vas a crear moda, ja veus.

D. *València 9 d'octubre*. I a la tornada diu: És València 9 d'Octubre/ No podran fer-nos callar/ Cridarem amb tantes ganes/ Que l'asfalt tremolarà.

H. A qui no han de fer callar?

D. Home! Està clar. A la gent que creu en un 9 d'octubre com Déu mana.

H. Vinga, va, que l'homenet ja està fent-nos senyals com si s'acabara el món.

D. La cassalla! Un glopet de cassalla o no isc amb aquesta pinta.

H. Jo me'n faré dos. Vinga, cap al faristol.

D. És l'hora de Pau Alabajos.

H. És l'hora de recuperar un 9 d'octubre com toca, o siga, deixant-se en casa els vestits de luxe, les corbates de llacet, els abrics de pell i les sabates de xarol. Això de les sabates m'ho acabe d'inventar, però vostès ja saben a què em referisc.

D. I com a prova que cal actuar amb senzillesa i honestedat en les nostres festes més íntimes, el meu company i jo ens hem vestit com vostès veuen, amb tanta senzillesa que ja no en podem demostrar més.

H. Exacte. Ens hem vestit a posta.

D. I amb aquesta senzillesa, presentem Pau Alabajos…

H. …amb el seu tema *València 9 d'octubre.*

Cançó 10

Reivindicació de la identitat valenciana, falta de motivació pel moninfotisme, falta d'identitat en el 9 d'Octubre

És València 9 d'Octubre,
no podràn fer-nos callar

VALÈNCIA 9 D'OCTUBRE

PAU ALABAJOS

Col·loqui del 9 d'Octubre: reivindicant la nostra literatura

Alba Fluixà

Les nostres festes poden contribuir a crear identitat

Pere Fuset

València, 9 d'Octubre

Pau Alabajos

Alba Fluixà
Poeta i artista plàstica

COL·LOQUI DEL 9 D'OCTUBRE: REIVINDICANT

AM —Elionor, bonica, em pots tornar a explicar com hem acabat ací? Des del principi, per favor, que em bull el cap com una cassola al forn.

IV —Clar, senyor March, però només si es refereix a mi amb el nom que jo he triat i que és Isabel.

AM —D'acord, d'acord... Isabel... de Villena. Tens un geni...

IV —Tot va començar el dia de Sant Donís de l'any del Senyor de 1451, fa hui just un any. Després de sopar, vaig passar junt a la biblioteca del convent i em va estranyar veure llum. Vaig decidir investigar i vaig descobrir com una jove monja d'ulls blaus que no havia vist mai regirava tots els llibres i papers buscant alguna cosa. Poc després se n'anà amb les mans buides i la vaig seguir. Es va parar davant d'una porta que tenim sempre tancada i va entrar. Vaig esperar però com no eixia vaig obrir la porta i... vaig acabar ací.

AM —I com dius que s'anomena aquest lloc ple d'estranyes vestimentes?

IV —Zara Outlet. Concretament estem als provadors.

AM —I quin any dius que és?

IV —2017, però quan vaig vindre per primera vegada era 2016.

AM —I dius que estem a València? Com és possible? I per què t'estàs posant eixe vestit?

IV —He estat investigant i resulta que aquella monja misteriosa era, en realitat, membre d'una patrulla del *Ministerio del Tiempo*. Vingué al convent de la Trinitat buscant un manuscrit del *Libro del buen amor* d'un tal Arcipreste de Hita. És un llibre molt important per als castellans. Així que, quan va veure que allí només hi havia els meus escrits i llibres amb els vostres poemes, se'n va anar amb la cua entre els cames. Es veu que a eixe ministeri només li interessen els escriptors castellans.

AM —Serà possible! Què sabrà un capellà de l'amor? Si jo sóc el més gran amador!

IV —Assereneu-vos, senyor March, que ens escoltaran i encara no estic a punt. Quan xafem el carrer veureu perquè no puc passar desapercebuda vestida de monja.

AM —I jo no cal que em canvie?

IV —A vós, senyor, us coneix tot el món. Pensaran que sou un fan que vol fer-li un homenatge al gran poeta en un dia assenyalat. Segur que sereu *trending topic* i tot! A més, ací no hi ha roba d'home i arribem ja tard a la manifestació.

AM —Que seré què? Que arribem tard a què? Bé, dóna igual, massa novetats. Quan m'enviàreu aquella nota prometent-me una gran aventura no esperava açò...

IV —Au, ja estic! Ara veureu amb els vostres propis ulls a què em referia. Just ací fora la gent s'està reunint per a recordar al gran rei Jaume I i celebrar que, malgrat totes les coses que han passat, continuem sent un poble. Perquè han passat moltes coses, moltes guerres perdudes, molts anys on ni tan sols s'ha pogut parlar la nostra llengua... I pare ja que em posaré trista i hui és un dia alegre i combatiu!

AM —Isabel, estàs plena de seny! Has de contar-me moltes coses però tens raó, és millor que m'ho ensenyes. Vull veure ja com són els valencians del segle XXI!

IV —Clar que sí! Preste molta atenció i si algú li demana un *selfie*, tranquil, només volen fer-se un retrat amb vós.

Ixen de la botiga i es dirigeixen cap a la Plaça de Sant Agustí.

AM —Mare meua! Quanta gent! I quantes dones guapes!

IV —Ausiàs! Recordeu que teniu esposa. Què diria Joana? Mireu! Allà hi ha una càmera de televisió! Vaig a veure si és de Canal 9, que l'any passat estava la cosa d'allò més interessant debatent si tornava o no.

AM —Espera, Isabel! No córregues que vaig amb tu! Però m'has d'explicar què collons és això de Canal 9...

IV —Ha, ha, ha, sí, sí! No patiu! Anem!

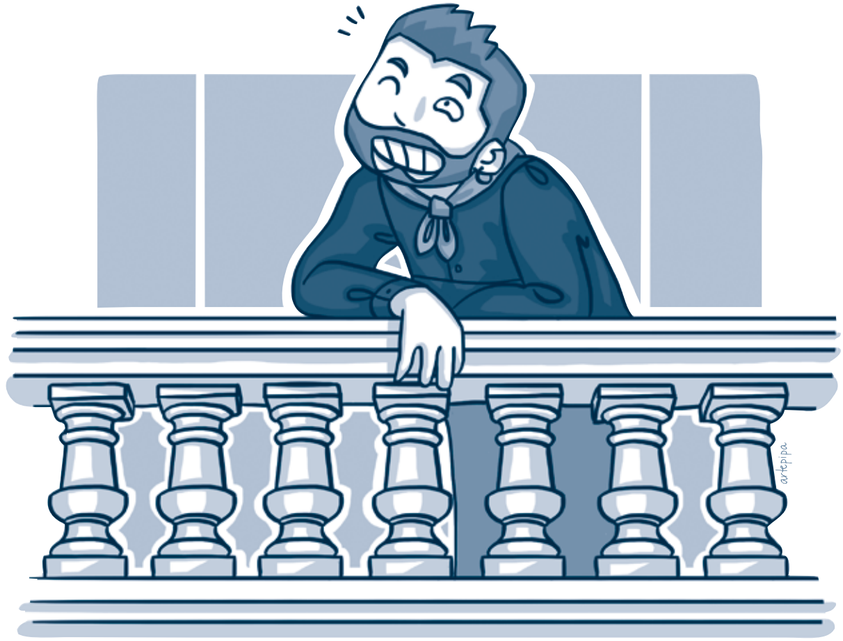

Les nostres festes poden contribuir A CREAR IDENTITAT

Pere Fuset
Regidor de Cultura Festiva de l'Ajuntament de València

No deixa de ser una paradoxa que es parle de la societat valenciana com una societat poc vertebrada o cohesionada si pensem en les dimensions que l'associacionisme festiu té entre nosaltres, els valencians i les valencianes. Comissions de falla, però també filades de Moros i Cristians o colles, entre molts altres col·lectius festers, ajuden a cosir el nostre país de dalt a baix. Per això és important valorar la nostra cultura festiva com una peça imprescindible per a comprendre una identitat plural com la valenciana, una identitat que no es pot concebre sense eixa cohesió social que la festa ajuda a construir.

Durant els últims anys, en massa ocasions, els valencians i les valencianes hem apostat per comprar alegries en altres mercadets populars, malgrat que no foren més que fum de colors. És així com alguns van optar per ser franquícies o sucursals de grans esdeveniments sense personalitat, en lloc d'apostar pels nostres elements més singulars, aquells que generen una marca pròpia en un món globalitzat, que reconeixen el nostre valor creatiu propi. Perquè les festes, de les quals ningú dubta que tenen una gran potencial social i cultural, són un element idoni per a irradiar autoestima i transmetre confiança en la societat valenciana, són elements que ens ajuden a mirar-nos a l'espill i sentir-nos orgullosos de la imatge que hi veiem reflectida: esforç compartit, treball col·lectiu, expressió de creativitat...

Així ho vam viure en les Falles passades, quan des de la Regidoria de Cultura Festiva obrírem durant les mascletades el balcó de l'Ajuntament de València, un espai que durant dècades havia estat segrestat com a símbol de poder i que ja havíem recuperat per a veïns i visitants del cap i casal. És així com de l'1 al 19 de març van anar passant per este espai comissions de falla acompanyades d'aquelles persones residents a València que participaren en un sorteig. Fou una obertura al poble, però també a la cultura, perquè vam aprofitar la música que acompanya les mascletades per a convertir el balcó en un aparador excel·lent per als músics valencians, per als nostres creadors, elements imprescindibles en qualsevol societat per a crear identitat i cohesió. És així com en els minuts previs a la *mascletà* de cada dia sonaren grups i cantants com ara Obrint Pas, Seguridad Social, Diluvi, Soul Atac, La Habitación Roja, Miquel Gil, Botifarra, Polock o Al Tall, entre molts altres, precedits per la versió en valencià de *València en Falles* que adaptà Bajoqueta Rock.

Després de tants anys en què la imatge de la nostra societat ha sigut tan maltractada públicament, és moment de reforçar els elements compartits, aquells que ens permeten construir il·lusions. I les nostres festes poden contribuir a crear identitat, a reforçar la cohesió social, a forjar un espai comú on puguem retrobar-nos i reforçar la nostra autoestima col·lectiva, perquè eixe ha de ser el punt de partida per a millorar la societat valenciana i també la nostra vida quotidiana.

VALÈNCIA.

9 D'OCTUBRE

Pau Alabajos
Cantautor

Després d'anys i panys de connivència amb els atacs reiterats cap a la llengua, després de legislatures i legislatures de passivitat envers els governs diversos de Madrid (tant se val les sigles) per qüestions de (infra)finançament autonòmic, després de deixar sense opcions més de 125.000 xiquets i xiquetes que volien escolaritzar-se en valencià, després de desballestar els mitjans de comunicació públics i despatxar més de vuit-cents treballadors i treballadores, després de retallar la sanitat i les ajudes a la dependència amb tisores d'esporgar, després de fer el ridícul en tots els mitjans internacionals gràcies als aeroports sense avions, als hospitals sense metges ni pacients, a les biblioteques sense llibres i més projectes mastodòntics que indubtablement anaven a 'posar València en el mapa', després dels abusos policials de la #primaveravalenciana, després de superar totes les xifres històriques pel que fa a diputats encausats per corrupció a les Corts Valencianes.

Després de tot això, sempre arribava el Nou d'Octubre i el Molt Honorable President de torn i la resta de destacats membres del govern valencià, com marca la tradició, s'embolicaven amb la senyera i es permetien el luxe d'oferir-nos lliçons de valencianitat. I citaven capítols de la història i parlaven d'èpica i d'orgull patriòtic. I es posaven la mà al pit mentre sonava l'himne de l'Exposició...

Les banderes són draps. Totes les banderes del món són trossos de tela. Són símbols tan sols, representacions multicromàtiques d'uns ideals, d'un projecte polític: defensar els interessos dels valencians i les valencianes va molt més enllà de fer-se una fotografia al costat de la Reial Senyera i vomitar un discurset que quedarà en l'oblit al cap de seixanta segons d'haver-ne pronunciat l'última frase. Defensar els nostres interessos significa deixar de ser un titella de la Moncloa, garantir la dignitat i la qualitat de vida dels ciutadans del nostre país, trencar la disciplina de partit cada volta que les pretensions del carrer de Gènova o de Ferraz xoquen amb les necessitats del poble valencià. Defensar la nostra llengua, la nostra cultura, la nostra identitat vol dir eixir al carrer, arromangar-nos la camisa, ficar les mans en farina i reivindicar l'esperança i construir el futur amb cada pas, amb cada càntic, amb cada pancarta, amb cada nota de dolçaina. La societat civil té la paraula i camina decididament.

La malaguenya de Barxeta (2006)

Lletra: Popular
Música: Popular

Pep Gimeno, *Botifarra*

Mira si he corregut terres
que he estat en Alfarrasí,
en Atzeneta i Albaida,
en Atzeneta i Albaida,
en el Palomar i ací.

Vinc del cor de la Costera,
el poble dels socarrats,
allà on renaixen les cendres
del meu País Valencià.

Mira si he corregut terres
que he estat en Alfarrasí,
en Adzaneta i Albaida,
en el Palomar i ací.

Omplim el sarró de pa,
si vols que et guarde les cabres,
que les figues ja s'acaben
i raïm no queda un gra

La Llosa i el Genovès,
Lloc Nou, la Torre i Barxeta,
Xàtiva, Rotglà i Valles,
Llanera, Vallà i Montesa,
Alboi, Cerdà i Estubeny
la Granja, Sorió i Torrella.

Mira si he corregut terres
que he estat en Alfarrasí,
en Atzeneta i Algaida,
en Atzeneta i Algaida,
en el Palomar i ací.

Vinc del cor de la Costera,
el poble dels socarrats,
allà on renaixen les cendres
del meu País Valencià

D. Doncs mira, m'he quedat més ampla que llarga. S'han quedat mirant la combinació vestit-pantalons i, fins i tot, he vist una senyora que m'ha fet una foto amb el mòbil.

H. I a mi. Més de deu me n'han fet. Un presentador sense pantalons no és cosa que es puga veure tots els dies. Has vist la xica de maquillatge? Estava parlant amb el president i la vicepresidenta.

D. Sí que l'he vista. Estaven fent-se escoltets. Ui! Crec que ens hem rematat quasi tota la cassalla que quedava. Fes un mirada dins de l'armariet per si de cas en queda algun altre sollet.

H. No. Però ací hi ha un barret de copa. Deu ser d'algun artista que se l'ha deixat oblidat.

D. A veure com em para… Ui! Justetet. Me'l posaré per eixir a l'escenari i ja veuràs com pegue el colp. D'aquesta ens contracten o ens expulsen del país.

H. Doncs si tu vas a muntar el numeret, jo també el muntaré. O ens contracten als dos o desfem la barraca.

D. I què penses posar-te?

H. Més que posar-me, llevar-me. Fora la corbata i fora la jaqueta. Amb mànigues de camisa i ja està.

D. Doncs mira: ja que porte barret de copa, la meua intervenció serà cantada. Tu vas veure la pel·li *Cabaret* de Liza Minnelli?

H. Crec que duia un bombí i no un barret de copa…

D. Tant se'n dóna. Els dos són negres. I així, fem un homenatge a la música.

H. Que dit al pas, també està més trista i abandonada que un vaixell enmig del desert.

D. I és una llàstima perquè ausades que hi ha bandes, xarangues, cantants, grups, associacions i entitats que fan música. I bona!

H. Sí. És el que passa. Tenim de tot i a muntó però per als responsables polítics com si ploguera.

D. Ja està clar. La meua intervenció serà cantada.

H. Veges com estic sense jaqueta ni corbata.

D. Home! Tenint en compte que ja vas sense pantalons i amb els faldons de la camisa per fora, no crec que s'alteren massa. Veges com porte el barret.

H. Bé. Estem en la penúltima cançó, no?

D. Exacte. *La malaguenya de Barxeta*. I canta Pep Gimeno, *Botifarra*.

H. Quina veu més potent que té el xicot…

D. Però el mèrit més important és que ha recollit una quantitat enorme de cançons populars que estaven a punt de perdre's.

H. Eixa malaguenya no és la que diu *Mira si he corregut terres/ que he estat en Alfarrasí,/ en Adzaneta i Albaida,/ en el Palomar i ací.*

D. Eixa és.

H. Està xula. L'he sentida més d'una vegada…

D. El senyal. Ja ens toca eixir. Un glopet i a la marxa.

H. Ja no en queda quasi. Amb un parell de glopets més, la rematem.

D. En marxa!

H. Senyores i senyors: és el torn d'un home de Xàtiva, el principal referent de la cançó popular valenciana.

D. Un hoooooomeeee senziiiiill que téé́é en la llenguaaaaa l'espiiiill.

H. Pep Gimeno, *Botifarra*.

D. Queeee mai no caaaantaaaaa a burri-barraaaa.

H. Com has dit?

D. A burri-barraaaa.

H. I que ha salvat les dificultats que té la música en general en la nostra llengua.

D. *Al pasar la barca/ me dijo el barquero/ las niñas bonitas/ no pagan dineroooo.*

H. I això que té a veure?

D. No em veniaaaa al cap ningunaaaa altraaaaaa cançonetaaaaa.

H. Amb un tema especial: *La malaguenya de Barxeta*.

D. *Que la Malagueña pretendo cantar por si vuestra pena os puedo aliviar… ea ea ea que ya bambolea ea ea ea*

H. Eixa no és la malaguenya de Barxeta…

D. No, diguem nooooo, aquesta no és de Barxetaaaaaaa.

H. Amb tots vostés, Pep Gimeno, *Botifarra* i *La malaguenya de Barxeta*. I anem eixint, companya, que acabarem en comissaria o en el psiquiàtric de Bétera.

D. *Adiós mu-chachos compa-ñeros de mi vi-daaa/ barra queri-da de a-quellos tiem-pos.*

Cançó 11

Homenatge a la música valenciana, problemes als conservatoris. Bandes, xarangues, escassa eixida professional per als músics.

LA MALAGUENYA DE BARXETA

PEP GIMENO BOTIFARRA

Conflicte musical

Sixto Ferrero

La ràdio que unix

Aurelià J. Lairón

Una nit d'albaes

José Ribera

Vinc del cor de la Costera,
el poble dels socarrats

Conflicte musical

Sixto Ferrero
Professor de música i divulgador musical

DIRECTOR DE CÀSTING —Quin embolic i quin desfici. Açò no hi ha qui ho entenga.

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —Què et passa? Espera! No m'ho digues. Deixa'm endevinar, eh... Encara estàs fent-li voltes a com seleccionar les músiques que formaran part del programa; és cert?

DIRECTOR DE CÀSTING —Cert. Porte més de dos dies intentant estructurar les propostes, de trobar una etiqueta per a cada cosa, perquè, ja saps que els caps volen conéixer a cada cosa pel seu nom. Que res porte a confusió, que estiga clar, que acomplisca els requisits, qui tinga un rerefons erudit... Ah! I que la proposta estiga sustentada per una veu autoritzada. Estic, estic... fart! Aquesta és la paraula. Fart d'escoltar com no són capaços de posar-se d'acord entre ells.

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —Vols dir que els propis músics no sabien avenir-se?

DIRECTOR DE CÀSTING —Què van a saber! Fa tres dies que vam tenir l'última trobada. I sort que al final van acceptar vindre un per cadascuna de les músiques que diuen representar. Un guirigall. Unes bregues... que si tu dius que això no és música en valencià, que si aquell diu que allò és música valenciana però instrumental, l'altre deia que els ensembles i conjunts de música clàssica professionals són tan valencians com els Aspencat o el Borja Penalba. Després estava aquell...

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —Qui dius? L'home del bigot que tocava la dolçaina?

DIRECTOR DE CÀSTING —Sí, exacte!. Jaume li deien, no? Bo, aquell diu que la música tradicional ha de tindre un recorregut acadèmic que els permeta investigar, i no sé què més deia. Ah! Sí! Que ell havia hagut d'anar a Barcelona a estudiar perquè a tot el País Valencià la música tradicional no es podia estudiar al conservatori. En fi, ja t'ho pots imaginar. Qualsevol diria que parlen el mateix llenguatge i que la música és música. Al remat els vaig dir que em digueren què era per a ells música en valencià, què era música valenciana i quin estil tocaven per fer la selecció per al programa. Un despropòsit rere un altre, perquè ací estic, amb un llistat que no sé com classificar.

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —Espera't! Doncs, no digues que açò t'ho he dit jo. Ja saps que ho negaré tot, però, m'han dit que els de les bandes de música han anat a la Conselleria, a l'Institut Valencià de la Música, al secretari de Cultura, etc., a tots. Porta per porta demanant més diners per a les bandes.

DIRECTOR DE CÀSTING —Caram! Més?

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —Sí. Diuen que és per a desenvolupar la seua activitat i les escoles de música, per a la formació i fer més concerts.

DIRECTOR DE CÀSTING —Doncs, què vols que et diga però, jo pague cada mes, quasi 200 euros de les classes de la meua xiqueta, a la Societat Musical, perquè fa classes en el Centre Autoritzat, i clar, això, es mire com es mire és un centre educatiu privat.

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —La veritat és que tanta escama que alcen els sindicats i la comunitat educativa quan el govern afavoreix ni que siga lleugerament l'educació privada o concertada, i amb tot això dels centres autoritzats, que són conservatoris privats, la quantitat de diners i situacions tèrboles que els envolten i mai es diu res.

DIRECTOR DE CÀSTING — I després està l'altra història.

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —Quina?

DIRECTOR DE CÀSTING —Doncs, allò que han estandarditzat la música simfònica feta per bandes amateurs com a professional, de manera que ens pensem que aquest és el nivell. I, per altra part, és molt difícil que a les comarques els programadors culturals et porten un quartet de corda i no pensem ja, en una orquestra o un ensemble de música contemporània.

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —Per això cal anar a València. Als pobles res, sempre les mateixes músiques de percussions i trompeteries. Repetitives i previsibles.

DIRECTOR DE DIRECCIÓ —El meu sogre ja ho deia, que aquest país dels músics estava organitzat per capelletes i que sempre havien sigut molt recelosos entre ells.

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —Doncs vinga, ja saps com has de fer la classificació. Per capelletes.

DIRECTOR DE CÀSTING —Vinga, què dius ara? Impossible. No t'he dit adés que no hi ha manera que diguen què toquen. I quan li dius a u, que ell pertany ací, et diu que no. Que vol això, però també pessigar d'allò.

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —Goluts!, ho volen tot. Doncs, o és una cosa o una altra. Tot no pot ser.

DIRECTOR DE CÀSTING —Tota la raó. A açò només li veig una eixida. O l'ens administratiu els recull a tots i vetlla per crear un ecosistema musical estrictament valencià i eclèctic, o canviarem el govern i no haurem solucionat res.

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —Massa demanes. Si el primer tros de suro és el director del negoci.

DIRECTOR DE CÀSTING —Saps què et dic? Que dimitisc. Que faça la tria un altre.

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —I què faràs?

DIRECCIÓ DE CÀSTING —Demanaré que em posen a seleccionar actors i actrius.

AJUDANT DE PRODUCCIÓ —Mare meua. No saps on vols posar-te.

Aurelià J. Lairón
Arxiver Municipal i Cronista Oficial
de la ciutat d'Alzira

La ràdio que unix

BERNAT —Estava, fa una estoneta, escoltant Alzira Ràdio i m'he posat molt content quan la Cano, una xicona simpàtica i afalagadora, una bona locutora, ha anunciat que els oients podríem gaudir hui, aprofitant la data del 9 d'Octubre, de música valenciana, feta per valencians i per als valencians. Ha dit, a més, que podíem telefonar i demanar cançons.

MARIA —Vols dir que els alzirenys i tots els que vivim a la Ribera i sintonitzem sovint l'emissora del 107.9 del dial de la efe eme sols tenim dret a escoltar temes en la nostra llengua el dia de la nostra Comunitat?

BERNAT —No, Maria, no és això. El que passa és que hui és un dia especial i més i millor que mai, que ningun altre dia, podem i devem sentir-nos valencians. I la música, sens dubte, ens pot ajudar.

MARIA —I quines cançons estan posant?

BERNAT —Estos de la ràdio m'han fet somriure perquè per un moment m'has vingut al cap, quan he sentit les primeres estrofes d'un tema que, entre altres coses diu: "Maria, la xirivia, trencadora de llibrells, sa mare la marmolava davant de tots els xiquets..."

MARIA —¡Recollons, Bernat!. No hi havia una altra cançoneta ni el nom d'una altra xiqueta? Això que diu la lletra de la cançó és el que realment penses de mi?

BERNAT —Ja veig que no se't pot dir res. T'ho agafes tot per...!

MARIA —El que en dos dies haja trencat dos gots i se m'hagen caigut una tassa i un plat no vol dir res! També et pot passar a tu!

BERNAT —Sí, clar. I que et parlen i no contestes, sens dubte perquè no escoltes, també. ha, ha, ha.

MARIA —És cert que estic despistada però és, sens dubte, perquè tinc molts mals de caps, moltes coses que atendre i no aplegue a tot. No t'ha passat mai?

BERNAT —El que jo i altres pensem és que estàs enamorada. I clar, ja se sap...

MARIA —Ja se sap?

En eixe moment la Cano anunciava per la ràdio: "I a continuació escoltarem una altra cançó en la nostra llengua.

Es tracta de la que ens ha demanat Bernat d'Alzira, per a dedicar-li-la a la seua germana Maria, que diu que estos dies, està una miqueta despistada, ningú sap per què. Es tracta del tema titulat "Maria Rosa" del grup Bajoqueta rock. I cal, ens diu, que a qui va dedicada la cançó repare en la seua lletra. Per què serà?

MARIA — Tot el poble s'ha d'enterar del que em passa? Me la pagaràs, me la pagaràs...

BERNAT —Però, que és el que et passa?

MARIA —Si estic grossa o si estic enamorada és cosa meua. I punt. I ja n'hi ha prou!

Transcorreguts uns minuts i mentre els germans s'entretenien pelant faves i carxofes per a la paella que la seua mare cuinaria, la Cano anuncià:

"I ara seran els Pavesos, amb el recordat Joan Monleón, els qui ens delectaran amb un tema que Maria, d'Alzira, li dedica al seu germà Bernat, i s'anomena "Mare, vullc casar-me".

BERNAT —Maria, eixa Maria ets tu?

MARIA —Tu què creus?

La lletra de la cançó deia i diu així:

"Mare vullc, casar-me
mare no sé amb qui
més val que no em case
i em quede fadrí.
Veïns i veïnes
que diran de mi
més val que no em case
i em quede fadrí.
Si em case en una alta
pareisc un gegant
no hi haurà prou roba
al moll d'Alacant.
Si em case amb xiqueta
l'hauré de criar
només que la toques
es posa a plorar.
Si em case amb criada
ja saps el que fan
d'amagat els amos
es *mengen* la carn.
Si em case amb beata
pitjor que pitjor
de matí a missa
de nit al sermó".

MARIA —I ara t'ho diré en castellà, per si no ho entens: "Donde las dan, las toman". Te l'he tornat amb la mateixa moneda. Et vullc germanet.

UNA NIT D'ALBAES

José Ribera
Premi FMV 2008 de Composició de Pasdobles Fallers organitzat per JCF

EL MICALET —Quanta música valenciana he pogut disfrutar al llarg de la meua vida. Des del meu lloc privilegiat he vist nombroses Nits d'Albaes en distints barris escoltant a les millors veus del Cant d'estil com: Marina Fenollera, Xiquet del Carme, Xiquet de Mislata, Pastoret, El Torrentu, Xiquet de Bétera etc. Esta nit hi ha una *Canta* a Russafa.

PLAÇA DE BOUS —I també has disfrutat de moltes bandes quan passa al teu costat l'Ofrena de Flors, però per a bandes les que escoltava jo en el Certamen Internacional de Bandes, eixa tradició tan nostra que fins no fa molt se celebrava en ma casa fins que me la van robar i se la van portar al Palau de la Música.

PALAU DE LA MÚSICA —És veritat, recorde que en un principi es van allotjar en ma casa la mitat de les seccions fins que va haver-hi diversos anys que les bandes que estaven en ta casa van agafar alguna xopada i algunes ventades i van emigrar a la meua. ¡Mira que et vaig dir que arreglares les goteres i tancares les finestres, i tu res! Al final et vas quedar sense res.

PLAÇA DE BOUS —Goteres? Goteres les aparegudes fa poc en el Conservatori. Perquè inclús amb goteres i ventades hi ha bandes que estan intentant tornar, encara que això no està en les seues mans. I són les millors!

EL MICALET —Mira'ls, barallant-se i jo delectant-me i veient desfilar acompanyant les Comissions Falleres en l'Ofrena.

PLAÇA DE BOUS —Acompanyant, o desacompanyant?, vaja delicte! perquè hi ha algunes Comissions que es deixen "desacompanyar".

EL MICALET —A què et referixes?

PLAÇA DE BOUS —A què em referisc? A eixes Comissions que se deixen "desacompanyar" per pseudobandes de plantilla pobra i descompensada. Encara que més culpa té el que paga que el que cobra. I, del repertori de totes les bandes per a què parlar. Sota, cavall i rei.

EL MICALET —Dona, tant com això?

PLAÇA DE BOUS —Camina, que quan veus a alguna d'eixes et fas el boig i et poses a mirar cap al Camp de Mestalla i et fas el sord. Jo sí que he disfrutat dels grans mestres de la música valenciana i les seues composicions basades en el nostre tradicional folklore. Eixe que heretem dels nostres majors. Giner i la seua Nit d'Albaes o *Es Xopà hasta la Moma*, Talens i els seus "Festivoles", Adam Ferrero i les seues Danses Valencianes o el 9 d'Octubre, Magenti i el seu "El Ruiseñor de la Huerta" o fins a un gallec que passaria per valencià com Dorado i la seua "Suite Alacantina". I, com no, el gran mestre Serrano amb el seu "València Canta" i l'"Himne de la Comunitat". D'eixe mestre tu sí que pots disfrutar, els dies d'Ofrena, del seu celebèrrim "El Fallero". Eixe pasdoble què primer va ser la música i després la lletra i molts no ho saben.

EL MICALET —O Padilla amb el seu "València". Encara que, se t'oblida un dels millors. Miguel Asín Arbó, el que em va dedicar un pasdoble.

PLAÇA DE BOUS —Mira'l, amb pasdoble i tot. És veritat, amb la de vegades que han sonat les seues obres en ma casa. "Siluetes", "Ballets", "Anem" o "A la lluna de València".

EL CONSERVATORI —M'heu anomenat per ací i vos dic que tant de bo tots els meus problemes foren les goteres. He tingut problemes amb les Càtedres, els Interins, l'alumnat. Res que no tinga solució, encara que la solució costa diners. El major problema és què passa amb eixos extraordinaris músics que ixen de ma casa amb una formació exquisida i no tenen eixida laboral. Què fem amb ells?

EL MICALET —Tens raó. A hores d'ara és lamentable que estiguem traient músics millor formats que mai i hi haja menys treball que mai. Un mal generalitzat. Està tot igual.

PLAÇA DE BOUS —Que danya que els nostres músics hagen d'emigrar a l'estranger a veure el que cau. Som la terra de la música però per això som, en potència, la terra amb més músics en la desocupació. Una llàstima.

EL MICALET —Sent, que a Russafa estan cantant l'última a l'estil de l'Horta, s'acaba la Nit d'Albaes i no m'has dit si arreglaràs les goteres perquè tornen les bandes a ta casa.

PLAÇA DE BOUS —Tira, tira i posa't a mirar cap a Mestalla, on toquen bones bandes, i dis-me com va el València que porta uns anys fent-nos patir molt i havent d'emparar-se en la teua veïna La Geperudeta.

València en falles (2016)

Lletra: Vicente Ramírez
Música: Vicente Ramírez

Adaptació al valencià de “Valencia en fallas”

Bajoqueta Rock

València en falles
És una festa incomparable,
València en falles
Té un encís inoblidable,
València en falles
De tot el món és la millor;
Festa de flames, de sàtira i color.

I quan te’n vages ja mai no oblidaràs
València en falles.

Si anheles contemplar llum i color,
Si busques diversió per animar-te,
Si el teu somni és trobar un nou amor,
Un bon consell a tu vaig a donar-te;
Vine a València a “disfrutar”
Perquè està festa és oberta i popular.

València en falles
És una festa incomparable,
València en falles
Té un encís inoblidable,
València en falles
De tot el món és la millor;
Festa de flames, de sàtira i color.

I quan te’n vages ja mai no oblidaràs
València en falles.

Acosta’t a mirar el sol i el mar,
La seua horta i totes les riberes,
Jardins que són difícils d’igualar
I estan plens de taronges i palmeres.
València és reina musical,
I en plenes falles grandiosa i genial.

València en falles
És una festa incomparable,
València en falles
Té un encís inoblidable,
València en falles
De tot el món és la millor;
Festa de flames, de sàtira i color.

I quan te’n vages ja mai no oblidaràs...
València en falles
De tot el món és la millor;
Festa de flames, de sàtira i color.
I quan te’n vages ja mai no oblidaràs...
València en falles.
I quan te’n vages ja mai no oblidaràs...
València en falles!

D. Aquesta intervenció l’he feta cantant, però, les coses com siguen: no ha acabat d’eixir-me bé...

H. Jo diria que has fet el ridícul, perquè ni tens veu ni les coses que has cantat tenien relació amb el guió, amb el cantant ni amb el tema.

D. Havia de provar. Pretenia que el públic s’adonara de la quantitat d’estils que dominem sobre un escenari.

H. Que dominem, dius? Crec que tots els estils ens dominen a nosaltres. En fi, en acabar el festival, sabrem com queda la cosa.

D. Mira! Què voldrà la xica de maquillatge? Porta un paquet entre mans.

H. I gran que és.

D. Que el deixe ací, damunt de la cadira.

H. Obri'l, dona.

D. Ui, ui, ui! Porta… porta… un vestit sencer. Què xuli! Si sembla de festa! Guaita. I unes arracades noves de trinca i unes ulleres noves.

H. Voldran que t'ho poses?

D. Jo crec que sí. Si no, a quin sant ens ho han enviat tan de pressa?

H. El que passa és que semblarem la bella i la bèstia.

D. Vaig a posar-me el vestit, les arracades i les ulleres. Una vegada posats en negocis, hagueren pogut enviar també unes sabates de taló.

H. Sí, clar. I un viatge a Addis Abeba per a celebrar la declaració de les falles com a Patrimoni Universal de la Humanitat.

D. Doncs no estaria malament, no. Ja veus… Ara, amb això del patrimoni, a la gent de la capi, ja no els podran bufar l'orella.

H. Crec que també han declarat patrimoni les d'Alzira, Sueca, Sagunt i totes les falles del món. O siga, que caldrà filar més prim, organitzar-se millor, escriure amb claredat i sense faltes d'ortografia i…

D. …ampliar el Museu Faller, perquè amb la quantitat de gent que es deixarà caure hauran de tirar els barandats i fer-ne de nous. Gira't d'esquenes que vaig a canviar-me.

H. Que sí, dona, que sí. Torna'm els pantalons.

D. Tin i posa-te'ls.

H. Sí, sí, que sent un corrent d'aire arran de les cuixes que m'ha posat els pèls de les cames de punta.

D. Ui! Amb pantalons, sembles una persona i tot.

H. Qui remata el festival?

D. Un grup. Bajoqueta Rock. Mmmmm. Ah, sí! Amb el tema *València en falles*.

H. Un bruixot. El guionista és un bruixot. Ha endevinat fins a l'última conversa.

Vinga, l'últim glopet de cassalla i a l'escenari.

D. L'has agafat tossuda tu amb el bruixot. Vinga, l'últim glopet de cassalla i a l'escenari.

H. Justeta. Ens ha vingut justeta. Lleva't el barret, xica, que no li pega ni amb cola.

D. Senyores i senyors. Amb el grup Bajoqueta Rock s'acaba aquest festival de Valenciavisió. El meu company i jo, que hem fet mans i mànigues per fer-los passar una estona agradable, ens acomiadem ací…

H. Sobretot, perquè ara seran vostés i els periodistes acreditats qui jutgen aquesta festa de la música en valencià.

D. Hem d'agrair la presència de les nombroses autoritats…

H. …i la del futbolista de la segona o tercera fila.

D. Que no hi ha cap futbolista, caram. Ehem! Hem d'agrair, també, el treball de la Falla de la Malva, d'Alzira, organitzadora d'aquest esdeveniment…

H. Les coses com siguen. El vestit et para perfecte i les arracades i les ulleres són esplèndides. Llàstima que jo no t'acompanye amb la meua indumentària de pena. En fi, sempre hi haurà classes i classes.

D. Agraïm també l'esforç dels artistes que han participat en aquest macrofestival de la cançó.

H. Amb tots vostés, el grup Bajoqueta Rock, nascut a Riba-roja de Túria l'any 1986. O siga, que ja porten una garbera d'anys fent música rock valenciana i de qualitat.

D. Mira'l. Quan va a acabar-se el festival, li vénen les idees.

H. Què et pensaves? I encara en sé més. El tema que van a interpretar és *València en falles*, un pasdoble fet a posta per a celebrar la festa.

D. I com saps tu que és un pasdoble?

H. Perquè…, a veure: perquè ho diu el guió i si el guió ho diu…

D. Però ara segueixes el guió? Si no l'has vist en cap moment!

H. Més val tard que mai, no?

D. Això, sí. Els deixem amb Bajoqueta Rock i amb *València en falles*.

H. Que passen bona nit i fins l'any que ve.

D. Que no sé si serà amb nosaltres, cosa que dubte, o amb qualsevol altra parella. De tota manera, gràcies.

H. Això dic jo, que és de ben parits, ser agraïts.

Que passen bona nit i fins l'any que ve!

València en falles... té un encís inoblidable

VALÈNCIA EN FALLES

BAJOQUETA ROCK

Isabeleta i Vicent, els Pimpinela alzirenys, dos artistes de talent
Toni Lluís & Enric Xavier

Què faig jo ací en aquest món faller?
Miguel Ángel Martínez

La Unesco des de les Torres
Jaume Bronchud

Jeremias 1,1 tenia un excel i ningú ho sabia
Ricardo Calvo

ISABELETA I VICENT els Pimpinela alzirenys, DOS ARTISTES DE TALENT

Toni Lluís & Enric Xavier

Isabeleta i Vicent
canten una cançó molt divergent
i són com el duo "Pimpinela"
discutint per la cosa de la tela.

Són una parella de talent,
a quin dels dos és més valent.

Isabeleta i Vicent
actuen seguidament
ací a València-visió,
cantant més d'una cançó
de "junta" i "ajuntament":
-Com està el finançament?

Vicent és "faller major"
(és el faller de més pes
encara que no està gros).
I cada volta que canta
s'arranca amb veu molt resolta,
i igual canta l'u i el dos,
que amb una veu que destaca
li pega alguna revolta:
-Avança'm el pressupost
que no arribe a fi de mes.
I ella li diu: *-Res de res.*

I els dos com els "Pimpinela"
discuteixen amb to encés
per la cosa de la tela.

Ella és persona que pesa,
malgrat que no és gens grandota,
és la "vice-re-alcaldessa"
i molts li fan la pilota.

Per això està ara que es creix
i com créixer és debades,
a Vicent i al poble en pes
ens ha volgut vendre el peix:
-Enguany hi haurà Mascletaes!
De casals i diners, res.
I ara que en açò entrem
mascletaes ja veurem.

Vicent mig desesperat
fa com un cant de sirena
i Isabeleta al costat,
conté el sospir i no alena,
esperant més reunions,
on vendre a les comissions
que ella fa molta faena
en pro del tema fester.

I organitza en ple novembre
un estrany "mig any faller"
que a alguns ens toca bé el tendre,
puix no és mig any són tres quarts
i del tema estem ben farts.

Diuen que no hi ha diners
per a la Junta Local,
tampoc per casals fallers,
però vés tira-li un galgo
si és un *Mig Any L'Oreal*:
serà *"Porque yo lo valgo"*
i la cançó s'ha acabat.

Cadascú pel seu costat
i raona que raona,
dos artistes de talent
presidint dalt de la trona:
Isabeleta i Vicent!
La parella del moment!

Què faig jo ací en aquest món faller?

Miguel Ángel Martínez
Faller de la Malva

De vegades em pregunte, què faig jo ací en aquest món faller?, si la degradació de la festa s'ha instal·lat en el gran buc de la massa social? La resposta només me la dóna el subconscient, que tal vegada, com no hi és conscient intenta donar alguna explicació racional i coherent a l'assumpte.

Anem per parts, a partir d'ara, qualsevol semblança amb la realitat és pura coincidència. Allà va; un bon dia, al despertar, em vaig fer acompanyar d'una bona tassa de café i vaig llegir en el titular d'un diari que "els fallers havien decidit per ampla majoria fer-li un monument a la cassalla", beguda sevillana que per ací hem valencianitzat amb els cognoms de senyoreta de 'Tenis'i 'Cerveró'.

La premissa esgrimida és que si no hi ha cassalla, no hi ha festa, la resta sobra tot. Davant la magnitud de tal problemàtica, més d'un polític o política local se'n pujà al carro en defensa d'esta beguda amb un lema coherent 'Salvem la cassalla', el meu subconscient va pensar, però si a l'elixir faller per excel·lència no cal salvar-lo, a qui hem de salvar és a la festa. En fi, com els polítics de vegades pensen una cosa i en diuen dos diferents vaig calcular que la sang no arribaria al riu perquè abans la pararien les canyes, com diria Xavi Castillo, 'Què, què'!

Continuant amb la desfeta en què hui s'ha aposentat la festa de les falles a Alzira, i seguint amb el repàs a la premsa, vaig comprovar atònit que l'Ajuntament d'Alzira i la Junta Local Fallera s'adhereixen a la xarxa de museus fallers. Torna el meu subconscient a fer-me una mala passada, recapacite i dic en veu alta "però com s'atrevixen a dir museu a un local instal·lat en la tercera planta d'un edifici, en el qual tan sols estan els ninots infantils, perquè no hi ha porta per la qual entren els grans, les condicions d'il·luminació no són les adequades i en el qual tan sols s'amuntonen uns valuosos espolins 'model Alzira', sí, sí, com l'hospital de La Ribera però, en vestit de fallera, als quals, al no haver ni cortines, ni persianes en l'edifici, el sol i la llum no tardaran molt de temps en cremar-los i llançar a perdre.

Ja, el més greu de tot i per a vanaglòria d'alguns és que aquest edifici està tancat al públic.

De sobte vaig pensar que hi ha un segon museu on els ninots grans romanen abandonats però, de seguida, me n'adone que aquest museu també està tancat. Aleshores, el meu subconscient em diu "Miguel, tu saps si ve algú a veure els museus, el ridícul tan espantós que farem al comprovar que estan tancats!".

Però el cervell que de vegades va a la velocitat de la llum em diu, "ja està!", els enviem a la Murta en el Bus Turístic i així els fem passar una estona agradable. El meu amic, el subconscient, eixe que constantment em crida fort a l'orella perquè estic un poc sord em diu esta vegada, "Miguel, ni ho intentes, no siga cosa que la Murta estiga tancada per culpa de la retallada de personal i a més a més el bus no tinga conductor assignat per a estes coses". Al final dic, xe, ja està bé, si fem el ridícul que el fem, al final no sóc jo el responsable d'aquest tema.

M'havia passat ja un poc la boira del cap quan de sobte, pense el que pense, i dic, vaig a entretindre'm un poc al Facebook. Clar, com sóc amic de la Junta Local Fallera entre en el seu perfil i, Mare de Déu santa!, em vaig quedar atònit d'allò que estava veient, ja no cabien més faltes d'ortografia en una pàgina que suposadament volia promocionar la candidatura a Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la Unesco, mira si és que crec que Mark Zuckerberg, creador del Facebook, està pensant en donar-los un premi a la combativitat, perquè mira que els ho han dit vegades aquest tema però ells, tranquils, erra que erra. Recorde una cançoneta que cantaven els majors que deia "Manolete, si no sabes torear para que te metes", doncs en açò d'escriure en valencià passa el mateix, pensem que tot el món és torero i ale, a la plaça i després ens agarra el bou. Pot ser que a algú se li ocorreguera escriure en castellà? "Las Fayas de Halzira" o "Patrimonio Hinmaterial de la Umanidad por la Hunesco", doncs aquestos benaurats senyors de la Junta Local Fallera ho fan contínuament en valencià, tan sols heu de pegar una ullada pel Facebook.

Ara també vos dic, si entreu, a més a més de faltes d'ortografia i escassa informació de les Falles d'Alzi-

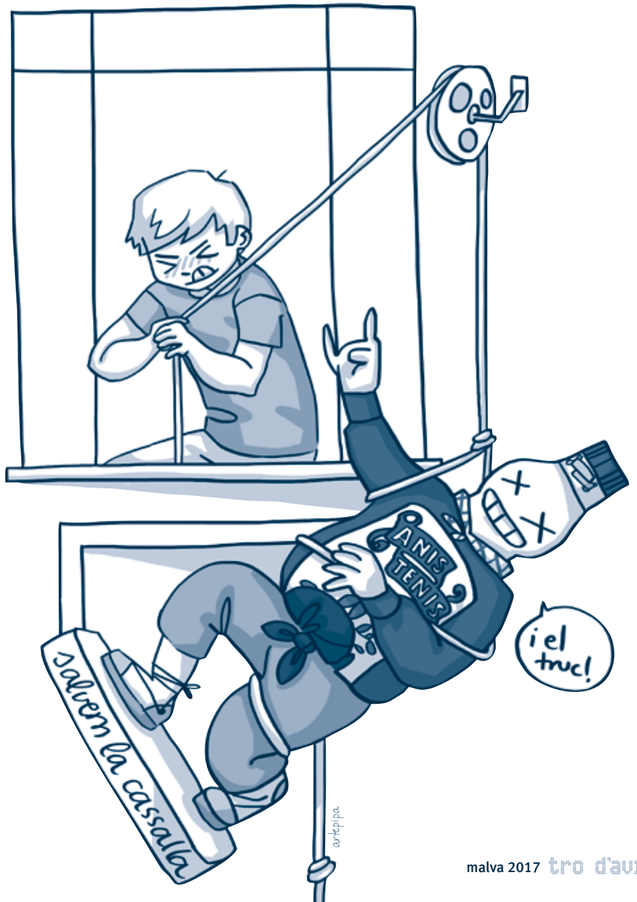

ra, ja que per a ells no és gens important aquest aspecte, el que si pot trobar, senyor, senyora, xiquet i cavaller és un autèntic mapa cartogràfic de la Comunitat Valenciana de tots els llocs on les nostres Falleres Majors passegen el seus espolins plantant piques en Flandes i dient ací estem els d'Alzira, com diria Xavi Castillo, 'Què, què'!

Atordit per tant de pensament negatiu vaig tornar a preguntar-ne, què faig jo ací? en una festa que no li presta atenció ni interés als llibrets de falla, ja que al seu llibre de festes no posa els guanyadors del concurs que ell mateix organitza, ara sí, el punyet, dominó, parxís, truc etc... això que no falte.

A més a més, què no hi ha diners?, fora els premis en metàl·lic del concurs de llibret, fora els premis en metàl·lic del concurs de portades, fora els premis en metàl·lic del concurs de teatre, ah i la culpa de tot la té, segons ells, el senyor alcalde i l'Ajuntament que no els dóna els diners.

El subconscient em diu 'Miguel, pren dos glops de café i tranquil·litza't, que la vida són dos dies i algun d'ells ix plovent'.

Recuperant eixe glop embriagador amb aroma inclòs i sense treva alguna veig un altre titular que indica que 'el molt il·lustre Ajuntament d'Alzira organitzarà un Mig Any Faller a finals de novembre'. El primer que vaig pensar és que de novembre a març van quatre mesos. La intel·ligència està per a gastar-la, no crec a estos xicots els hàgem de dur a 'Barrio Sésamo', ara si el que volen és malbaratar diners en un esdeveniment especial li poden donar un altre nom com: 'Festa de la gesta', 'Aquesta és la meua festa', 'Nascuts per a la ingesta'o com a molt es podria reprendre la 'cagada del ruc'.

Al final dic que dos i dos són quatre i la meitat de 12 són 6, per tant el mig any faller és quan és i no quan u vol, com diria Xavi Castillo, 'Què, què'!

Per a finalitzar aquest malson per entregues em vaig preguntar per última vegada, Miguel, què faig jo ací en aquest món faller? El meu subconscient enfadat i a la vegada exaltat no va tardar ni un segon en dir-me, mira, t'ho vaig a dir ben clar perquè no tingues dubtes, estàs en aquest món per tres motius, el primer pel sopar dels divendres al casal i la partida de truc amb els amics, el segon perquè estàs boig per la cultura i pel teu Tro d'Avís i tercer i més important, perquè la quota te la pague jo! com diria Xavi Castillo, 'Què, què'.

3 des de les Torres

Jaume Bronchud
Periodista en Levante TV

Un bon dia Joanot
a la porta d'alcaldia
trobà bona algaravia
de dos xiquets i un parot:

—Bon dia —digué l'alcalde.

Al so "bon dia",
Fill u, dos i pare
contestaren amb alegria...
Sense pensar, qui ho porfia!
Que davant tenien al batle...

I així el xic u, més ros,
amb ulls més blaus i frescos,
li preguntà al Joanot
què era allò de la Unesco!

—Una sort! Un bat! Una emoció!

I llavors parlà el xic dos:

—I de què ens aprofita?

L'alcalde s'aturà un segon.
Li recordà que ho demanà la Rita
I que set anys ha tingut de cost:
"perquè és cosa d'entre tots
Que la festa èxit tinga!"

Callat sentia el bon pare
De fills i alcalde la conversa
pensant si l'hàbit al frare
serà la Unesco a la festa.

—És bonic i és important!

Repetia com lletania Joanot:

—Que la festa s'engrandirà
obrint les portes al món!

I una porta pegà un colp
Que féu tremolar l'Ajuntament!
Al crit saltà Joanot

—Tingueu més coneixement!

I se n'anà a fer coses
d'alcalde de gran ciutat.
La Unesco des de les Torres
ja ens havien cridat...!

I mentres els fills i el parot
baixaven callats l'escala
Pegà el fill u un bot
I mira son pare a la cara:

—Pare, què calla vosté?
—Res —contestà el pare.
—De la Unesco no diu res...
—Això és com el del batle...

I en silenci abaixaren
fins arribar a la plaça.
I mirant als ulls el pare
li explicà de bona traça

—Ja podem treballar els fallers
que si ens tanquen portes de colp
en tanta falta de coneixement
l'assumpte no estarà mai resolt...

És història vella en la falla,
com Montesco i Capuleto
que sempre hi ha batalla
"a cuerpo descubierto".

La festa el que necessita
de portes per a dins
és més carinyo i afecte
de veïnes i veïns...

Que podem tindre defectes
i això també es corregix,
però des de la Unesco electes
no ha canviat res ací!

Així que fills meus estimats!
Doneu la benvinguda als qui arriben
però enamoreu-los de festa
als qui amb nosaltres viuen...

I així fill u, dos i parot
Se n'anaren sent Montescos
baix una pancarta al balcó:
"Respecteu els Capuleto!"

La música valenciana de xaranga

Lo, lolololololo, lolololololololo... lo,lolololololo,lolololololololo...

JEREMIAS 1,1

tenia un excel i ningú ho sabia[1]

CONVERSACIONS D'UN FALLER CONSORTE (ANY II)

Ricardo Calvo

ACTE 0. A LA BARRA DEL CASAL, AL MEU RACONET...

FALLER —L'any passat Chamare i José Antonio, i ara Jeremías 1,1... per què li has ficat ixe títul este any?

FALLER CONSORTE —Jeremías 1,1 a més de ser un bon tio, legal, transparent i bona persona, és que és clavat a Alejandro Sanz (encara que ell diu que no, i que de jovenet, encara se pareixia més, tot i això es pareix un montó)... pues resulta que este any, el seu nom —i sobretot el seu excel— va ser el comentari més nombrat de la falla (almenys de la meua vivència fallera...)

FALLER —I això com pot ser?

FALLER CONSORTE — La veritat és que va surgir per casualitat, però va ser genial....resulta que al sopar de la presentació, per allà pel mes de gener, a algú li se va ocurrir dir: xé, este any no hem fet un sopar com l'any passat, què vos pareix si ens fem l'animo i quedem?... en un moment ja n'érem apuntats 10 o 12, tant sols feia falta ficar-nos d'acord en el dia i en el lloc... i clar amb dos cervesetes i dos copetes de vi, algú tragué el seu mòbil per a mirar el calendari i proposar dates concretes: la setmana que ve no que tenim la presentació dels xiquets, l'altra no que... com que no ens fiquem d'acord (cosa habitual quan hi ha més de dos persones), algú digué: xé el dia 20 de febrer, i qui no puga que no vinga...

FALLER —I el dia 20 va ser, veritat?

FALLER CONSORTE —I tant, aixina quedàrem, tant sols quedava decidir on anar, cosa que deixàrem per a converses posteriors del whatsapp...

FALLER —I quans anàreu?

FALLER CONSORTE —Al final Pedro (i el seu mòbil, amb qui tens que anar espai que ho grava tot sense que t'enteres), Vicente (el del Cuatro Vientos), Luís (ito), José Antonio (el de Chamare de l'any passat i que esta vegada sí que vingué), Salva (el cuc elèctric), Salvador (el de la Barraca), Ignacio (l'excomptable de la Malva), Eduardo (Maseres), Ricardo B. (el casalero), jo (el fallero consorte), i com no Jeremías 1,1, que acabà sent l'estrel·la de la nit...

FALLER —I on anàreu a sopar?

FALLER CONSORTE —Algú proposà el bar dels Carreters...i allí anàrem.....la veritat és que sopàrem molt bé, Vicente va ser el facilitador, demanà el que volgué i la veritat és que demanà molt bé...

FALLER —Carai, m'està entrant fam...i què passà?

FALLER CONSORTE —Com te dia, sopàrem de lujo i ens fèrem una copa... i algú demanà el compte (cosa normal al final del sopar, encara que algú ja havia proposat fer un José Antonio...), quan arribà la nota, Pedro tragué novament el seu mòbil i se ficà a calcular a com eixíem...

FALLER —I què, vos costà molt car?

FALLER CONSORTE —No, per al que menjàrem i begueèrem no... el jaleo va vindre quan algú digué: està molt bé, comparat a l'any passat que ens va costar casi 50 euros... i un altre li va rebatir: no home, no tant... sí segur!!!!li va respondre... jo crec que no passàrem de 30 euros...el tema és que estiguérem un bon rato in-

[1] Som conscients que el text no compleix amb requisits de normalització lingüística, donat que reprodueix gran quantitat d'expressions populars valencianes tal i com tingueren lloc.

tentant fer memòria –també hi cal dir que la meitat dels presents no recordàvem el preu... fins que Jeremías 1,1 va dir: voleu saber què ens costà?... una risa conjunta... què ho tens apuntat? Li diguérem uns quants...

FALLER —No me digues que ho tenia apuntat?

FALLER CONSORTE —I tant, tots ho havíem agarrat a conya, però Jere , *ni corto ni perezoso*, va traure el seu mòbil i obrint un excel de l'any passat -on mes a mes comptabilitzava totes les despeses familiars... costà 40 euros, mireu-ho...

FALLER —Si home?

FALLER CONSORTE —Del ji ji, ja ja... es passà al.... és veritat tio! sí que ho té! ho té tot apuntat... vaja tela... (Jeremías 1,1 ens havia retrucat amb totes les de la llei, tenia la major i ens guanyava segur... i mosatros, innocents amb un tres de bastos li'n tiràrem 4... i clar guanyà, cama i partida...) efectivament tenia un excel on estava tot apuntadet, i ben apuntadet...

FALLER —Vols dir que vos deixà mocats?

FALLER CONSORTE —Mocats del tot, però això no va ser tot, el dels carreters ens va convidar a una altra ronda i enxufà el karaoke... i algú li va demanar que ficara una d'Alejandro Sanz i quasi, quasi obligà a Jere a què cantara... i aixina ho va fer, l'acompanyà tot el bar cantant la cançó i tots els fallers a una veu: Alejandro, Alejandro, Alejandro!!!... va ser espectacular i a més està gravat... saps per qui, veritat?

FALLER —Ja, ja, ja... m'ho imagine, s'ho passaríeu d'allò més bé...

FALLER CONSORTE —Com que jo tenia a Jere al costat, en acabar li vaig dir, molt bé Alejandro, molt bé... i ell va dir: m'ha faltat soltar-me una miqueta més!... i jo vaig pensar, mare meua! si se solta un poquet més... no sé com acaba la nit...

FALLER —I a tot açò, per què li dius Jeremías 1,1?

FALLER CONSORTE —Bona pregunta... perquè ell sempre que li dic 1,1, me respon que a vore quin dia passa de l'empat i guanya el partit... sempre empatant-lo... el que no sap és que no és un partit de futbol, si no que és una referència de la Bíblia, Jeremías el profeta, capítol 1, versícul 1,...

FALLER —Quan s'entere...

FALLER CONSORTE —Pues quan llisca este text...

ACTE 1. A LA BARRA DEL CASAL EL DIVENDRES QUE REPARTIEN EL LLIBRET DE LA FALLA...

FALLERA M —Xica has eixit este any a alguna foto al llibret? (no oblidem que és la primera feina de la gent quan arreplega el llibret de l'oficina)

FALLERA P —Jo sí, a dos, este any estic d'enhorabona...

FALLERA M —Carai què sort!, com estàs a la caragolà és normal!

FALLERA P —I has vist que hi ha un article d'un faller (consorte però faller)?

FALLERA M —I a l'article has eixit?

FALLERA P —Crec que també!

FALLERA M —Collons, estàs de raja...

FALLER CONSORTE —Bona nit, com esteu?

FALLERA P —Enhorabona, al final ho has aconseguit i han ficat l'article al llibret...

FALLER CONSORTE —Què no ho sabies?

FALLERA P —Sí, però fins que no ho vera, no m'ho creia del tot!! (com que no és habitual que els fallers escriguen al llibret, van haver apostes que si es publicaria, que si no es publicaria...)

FALLER CONSORTE —mira qui arriba ara, l'exnúmero 1...

FALLER EXNÚMERO 1 —Je consorte, ja he vist l'article, però me pregunte, si esta és la part 1, això vol dir que hi ha una segona, no?

FALLER CONSORTE —Que no!, que de moment tant sols és una nota al peu... ja, ja, ja...

FALLER EXNÚMERO 1 —I això que vas poc per la falla, imagina't si vingueres més, ompliries un llibret tu a soles...

FALLER CONSORTE —Bona nit, Pepa (la meua cunyada)

FALLERA PEPA —Bona nit, vaig a arreplegar el llibre...

FALLERA PEPA (al rato amb el llibre obert per l'article) —I açò quan va passar?... I açò per què no ho ficares?... I per què no estic jo?...

FALLER CONSORTE —Jeeeee.....!!!! que són les meues vivències... no les de tots!!!

FALLERA PEPA —Pues no ho veig clar! (se n'anava mig enfadada per no haver eixit al llibret)

FALLER CONSORTE —Pues este any t'arrimes més a mi en falles i eixiràs segur!!!

FALLERA MEUA (vamos la que sent la falla pels dos) —Ganes de complicar-se la vida, per a què vols complicar-te la vida fent un article per al llibret?... no tens prou faena?

FALLER CONSORTE —Carinyo, perquè és necessari que el que passe a un col·lectiu siga compartit directa o indirectament per la gent que pertany a eixe grup... i el llibret en este cas no és diferent, cal que els fallers —encara que siguen consortes— participen encara que siga amb poquet...

I a un altre racó de la barra, llibre en mà, fent repàs de les fotos aparegudes, el grupet de joves —que si bé encara que ells diuen sempre com de joves són, cada vegada ho són menys— comentaven:

FALLER JOVE 1 —No eixim al llibret ni de conya!!!

FALLER JOVE 2 —La càmera quan fa les fotos fica etiquetes com el facebook!!!... ha de ser d'última generació, segur... decideix qui apareix i qui no...

FALLER 3 —Vols dir que té vida pròpia?

FALLER 2 —O té vida pròpia o té un xino dins que decideix quina foto val i quina no... les que no valen a la carpeta de "no apareixeran al llibret ni de conya!" i les que valen, pues ja les veus...

També va estar graciós un divendres sopant amb un *murciano* (però que és *murciano* d'origen, perquè si volguera passaria per valencià segur, i que és prou més faller que el que escriu):

FALLER CONSORTE —la setmana que ve, vaig cap a la teua terra...

FALLER *MURCIANO* —¿Para cuántos días?

FALLER CONSORTE —Ida y vuelta en el día, es un viaje exprés... voy de trabajo a la capital a un tribunal de tesis doctoral...

FALLER *MURCIANO* —Vaya rollo, ¿no?... Bueno, Murcia no es muy grande, perderse es difícil...

FALLER CONSORTE —Bueno, eso es ahora, cuando yo era pequeño Murcia estaba formada por dos provincias, Murcia y Albacete... y después Albacete decidió irse con Castilla La Mancha...

FALLER *MURCIANO* —¿Eso es verdad?

FALLER CONSORTE —Claro, si no te lo crees, pregúntaselo a Laura que lo sabrá seguro (Laura és mestra d'escola i sap de geografia)

FALLERA MESTRA —Pues no lo recuerdo, lo que sí sé es que Murcia es una comunidad autónoma uniprovincial...
FALLER *MURCIANO* —¿Uni qué?
FALLERA MESTRA —Que está formada por una provincia tan sólo...
I des d'eixe moment, el faller *murciano* passà a ser faller *murciano* uniprovincial...

ACTE 2. SITUACIONS VISCUDES A ACTES PREVIS A FALLES...

Al casal, al mig any faller, el faller exnúmero 1 convida a una cervesa de tirador al seu benvolgut amic d'Anna (però que parla més i millor valencià que molts que han nascut amb el valencià *raere de* l'orella...)
FALLER EXNÚMERO 1 —Vols una cerveseta amic?
FALLER D'ANNA —Com ho saps... clar que sí.
FALLER EXNÚMERO 1 —... a mi què m'has de dir?
FALLER D'ANNA —Vols dir?
FALLER EXNÚMERO 1 (una vegada ficada la cervesa amb no massa fortuna ni gràcia... és a dir, que tenia més espuma que líquid) —Volies cervesa amb bromera, veritat?
FALLER D'ANNA —Home però amb una miqueta de bromera era prou!!
FALLER EXNÚMERO 1 —Mira si és una falla amb cultura que fins a la cervesa ix amb Bromera!

El dia de la presentació, algú preguntava...
FALLER QUE PREGUNTAVA —És la mateixa xaranga de l'any passat?
FALLER QUE RESPONIA —Sí, sí... encara que les cançons són noves... però la lletra la mateixa: lo, lo, lololololo, lo, lo,lolololololo...
FALLER CONSORTE —I espera, que el mateix dia de la presentació, ja al Gran Teatre, fora clar, fent-nos unes cervesetes vérem a una dona que portava un vestit, bé per dir-ho d'alguna manera, perquè no sabem ben bé què era, pareixia un sac de creïlles fet amb tela de fallera i amb un mantó lluïdor també amb tela de fallera –suposem aposta per a l'ocasió...
FALLER —Però anava vestida de fallera?
FALLER CONSORTE —Que va!, anava de particular però amb tela de fallera...
FALLER —Vols dir que anava guapa, no?
FALLER CONSORTE —Guapa, mira si anava guapa, que jo no sabia de què anava, per això li vaig preguntar als que estaven allí: vosatros que sabeu més del món de les falles que jo, com se diria això en l'argot faller?... i una de les malveres (del grup de whatsapp de las malvadas mai millor dit... i ara voreu perquè ho dic) va dir: és falete en versió fallera... per tant Faletera...

El dia de la crida, que amb l'anunci d'aigua i el fred de neu que feia, va espantar la majoria, que no ens vestírem de fallers i falleres, menys mal, perquè les falleres s'hagueren mort del fred... tornant al casal amb la xaranga que no sonava —i després de *veriuar*-ho— que estaven tocant un nou èxit de Manolo Escobar (podeu imaginar-vos que molt nou no devia ser...), un Vicepresident li deia a un altre:
VICEPRESIDENT 1 —Al final hem guanyat el llibret? (recordem que a l'acte de la crida es dóna a conéixer el guanyador del millor llibret d'Alzira)
VICEPRESIDENT 2 —El llibret?... això no és un llibret, això és un llibraco!! (I mirant-me a mi... que passava per allí en eixe moment, em digueren els dos: frase per al llibret, *vamos per al llibraco*)

I el dia de la *cavalgata*, quedàrem per a esmorzar al *Cuatro Vientos*, per a després anar al casal a preparar els entrepans per a la vesprada..., i ja al café, se sentia:
FALLER FORNER —No m'estresseu a Ricardo (el casaler)...
VICEPRESIDENT (amb un somriure d'orella a orella) —Estressar-lo diu, això és impossible!!! (a tot açò el casaler no deia res i seguia fent-se el *carajillo*...)

ACTE 3. ELS DIES DE FALLES

FALLER —Què, com anaren les falles de l'any passat?
FALLER CONSORTE —La veritat és que van ser una miqueta rares, van ser molt atípiques per la proximitat amb la Setmana Santa, recorda que a l'endemà de la cremà era ja Diumenge de Rams (per tant la nit de les miradetes havia sigut la segona nit de falles... havien coincidit *capurrullos*, via-crucis, l'encontre a la plaça amb falles plantades, coets esclatant i música als casals...)
FALLER —Sí que és veritat això, no ho recordava...
FALLER CONSORTE —Mira si és aixina que a la falla hi ha uns amics, molt bones persones però no els deixes

anar a soles, que tenen un armari ple de blusons , polars i xalecos de tots els colors i maneres...
FALLER —Vols dir?
FALLER CONSORTE —Que si vull dir, la nit de la plantà apareguеren pel casal amb un polar morat, però morat, morat (d'aquells que ni els de *Podemos* es posarien)... i li dic: xe Luís, hui que portes el polar del Nazareno?... i Luís me contestà: clar... com este any cau tant junta la Setmana Santa i les Falles,... ja no cal ni que me'l lleve, ja el tinc ficat per a la setmana que ve...
FALLER —Ja, ja, ja,... ben aprofitat sí que estaria...
FALLER CONSORTE —I al matí següent, anant cap al casal a esmorzar, el meu fill i jo tinguérem la següent conversa:
FALLERET RICARD —Papà, m'he deixat el mocador a casa!!!, ara què fem?
FALLER CONSORTE —No passa res bonico, el papà va sempre sense mocador des de fa molts anys...
FALLERET RICARD —Però papà i ara sense mocador què faig?
FALLER CONSORTE —Pues el mateix que faries amb el mocador, ara com comprendràs no anem a tornar a posta a per ell...
FALLERET RICARD —Papà, vull el mocador...
FALLER CONSORTE —Ricard bonico, el sentiment se porta al cor, no al coll... (I en arribar a la falla, contant el referit del que m'havia passat amb el meu fill i el mocador, un benvolgut faller, em digué amb tota la raó i el coneiximent malver que ha acumulat al llarg d'estos anys:... clar que li digueres això, és que sentir la falla conforme tu la sents és complicat, no tots poden...
FALLER —Això també està ben dit, és que sentir la falla com tu la sents, tela...
FALLER CONSORTE —El que també va estar sembrat este any va ser el casalero, si l'any passat les inclemències del temps van fer que tinguera un paper destacat i un capítol especial, enguany no anava a ser menys, este any no pel temps si no per estar sembrat amb frases d'aquelles que sorprenen a coneguts i a estranys i que fan pensar —almenys un altre pensar com diria ell— i sobretot per algo molt més senzill, per estar prop del que tenia paper i boli, que era jo...
FALLER —Que què va fer este any? També tirà les ulleres dins del wàter?
FALLER CONSORTE —No este any no, o almenys jo no ho vaig vore... este any ha sigut per coses com... un dia estem a la barra del casal –cosa rara- i una fallera en vore a Vicente (el del *Cuatro Vientos*, al que molta gent li diu el Tito), Tito hui punxes?... i el casaler ben atent diu:... el Tito ja va punxar fa temps!!... al que el Tito va respondre: ...je, f... d... p... (com que estem en horari infantil hi ha coses que no es poden dir...)
FALLER —Xe, xe, el casalero...

Un altre dia, dinant o sopant estàvem Jeremías 1,1, el casalero i jo, i va surgir la següent conversa:

FALLER CONSORTE (DIRIGINT-ME A JERE) —Si te faig una pregunta me diràs la veritat?

FALLER JEREMÍAS 1,1 —Ho intentaré...

FALLER CONSORTE —Això que vol dir que sí o que no me diràs la veritat?

FALLER JEREMÍAS 1,1 —Ho intentaré...

FALLER CASALER —Però sí o no?... Si no hi ha més!... si vols vore les cartes, les cartes has de voler...

FALLER —Ja, ja, ja...

FALLER CONSORTE —O un altre dia a la següent situació:

FALLER FUMADOR —Dona'm un cigarro (li diu al casaler)

FALLER CASALER —Tin... (li'l dóna encés)

Faller fumador —Veixe no, un altre...

FALLER CASALER —Tin... (donant-li'n un altre)

FALLER FUMADOR —Doneu-me foc...

FALLER CASALER —Foc també?

FALLER FUMADOR —Home, tu que creus?

FALLER CASALER —Entonces te done foc i me'l fume jo?... carai sempre donant...

FALLER —Ell és aixina... és molt bo...

FALLER CONSORTE —I l'última d'este any, un dia entra Pilar al casal i dirigint-se a ell, li diu:... tu no m'havies dit que tenies molta feina?... i ell amb el got de cervesa a la mà, li respon:... que no veus que estic fent-la! Serà perquè no estic ocupat...

FALLER —Ja, ja, ja...

FALLER CONSORTE —Un altre que també ha estat sembrat, ha sigut Paquito-president, que si ve, ve poc per la falla, quan ve, saps que està segur... de fet ell diu que a l'any que ve ell serà el president, però soles els tres dies de falles... i si l'apures... com ell diu:... a soles els dos primers, que al tercer no arriba...

FALLER —Eixe també és bo!!!!

FALLER CONSORTE —Bo és poc, és de qualitat suprema, un pata negra, home no més tinc que dir-te que enguany li diem el Torrente de la Malva, perquè quan estava parlant amb tu, fóra de matí, de vesprada o de nit, amb got a la mà o sense got, menjant tramussos o cacaus... no li s'ocurria més que:... ptrrrrr!!!! (movent la mà tancada des del seu cul i obrint-la a l'altura del teu nas)

FALLER —Es tirava un pet de veres?

FALLER CONSORTE —No, creguem que no, encara que més d'un en deixaria caure amb la broma, segur...

FALLER —No s'haveu avorrit, ehh?

FALLER CONSORTE —Pues no és tot, t'estic contant una sel·lecció del que jo me vaig apuntar per a que no se m'oblidara... imagina't... parlant de Paquito-president, un dels dies de falles dinant també va haver un situació graciosa...

FALLER —Qui va eixir de president?

FALLER CONSORTE —Pues Vicente (el del *Cuatro Vientos*), fart que li feren la broma, que si se presentava a president, que si no, li va proposar a Salva (el de Pili) que si ell President a l'any següent, la seua filla seria la fallera major i que ficaria 30.000 euros extra...

FALLER —Collons 30.000 euros!!

FALLER CONSORTE —Sí, sí, ho va dir i ho va repetir cada vegada que eixia el tema, que te pots imaginar que era cada vegada que ens sentàvem a la taula...

FALLER —I Salva acceptà?

FALLER CONSORTE —No, però seguia la broma... i anava fent-la gran... deia: amb eixos diners portem la Montecarlo i la xaranga... la millor.

FALLER —Carai la Montecarlo...

FALLER CONSORTE —Com que la conversa ens feia riure i passar-ho d'allò més distret,i al cap d'un rato al mateix dinar, un altre, tornava, Presi com va la junta? Ja ho tens clar? Te falta algú per a reomplir?

FALLER —Sí, com punxetes no sou prou!!!

FALLER CONSORTE —Imagina-t'ho... en un moment va repartir càrrecs per a tots, tu Vicepresident d'Economia, per parlar... aquell de casal per a que no s'avorrisca i encara que li coste el divorç... ale calla, per parlar...

FALLER —O siga, que va haver per a tots, no?

FALLER CONSORTE —I tant... inclús per a Ignacio (que tornava a la falla després d'haver-se borrat), li va dir:... i mira Ignacio, ara que la dona no ens veu ni ens sent, seràs... però Ignacio abans que li diguera, va estar ràpid:... jo vice no, jo... assessor tècnic en optimització de recursos econòmics...

FALLER —Sí o què? Ara si te pareix retruques....

FALLER CONSORTE —Home, eixe nom tant llarg del càrrec no cap ni al llibret...

FALLER —I a tu no te tocà cap càrrec?

FALLER CONSORTE —Home clar, com anava a escapar-me?, algú va recordar:... no s'oblideu que com que som una falla de culturetes... i com que escriure al llibre és de ser més cultureta encara, me va dir el nou President:... per tant tu te faràs càrrec de la Vicepresidència de Cultura, veritat?

FALLER —I què li digueres?

FALLER CONSORTE —Ai clar, però serà la Vicepresidència de Cultura i Participació Fallera...

FALLER —De participació fallera? Això què és?

FALLER CONSORTE —I jo que sé, ja vorem... i també me digueren:... te faràs càrrec del llibre l'any vinent?

FALLER —Hòstia, això són paraules majors!!

FALLER CONSORTE —Els vaig dir:... no patiu, que a la falla hi ha dos xavalets que ho fan d'allò més bé (allò de fer llibrets de falla ho tenen *xupao*) i que amb la reforma laboral del PP, encara que tinguen experiència més que sobrada, els podem contractar com a becaris en pràctiques... i aixina els paguem poc o molt poc... vamos gens... i damunt guanyen premis segur...

FALLER —Ja, ja, ja...

FALLER CONSORTE —I acabàrem amb un brindis que proposava algú al crit de... culturetes!!! (semblava el Braveheart de la Malva).

Tancament

D. Des de l'organització ens han indicat que eixim una altra vegada.

H. I ara, com veuen, fets un pinzell. I que conste que m'he posat el barret de copa perquè no he pogut dominar-me els cabells.

D. Com s'adonen vostés, ben vestits i ben arreglats som una parella perfecta de presentadors…

H. … el que vol dir que poden comptar amb nosaltres per al proper festival de Valenciavisió.

D. I ara, brindem, encara que siga amb gots de plàstic, per la Declaració de les Falles com a Patrimoni de la Humanitat.

H. I si no repartim cassalla per a tots és perquè no en queda ni gota.

D. Brindem nosaltres en representació de totes i tots.

H. Per tots nosaltres, per les falles, per la gent que s'ho passa malament i perquè les coses vagen a millor. Pel futbolista, no.

D. Que t'he dit que no l'agafes potra. El futbolista no ha vingut. Ehem! Fins l'any que ve.

H. Exacte. Això si el regidor que va d'ací cap allà com un bòlit no té res en contra.

D. I si en té, ja parlarem nosaltres amb els organitzadors de La Malva, amb el president i amb la vicepresidenta.

H. Salut!

D. Salut!

a con
tinua
ció

...

...Canal Mou
en imatges

Trau la llengua

Encontres

Dacàpo

l'Alqueria Blanca

A la babalà

Autoindefinits

Fem tele

Canta canta

Societat Anònima

Amor a primera vista

Maniàtics

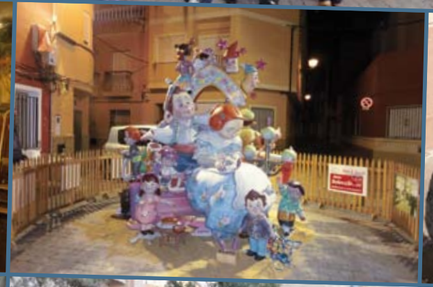

Bon dia, bonica

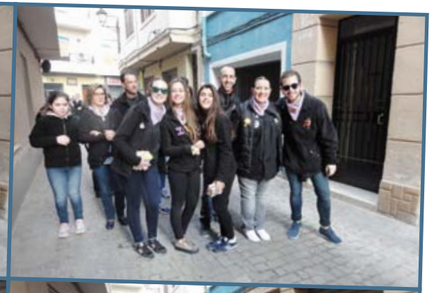

De festa en festa

Notícies Nou

Negocis de família

Tómbola

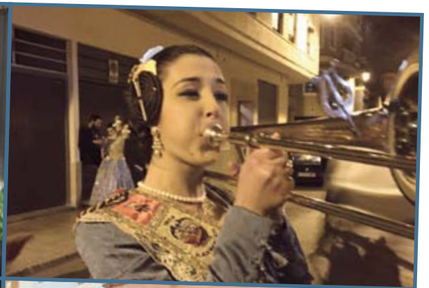

Socarrats

Però, pare, què fas canviant de canal?

Fill, vull veure les notícies del fallerio...

Edu Miquel Girbés

president

Aguaitar als fulls del llibre de la Malva és una de les últimes coses que mai haguera pogut pensar, ni per un moment, que passaren pel meu cap i com qui no vol la cosa ací estic, en una nova etapa de la meua vida, al davant d'un col·lectiu faller, amb l'energia suficient per a dur endavant un projecte tan complicat com ho és la nostra comissió.

El primer que vull manifestar és el gran orgull i satisfacció que tinc com a president en encapçalar tot un seguit d'activitats, actes i metes que ens hem plantejat enguany. Una vegada més lluitarem en el nostre llibret, Setmana Cultural, concursos, monuments fallers i sobretot en mantenir eixe clima perfecte de convivència i harmonia que s'estén des del casal fins a tot allò que passa dins de la setmana fallera.

Des d'ací vull dir que he tingut molta sort al compartir aquest any amb Mercedes, la meua fallera major, persona molt arrelada familiarment a la Malva i que de ben segur m'aportarà l'experiència necessària i des d'ella passar un any que desitge estiga ple d'èxits.

Menció especial vull fer a la fallera major infantil, Martina, en primer lloc per ser filla meua he d'intentar, en la vessat familiar i festiva, que aquest any siga inoblidable i que el guarde allà dins seu, en un dels millors raconets que trobe, i que en companyia d'Adrián representen a la falla com allò que són, uns grans fallers.

A tota la gent de la Malva vull des d'ací fer-li una crida perquè gaudisquen d'uns dies amb la intensitat que estos es mereixen. La Malva som tots i el treball de tot un any l'hem de fer nostre en la mesura que ens corresponga. Vos demane col·laboració, ja que he de suplir l'experiència amb ganes, esforç i perseverança i ho hem d'aconseguir, i per a això necessite la complicitat de cadascun de vosaltres.

Per tant, fallers, quan tindreu en les mans aquest full estarem a dies, tal vegada a hores de les falles i el meu desig és que gaudiu de cada instant al carrer, al casal, ja que ara toquen moments de diversió, alegria, goig i molta festa.

El trontoll de la festa i el desfici ja està a peu de carrer, açò ja no ho para ningú, ja que els valencians, en arribar març, transformem el nostre caràcter i el convertim en festiu i alegre.

En nom meu i en el de la meua directiva tinc el gust de convidar-vos a què passeu a visitar els nostres monuments, sí així ho feu podreu comprovar un any més, com per a la Malva, la falla, la sàtira i la crítica són les bases principals sobre les quals s'ha de sostenir esta festa.

Amics, bones falles a tots.

Mercedes Boligues Valls

fallera major

Del pèl negre, l'opulència,
de la pell bruna, pur desig,
ulls amb un llunyà mirar,
boca encesa, plena passió.

El daurat de la pinta il·lumina
la teua frondosa i alegre figura,
les arracades es balancegen
ufanoses en el lòbul de les orelles.

Les negres trenes capgirades
fan del pèl un dibuix artístic
i converteixen un fet normal
en el més pur deliri mediterrani.

Els teus llavis li han agafat el color
als pètals exultants de les roses,
i amb una rojor opulenta i jove
llancen mil besos a un vent fresc.

El gipó s'abraça al teu cos
amb dolça i fina tendresa
i la joia brilla presumida
entrellaça el mocador de pit.

El davantal amb brodats i lluentons
realça el teu caminar altiu i elegant
que passeges amb dolça arrogància
amb el poder d'atracció dels tacons.

Un vestuari per a una regina,
uns complements per a la festa,
una única il·lusió feta fantasia,
una pura quimera feta realitat.

És el teu any, el teu gran somni
el gran desig complit en veritat,
orgull sentit per la teua família
que veu com la seua xiqueta
hui és de la Malva, Fallera Major.

UIGU MÎNG MULRÍN MZ HORTOSI

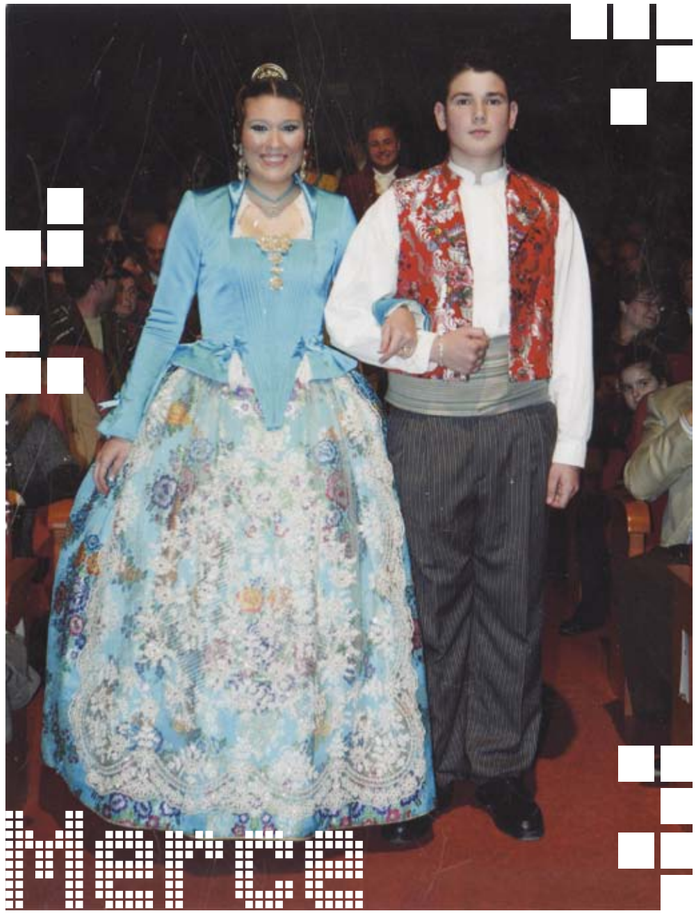

Merce

Que el somnis, somnis són és una realitat i que la realitat de vegades supera la fantasia també és una dita que s'expressa contínuament. Amb aquestes dos frases podria resumir allò que sent en dirigir-me a tots vosaltres com a la Fallera Major de la Falla Plaça Malva. Mireu, sóc fallera des del mateix moment de nàixer. En ma casa he viscut intensament l'ambient faller, mon pare ha sigut president de la falla, ma mare fallera major i el meu germà president infantil. Hi havia una cosa que a mi de menuda em tirava enrere a l'hora d'optar a aquest càrrec, el fet de parlar en públic, crec que ho he heretat de ma mare, no hi havia manera i un any per l'altre i al final, com diria un bon cuiner se'm va passar l'arròs.

Amb el pas del temps la cosa ha canviat. Ja l'any passat em vaig presentar com a candidata, però la sort va voler que no fóra eixe el meu exercici. Però com diuen que amb paciència tot arriba, enguany vaig tornar a recarregar les meues il·lusions i em vaig presentar al càrrec amb la sort de ser la vostra representant en aquesta ocasió.

Com bé vos he dit, per la meua sang corren les falles de valent, sóc d'eixa classe de gent que quan arriba març sent uns batecs especials en el seu cor.

Sé que ser la fallera major de la Falla Plaça Malva comporta moltes satisfaccions i també molta responsabilitat.

Espere ja amb ansietat veure imprés aquest llibre de falla, fullejar-lo i gaudir de tot el que l'equip de redacció i col·laboradors han preparat per a enguany. També anhele ja eixa setmana fallera, eixe viure a peu de casal, compartir amb la meua família aquest gran goig i il·lusió que tinc en aquest moment. Vull ja que comencen les falles, que el meu monument isca al carrer, que la meua placeta esclate en alegria, que tots sentim el plaer de les falles, però fins ací amics, desitjaria també que el temps es parara i que la traca final de la nit de Sant Josep es quedara congelada en l'aire, però, que el somnis, somnis són és una realitat i ara la realitat superarà la meua fantasia.

...amb paciència tot arriba

Poema a la cort d'honor

Llums brillants,
rostres ardents,
somriure delicat,
mirades enceses,
ventalls de colors,
alegria de l'ànima,
atractiva perfecció;
endevine primavera,
groc altiu de la flama,
roig impregnat de rosa,
verd intens del taronger,
el daurat d'un capvespre,
i un malva esclatat en març;
això em sembleu en mirar-vos.

UIGU MÎNG MULRTÍN MZ HORTOSI

ANDREA
Albalat Lledó

SARA
Alemany Botella

ANDREA MARÍA
Arocas Timor

MARÍA AMPARO
Arocas Timor

CARLA
Bernabeu Moll

NURIA
Blay Sayol

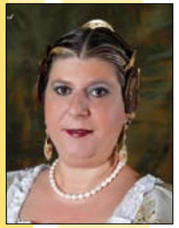

MARÍA JOSÉ
Bohigues Agustí

ARANTXA
Bohigues Parra

ANDREA
Boix Juan

MARÍA AMPARO
Buendía Pau

SUSI
Caballero Pellicer

ARIADNA
Cáceres Castillo

YAIZA
Cáceres Castillo

RUTH
Camarena Peris

MARI ÁNGELES
Castillo Peris

CARMEN
Castillo Peris

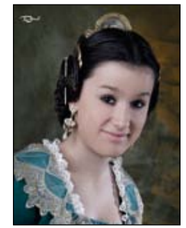

MARÍA
Clari Marzal

CAROLINA
Escudero Garrigues

CHELO
Expósito Rodríguez

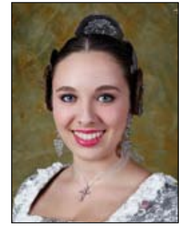

SARA
Gadea del Cura

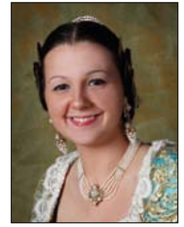

BEGOÑA
García Albelda

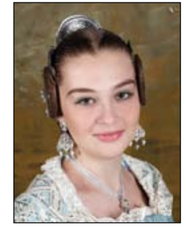

GRACIA
Gimeno Almiñana

TAMARA
Hernando Montalvá

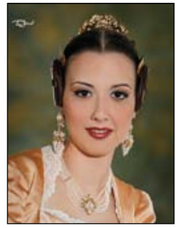

SANDRA
García Albelda

CARLA
García García

ELISABET
García García

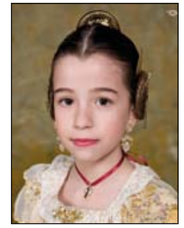

LORENA
Giménez Serrano

VIRGINIA
Giner Esteve

PAULA
González Caballero

SOFÍA
González Sangil

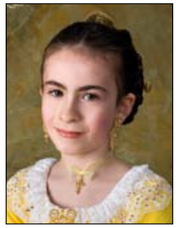

ALBA
Guillem Martí

BLANCA
Gurrea Arocas

PAULA
Hernández Castillo

MARTA
Herráiz Giménez

LOLES
Iborra Ballester

PILAR
Juan Zurano

GEMMA
Llopis Tello

CRISTINA
Llorens Furió

MARÍA JOSÉ
Llorens Furió

SHEILA
Madrid Expósito

MARI ÁNGELES
Martín Ugarte

SILVIA
Martínez Valls

MARTA
Mena Gallach

MARÍA
Mesto Lirio

PILAR
Mesto Lirio

PATRICIA
Mira Balaguer

ÁNGELA
Mondéjar Pérez

ANA
Montalvá Monsalve

SILVIA
Moragues Montalvá

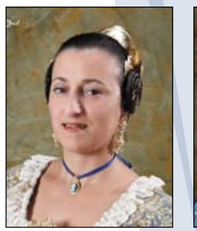

MARÍA
Ortiz Sánchez

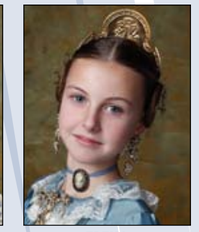

ELENA
Palop Martí

ISABEL
Palop Martí

MARÍA AMPARO
Parada Buendía

AINA
Parada Martorell

RUTH
Pellicer González

ISABEL
Pellicer Rubio

LAURA
Pérez Artés

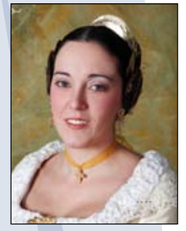

MARI CARMEN
Pérez Gadea

IRENE
Pérez Navarrete

ROSA MARÍA
Peris Part

MARI LLUCH
Ramírez Puerto

PILAR
Ramos García

LAURA
Roca Ibáñez

AINA
Romera Castillo

IRENE
Roses Escandell

cort d'honor 2017

CARLA
Roses Serra

MARTA
Roses Serra

MARINA
Sampedro Spitz

CARLA
Sanchis Castillo

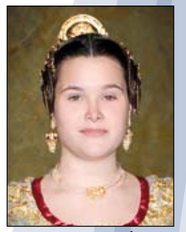

CARMEN MARÍA
Sanchis Castillo

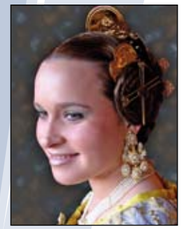

MARTA
Sanchis Castillo

MARÍA
Sanchis Fuster

MARI CARMEN
Sanfrancisco Vila

MAR
Soler Iborra

CAROLINA
Sotos Quirce

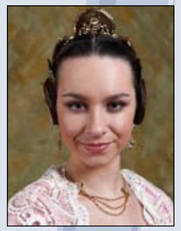

AINOA
Rovira Martínez

PATRICIA
Tarancón Albalat

MERCEDES
Valls Julio

SILVIA
Valls Julio

NOELIA
Varela Ferrer

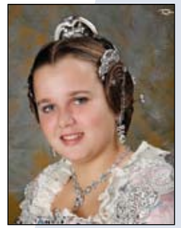

NATALIA
Verdú Garés

ELENA
Vicioso Sangil

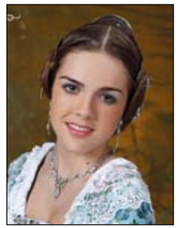

MARTA
Villalba Marco

comissió

President
Eduardo Miquel Girbés

Fallera Major
Mercedes Bohigues Valls

Vicepresidenta d'Activitats diverses
Maria Isabel Pellicer Rubio

Vicepresident de Festejos
Jaime Bohigues Valls

Vicepresidenta Econòmica
Rosa Mª Peris Part

Secretària
Tamara Hernando Montalvá

Delegada de Secretaria
Eva Fuster Albentosa

Tresorera
Mª Teresa Santamaria Gregori

Comptadora
Carolina Escudero Garrigues

Delegada de Loteries
Estefanía Benedito Giménez

Delegats de Cultura i Llibret
José Manuel Rubio Albentosa
Miguel Ángel Martínez Tortosa

Delegats de Festejos
Carlos Giménez Bohigues
Ruth Pellicer González
Daniel Lencina Calatayud
Marc de Gracia Vercher

Delegats d'Infantils
Salvador Caballero Pellicer
Susana March Santamaría
Gemma Llopis Tello

Delegada de Recompenses
Ana Mª Montalvá Monsalve

Delegat d'Esports
Daniel Hernando Montalvá

Directius JLF
Jaume Bohigues Agustí
José Parada Martínez
Laura Roca Ibáñez

Delegada JLF
Mª Amparo Arocas Timor

Delegada de Xarxes Socials
Marina Sampedro Spitz

Delegats de Xaranga
Miguel Ángel Martínez Valls
Alejandro Iñigo Vila

Delegats de Pirotècnia i Cremà
Fco Javier Sanchis Doménech
José Antonio Cameo Garrigues
José Pastor Martínez
Sergio Parada Buendía

Delegats d'Activitats Diverses
Mª Amparo Parada Buendía
Fco Javier Lázaro Ortiz
Mª Amparo Buendía Pau

Delegada de Protocol
Mercedes Valls Julio

Delegades de Replega
Mª José Bohigues Agustí
Mª Asunción Caballero Pellicer

Casalers/es
Jerónimo Vélez Algaba
José Luis Bono Blay
Vicente Roses Fayos
Jesús Brines Escandell
Daniel Gandía Vila
Ángel Tello Casterá
Francisco Santamaría Lorja

Bunyoleres
Antonia Bohigues Peris
Mª Ángeles Pla García

Delegats del Monument
Carlos González Martínez
José Carlos Giménez Gromaz

Jurats de Monuments
David Llorca Ríos
Marta Blasco Espí
José Vicente Ripoll Molero

Delegats de Cavalcada
Enrique Furió Orba
Roxana Oliver Hernández

Andrea Albalat Lledó
Alicia Albelda Pérez
Mercedes Albelda Talens
Rosa Alemany Botella
Sara Alemany Botella

Noemi Alfonso Sanfrancisco
Francisco Alfonso Vivas
Aitor Antón Fernández de Gorostiza
Andrea Mª Arocas Timor
Alba Arroyo Merinero

Dario Asensio Vegas
Ana Ballester Martínez
Belén Ballester Martínez
Alba Barrera Madrid
Carlos Berenguer Doblas

Carla Bernabeu Moll
Nuria Blay Sayol
Arantxa Bohigues Parra
Andrea Boix Juan
Ricardo Boluda Sarrión
Encarna Bono Martínez
Manuela Borrull Castro
Ricardo Borrull Castro
Mª Dolores Borrull Castro
Adrián Boscá Montesinos
Lucía Botija López-Pintor
Ariadna Cáceres Castillo
Yaiza Cáceres Castillo
Raül Calabüig Suñer
Ricardo Calvo Palomares
Ruth Camarena Peris
Xavier Cantera Cucarella
José Miguel Carreres Mesto
Justo Carrió Badenes
Nuria Casasús Torremocha
Raúl Castillo Peris
Mª Ángeles Castillo Peris
Carmen Castillo Peris
Miguel Clari March
Maria Clari Marzal
Bernat Colomer Ausina
Fernando Cortabarra Fernández
Mª Antonia Cortabarra Fernández
Yasmina Crespo Pastor
Francisco Cuenca Ponts
Gema Dalmau Pérez
Silvia Dalmau Pérez
Noelia De La Concepción Bodí
Francisco Domínguez Utrero
Vicente Escolà Santamaría
Mariano Escudero Candel
Arnau España Cuenca
Chelo Expósito Rodríguez
Ariana Fiarni Requena
David Fisac Monje
Mª José Fontana Vila
Sara Gadea Del Cura
Ana Mª Gandía Domínguez

Begoña García Albelda
Sandra García Albelda
Leticia García Calafat
Jorge Garcia Calatayud
Carla García García
Elisabeth García García
Luis García Mollar
Mª Ángeles García Pérez
Jose Vicente García Sanchis
Alberto Garcia Sifre
Pilar Garrigues Pamplona
Daniel Giménez Bohigues
Lorena Giménez Serrano
Jenny Giménez Soriano
Alfredo Giménez Soriano
Gracia Gimeno Almiñana
Virginia Giner Esteve
Carlos Giner Iñigo
Mª Victoria Gomis Blasco
Paula González Caballero
Ángel González Jiménez
Sofía González Sangil
Maria Gregori Ortega
Alba Guillem Martín
Pedro Guillem Piera
Blanca Gurrea Arocas
Paula Hernández Castillo
Luis Manuel Hernando Carrasco
Marta Herraiz Giménez
Jaime Hervás Llobregat
Pedro Huerta Martínez
Antonio Huertas Soler
Loles Iborra Ballester
Salvador Juan Mira
Pilar Juan Zurano
Mercedes Julio Boquera
Ladislao Lancero Soler
Mª Teresa Layunta González
Isaac López Granero
Alberto López Llopis
Pedro Javier López Llopis
Jose Antonio López Valverde
Adrià Lorenzo Rosell

Jesús Luján Vela
Ramón Llopis Ferrer
Cristina Llorens Furió
Mª José Llorens Furió
Jose Enrique Lluch Lluch
Guillem Machirant Bataller
Sheila Madrid Expósito
Marta Mansanet Fuertes
Ignacio Marchesi Alcober
Mª Teresa Mariner Vidal
Xavier Martí Gómez
Rosa Mª Martín Campanero
Mª Ángeles Martín Ugarte
Gloria Martínez Llombart
Arturo Martínez Marzo
Salvador Martínez Palomino
Encarna Martínez Peris
Manuel Martínez Soler
Silvia Martínez Valls
Rafa Matoses Solaz
Mireia Matoses Solaz
Marta Mena Gallach
Maria Mesto Lirio
Pilar Mesto Lirio
Rosana Micó Llácer
Patricia Mira Blanquer
Adrián Miralles Alonso
Pilar Molina Pérez
Ángela Mondéjar Pérez
Cintya Montalvá Arribas
Silvia Moragues Montalvá
Dario Muñoz Ortiz
Gabriel Olmedo Hernández
Jesús Oro Antich
Víctor Ortega Sanjuan
Maria Ortiz Sánchez
Bernardo Palacios Quesada
Maria Palomares Catalá
Ángela Palomares Vivar
Isabel Palop Martí
Elena Palop Martí
Aina Parada Martorell
Virginia Pardo Ortega

Isabel Pascual Pastor
Raquel Pastor Masiá
Laura Pérez Artés
Mª Carmen Pérez Gadea
Irene Pérez Navarrete
Ausiàs Piera Boronat
Leticia Piquer Ortiz
Soraya Pous Albelda
Salvador Puerto Gómez-Ejido
Mª Lluch Ramírez Puerto
Sofia Ramón Alcolea
Pilar Ramos García
Antonio Ripoll Asencio
Carmen Mª Roca Ibáñez
Alba Román Ventura
Aina Romera Castillo
Andreu Romera Castillo
Francisco Rosell Sanchis
Irene Roses Escandell
Adrià Roses Roig
Marta Roses Serra
Carla Roses Serra
Ainoa Rovira Martínez

Mª Isabel Rubio Albentosa
José Enrique Ruiz Valenciano
Marc Séez Cortell
Empar Sáez González
Alba Samper Ballester
Mª del Mar Sánchez Alcaraz
Manuel Sánchez-Pastor Arroyo
Jeremías Sánchez Pérez
Beatriz Sanchis Aguilar
Carla Sanchis Castillo
Carmen Sanchis Castillo
Marta Sanchis Castillo
Carlos Sanchis Doménech
Maria Sanchis Fuster
Mª Carmen Sanfrancisco Vila
Enrique Santapau Bretó
Celeste Sarió Boluda
Noelia Sayol Sánchez
Andrea Sifres Arribas
Mar Soler Iborra
Pablo Soler Iborra
Bernardo Soler Monerri
Jose Manuel Soler Torró

Carolina Sotos Quirce
Nuria Sospedra Santamaría
Patricia Tarancón Albalat
Marc Tello Mena
Maria Torres Prades
Clara Tortosa Martínez
Adrián Ull Oriente
Alba Valenzuela Molina
Julián Valverde Rodríguez
Jorge Valverde Soler
Julio Vallá Villanueva
Pilar Vallés Chornet
Silvia Valls Julio
Javier Valls Julio
Noelia Varela Ferrer
Natalia Verdú Garés
Elena Vicioso Sangil
Héctor Vila Dolz
Marta Villalba Marco
Isabel Zanón Hernández
Patricia Zanón Hernández

GUARDONATS

Flama d'Or i Murta amb brillants (títol pòstum)
Enrique Pellicer Montalvá

Flama d'Or i Murta
Mª Carmen Sanfrancisco Vila
Manuel Sánchez-Pastor Arroyo
Antonia Bohigues Peris

Flama d'Or
Fernando Cortabarra Fernández
Mª Ángeles Martín Ugarte
Pedro Guillem Piera
Bernardo Soler Monerri

Flama d'Argent i Murta
Tamara Hernando Montalvá
Pilar Ramos García

Flama d'Argent
Eduardo Miquel Girbés
Andrea Sifre Arribas
Javier Carrió Puig
José Enrique Ruiz Valenciano
Loles Iborra Ballester
Mª Carmen Ferrer González
Ana Mª Gandía Domínguez
Patricia Zanón Hernández
Pedro Huerta Martínez
Noelia Varela Ferrer

Ruth Pellicer González
José Manuel Soler Torro

Flama de Coure
Raquel Pastor Masiá
Clara Tortosa Martínez
Carmen Mª Roca Ibáñez
Carla Roses Serra
Roxana Oliver Hernández
Empar Sáez González
Sara Alemany Botella
Alba Guillem Martí
Ainoa Rovira Martínez
Arantxa Bohigues Parra
Elena Vicioso Sangil

Marc Tello Mena
Enrique Furió Orba
Francisco Santamaría Lorja
Jaime Hervás Llobregat
Patricia Tarancón Albalat
Aina Parada Martorell
Maria Torres Prades
Maria Sanchis Fuster
Maria Gregori Ortega
Mar Soler Iborra
Elena Palop Martí

Conversa amb u que està al cel

Al meu amic Enrique Pellicer

Amprant prestades unes paraules del gran mestre i millor persona Eduardo Soleriestruch de la seua 'Carta del cel' del llibre *Alzira al cor*, vull començar aquest recordatori fent meu el seu escrit.

'Era un home bo, a més a més d'un bon home...

Un bon amic entre el millors que tenia en la Malva, a la qual ell volia tant com voler-la puga el qui més la vulga. Un enamorat de les coses nostres. Simpàtic, sincer, sense replecs d'hipocresia, de cap mena, noblement efusiu...

Ja no és al món dels vius. Viu però al fons del cor de tots els qui l'estimàvem...'

Potser ell qui s'ha atrevit a establir aquesta conversa des del cel...

—Amic Miguel Ángel, aquest any, no aniré a la presentació de la falla, així és que ho sent molt però vés buscant-te un ajudant per a traure el coixinet amb les insígnies. Ah i per ajudar-li a Parada en allò de les bandes.

—Enrique, t'ho vaig advertir que em feies falta, mira que no és a soles allò del coixinet, també fas falta en la Setmana Cultural, en el casal fent paelles i en els berenars dels divendres.

—Sí però, si ho vol el Nostre Senyor, podré aguaitar per un badallet de cel a pegar-ne una miradeta, potser que si hi ha sort i aconseguisc el passe pernocta, podré estar per eixos indrets, alguns dies, convertint-me en una ullada de sol de falles, en la boira de fum que desprén una traca o en les notes del faller a la porta de la casa les falleres majors.

—Com estàs d'afaenat per allí dalt?

—Ací me n'ha caigut una bona. A l'arribar i dir que era de la Malva, Sant Pere, que hi és el porter afirmà, 'home ja ho tinc clar amb tu'. Va dir-me que ell, com a encarregat màxim del cel, mana de tant en tant unes tronades que esdevenen en trons però, no aconsegueix fer-los tan bonics com el nostre 'Tro d'Avís'.

Per tant, m'han fet repartidor de trons d'avís per tot arreu, i clar com hi ha falles en tants llocs, doncs no pare. Jo li vaig apuntar que això era molt pesat, però aquest bon home em va dir de seguida que ja tardava en buscar els malvers que estaven rondinant per ací dalt, ja ho sabeu... en fi que si ens veiéreu per un foradet tots vestidets amb la brusa negra i el mocador malva, fem goig. Tenim de tant en tant butla papal i ens deixen fer alguna torradeta de sardines o coques en cansalada per a berenar, com ja he dit, aquesta faena és pesada.

—Home ja hi veig que per falta de bones companyies per a treballar no serà.

—Ni que digues, ja ho veus, el Nostre Senyor em va pegar un xiulit i no vaig poder escapar-me d'eixa crida, al cap i a la fi ell és qui mana.

—Per cert, com van els monuments i els nous artistes fallers?, recordeu que jo era qui anava cada mes a dur-los els xecs i veia com anaven construint-los.

—Molt bé, Enrique. Hem agafat a un mestre de Cullera que li agraden les coses clares i el xocolate espés. Tindrem dos bones falles en la Malva.

—Sabeu que encara que jo no estiga, ma casa és la caserna d'intendència de la falla?

—En això ja contàvem, la perruqueria és la perruqueria i centre neuràlgic de la placeta.

—Mira, Enrique, mai t'ho havia dit però ara és l'ocasió. Te n'has anat d'aquest món amb un 'San Benito' i és que sent tota la teu vida un bon obrer, has enfilat les escalinates celestials com eres conegut entre els teus amics, Enrique el perruquer. Bé cadascú te alguna cosa que aguantar.

—Ben orgullós he estat jo que em digueren Enrique el perruquer, encara com Sant Pere no s'ha assabentat si no haguera anat de cap a la barberia i estar tota l'eternitat tallant pels és una cosa que no em fa.

—Ja veig que estàs preparant aquest escrit per al Tro d'Avís, sempre et toca ballar amb la més lletja, quan algú inicia el camí de les animetes santes, ale, allí està Miguel Ángel per fer el recordatori.

—Què hi he de fer, mentrestant pense el cervell i les mans puguen polsar les tecles de l'ordinador, quan falte algú, allí estaré per cobrir la notícia, com un bon periodista.

—Bé, t'avise jo en el moment que baixe per allí, dóna'ls a tots uns *recaets* i dis-los que me'n recorde molt de tots els anys viscuts i de tots els amics que he fet. A la família vull que els digues que gaudisquen de la Malva perquè jo em pose molt content.

—Enrique, així ho faré, però no vull deixar l'ocasió de dir-te una cosa a l'orella, saps que a l'anar-te'n me n 'has fet una bona?

Perquè et conec de molts anys i sé que tu no volies, però en açò de la vida, com en tot, sempre cal aclarir qui mana i qui és el manat. Au, vés a repartir 'Trons d'Avís'.

UIGU M. ÎNG M. UIRTÍN MZ HORTOS I

Adrián Gandia March

president infantil

Per a mi, un xiquet que des del bressol he viscut en primera persona i he sentit aquesta comissió com una part molt important de la meua vida, és una enorme satisfacció poder adreçar-me a tots vosaltres com a president infantil de la Falla Plaça Malva.

Sóc ben conscient de la responsabilitat que implica representar una comissió que ja fa anys que és representa per ella mateixa allà on va, tant pel prestigi i reconeixement guanyat a pols que ha anat acumulant, com per la categoria, la dedicació i el saber fer dels fallers i falleres que la integren.

És ben sabut per tots que som una falla diferent, una falla amb una identitat pròpia, una falla per a la qual la constància, la cultura i el compromís amb la nostra ciutat són valors importants, ben arrelats en el nostre dia a dia.

I sent fidels a aquesta tradició, enguany continuarem pel camí que iniciàrem ja fa un grapat d'anys, i la crítica i el reflex de l'actualitat de la nostra ciutat i del nostre territori estaran ben presents tant en aquest llibret com en el nostre monument i, segons m'avancen, tot plegat estarà lligat amb el món de la cançó en la nostra llengua. Per tant, esperem que puguem cantar victòria i que no calga ni cantar-li les quaranta a ningú ni que hagem de fer-ho sota la pluja.

Seran dies molt intensos en què, per descomptat tractaré de passar-m'ho d'allò més bé, acompanyat de la meua família i, molt especialment, de Martina, la fallera major infantil, de son pare, Edu, el nostre President, i de Mer, la nostra fallera major.

Per últim, només em resta convidar-vos a visitar aquesta, la nostra, la vostra placeta, on es planten els dos monuments, que si potser no siguen els més grans ni els més que més atenció acaparen, sí que són sense cap dubte uns dels més redons dels que es planten a la nostra ciutat, pel que fa al seu sentit i esperit crític. No ho dubteu, sereu tots benvinguts!

I recordeu: qui canta a la taula i xiula al llit, no té el seny complit, però també que qui canta els seus mals espanta!

Que canteu i en disfruteu bona cosa!

Martina Miquel Llopis

fallera major infantil

Figura suau, tendra
pessic captivador,
infantesa portentosa,
innocència de xiqueta.

Temps de prodigis,
de sobte entres tu,
i obris la porta gran
d'aquesta fantasia.

La fascinació de la falla
ha envaït el teu cor
i fa del teu dia a dia
un plaer dolç i exquisit.

Rebombori del carrer,
trontollament de festa
desfici d'adolescència
albors d'una història.

Tens una gran comissió
que t'abrigallarà amb cura
i una família orgullosa
que gaudirà del teu somni.

La teua Malva està ja a punt,
tan sols espera un senyal
un somriure, un bes, un esclat
i tot s'encendrà com una traca.

Miguel Ángel Martínez Hortosl

El meu cas és un poc curiós, ja que sóc nascuda a Alzira però tinc part de les meues arrels enfonsades en la població veïna d'Algemesí, tal vegada, com no podia ser torera per això vaig decidir ser fallera.

La meua vinculació a la Falla Plaça Malva ve des que vaig nàixer. El meu iaio ja em va pujar a l'escenari en la presentació de la fallera major infantil de l'any 2006, segons em diuen, vaig pujar amb el xupló penjant.

Crec que m'agrada ser fallera per la meua vinculació amb la música, ja que sóc músic. Gaudisc molt de les mascletades, sóc molt coetera i el soroll de les traques m'encanta.

La veritat siga dita, és que jo, mai m'havia proposat allò de ser fallera major i per suposat no he somniat tampoc amb aquest fet.

La il·lusió dels meus pares ha estat prou per a encendre en mi eixa flama que ara duc dins i que espere aprofitar al llarg de tot l'exercici faller.

Visc la falla molt intensament, m'agrada molt vestir-me de fallera però no deixe darrere la meua brusa i el mocador malva i tot allò que suposa el nostre casal, jocs, amics, sopar de divendres...

...el soroll de les traques m'encanta

Una altra de les meues aficions és ballar, per això potser m'agrada tant desfilar pels matins i l'acte del pasdoble.

En aquest temps que ha transcorregut des que vaig ser nomenada fins hui he tingut temps d'anar alimentant la meua il·lusió de ser la fallera major infantil en el càrrec. A més a més tinc la gran sort de compartir el meu regnat amb Adri al qui coneixia de viatjar junts amb els pares. Tots dos viurem un mateix somni que acabarà en una primera fase quan a l'unísson encenguem la traca que convertirà les nostres il·lusions i sentiments en cendres. Però eixe temps ja vindrà, ara toca festa i de la bona, al davant uns dies per aparcar els temes quotidians i convertir cada jornada en un fet irrepetible.

Vos anime a tots a participar de la festa, que visiteu la nostra placeta en la setmana fallera i que sentiu de ple allò que tot valencià sent en arribar març. Vos espere.

Poema a la Comissió Infantil

La Malva esclata en festa,
el casal desborda soroll,
el desfici batega en l'aire,
i ací vosaltres sou l'ànima.

Les banderes pengen airoses,
carrers i places es preparen
per a rebre l'intens bullici,
i ací vosaltres sou l'ànima.

Els coets esperen l'estrèpit,
cada tro un alé, un sospir,
cada bombeta, ensordeix,
i ací vosaltres sou l'ànima.

Sempre plens de vida,
en la falla sou la gràcia,
en les vostres cases, alegria,
i ací vosaltres sou l'ànima.

UIGU M. ÎNG M. UIRTÍN MZ HORTOSI

FRANCISCO
Andújar Vélez

LAIA
Araitoarro Pérez

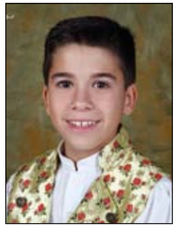

ALEJANDRO
Boix Juan

INÉS
Brines Pellicer

JESÚS
Brines Pellicer

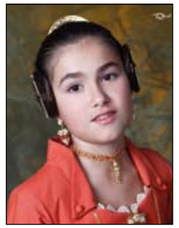

BLANCA
Caballero Ortiz

CLARA
Caballero Ortiz

CRISTINA
Calvo Llorens

RICARD
Calvo Llorens

ANDREA
Carrió Llorens

NURIA
Carrió Llorens

ARNAU
Castillo González

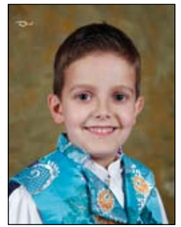

PAU
Castillo González

ÁLVARO
Domínguez Pous

PAULA
Domínguez Pous

IKER
Escolá Herraiz

SANDRA
Fábregues Roses

DAIRA
Fisac Cáceres

ISABEL
Gadea del Cura

ANA
Garrigues Marín

DANIEL
Giménez Bohigues

LORENA
Gimeno Almiñana

NEREA
González Caballero

PAU
Huerta Martínez

FRANCISCO JAVIER
Lázaro Parada

SERGIO
Lázaro Parada

MARÍA JOSÉ
Lluch Bono

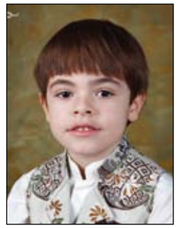

HUGO
López Mira

VALERIA
López Mira

HUGO
López Pérez

MARÍA
López Pérez

Mª DOLORES
Lozano Borull

MARC
Martínez Escudero

SOFÍA
Martínez Miralles

TRIANA
Miquel Llopis

LAURA
Palau Vélez

CLAUDIA
Pastor Vélez

IAGO
Pastor Vélez

AROA
Rosell García

FRANCISCO JOSÉ
Rosell García

PABLO
Ruiz Gandía

DIEGO
Ruiz Gandía

BLANCA
Sánchez Giner

IRENE
Sánchez Giner

ALEJANDRA
Sanchis Fuster

ANA
Sancho Vallés

MARTA
Selfa Benedito

MARÍA
Selfa Benedito

INMA
Soler Iborra

MARINA
Soler Pérez

PAU
Tello Mena

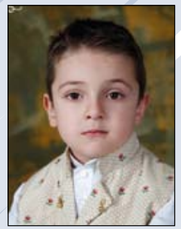

JOAN
Valls Roses

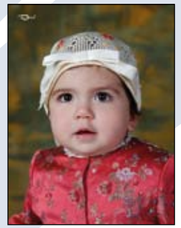

NEUS
Valls Roses

JORGE
Valverde Albelda

CARMEN
Valverde Albelda

ADRIÁN
Valverde Pascual

JULIÁN
Valverde Pascual

comissió infantil

President
Adrián Gandía March

Fallera Major
Martina Miquel Llopis

Delegat JLF
Juan Fito Santamaría

Miquel Albelda Zanón
Martina Albelda Zanón
Andreu Albert Cortabarra
Marc Andújar Vélez
Francisco Andújar Vélez
Laia Araitoarro Pérez
Alejandro Boix Juan
Jesús Brines Pellicer
Inés Brines Pellicer
Blanca Caballero Ortiz
Clara Caballero Ortiz
Cristina Calvo Llorens
Ricard Calvo Llorens
Núria Carrió Llorens
Andrea Carrió Llorens
Arnau Castillo González
Pau Castillo González
Miquel Cayo Hervás
Borja Cortabarra Dalmau
Aitana Cortabarra Dalmau
Álvaro Domínguez Pous
Paula Domínguez Pous
Àlex Escolá Herraiz
Iker Escolá Herraiz
Sandra Fábregues Roses
César Fábregues Roses
Daira Fisac Cáceres
Sara Fontana Mínguez
Sofía Fontana Mínguez
Isabel Gadea Del Cura
Sergio García Giménez
Anna Garrigues Marín
Lorena Gimeno Almiñana
Nerea González Caballero
Pau Huerta Martínez
Adrián Juan Molina
Sergio Lázaro Parada
Fco. Javier Lázaro Parada
Hugo López Mira
Valeria López Mira

Hugo López Pérez
María López Pérez
Mº Dolores Lozano Borrull
Mª José Lluch Bono
Mireia March Aguilar
Andrés Marchesi Sanchis
Belén Marchesi Sanchis
Marcos Marchesi Sanchis
Sara Marchesi Sanchis
Leire Martínez De La Concepción
Héctor Martínez De La Concepción
Marc Martínez Escudero
Sofía Martínez Miralles
Triana Miquel Llopis
Ángela Morcillo Domínguez
Laura Palau Vélez
Claudia Pastor Vélez
Iago Pastor Vélez
Fco. José Rosell García
Aroa Rosell García
Pablo Ruiz Gandía
Diego Ruiz Gandía
Alejandra Sánchez Dalmau
Irene Sánchez Giner
Blanca Sánchez Giner
Victor Sánchez-Pastor Jerez
Alejandra Sanchis Fuster
Ana Sancho Vallés
Marta Selfa Benedito
Maria Selfa Benedito
Inma Soler Iborra
Marina Soler Pérez
Pau Tello Mena
Ángela Ull García
Jorge Valverde Albelda
Carmen Valverde Albelda
Adrián Valverde Pascual
Julián Valverde Pascual
Joan Valls Roses
Neus Valls Roses

guardonats

Coet d'Or
Clara Caballero Ortiz
Mª José Lluch Bono

Coet d'Argent
Mª Dolores Lozano Borrull
Aitana Cortabarra Dalmau
Alvaro Domínguez Pous
Andreu Albert Cortabarra
Carmen Valverde Albelda
Julian Valverde Pascual
Adrián Valverde Pascual
Leyre Martínez de la Concepción
Víctor Sánchez-Pastor Jerez
Martina Albelda Zanón
Miquel Albelda Zanón
Pablo Ruiz Gandía
Sergio García Giménez
Sofia Martínez Miralles
Valeria López Mira

Cants de Sirena

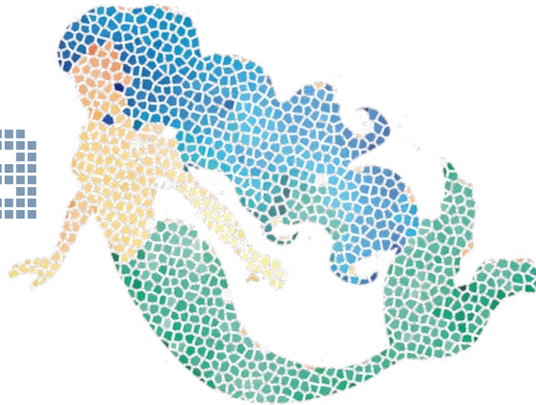

Falla Plaça Malva: Categoria Segona

Artista:
José Lafarga Palomares
Poeta i explicació de la Falla:
Miguel Ángel Martínez Tortosa

El lema triat aquest exercici,
són els 'Cants de Sirena',
un monument de crítica plena
que traurà a la llum algun vici.

Enguany el nostre monument,
ofereix estranys cants de sirena,
que calaran en el pensament
dels qui visitaran cada escena.

En l'escena central del monument,
dos figures amb una bona disfressa,
un de pirata amb paper de president,
i una de política vicealcaldessa.

Per la UNESCO units en matrimoni,
ungla i carn aquesta parella de futur,
esperem que no els furgue el dimoni,
i caiguen en la desgràcia de FITUR.

Una sireneta molt atesa,
un càrrec manador s'ha posat,
"sóc la vostra vicealcaldessa",
i en la nova casta s'ha acoblat.

La sireneta va eixir en favor,
de la beguda de moda, la cassalla,
i vaig comprovar amb estupor
que el que no li importa era la falla.

Patrimoni mundial ja som,
ara què, diu el faller?
Medalles per a tot el món,
i a la foto més d'un carabasser.

Foc a manta per a celebrar,
que ja són Patrimoni,
gaudint-ho el matrimoni,
de Vicent i Isabel Aguilar.

Sona la sirena

Cants de sirena per al president,
per als qui han presentat esmena,
per als *'caradures'* del present,
i als manifassers de tota mena.

Cant de sirena per a Vicent,
faller de grans bagatges,
geni, figura i un gran portent,
a qui sols importen els viatges.

Cant de sirena que ara resa,
per a Isabel, la vicealcaldessa,
a la qui tan sols vol de la falla
de la UNESCO la seua medalla.

Cants de sirena per tots els polítics,
que a pesar de la seua panxa plena,
angoixats han de prendre ansiolítics,
i suportar-los la seua gran condemna.

Sona la música

Però ara els nous cants de sirena,
ens han eixit en un curat valencià,
per a aquells que abans en antena,
maltractaven el nostre parlar casolà.

Volem fer un sentit homenatge,
a aquells que en valencià cantaren,
a aquells que iniciaren un viatge,
i altres que en el camí es quedaren.

Pavesos, Raimon, Ovidi, Carraixet,
El Sifoner; de lluny o de ben propet,
férem nostres a Lluís Miquel, Al Tall,
Paco Muñoz..., i alabàrem son treball.

Ara hem passat del Francisco cantant,
al tenim Botifarra fins al plat de sopa,
encara que aquest últim pega estopa,
i l'altre sempre estava glòries ofrenant.

Molts pirates al llarg dels anys
han fet ensordir les cançons,
tancant amb força els panys,
sense tindre contemplacions.

Escoltàvem la mateixa cançoneta,
música feta en castellà i en anglés,
ja que teníem tancada l'aixeta
per un pecat que mai hem comés.

Abans escoltaven les cançons,
en la ràdio apegada a l'orella,
i els tocadiscs pujaven revolucions,
en traure a ballar a la parella.

Més tard vingueren els radiocassets,
un gran invent de la humanitat,
amb unes cintes amb dos foradets,
de venda en gasolineres a preu barat.

Ara la música és quasi tota pirata,
descarreguem cançons d'Internet,
i més d'un cantat s'ha quedat net,
en eixir-los el tir per la culata.

La SGAE brama constantment,
vol cobrar fins de la música de missa,
i tots anem amagant-se de la pallissa
que suposa l'impost d'aquesta gent.

La música sempre és popularitat
i els nostres mai han estat presents
perquè qui manava de veritat
creia que no era del gust dels oients.

Nous aires corren per als cantants,
bon vent i barca nova els espera,
desitjant no tornar a la burrera,
i que tots facen camí anant anant,

Tot està canviant un poquet,
darrere queden Al Tall, Carraixet...,
Obrint Pas ve una nova generació,
que vol traure'ns de l'abandó.

Sona el turisme a Alzira

A Alzira hi ha hagut canvi, no climàtic,
nous governants volen conduir el futur,
encara que han posat el pilot automàtic,
i com cada any han malgastat a FITUR.

Van desfilant a FITUR en excursió,
a mostrar tot el nostre turisme,
sense pensar que és un barbarisme,
intentar ensenyar una al·lucinació.

No hi ha manera de fer-los entendre,
que Alzira és una ciutat com és,
ni volen en el seu cap comprendre,
que no volem que malgasten diners.

Entrecots, pernil, gambes i llagostins,
el mateix és que siga el PP o el tripartit,
tots tenen el paladar prou exquisit;
això qui ho paga?, no fa falta ser endevins.

Quan manava el PP, en el turisme,
lligaven els gossos en llonganisses,
ells tenien clares les seues premisses,
monòlits, passeig fluvial i dogmatisme.

Els d'ara, tanquen la Murta per vacacions,
i nosaltres venent turisme en FITUR,
anant a Madrid d'excursions,
i al regidor el pa blanet fent-se-li dur.

Els pingüins se'n van mudats i fins,
un any més a Madrid, a FITUR,
per a explicar d'Alzira les bondats,
i retrobar-se amb els llagostins.

Han confós aquesta clau de Sol,
amb el sol que fa a Alzira,
i atònit es fixa u i mira,
com per al tema no hi ha consol.

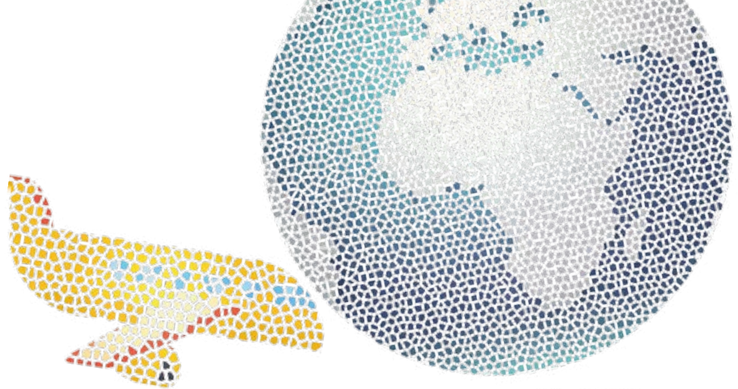

Sona el comerç

Diuen que l'economia va a més,
que li ho diguen als autònoms,
que són autèntics heterònoms,
fent filigranes per tancar el mes.

Mentrestant cada vegada,
les famílies més eixutes,
a la seua sort abandonada,
i passant-les ben putes.

S'enfonsa l'economia familiar,
més gent fregant la pobresa,
però ells no es paren de barallar
incomplint la seua promesa.

El comerç local enfonsat,
botigues tancant persianes,
comerciants sense ganes,
tot un tremend *desaguisat*.

L'avinguda Sants Patrons per a plorar,
Shooping Nigth, les úniques actuacions,
i ara també el *Black Friday,* per a copiar,
i no tindre capacitat de noves solucions.

El comerç sona a festa.
El comerç sona a Nadal.
El comerç clar contesta:
El comerç sona molt mal.

L'Ajuntament trau 'batucada',
la ràdio ix a peu de carrer,
el comerç diu 'és una cagada'
per a mig poble sencer.

Sona l'Ajuntament

Cants de tota mena,
entren ara en escena,
el nostre Ajuntament
s'arranca ara de valent.

Com si d'un musical es tractara,
repassarem als polítics banals,
els qui formen els 40 municipals,
i que estan de plena actualitat ara.

Diego vol unes *peteneres*
cantades en valencià,
i li vénen ganes ja,
de dir el que sent de veres.

Isabel vol un versador
que li apunte a l'orella,
perquè així parega ella,
la qui canta de tot cor.

Fernando ho fa per alegries,
visitant totes les barriades,
atenent les seues filosofies,
i fent *bolos* a cabassades.

Ivan entona cants de batre,
cantats pels seus treballadors,
un altra cosa serà debatre,
si són públics, interins o tenors.

Furió no canta ni a la de tres,
els números se li ennueguen,
fent que bous li pareguen,
a qui porta dels diners el pes.

Carreres canta per *naturales*
perquè diu que en Medi Ambient,
falta pressupost, molta gent,
i no talla les canyes ni a la de tres.

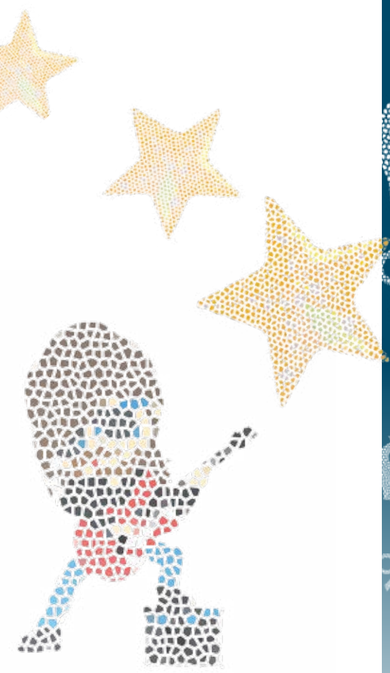

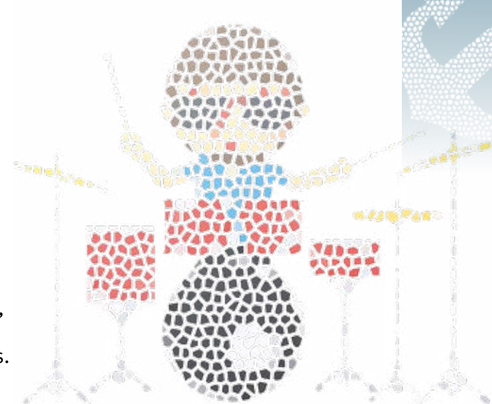

Grau és el mestre de la banda,
però sembla estar en la figuera,
no se'n sap cap lletra sencera,
i l'orquestra ara és propaganda.

Una regidora de cognom **Onrubia**,
no sabem si és morena o *rubia*,
el que sabem és que també cantarà,
i el seu sou a final de mes s'endurà.

Aida canta i els mals espanta,
persona jove i molt inquieta,
que de vegades no s'aguanta,
i li diu a u alguna *parrafadeta*.

Garés, canta de manera celestial,
aquesta afaenada i dolça senyoreta,
que intenta que el nou reté policial,
li'l posen en el barri de l'Alquerieta.

Mir, regidora que no té veu,
quan obri la boca no té preu,
i en allò que va de legislatura,
no li hem vist la seua figura.

L'oposició ni canta ni balla,
aguaita sempre expectant,
esperant tot just l'instant,
que comence la gran batalla.

El **PP** té huit guerrillers,
que a la seua capitana fan cas,
però ara de grans artillers,
han passat a ser soldats ras.

De la Cámara, parla de l'Hospital,
Palacios, a tots diu, hola que tal!,
Ríos, vol un conservatori municipal,
José Andrés, juga en territori neutral,
Chelo, no parla i quan ho fa és total,
Montalvá, preocupat pel bancal,
Lahuerta, fiscalitzant l'erari local,
i **Bastidas,** treballant des de la capital.

Ciudadanos és com un xiquet petit,
que es passa el dia fent ximpleries,
palmas palmitas que ve el tripartit,
i visquen les monges carmelites.

Llopis i Ruiz tenen nom de pilotaris,
u juga davant i l'altra de mitgera,
i a aquestos dos grans 'partidaris',
sols els preocupa el camí de la *Perrera*.

Sona la burrera fallera

A Alzira hi ha un president,
que vol cobrar quinquennis,
pacta amb alguns, convenis,
i és conegut per Vicent.

Es pensarà ell que la Junta,
és una entitat respectada?,
anant de cagada en cagada.
Que conteste a la pregunta!

A Alzira, la Junta Local Fallera,
i l'Ajuntament, fent cas als seus,
s'han adherit a la xarxa de museus,
per potenciar una nova burrera.

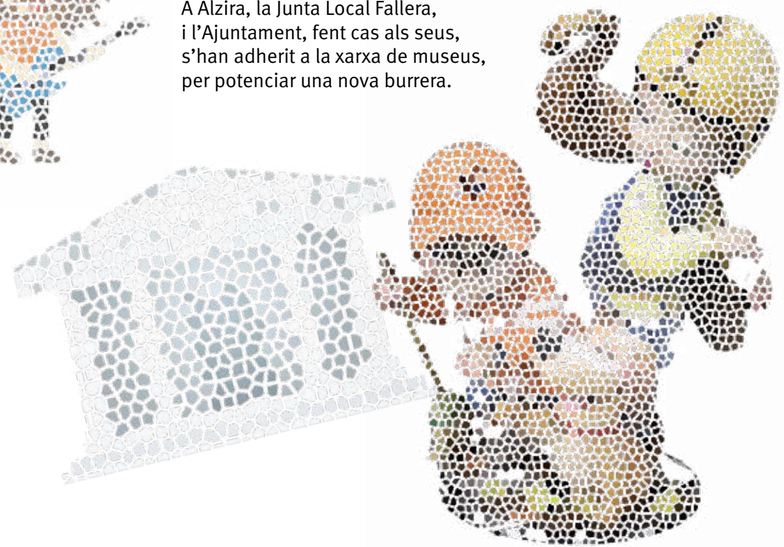

Un nou museu que està tancat,
els ninots no passen per la porta,
i ni a fallers ni a polítics importa,
que estiga en estat tan abandonat.

Això sí, espolins del model Alzira
estan allí i ningú els fa cas, ni mi
no atrauen cap despistat visitant,
i del sol que els pega s'estan cremant.

Haurem de cridar un obrer
per a fer la porta més ampla,
no diu res de nou l'enginyer,
i el senyor president contempla.

La JLF no sé d'on trau els diners,
per a totes les seues actuacions,
té cacaus per al seu propi interés,
però mai per a les comissions.

El Facebook de la Junta Local Fallera
rendeix un gran i sentit aborregament
a les faltes d'ortografia, a la burrera,
i a la manera de fer-ho tan vehement.

Sona Alzira amb el trellat submergit

Alzira és una ciutat,
amb el trellat submergit,
i en l'illa sense autoritat,
miren allò que no té sentit.

Hi ha un autobús turístic,
que no té cap ruta assignada,
per tant, no hi ha cap parada,
ni cap informació en tríptic.

En aquesta Alzira que somriu,
a més a més d'un bus turístic,
tenim un submarí fantàstic,
per a fer passejos pel riu.

La ruta barata, sense esgarro
anirà del vell Pont de Ferro,
fins al de D. José Pellicer,
des de març fins a febrer.

Esperem que el periscopi
no faça un fet impropi,
enganxant-se a l'alçar
en arbusts i el canyar.

Hi ha un marc en el museu faller,
pel qual no entren les figuretes,
no volen tornar-lo a refer,
per tant, entrarem tant sols siluetes.

Siluetes és el que han de premiar,
siluetes per a entra-les de cantó,
així no s'hauran de preocupar,
si algú els pega un bon arruixó.

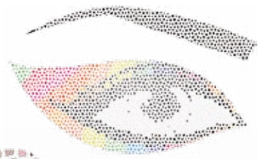

Una venus es va pintar,
en un lloc que no tocava,
el personal va protestar,
i el pintor, l'emblanquinava.

Déu té un ull que tot ho veu,
per això el pintor ha deixat
en la paret part de l'ull pintat,
si voleu comprovar-ho, aneu.

A Alzira al patró Sant Bernat,
li tenim una molt gran devoció,
li fem missa cantada, processó
i alguns li pinten llavis de morat.

Una caixa de lletres deixem,
perquè trien de la parada,
a veure si d'una vegada fem,
que la burrera siga controlada.

Les lletres estan per a triar,
tan sols s'ha de saber quina,
cal tindre trellat i estudiar,
i no fer-ho de manera mesquina.

Alzira ciutat exempta d'ortografia,
hauria de resar en rètols i cartells,
per fer de la gran burrera apologia,
deixant sense treball a rucs i cadells.

Tan sols pensen en banderetes,
que sí parlem o no en valencià,
o la nostra llengua és el català,
la gent ja no volem punyetes.

Governeu per favor,
deixeu-vos de punyeteries,
ja està bé d'eixes ximpleries
que el poble vol claror.

Sona el cofre foradat

Dins d'aquest cofre foradat,
estan les promeses del tripartit,
que volant ja s'han esfumat,
i a més d'u el deixa atordit.

El Molt Il·lustre Ajuntament,
té el cofre molt foradat,
el procés de roïnament,
esperem que no haja començat.

Les claus de la ciutat,
en el fons del cofre estan,
per obrir el forrellat,
a un manyà buscaran.

Una clau que no obri panys,
una clau tan sols simbòlica,
una clau que té molts afanys,
una clau política i bucòlica.

Sona Alyazirat, la ciutat perduda

Tenim una Alyazirat
perduda entre fades,
oblidada en un forat,
i plena de pintades.

Una ciutat ibera i romana,
fenícia, mora i cristiana,
una ciutat feta d'al·luvions
i destrossada per altres raons.

Alyazirat ciutat desapareguda,
amb un caixer del riu tapat,
un pont enmig d'una avinguda,
i un Casablanca destrossat.

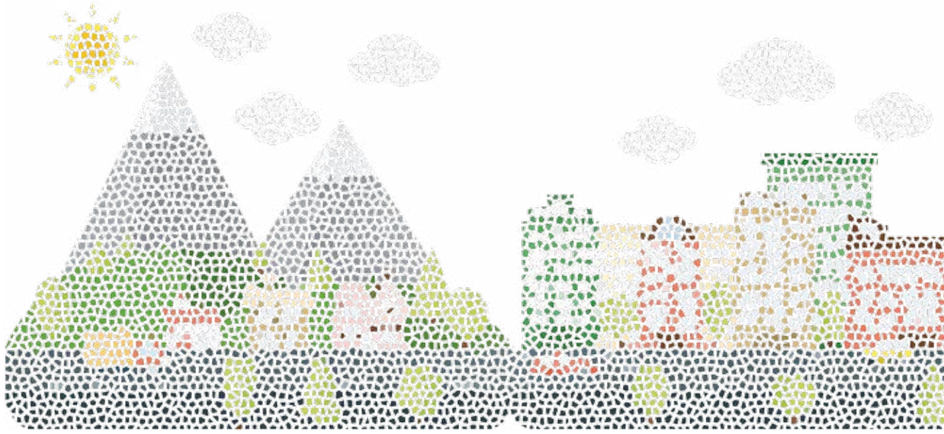

Sona Alzira

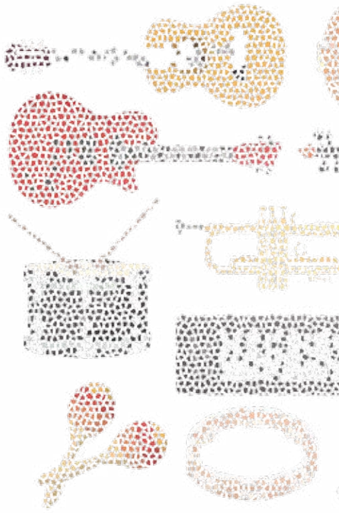

Els bells cants de sirena,
s'escolten de fons sense parar,
abans eren de Santa Elena,
i ara amb San Diego en l'altar.

El reté policial canta,
i després d'una votació,
el volen posar en planta,
a l'altra part de la població.

Un altre cant constant
és el d'aspecte musical,
l'auditori municipal,
utopia perseverant.

Ara entra en acció,
un cant que a priori
no tenia reivindicació,
ara volem Conservatori.

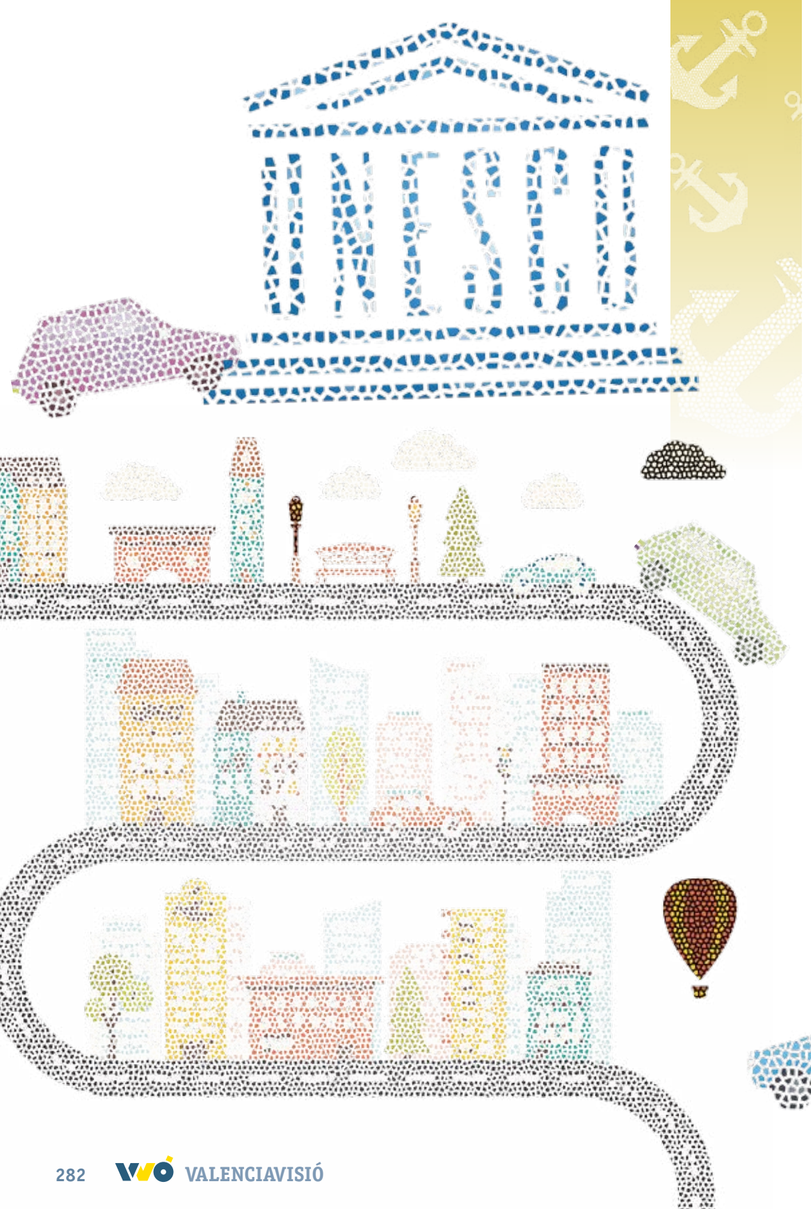

Canta una marca d'il·lusions
Alzira, un riu de... turisme
Alzira, un riu de... tradicions
Alzira, un riu de... fanatisme.

Fanatisme fins a considerar
que la UNESCO en exclusivitat
ha donat a Alzira el tractament
de Patrimoni de la Humanitat.

Reciclen un bus turístic,
que no té cap recorregut,
ni guia, ni xofer conegut.
No vos pareix un poc místic?

Tan sols se li trau profit,
per a dur falleres a dinar,
per als *dosels* anar a visitar,
a aquest pas no li trauen rèdit.

La policia vol reordenar,
un trànsit anàrquic i caòtic,
Pérez Galdós i Reis Catòlics,
per favor, fer-vos-ho mirar.

Volien carregar-se l'ORA,
fer més carrers per a vianants,
i les solucions a hores d'ara,
a hores d'ara són desconcertants.

L'avinguda dels Sants Patrons
sempre aparcats en doble fila
la policia passa d'aquestes raons,
i quan t'encantes l'ORA t'enfila.

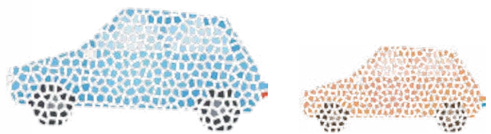

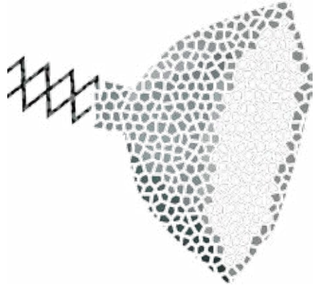

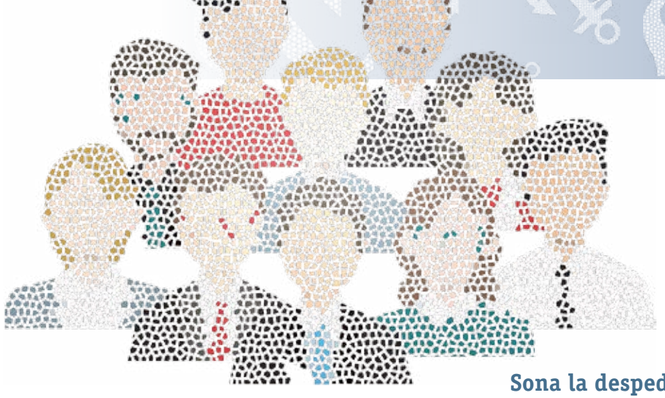

Sona el Facebook de l'Ajuntament

Al Facebook de l'Ajuntament,
està ple de regidors fotografiats,
però destaquen cinc retratats
que apareixen constantment.

Diego diu que té un bon motiu,
per això ell és el nostre alcalde,
i per por a què algú s'escalde,
es fica davant de l'objectiu.

Isabel Aguilar és la principal,
ella vol eixir en la fotografia,
siga selfie, en paper o digital,
i així il·lustrar la seua biografia.

Fernando Pascual, el fotogènic,
li ha llevat protagonisme escènic
al tan famós *pequeño Nicolás*,
per utilitzar més que ell el flash.

Ivan xupla càmera a mansalva,
es fica davant sempre amb IDEA,
l'art d'estar en un bon lloc conrea,
per això hui està ací en la Malva.

Un altre que vol protagonisme,
és **Pepe Grau**, regidor d'Educació,
va per tots els col·legis fent turisme,
amb el somriure de cantó a cantó.

Sona l'hospital

L'Hospital de La Ribera,
ha entrat en coma induït,
entubat el tenen a l'espera,
a veure si aguanta el ferit.

Tenim un polp ben nugat
a l'igual que els treballadors
que ara no saben si serà gat
allò del canvi d'administradors.
A tots la raspa ens *va a tocar*,
en el sentit fidel de la paraula
un període està a punt d'acabar;
ara u lladra i crida i l'altre maula.

Doctors té la santa església,
que saben més que jo,
espere no caiguen en amnèsia
i pensen en una bona solució.

Sona la despedida

Tot personatge ací aparegut,
sé que es pareixen en realitat
a gent que viu en la localitat,
és el que hi ha. Què t'ha paregut!

En esta explicació ufana
que ha estat plasmada al meu aire,
sense cartabó, regla ni escaire,
fent allò que m'ha vingut en gana.

I ací va la despedida
dels versets de la falla
i si la memòria no em falla
amb veritats i cap mentida.

Espere que ningú s'enfade,
ha estat feta sense fer mal,
amb un pessiguet de sal,
i esperant que vos agrade.

I si algú de veritat s'enfada,
demane humilment perdó,
però açò té una gran explicació,
si no vols pols, de l'era aparta't.

No sé ben cert si guanyarem premi o no,
el que no ens lleva ningú és la il·lusió,
d'aquest equip que estem units al so,
d'un treball que és l'Avís del nostre Tro.

De música
muses i xiquets

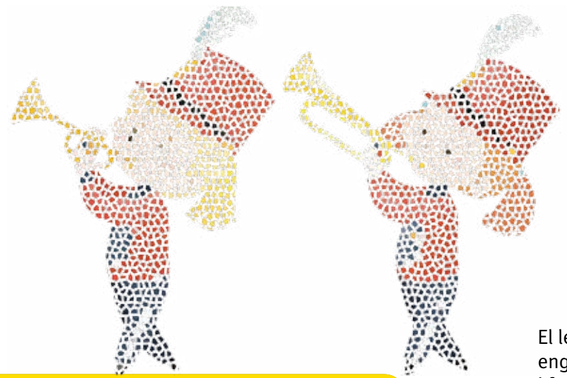

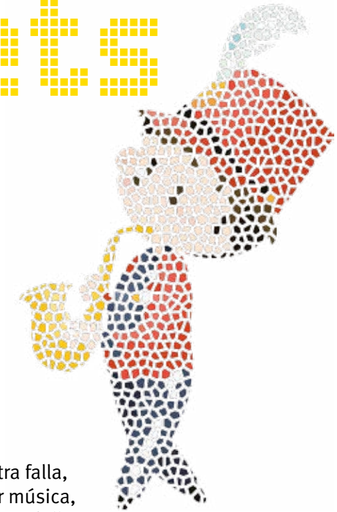

Falla Infantil Plaça Malva: Categoria Segona

Artista:
Carlos Vayá Climent
Poeta i explicació de la Falla:
Miguel Ángel Martínez Tortosa

El lema de la nostra falla,
enguany vol tocar música,
i farem una bona rondalla,
per a veure si algú s'aplica.

El llenguatge musical
és sempre universal,
per això es lleig igual,
al Japó, Xina o Nepal.

Do, Re, Mi, Fa, Si, La, Sol,
les notes són mesclades
i posades en els pentagrames,
que presideix la clau de sol.

La música comença
a estudiar-se de menuts,
i ací fem aquesta defensa
de corxeres i sostinguts.

Les blanques, negres
es mesclen en el paper,
i entonen ben alegres
melodies per al faller.

Tons i semitons,
silencis i redones,
no t'aclames a muses,
i estudia't les cançons.

Les muses

Quatre muses representades,
la música ací explicaran,
fent el paper de fades inspirades,
i tots els palos tocaran.

Les muses eren les inspiradores,
més importants que hi havia,
música, amor, art, poesia...
i d'aquestes qüestions precursores.

Les deïtats eren éssers,
plenes de saviesa i talent,
i ara explicaré en vers,
les muses del monument.

Euterpe era una musa grega,
que en ànima i cor s'entrega,
per a fer que tota la música
ens siga agradable i bonica.

Tocant la flauta doble,
instrument fi i noble,
encantar a tots pretenia
amb la dolça harmonia.

Aquesta musa de la música,
amb molta gràcia escenifica
les set notes primordials
per a fer ritmes celestials.

Musa de la poesia amorosa
és **Èrato**, bella i clamorosa,
representada amb una lira
a tot el món musical capgira.

Èrato té funció doble i és
protectora ferma de l'amor,
i amb el llaüt embriagador,
ens ofereix fines melodies.

Aquesta musa dolça i gentil
toca un instrument de corda,
i amb virtuositat subtil
la bona música recorda.

Talia és musa de la comèdia,
i amb la seua màscara en mà,
a tots els que van al teatre dirà,
que no ho canvien per la multimèdia.

Teatre clàssic, còmic, musical...
per a divertir-se dóna igual,
el que cal és tindre convicció
i anar a veure cada funció.

Música i teatre de vegades,
van units tots dos de la mà,
amb obres i peces buscades,
que agraden ahir, hui i demà.

Les xarangues

Les xarangues toquen,
els fallers contents ballen
lluint la seua vestimenta,
i la gent joiosa està contenta.

La música corre en falles,
se'n fuig ràpida pels carrers,
i eixos dies tots els fallers,
estem sempre plens de rialles.

Pasdobles que vénen i van
perquè mai no estan quiets,
melodies que alegraran,
fins l'últim dels indrets.

Estudiantines i albades

Els xicots fan serenates
cantant baix dels balcons,
entonant belles cançons
per a les xiques guapes.

Repica joiós el tabal,
sona forta la dolçaina,
s'anuncia el festival,
i tota la tristor amaina.

Entre cançó i cançó,
demanen un bon tastet
si pot ser, mistela de Xaló,
acompanyat d'un dolcet.

A València no tenim,
estudiantina debades,
ací tots ens reunim,
per a cantar albades.

Les albades són picants,
i es fan amb molta crítica,
el qui no vulga contracants,
que se'n vaja allà a l'Àfrica.

Fer música

La música té molts registres,
rock, blues, pop, melòdica...
ací se n'han reunit tres,
a tocar de manera eufòrica.

Renaix la música en valencià,
i la gent que la llengua estimem,
tornem a escoltar ací i allà,
cançons de coses que entenem.

Toca ben fort el bateria,
el baix punteja amb alegria,
el cantant la veu entona,
i a tots l'emoció ressona.

Els coets i la música

El piromusical, combina,
soroll, música i coets,
espectacle que fascina,
a homes, dones i xiquets.

A Alzira, de la ribera capital,
no podem tirar foc aeri a discreció,
diuen que allí en el *malecó*
hi ha una massa forestal.

Ara volen fer una requalificació,
i canviar la massa forestal
per zona enjardinada municipal
així podrem tirar a l'aire algun tro.

Despedida

L'explicació de la falla s'ha acabat,
esperant que siga de molt bon grat,
i si de cas a algú no li ha agradat,
li pregarem al Pare Sant Bernat,
que per favor no el deixe abandonat
en el fet d'entendre el tema abordat,
ja que és molt senzill i prou encertat,
el fet d'entendre una falla de veritat,
que tracta de la música de trellat,
i espere que no hi haja cap ruixat,
que cap instrument estiga desafinat,
i aquestes muses amb la seua deïtat,
facen veure a tot el poble i al veïnat
que esta falleta amb el seu arengat
és molt didàctica i més ja no li'n cap.

Espere veure'ls en la setmana fallera
visitant la nostra benvolguda placeta
i així comprovaran d'esta manera
allò que els he contat de la falleta.

Malva: una aposta per la cultura

Aniversari
Patrimoni
Tradicions
Llengua
Solidaritat

Associació Cultural Falla Plaça Malva

Originalitat, llibertat, solidaritat, innovació, cultura...

Juan Carlos Moragues
Delegat del Govern de la Comunitat Valenciana

Com a delegat del Govern a la Comunitat Valenciana me n'orgullisc de dedicar-vos unes paraules, a través d'este llibre que constituïx, des que es publicara per primera vegada en l'any 1989, un dels principals testimonis de l'activitat i de la constant evolució d'esta Falla que, tal com consta en el llibre d'actes, va començar a funcionar un 9 de maig de 1983.

Enguany, com tots sabem, és especial. I ho és perquè esta distinció per part de la UNESCO, de les Falles com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat, és una fita summament important, una magnífica notícia que avala el prestigi i la singularitat d'esta celebració ancestral, símbol universal dels nostres costums i tradicions, i que no fa sinó més que constatar el que era evident en els nostres carrers i places durant els dies grans de la festa: el valor excepcional d'un fenomen que més que una festa és la manifestació d'un poble, del seu caràcter emprenedor, del seu enginy i de la seua vocació de créixer, de progressar i de buscar nous horitzons.

Un merescut reconeixement que és de tots però, principalment, és del poble, perquè naix del poble i s'ha conservat gràcies al poble valencià i gràcies als quasi huit mil fallers que hi ha censats a Alzira, més de tres-cents pertanyents a esta falla, que són els que, any rere any, exercici rere exercici, posen tota la seua il·lusió, passió, dedicació i amor per la festa fallera.

Parlar de la Falla Plaça Malva és parlar d'una falla que s'ha convertit en tot un referent cultural tant a Alzira com a la resta de la Comunitat Valenciana. En este sentit no és fútil el fet que la Malva siga la comissió fallera de tota la Comunitat Valenciana que ha sigut premiada en totes les edicions del concurs de la Generalitat Valenciana de llibrets de falla des de 1993. Així mateix, ens referim a la primera Falla d'Alzira a convertir-se en Associació Cultural i Festiva. I al·ludim a una falla que al llarg de la seua història ha celebrat vint-i-quatre setmanes culturals, així com concursos de narrativa infantils i juvenils, de poesia infantil, així com concursos de fotografia i una infinitat d'activitats. Un dinamisme i una activitat que, sens dubte, avalen una llarga i brillant trajectòria dins del món faller.

I és que originalitat, llibertat, creativitat, talent, innovació, coneixement, treball i dedicació han definit i definixen esta comissió fallera des de la seua creació.

Anime a tots els fallers i falleres de la Falla Plaça Malva, i a la societat alzirenya i valenciana en general, a disfrutar de la programació que s'ha preparat per a este exercici faller. Estic convençut que la Malva continuarà, i per molts anys més, sent el que és: una falla oberta, reflexiva, lúdica, solidaria i sobretot cultural i artística.

MALVA: 25 anys de setmanes culturals (i molt més)

Alba Fluixà Pelufo

Hui en dia parlar de falles és sens dubte parlar de cultura i el cas de la Falla Plaça Malva d'Alzira és un dels millors exemples que es poden prendre per a il·lustrar aquesta realitat. A més a més, tot just enguany fa vint-i-cinc anys que encetaren l'aventura d'apropar la cultura i les nostres tradicions al poble mitjançant la celebració de Setmanes Culturals. En tot aquest temps, sota la direcció i l'impuls de José Manuel Rubio i Miguel Ángel Martínez, la comissió ha exercit el seu compromís cívic estimulant campanyes de promoció lectora, impulsant cicles culturals variats, oferint cursets de valencià i patrocinant premis literaris amb vocació i entusiasme. Convençuts que hi ha una altra manera de fer festa, sense deixar de costat la diversió i tot allò que du intrínsec ser faller, han dedicat part del seu temps a l'organització d'actes culturals.

La Setmana Cultural de la Falla Plaça Malva és la més veterana d'Alzira i va celebrar la seua primera edició l'any 1993, encara que abans ja havia realitzat activitats cul-

1994

1994

1995

1995

1996

1996

1996

1996

1996

1997

1997

1997

1997

2001

2001

1989

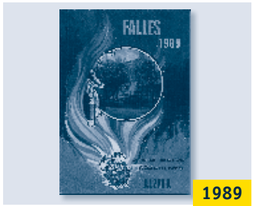

1989

1989

1993

1993

2003

2003

2004

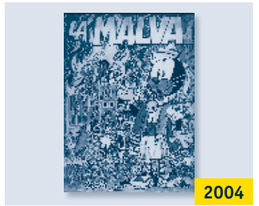

2004

2005

1989

1989

1992

1993

1993

2006

2006

2006

2006

2007

turals al seu casal. Es tracta d'una setmana cultural multidisciplinària i oberta, amb gran diversitat d'activitats que van des de xarrades a exposicions i concerts, passant per teatre o projeccions cinematogràfiques, totes elles de considerable qualitat i que han implicat a figures destacades de tots els àmbits culturals.

Un dels plats forts ha estat el lliurament del Guardó d'Or a persones il·lustres que hagen destacat en algun aspecte de la seua vida professional. Aquest reconeixement, que fins el 2006 rebia el nom de "faller d'Honor Especial", ha recaigut en destacades personalitats com l'actriu Elisa Ramírez, el Grup de Danses d'Alzira, el pilot Jorge Martínez Aspar, els cantants Pep Gimeno Botifarra i Paco Muñoz, l'arxiver Aureliano Lairón o els escriptors Josep A. Fluixà, Eduard Soleriestruch i Josep Ballester.

Es convoquen també diversos guardons com el Concurs de Narrativa Infantil i Juvenil del qual ja s'han celebrat dèneu edicions i que té com a objectiu promoure la lectura i millorar l'expressió escrita de l'alumnat d'Alzira, igual que el Premi de Poesia Infantil que porta ja nou edicions. A més a més, els treballs guardonats es publiquen dins la secció infantil del llibret. També convoquen, amb la col·laboració de l'Associació d'Estudis Fallers, el Premi Malva al millor Poema Satíric d'un llibre de falla, certamen que es troba dins de la Plataforma Lletres Falleres. Però no només

s'han impulsat concursos literaris, durant més de deu anys es va fer un concurs de Targetes de Nadal i un concurs de Betlems, cal destacar també, especialment, el Concurs de Corals Infantils Ciutat d'Alzira que durà a terme la seua segona edició el 23 de febrer de 2017 al Gran Teatre d'Alzira.

Cadascuna de les activitats que organitza la Falla Plaça Malva, tant durant la seua setmana cultural com fora d'ella, implica a un gran nombre d'entitats i van dirigides ja no sols a l'àmbit local, sinó també a un públic més ampli. Una de les principals característiques de la setmana cultural de La Malva és la gran implicació en el poble i la gran quantitat de col·laboracions que rep d'altres entitats. A banda de l'ajuda de l'Ajuntament, la falla ha col·laborat amb la Mancomunitat de la Ribera, Bancaixa, la Fundació Bromera, el MUMA, l'Associació d'Estudis Fallers, la Biblioteca Pública Municipal i un llarg etcètera.

Pel que fa a les publicacions, a la Malva destaquen, per una banda, els llibres editats i que han donat lloc a una extensa bibliografia que constitueix un material fonamental per a l'estudi de la festa, la història, el patrimoni i la natura d'Alzira. Entre els nombrosos títols, podem destacar *Escola i municipi*, *Alzira pretèrita*, *Flora de la Ribera, Poetes d'Alzira, Història del Monestir de Santa Maria de la Murta* o les reedicions de la revista "Xucar" i de les revistes de la Junta Local Fallera de l'any 1944 al 1969.

Per altra banda, la publicació fallera per excel·lència és el llibret i la Malva destaca brillantment pel seu treball i és amplament coneguda fora de les fronteres de la localitat com un dels referents indiscutibles per a tot el món faller. El seu llibret, que des de l'any 2007 pren el nom de *Tro d'avís*, té acte propi de presentació a la manera dels llibres publicats per les editorials a l'ús i, a més a més, ha estat sempre guardonat en els últims anys com un dels millors en el concurs de la Generalitat Valenciana.

Va ser un dels primers en tindre una temàtica central i, des de 1993, ha girat al voltant de temes relacionats amb la terra, el foc i la cultura sempre reunint nombrosos col·laboradors entre els quals s'hi poden trobar reconeguts escriptors, membres de l'Associació d'Estudis Fallers, acadèmics i personalitats destacades de la cultura i la societat tant local com valenciana. Des de 2004 presenta una secció infantil independent i amb continguts propis i acurats i des de 2005 la secció d'adults compta amb un apartat fixe dedicat als monogràfics de la de festa i altre als monogràfics de la història d'Alzira. Aquest mateix any decidiren també fer coincidir el tema de la falla amb el del llibret en un pas més cap a una major coherència i cohesió del seu projecte cultural. A més a més, en aquesta data encetaren l'edició d'una guia didàctica al voltant del tema tractat a la secció infantil del llibret, editada per separat i destinada als centres escolars de la localitat. És, en definitiva, "un llibret capdavanter del país, que compta entre la seua nòmina de col·laboradors amb artistes, intel·lectuals, científics, pensadors i treballadors de la cultura de la terra amb un especial interés per reivindicar i normalitzar l'ús del valencià" en paraules de Gil-Manuel Hernández, actual director del Museu Faller de València i un dels estudiosos més destacats de les falles.

Caldria fer referència a moltes persones que han participat en aquestes tasques de la Malva, tant en les setmanes culturals, com en el seu llibre, però hi ha alguns noms que la comissió m'ha demanat que destaque. Són els noms de Josep Antoni Fluixà, Enrich Lluch, Maria Calvo i, en les darrers anys el meu nom, Alba Fluixà. Menció que, com és evident, agraisc, però he de dir que jo només hi col·labore amb una gran estima, convençuda que aquesta inquietud cultural de la falla és un valor afegit que engrandeix la comissió des de fa molts anys.

En definitiva, han estat 25 anys d'intensíssima activitat que han demostrat que festa i cultura poden caminar juntes de la mà i esdevindre un autèntic element dinamitzador de la vida cultural d'un poble i d'una societat.

La UNESCO... de les Falles, la dig-nifi-cació

Miguel Ángel Martínez Tortosa

Els fallers amb molta convicció,
hem demostrat a tota la població
que les Falles som per aclamació,
Patrimoni Cultural per definició.

Als de la Unesco amb concreció,
hem explicat amb forta efusió,
que som una festa amb distinció,
i hem aconseguit fer d'ella, passió.

És ara temps per a fer una reflexió,
deixem de costat qualsevol emoció,
continuem treballant en l'evolució
i no ens perdem amb la condecoració.

El camí està per a fer bona gestió,
i amb estima respecte i educació,
trobem l'encontre amb l'oposició,
i tractem-los amb digna correcció.

Falleres i fallers, en cada comissió
enlairem els estendards de la il·lusió,
fem del treball de cada dia fascinació
i rebem tots la més sincera felicitació.

Foto grup de falleres: Armando Romero, Junta Central Fallera

Els llibrets de falla es reivindicaren culturalment a Alzira amb la seua gran festa

Miguel Ángel Martínez Tortosa

Premis de les LLETRES FALLERES

La Falla Plaça Malva va ser l'amfitriona i organitzadora d'aquesta nova edició de la festa dels llibrets de falla.

La V Festa de les Lletres Falleres va arribar enguany a Alzira. Després de passar per Sagunt en 2015.

L'acte va ser presentat per Inma Guerrero i Miguel Ángel Martínez i va contar amb la participació de la colla de tabals i dolçaines de Les Rabooses i les cançons de Pep Gimeno Botifarra acompanyat pel seu guitarrista, Pere Ródenas.

Nombroses autoritats van estar presents en l'acte, entre altres, els diputats nacionals al Congrés, Elena Bastidas i Vicente Ten; Xavi Rius i Pilar Moncho, diputats de Turisme i Cultura de la Diputació de València, Diego Gómez, alcalde d'Alzira, membres de la corporació municipal; les falleres majors de València, Alzira, Xàtiva, Torrent i Sagunt; Pere Fuset, regidor de Festes i president de la Junta Central Fallera de València, Carlos Galiana i Pilar Soriano, regidors de l'Ajuntament de València, José Martínez Tormo, secretari general de la Junta Central Fallera i Jesús Peris, president de l'Associació d'Estudis Fallers.

Els premis convocats en esta edició van ser el Premi Climent Mata a la millor maquetació i disseny, Premi Pepet al millor article sobre les Falles com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat, Premi Enric Soler i Godes al millor article d'un llibret de l'Horta, Premi Malva al millor poema satíric, Premi Mocador al millor assaig sobre cultura popular valenciana, Premi Emili Llueca al millor assaig sobre cultura popular valenciana d'un llibret del Camp de Morvedre, Premi Mestre Ortifus (modalitats coherència i portada), Premi Carles Cortina al millor article sobre les Falles com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat editat en la ciutat de València, i Premi #Plf16 al millor missatge satíricofaller publicat en les xarxes socials.

A la fi un gran èxit de participació en els premis i una gala que ha quedat en el record de tots els qui assistiren. L'empremta de la Malva i d'Alzira va quedar en molt bon lloc.

Falla Plaça Malva,

25 anys

des que es va presentar per primera vegada als premis de la Generalitat

La Falla Plaça de la Malva ha tornat de bell nou a ser premiada en el seu llibret de la falla a València, és una expressió repetida al llarg dels últims vint-i-quatre anys. La nostra falla compleix aquest exercici faller un aniversari molt especial, 25 anys des que es va presentar per primera vegada als premis de la Generalitat. En tot aquest temps en el llibret s'ha produït una gran evolució tant en format, impressió, disseny, maquetació i continguts.

El llibret de la Malva va començar a participar en 1993, any que la Generalitat Valenciana va crear els Premis d'Ús i Normalització del Valencià, en el concurs que s'ha convertit en el nostre sant i senya. L'any següent en 1994 aconseguírem per primera vegada el primer premi en aquest concurs. Després vam repetir primer premi en 2004, 2007, 2009, 2011, 2012, 2015 i 2016.

Cal ressaltar que la Malva és la comissió fallera de tota la comunitat que ha obtingut premi en totes les edicions del concurs des de 1993 i també l'única que té dos primers premis de manera consecutiva en dos ocasions. A més d'eixos huit primers llocs comptem amb sis segons, tres tercers, dos cinqués, un sisé, dos setés, un desé i un catorzé.

La llista de col·laboradors que literàriament han fet créixer el llibret és importantíssima, tant a nivell local, comunitari, com nacional; periodistes, llicenciats, escriptors, uni-

1993

1994

1994

1994

1994

1995

1995

1996

1996

1997

1998

1999

2000

2001

Premis Llibre Generalitat Valenciana 1993-2016

ANY	PREMI
1993	6é
1994	1r
1995	2n
1996	3r
1997	7é
1998	3r
1999	7é
2000	10é
2001	14é
2002	5é
2003	5é
2004	1r
2005	2n
2006	3r
2007	1r
2008	2n
2009	1r
2010	2n
2011	1r
2012	1r
2013	2n
2014	2n
2015	1r
2016	1r

versitaris, poetes, editors, etc. han fet possible que la cultura s'acoste a una publicació menor com està considerat un llibret de falla.

Com a peculiaritat especial en la Malva vam decidir en 2006 donar-li un nom genèric a la publicació, un nom que anunciaria de forma imminent l'aparició del llibret però, sobretot, l'arribada de les festes falleres i d'ací naix el "Tro d'Avís", el llibre de la Malva.

Hui ens hem convertit en un model que s'ha de seguir dins dels llibrets de falla, ens intenten imitar en moltes poblacions, hem creat una marca de la qual els fallers de la Malva ens sentim molt orgullosos i, sobretot, en estos anys hem fet molts amics de nord a sud de la Comunitat Valenciana.

Tot açò han estat 25 anys de llibret, cada any un, cada any diferent, cada any millor, cada llibre una obra d'art destinat no sabem a quin lloc, però cada Tro d'Avís... el millor avís de la Malva.

solidaritat, cultura i festa, és possible

La solidaritat amb els refugiats de Grècia també va arribar al casal de la Falla Plaça Malva

El passat mes de desembre, el casal de la falla Plaça la Malva va acollir un sopar benèfic organitzat per activistes independents que pertanyen a la comunitat independent anomenada “Balloona Matata”, per ajudar a les persones refugiades de Grècia.

Els assistents van poder gaudir de bona música amb les actuacions d’Ona Nua, Nèstor Mont i per acabar la nit, amb la xaranga The Gorrs.

El sopar va ser *sobaquer* i a continuació es van rifar productes i regals de comerços col·laboradors.

Una nit amb bona companyia, bona música i per una molt bona causa. Xicotets gestos fan grans projectes!

Malva: en defensa de la cultura, la sàtira i la poesia

concursos literaris

PREMI MALVA 2016 AL MILLOR POEMA SATÍRIC

Les dos en punt en la plaça. José Antonio Martínez Giner

Hamlet president de falla. Antoni Lluís Martínez i Furió & Enric Xavier Ferrús i Fayos

Addenda per a Carolina Punset que no deixa el valencià quiet. Ximo Martí Pardo

Visca la llibertat d'explosió! Héctor Arnau

PREMI MALVA ALZIRA DE POESIA INFANTIL

El despertar. Ana Argente Laguía

La primavera. Anna Corberà

Sonet de la primavera. Daniel Vela Campos

Els guardians de la primavera. Lucas López Valero

La primavera. Miquel Cayo Soler

Ja ve la primavera. Javier Peris Chust

XIX CONCURS DE NARRATIVA INFANTIL I JUVENIL

El misteri del missal desaparegut. Elsa Rosell Vives

Vull una cançó de bressol. Sofia Fontana Mínguez

El besavi. Aroa Marimón Manuel

Acta del lliurament del Premi Malva 2016

AL MILLOR POEMA SATÍRIC D'UN LLIBRE DE FALLA

ASSOCIACIÓ CULTURAL FALLA PLAÇA MALVA

Reunit el jurat format per: *Josep Antoni Fluixà*, director de la Fundació Bromera i escriptor, *Enric Lluch*, escriptor i *Jesús Peris i Llorca*, doctor en Filologia Hispànica, professor de la Universitat de València i President de l'ADEF, i actua com a secretari, José Manuel Rubio Albentosa, coordinador cultural de l'Associació Cultural Falla Plaça de la Malva, el dia 7 de març de 2016, a les vint-i-una hores, decideixen atorgar els premis següents:

FINALISTES:
Poema titulat: VISCA LA LLIBERTAT D'EXPLOSIÓ!
Autor: Héctor Arnau
Comissió: Falles Populars i Combatives

Poema titulat: ADDENDA PER A CAROLINA PUNSET QUE NO DEIXA EL VALENCIÀ QUIET
Autor: Ximo Martí Pardo
Comissió: Falla Vilanova de Gandia

Poema titulat: HAMLET PRESIDENT DE FALLA
Autors: Antoni Lluís Martínez Furió i Enric Xavier Ferrús Fayos
Comissió: Falla Avinguda Josep Pau d'Alzira

MILLOR POEMA SATÍRIC D'UN LLIBRE DE FALLA:
Poema titulat: LES DOS EN PUNT EN LA PLAÇA
Autor: José Antonio Martínez Giner
Comissió: Falla Cambró de Tavernes de la Valldigna

El jurat vol destacar l'alta qualitat dels treballs presentats.
Així mateix, agrair a les nombroses falles que han participat dels diferents pobles com: Sagunt, València, Gandia, Alzira, Cullera, Port de Sagunt, Silla, Torrent, Oliva, Tavernes de la Valldigna, Sueca, Xàtiva, Mislata.
Han participat 80 poemes.
I perquè així conste i als efectes oportuns, signe este certificat.

El secretari
José Manuel Rubio Albentosa

LES DOS EN PUNT EN LA PLAÇA

José Antonio Martínez Giner
Falla Cambro de Tavernes de la Valldigna

PREMI MALVA 2016
AL MILLOR POEMA SATÍRIC D'UN LLIBRE DE FALLA

Les dos en punt en la plaça,
s'ha sentit l'últim avís,
i l'esclat d'una carcassa
m'anuncia que estàs ací.

La gentada displicent
d'impaciència impacientada
et vol veure resplendent,
mussa de la mascletada.

Perquè tu eres el perfum,
melodia valenciana;
el masclet, l'esclat, el fum,
vestida de roig magrana.

Alce la vista al balcó,
divise una multitud,
cride amb desesperació:
t'han buscat un substitut.

Tu que tant vas ofrenar
noves glòries per a Espanya
amb José Maria Aznar,
Rajoy, Camps, Fabra i Zaplana...

Tu que havies invertit
els diners dels valencians
en projectes exquisits
com la Ciutat de les Arts.

Ignorants que no han sabut
veure la necessitat
de tenir Fórmula 1
i també America's cup.

Que es muiguen tots els ingrats
que veuen preocupació
d'augmentar en sanitat
i tindre més professors.

Recorre les teues venes
de manera autodidacta,
les paraules que atresoren
nostra llengua valenciana.

Aquell dia de la crida
no eres tu la que parlava,
el caloret responia
al que el gintònic manava.

¡Què ostia! Vas exclamar
amb eloqüència divina
el dia que es va oblidar
a l'última gran gavina.

A partir d'ara València
dues imatges venerarà:
la nostra Geperudeta,
i a tu, Rita Barberà!

HAMLET PRESIDENT DE FALLA

Antoni Lluís Martínez Furió i Enric Xavier Ferrús Fayos
Falla Avinguda Josep Pau d'Alzira

**FINALISTA PREMI MALVA 2016
AL MILLOR POEMA SATÍRIC D'UN LLIBRE DE FALLA**

Hamlet era un president
d'una comissió fallera,
que murmurava entre dents
tocant una calavera:

Ser o no ser, veus què cosa,
m'està eixint tot de través,
anit la festa fou grossa,
i en la *despertà* en som tres,
el bombo, el del clarinet
i servidor de vostés.

Són les onze del matí,
hora d'eixir al camí
per a visitar casals,
i agreujant tots els meus mals
no està ni el de l'estendard.

Cavallers estic molt fart!

No dimitisc de miracle,
perquè enmig de la debacle
la solitud de la falla
demana un glop de cassalla,
fent aquesta reflexió:
La falla és com un teatre
on sempre treballen quatre.
Que comence la funció!

William Sacdeperes
un dia de pomes agres

ADDENDA PER A CAROLINA PUNSET QUE NO DEIXA EL VALENCIÀ QUIET

Ximo Martí Pardo
Falla Vilanova de Gandia

**FINALISTA PREMI MALVA 2016
AL MILLOR POEMA SATÍRIC D'UN LLIBRE DE FALLA**

Jo sempre havia pensat
que el parlament d'un país,
el poble l'havia triat
per a fer-lo progressar
i defendre'l d'enemics.

Però no, quina sorpresa,
quan Carolina Punset
ix un dia a la palestra
i en lloc de fer la defensa,
vol que ara parlem anglés.

Un excés de pragmatisme
porta a esta dona a exposar
que en el moment actual,
la millor solució és que
no s'ensenye en valencià.

Podem parlar moltes llengües,
la castellana o l'anglesa,
però així que en parles cent,
i no és qüestió de sentiments,
només n'hi ha una que és teua.

Amb ella els pares als fills
els transmetem uns valors,
els ensenyem d'on venim,
i dins d'un món infinit
a saber sempre qui som.

Et fa sentir part d'un poble,
poble que tu no has triat,
que de forma irresistible
acaba fent que l'estimes
com a un pare o a un germà.

Per tot això, i per molt més
té el deure de defensar-la,
tant al nostre parlament
com quan està fora d'ell
i algun ignorant l'ataca.

A les Corts, on l'hem posat,
quan se'n puge al faristol,
no menyspree els valencians
dient que som aldeans
sense cap cabuda al món.

La música els valencians
la senten, i no l'escolten.
Si el matís no sap captar
traduïsca-ho al castellà.
En Google potser ho trobe.

Esta reflexió que he escrit
està feta amb un objecte,
no pretenc fer-la sentir
allò que al poema llig,
és només perquè escolte.

VISCA LA LLIBERTAT D'EXPLOSIÓ!

Héctor Arnau
Falles Populars i Combatives

FINALISTA PREMI MALVA 2016
AL MILLOR POEMA SATÍRIC D'UN LLIBRE DE FALLA

València, crema-ho tot
crema les portes
i els garrots
crema semàfors
i robots
crema les urnes
i tots els vots
que mai ningú puga dir
jo sóc un demòcrata
valencià
de cap i casal

València, crema-ho tot
acaba't el gram
xupla del pot
crema l'horta
i crema les Corts
traga't un nyap
i tira't un rot
crema a l'alcalde
i crema el ninot
i que ningú es declare
amant de la mediterrània

(féu el favor)

València, crema-ho tot
el Cabanyal
i també el port
crema la ZAL
i crema el clot
on claves la mà
entre singlots
mulla el ditet
i pega-li un glop
al cubata
de marca blanca
València, crema-ho tot
que Mercadona
no obre els diumenges

València, crema-ho tot
crema cadires
crema banderes
i crema els pebrots
de l'Estellés
i de l'Ovidi Montllor
crema les xufes
crema els moriscos
i els ostrogots:
i que tota la teua història
siga cendra
de *poliespan*

Acta del lliurament del VIII Premi Malva

ASSOCIACIÓ CULTURAL FALLA PLAÇA MALVA

DE POESIA INFANTIL

Reunit a la ciutat d'Alzira, el jurat encarregat de seleccionar les obres guanyadores del VIII Premi Malva Alzira de Poesia Infantil, 2016, format per les següents persones:
- *Sr. Arturo Blasco Ferrer*, escriptor i editor de Reclam.
- *Srta. Alba Fluixà Pelufo*, poeta.
- *Sra. Maria Teresa Vives Pascual*, informadora juvenil de l'Ajuntament d'Alzira.

L'acte es va desenvolupar a les 19,30 hores del dia 9 de febrer, i va concloure amb el següent veredicte:

3a categoria. Per a l'alumnat de 3r i 4t de Primària:
Finalista, al poema **LA PRIMAVERA**, de Salva San Antonio, del CEIP Gloria Fuertes.
Finalista, al poema **RENOVACIÓ I ESPERANÇA**, de Sofia Fontana Mínguez, del CEIP Alborxí.
2n Premi, al poema **JA VE LA PRIMAVERA**, de Javier Peris Chust, del CEIP Gloria Fuertes.
1r Premi, al poema **LA PRIMAVERA**, de Miguel Cayo Soler, del CEIP Alborxí.

2a categoria. Per a l'alumnat de 5é i 6é de Primària:
Finalista, al poema **BELLA DAMA PERFUMADA**, de Blanca Raya Tudela, del CEIP García Lorca.
Finalista, al poema **LA PRIMAVERA**, de Javier Pardo Sanchis, del CEIP Lluís Vives.
2n Premi, al poema **ELS GUARDIANS DE LA PRIMAVERA**, de Lucas López Valero, del CEIP Alborxí.
1r Premi, al poema **SONET DE LA PRIMAVERA**, de Daniel Vela Campos, del CEIP Alborxí.

1a categoria. Per a l'alumnat de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO:
Finalista, al poema **LA PRIMAVERA: IMATGE DE RENOVACIÓ I ESPERANÇA**, de Miguel Ángel Muñoz Chamorro, de Col·legi Sagrada Familia.
Finalista, al poema **UN XICOTET CANVI D'ESTACIÓ**, de Patricia Pérez González, de Col·legi Sagrada Familia.
2n Premi, al poema **LA PRIMAVERA**, d'Anna Corberà, del Col·legi Sagrada Familia.
1r Premi, al poema **EL DESPERTAR**, d'Ana Argente Laguía, de l'IES Nº 4.

Premi especial a l'escola amb el nombre proporcional més elevat de treballs presentats al **CEIP Alborxí**, amb un 89%.

El jurat va destacar l'alta participació de l'alumnat de Primària, reconeixent, un any més, la implicació del professorat en este premi.
De la qual cosa emeten acta els sotasignants, a Alzira, 9 de febrer de 2016.

Arturo Blasco Ferrer *Alba Fluixà Pelufo* *Maria Teresa Vives Pascual*

EL DESPERTAR

Ana Argente Laguía
IES nº 4

PREMI MALVA ALZIRA DE POESIA INFANTIL, PRIMERA CATEGORIA. ALUMNES DE 1R, 2N, 3R, I 4T D'ESO. PRIMER PREMI

Despunta l'alba silenciosament per por de
desvetllar amb els seus badalls indiscrets
els centenars d'arbres i arbustos
—frens, carrasques, galzerans—
que encara dormen sota el fred mantell de la nit,
i al mateix temps que es reflecteixen en les muntanyes les flames
de les fogueres ja extingides,
trenca la calma el so de la dolçaina i el tabalet.

Murta, desperta, que la nit ja caigué.

Espolsen la son els conills i els cansats esquirols
que reprenen a corre-cuita i jocs infantils
sobre les faldilles de la Serra de les Agulles
i se sent al lluny la cançó d'un porc seglar
que esquinça les arrels d'una guitarra improvisada
i anuncia amb la seua cobla l'arribada d'un nou dia.

Murta, desperta, que els rius ja porten aigua.

Obrin les seues mans les flors del taronger i també
llorers enaltits i matapeix negres,
i exhalen sospirs amb els quals perfumen
una vall encallada entre l'ahir oblidat
i el demà que sembla mai no arribar.

Murta, desperta, que de la teua tija naix la vida nova.

Ja els senderistes es preparen
a les portes d'un nou camí per recórrer
i tracen inútilment la sendera
que necessàriament no han de seguir.

Capritxós és el paratge que guia els peus d'aquells
que s'atreveixen a caminar-lo.

És la primavera, potser,
la que insufla en els seus cors
l'alé indispensable per a continuar
i pinta de color el que antany eren ombres.

Murta, desperta, que has d'anar a escola.

LA PRIMAVERA

Anna Corberà
Col·legi Sagrada Familia

PREMI MALVA ALZIRA DE POESIA INFANTIL, PRIMERA CATEGORIA. ALUMNES DE 1R, 2N, 3R, I 4T D'ESO. SEGON PREMI

Assolellats matins
protagonitzats per clars rajos
que penetraven en densos núvols
i acariciaven els més alts cims.

Apassionats crits desconsolats
travessaven els quatre vents
acabant ofegats
en un oceà de sentiments.

Interromputs silencis
trencats per dolces melodies
acompanyaven compassos
accelerats per càlids somriures.

Vesprades plujoses
que barrejaven somriures i llàgrimes
entre altres coses.

Llargues passejades
unien inexplorats mons paral·lels
travessant verdes fronteres i acabant
en abraços serens.

La melancolia aroma a gesmil
que despertava un cúmul
d'emocions sense fi.

Nits estrellades
cantant sense aturar
contemplant paisatges
que mai més tornaran.

SONET DE LA PRIMAVERA

Daniel Vela Campos
Col·legi CEIP Alborxí

PREMI MALVA ALZIRA DE POESIA INFANTIL, SEGONA CATEGORIA. ALUMNES DE 5È I 6È DE PRIMARIA. PRIMER PREMI

Hui un poema Josep a mi em demana,
i en un embolic a mi em posa.
Una poesia no és poca cosa,
hauré de fer-la en una setmana.

Encara que jo no tinc molta gana,
no és per a mi feina molt costosa.
Ja que, fàcilment, sé fer bona glosa.
Compliré a la fi de forma molt galana.

Bon tema és el de la primavera.
l'alegria torna a animals i flors.
Celebrem falles i festa pasquera.

Els dies s'allarguen amb un brillant sol.
Les oronetes en la balconera,
tornaran rialles i alegre soroll.

ELS GUARDIANS DE LA PRIMAVERA

Lucas López Valero
Col·legi CEIP Alborxí

PREMI MALVA ALZIRA DE POESIA INFANTIL, SEGONA CATEGORIA. ALUMNES DE 5È I 6È DE PRIMARIA. SEGON PREMI

Tens un principi i un final
com un conte per a somiar
i mai podia imaginar,
que la vida de les persones
tu pogueres millorar.

Elegant en la teu entrada
i de puresa la teua estància.
Tres són els teus cavallers,
forts, nobles i valents.

Març comença amb prudència
per si el sol cansat desperta
ell el va preparant
amb amor i paciència.

De seguida arriba abril
insegur però tranquil
sap que si la pluja no ha arribat
durant els seus dies ho farà.

Per a acabar el teu viatge
maig és més càlid i radiant
dóna una càrrega de calor
perquè el món conega
que arribes ja al final.

I mentre ells treballen amb tu
flors, arbres i animals
riuen, canten,
volen i s'espanten.

Alegria hi ha als carrers
la gent té ganes de viure
encara que alguna malaltia tinguen
tu fas que per uns dies s'obliden.

Així eres tu primavera estimada
amable i confiada
i al teu nom fas honor
del llatí prima (primer)
i vera (verdor).

LA PRIMAVERA

Miquel Cayo Soler
Col·legi CEIP Alborxí

PREMI MALVA ALZIRA DE POESIA INFANTIL, TERCERA CATEGORIA. ALUMNES DE 3R I 4T DE PRIMARIA. PRIMER PREMI

No és només
una estació
que de verd ho ompli tot.

No és només
una flor
que naix amb molts colors.

No és només
un ocell
que canvia de lloc content.

És la il·lusió
del xiquet quan
envola la milotxa
desafiant el vent.

És el somriure
en les cares de la gent
que deixen enrere
dies de tant de fred.

És la vida que sura
per l'aire,
que passeja pel carrer,
que toca la porta
i ve a buscar-me corrents.

JA VE LA PRIMAVERA

Javier Peris Chust
Col·legi CEIP Gloria Fuertes

PREMI MALVA ALZIRA DE POESIA INFANTIL, TERCERA CATEGORIA. ALUMNES DE 3R I 4T DE PRIMARIA. SEGON PREMI

Mira! que l'hivern se'n va
la foscor i la tristor ja no estan.
Mira! que la primavera aplega
i el sol la llum ens plena.

Mira! eixos pardals com canten i xiulen,
animalets i plantes tots somriuen.
Mira! eixes flors tan colorides,
pobretes, ja no estan pansides.

Mira! els xiquets juguen al parc i al carrer,
a casa han deixat la Wii i la PSP.
Mira! com corren i desfruiten tots ells,
mentre les mares sentades fan barret.

Mira! en primavera la sang s'altera
i a tots més energia aplega.
Mira! també d'amor i alegria ens rega
sols ens queda dir i que bonica i bella!

Acta del lliurament dels Premis del XIX

CONCURS DE NARRATIVA INFANTIL I JUVENIL DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL FALLA PLAÇA MALVA

ASSOCIACIÓ CULTURAL FALLA PLAÇA MALVA

Reunit el jurat format per: *Alfred Aranda Mata, Susana Boronat Martín, Empar Bria Pelufo, Yaiza Cáceres Castillo, Esther Català González* i *Carla Sanchis Castillo*, el dia 12 de desembre de 2016 a Alzira, decideix atorgar els premis següents per cadascuna de les categories:

TERCERA CATEGORIA
Segon Premi: LA FESTA DEL POBLE. Lara Valero LLopis (CEIP Alborxi)
Primer premi: EL BESAVI. Aroa Marimón Manuel (CEIP Alborxí)

SEGONA CATEGORIA
Segon premi: MITJANÇANT UNA CANÇÓ. Iris Rosell Gracia (CEIP Gloria Fuertes)
Primer premi: VULL UNA CANÇÓ DE BRESSOL. Sofia Fontana Mínguez (CEIP Alborxi)

PRIMERA CATEGORIA
Segon premi: BIOGRAFIA D'UN DOLÇAINER. Inmaculada Ortiz LLopis (Acadèmia Xúquer)
Primer premi: EL MISTERI DEL MISSAL DESAPAREGUT. Elsa Rosell Vives (IES Rei En Jaume)

Premi especial a l'escola amb més treballs presentats: **CEIP Alborxí.**

Secretari
Alfred Aranda Mata

EL MISTERI DEL MISSAL DESAPAREGUT

Elsa Rosell Vives
IES Rei En Jaume

PRIMER PREMI XIX CONCURS DE NARRATIVA INFANTIL I JUVENIL. PRIMERA CATEGORIA ALUMNES DE 1R I 2N D'ESO

Sempre havia vist a la meua àvia diferent de les altres. Perspicaç, astuta, intel·ligent i divertida; com una Agatha Christie a la valenciana que canta clàssics valencians. Acostumava a fer d'investigadora al poble i, quan un enigma se li presentava, aconseguia desxifrar-lo per a deixar a tothom bocabadat.

Però ara semblava que eixa persona ja no estava, mentre que el cos que solia habitar estava tombat a un llit de l'hospital i sols se sentia el dèbil soroll de la mascareta d'oxigen. Em deien que les persones majors solien patir més malalties que les joves, i a Nela li havia tocat un ictus.

El record de la nostra última conversa passa per la meua ment: em conta que han furtat l'antic missal de l'església, una relíquia del poble. També em diu que té tres sospitosos, encara que no sap amb certesa qui pot haver comés un crim així.

M'agradaria ajudar-la a resoldre aquest interrogant, de la mateixa manera que ella ha resolt tants enigmes abans.

—De qui sospitaves, àvia Nela? —vaig preguntar a l'aire, sense esperar una resposta.

Vaig sospirar i, passats uns segons, vaig escoltar una melodia que provenia de l'àvia. Nela tenia els ulls tancats i la mascareta posada, però allí continuava, unes notes lluitant per fer-se sentir. Em vaig adonar que es pareixia a una de les cançons que ella cantava freqüentment: tractava d'un tal Ramonet que anava a l'hort i devia portar alguna cosa.

"Ramonet, si vas a l'hort,
porta figues,
porta figues!
Ramonet, si vas a l'hort..."

En un principi, vaig deixar de pensar en la cançó, fins que vaig saltar del meu seient. Coneixia a un home, el senyor Ramon, un agricultor molt religiós. Anava a l'església quasi tots els dies i sovint ajudava el retor durant les misses.

És possible que Nela tractara de comunicar-se amb mi a través de la seua música? Pot ser sonara massa boig, però vaig creure que intentava dir-me qui era un deis seus sospitosos. Pel moment, sols podia especular sobre el significat de la cançó, encara que una cosa era clara: havia d'investigar el senyor Ramon.

Em digueren que l'hora de visita s'havia acabat i que havia d'eixir. El vent gelat del carrer em va plenar el pulmons, mentre que em vaig posar en marxa cap a la casa del senyor Ramon.

—Espere no sonar impertinent, però m'agradaria saber on va estar durant la missa del diumenge.

Ramon somrigué i les arrugues, accentuades pel bronzejat d'un home de camp, el feren paréixer més major del que en realitat era.

—Et sembles a la teua àvia, sempre desperta, preparada per a l'acció d'un bon misteri —comentà—. Ja sé el tema del missal, no cal que ho amagues. Aquell matí vaig

començar a trobar-me malament. Sentia que el meu cap amenaçava amb esclatar, així que vaig cridar el meu fill i em va portar al metge.

Deixà caure un paper a la taula. En ell estava escrita —amb una lletra espantosa— una recepta per a la migranya, firmada per un tal doctor J. Ferris.

Si el senyor Ramon estava al metge mentre el missal desapareixia de la sagristia durant la missa, no havia pogut ser ell. Aleshores, qui més podria ser el responsable?

El meu cap estava ple d'interrogants. De segur la meua àvia tindria la resposta. Hauria de tornar a visitar-la per tal de contar-li el que havia descobert. Potser em podria donar una pista d'un altre sospitós.

La nit em va semblar més llarga de l'habitual. Estava desitjant avançar en la investigació. Quan vaig arribar a l'hospital, la meua mare ja estava allí. Havia de parlar amb els metges a primera hora. Pareixia ser que, encara que lentament, l'àvia Nela mostrava una lleu millora. No podia comunicar-se amb nosaltres, però almenys obria els ulls. Quan per fi em deixaren veure-la, vaig esbrinar el que pareixia un raig d'emoció als seus ulls. Haguera jurat que volia saber detalls sobre la meua particular investigació. Després de contar-li el que sabia, el silenci va omplir de nou la sala durant una llarga estona. De sobte, una nova melodia va tornar a escoltar-se i em va posar els pèls de punta. De nou estava allí. Una nova pista. No encertava a reconéixer-la. Em venien a la ment centenars de moments en els quals Nela cantava les seues cançons. Mentre feia neteja, mentre cuinava i, fins i tot, per a calmar els ànims quan hi havia algun mal humor taral·lejant.

"Amparito la filla del mestre
diuen que festeja amb un xic foraster
i els diumenges, quan ella va a missa…"

Comence a moure'm dins l'habitació com si m'hagués tornat boja. Fins i tot, la meua àvia sembla que vulga fer el mateix. S'ha de referir a la senyora Amparo. No hi ha cap dubte. Son pare, Bernat, va ser el primer mestre del poble.

L'àvia em conta sovint la quantitat de vegades que la senyora Amparo diu que tot el que saben els més majors del poble és gràcies al seu pare.

Clar que pot ser una sospitosa més. Si no recorde malament, és l'encarregada de netejar la casa del retor i de passar la cistella per tal d'arreplegar les almoines en els actes religiosos que se celebren a l'església.

Quasi sense acomiadar-me de l'àvia em dirigisc cap a la porta mentre escolte el que pareix una riseta provinent de Nela. La fa feliç. El veure la meua reacció la fa feliç i això de segur que ajudarà a la seua recuperació.

La senyora Amparo és una dona molt especial. Per alguns de forma positiva i per a altres no tant. És una miqueta estirada, encara que, sense maldat.

Quan em disposava a anar a casa del retor per tal de preguntar-li on trobar a la senyora Amparo no vaig poder evitar fer-me algunes preguntes: per què anava a ser sospitosa una dona tan fidel al retor i a l'església? Potser tenia una doble cara que no coneixem. I si es tractava d'un membre més d'una banda organitzada dedicada als robatoris d'art? Em sembla que estava començant a desvariar.

Tota eixa teoria se'n va anar al terra quan me'n vaig adonar d'una dona menuda que s'acostava cap a mi amb un pas certament esgotat. Era la senyora Amparo. Algun poder desconegut havia fet que ens trobàrem a pocs metres de la casa del retor. Anava amb un home al qual mai no havia vist pel poble. En veurem, els dos van dirigir-se cap a mi. La cara em bullia. No podia parar de pensar en com preguntar-li pel matí del robatori.

—Bon dia, senyora Amparo -vaig dir amb veu tremolosa.

—Bon dia, Laia. Com es troba la bona de Nela?

—Pareix que millora, però lentament -vaig contestar, apropant-me un poc més. Vaig aprofitar l'inici de la conversa per a aconseguir el que havia anat a buscar.

—Senyora Amparo, el passat diumenge va anar a missa? —vaig posar cara d'innocent alhora que ajuntava les celles—. La meua àvia em digué que el sermó va ser una meravella. Quina llàstima que no vaig poder assistir.

L'home que l'acompanyava va somriure amb orgull, una reacció un tant estranyà. Qui era aquell home?

—Sí que hi vaig estar —contestà—. Però malauradament no vaig poder quedar-me fins al final. Ni tan se vol vaig poder passar la cistella per tots el feligresos com de costum.

—Vaja… —vaig dir amb consternació fingida- On anava amb tanta presa?

—Tenia un convidat i havia de fer un dinar molt especial. De sobte l'home misteriós es va afegir a la conversa.

—Així és, senyoreta. Va ser un dinar molt especial. Massa feina per a la pobra senyora Amparo. Va voler donar-me una sorpresa amb tota una "simfonia de sabors" d'aquest meravellós poble.

Amb aquelles explicacions havia eliminat un altre sospitós. La senyora Amparo tenia una coartada perfecta. Estava amb el que més tard descobriria com el germà del retor. Impossible robar el missal sense testimonis.

Al dia següent no podria visitar a l'àvia fins la vesprada. Era dilluns i havia de tornar a classe. Pensava en com dir-li que no hi havia sort amb el segon sospitós. Potser aquell misteri no es podria resoldre.

La vesprada del dilluns vaig anar cap a l'hospital. Vaig trobar ma mare a la saleta de fora. S'havien endut l'àvia per fer-li una prova. Semblava preocupada i em vaig atrevir a preguntar-li què era el que passava.

—Ai Laia, no et preocupes per res. L'àvia està bé. Tan sols és que durant el temps que he estat amb ella ha vist un comportament molt estrany. Semblava que volia dir me alguna cosa amb aquella cançoneta. M'agafava la mà i no parava de repetir eixa ridícula melodia…

—Mare, has dit cançó?—vaig dir tan ràpid que les paraules quasi no es podien entendre.

El meu cor bategava molt fort i vaig pregar a ma mare que em diguera quina cançó era.

"Mon pare no té nas,
mon pare no té nas,
ma mare és xata…"

Una vegada més vaig eixir de l'hospital decidida a acabar la missió que m'havia proposat. Esta vegada no vaig dubtar de qui es tractava: Pere, potser l'últim de la llista.

Pere, també era fill del poble. La seua família era molt apreciada i, hi havia una cosa que els caracteritzava a tots: tenien el nas tan menut i xato que era exageradament curiós de veure. Només un detall el feia distint dels altres sospitosos, no era gens religiós. Això si, era normal veure'l treballant a l'església fent treballs per al retor.

Juan Fito

Sense quasi adonar-me estava tot just davant de la fusteria de Pere. Vaig haver d'espentar la porta amb força per poder entrar. Només veure'm em va mirar una mica recelós.

—Què puc fer per tu? Ta mare necessita alguna cosa?—em va dir molt seriós. No sabia com preguntar-li si sabia alguna cosa del missal desaparegut.

—El retor… —vaig començar a dir abans que el seu comportament em diguera tot el que volia saber. De sobte tot en ell pareixia un desgavell. Li tremolaven les mans, la seua cara semblava encesa i la calma que sempre l'acompanyava era ja inexistent. Va agafar la seua caixa de ferramentes per als treballs de fora amb gest nerviós. La mala sort va fer que caiguera obrint-se i deixant a la vista allò que intentava amagar. L'antic missal.

Dies després, amb la meua àvia més recuperada, parlàvem —també Nela— del misteri del missal. Pareix ser que Pere, cansat de fer feines per al retor a canvi d'un "que Déu t'ho pague" havia decidit cobrar-s'ho ell mateix amb el missal.

Ara, mentre l'àvia Nela es col·locava l'auricular a l'orella, la lletra d'una de les cançons de Sant Gatxo comença a sonar.

"Però apareixes tu
i sense preguntar
pots entendre el meu món i m'has
obert el teu.
He tornat a somiar
i és la presència de la mort la que em
fa sentir-me més viu
i oblidar tots els mals, totes les obsessions, per concentrar-me en estimar-te."

Mai una cançó ha expressat tan bé el que pensava en aquell moment. Estimar els nostres majors que dia a dia ens obrin el seu món, encara que de vegades no estem disposats a endinsar-nos en ell, i obrir-los el nostre ajudant-los a entendre'l ha de ser una constant en les nostres vides. Eixe equilibri ens farà més forts i, sense dubte, més savis.

VULL UNA CANÇÓ DE BRESSOL

Sofia Fontana Mínguez
CEIP Alborxí

PRIMER PREMI XIX CONCURS DE NARRATIVA INFANTIL I JUVENIL. SEGONA CATEGORIA ALUMNES DE 5È I 6È DE PRIMÀRIA

Hui és dissabte, per a mi és un dia especial. No tinc col·legi. M'agrada alçar-me prompte i desdejunar davant de la finestra, des d'ací puc veure la meua iaia agranant la vorera i escoltar-la parlar amb les persones que passen pel carrer.

Veig a Carmen que va molt abrigada, té gallines i s'alça prompte per a anar a vendre els ous al mercat.

—Bon dia, Carmen, vaja dia ens fa hui! —la saluda la meua iaia.

—Bon dia, Lola, sí, hui farà fred, jo vaig cantant-li al Sol, "Sol Solet vine'm a vore, vine'm a vore que tinc fred..."

—Canta-li, canta-li al Sol, que quan el Sol Solet vinga la boireta marxara.

—Ja vorem, jo crec que el Sol vindrà però plourà.

—Ja sent a Ramonet apropar-se amb la manta al coll i el cabasset, i com sempre va cantant —"Ja vénen, ja van, en la caseta de l'aigua estan! Ja vénen, ja estan ací, les vaques del meu cosí!"—. Ramonet és agricultor per això entén de l'oratge.

—Bon dia, tu què creus Ramonet? Plourà? —li pregunta Carmen.

—Jo dic, que si plou i fa Sol, les bruixes es pentinen —contesta Ramonet.

—Home, si plou i fa Sol, les bruixes porten dol —li diu la meua iaia.

Ara és la meua veïna la que s'uneix a la conversació, és Maria la Pastoreta que ja se'n va a la muntanyeta.

—Bon dia, ja te'n vas a l'hort Ramonet? —pregunta Maria.

—Sí, que se'm fa tard.

—Doncs, si vas a l'hort porta figues i albercocs —li diu Maria.

—Dona, no sé jo, perquè quan veig la cirereta em fa cantar, quan la veig tan vermelleta.

—I tu Pastoreta, on vas amb este temps? —pregunta Ramonet fregant-se els braços.

—No sé si anar a ballar, perquè ha de ploure i no tinc res per a tapar-me.

—Xica, que li donarem a la Pastoreta? —li diu la meua iaia a Carmen.

—Jo li donaria una caputxeta i a la muntanyeta la faria anar.

—Gràcies xiques, que a la muntanyeta no hi neva ni hi plou i a la terra plana tot el vent ho mou —diu la pastoreta.

—Bo, adéu, que tingueu un bon dia —diu Ramonet, i es va taral·larejant—. "A la vora del riu mareee, m'he deixat les espardenyes, mare no li ho diga al pareee, que jo tornaré a per elles..."

—Au xiques, jo també me'n vaig sota l'ombreta, l'ombreta, l'ombrí que hi ha flors i violes i romaní —es despedix la Pastoreta.

—Per a flors a la Serra Mariola, tota a floretes, tota a floretes sí, on van les socarrades a fer vogades no a fer botgetes —li canta Carme.

De seguida, de seguideta passa la Masereta amb la seua cistella buida.

—Hola, Masereta vas al mercat? —li pregunta Carme agafant la seua cistella plena d'ous, per a anar a vendre'ls al mercat.

—Bon dia xiques, sí, me'n vaig al mercat, que el dilluns porte lluç; el dimarts, naps; el dimecres, nespres; el dijous, ous; el divendres, faves tendres i el dissabte tot m'ho gaste. I hui toca gastar-se'ls que és dissabte —els conta la Masereta.

—I el diumenge, què fas? —li pregunta la meua iaia intrigada.

—El diumenge tot m'ho menge —contesta Masereta amb un gran somriure.

—Au, anem Masereta que jo també vaig al mercat, a veure si venc els ous de la gallina Ponicana, que posa un ou cada setmana i jo li cante "pon-n'hi un, pon-n'hi dos, pon-n'hi tres...". I mare meua el que s'ha animat, anit va posar deu!

Des de la meua finestra les veig allunyar-se xino-xano, xino-xano cap al mercat, però no han passat ni dos minuts i veig acostar-se al tio Bernat que va amb molta pressa.

—Bernat, a on vas amb tanta pressa? —li pregunta la meua iaia.

—A agafar el tren per a anar a Picanya que vaig al sabater.

—Tranquil, que eixe no tanca. Que el sabater de Picanya, nya, nya es passa tot el dia menjant col i mentre el burro en la quadra, dra que no rep gens el Sol, Sol —li diu la meua iaia mentre li diu adéu amb la mà.

De sobte, Teresa la veïna de davant que està mirant per la finestra i no s'ha perdut res, li diu a la meua iaia —jo crec que Bernat no va a Picanya, crec que se'n va a la Xara, que han fet una carretera de Pedreguer a la Xara per anar a vore a la carnissera.

—A, dona, no sé, ell ha dit que agafaria el tren. Saps que hi ha un tren que vola xispum tracatrac, i per això li diuen la Panderola leré, leré, la Panderola... Deixa el xic que festege si vol dona —li contesta la meua iaia.

—Clar dona, però és que els ha donat a tots per festejar amb foraster, com Amparito la filla del mestre que diuen que festeja amb un xic foraster.

—Bo, Teresa, me'n vaig a posar el menjar, que tingues un bon dia, encara que el temps està marejat i plourà —es despedix la meua iaia.

—Xica, doncs, si plou farem caragols i cantarem "caragol, gol, gol trau les banyes que ix el sol" —canta Teresa.

O la de "caragol caragolet posa't dins del cistellet" —canta la meua iaia entrant a casa.

Sent el meu iaio que s'acosta a mi cantant la seua cançó preferida, m'agafa de la mà i em fa ballar amb ell. "Qui la ballarà, la coqueta amb sucre? qui la ballarà eixerit serà. Balli-la vosté, senyoreta, balli-la vosté, que la balla bé!"

El meu iaio veu al tio Pep passar i em conta que el tio Pep se'n va a Muro a portar una tartana i un burro.

Ma mare que està intentant arreglar una estoreta velleta, em pregunta:

—No vas a jugar amb els teus amics?

—No, que els sent cantar —"Som, som, som els cavallers, llers..."—. I a mi no m'agrada jugar a això.

—Què et passarà a tu que no vols eixir? —em diu ma mare amb l'estoreta en la mà.

—Saps què, mareta? Mareta, ahir vaig somiar que una nineta en vares comprar. La nina tenia bonics els seus ulls, la cara molt fina i els cabells molt rulls.

—En Nadal li la demanes als Reis i jo els demanaré una estoreta nova perquè esta estoreta velleta és per a la falla de San Josep.

"A taula, a taula, és l'hora de dinar, a taula, a taula, anem a començar" —canta la iaia mentre posa la cassola en la taula.

Mon pare que ha tornat de treballar, i ens ha escoltat parlar de Nadal, comença a cantar nadales: "Què li donarem al fillet de Maria? Què li donarem formós infantó? Panses i figues i nous i olives, panses i figues i mel i mató".

La iaia assentant-se a la taula, ens diu que a d'ella li agrada més la Pasqua i ens canta amb la seua veu de xiulet unes cançons: "Xiques boniques Pasqua ja ve, dies de festa i de plaer, si valen vindre a passejar, a divertir-se i a berenar... La xata melindrera huit, nou, deu com és tan fina..."

"Un dia de Pasqua Pepito plorava perquè el catxirulo no se li empinava la tarara sí, la tarara no... atxumbala catacatxumbala, del polissó, les xiques guapes i les lletres al racó." —li canta el iaio.

Són les cinc de la vesprada, "Ding dong" —toquen a la porta— és la meua amiga Neus, tots li diuen la filla de la Xata, perquè son pare no té nas, sa mare és xata i un ger-

manet que té el nas li falta. Em pose la jaqueta, agafe mona amb xocolate per a berenar i ens n'anem a la font dels quatre dolls, allí estan Clara i Sara jugant a eram, sam, sam, eram, sam, sam culi, culi, culi, culi culi eram sam, sam...

—Hola, xiques, juguem a la corda? —diu Neus— i de seguida totes cantem: "la lluna, la pruna, vestida de dol, sa mare la crida, son pare no ho vol..."

Els plors d'un xiquet xicotet ens fa parar de jugar, és Arnau, li preguntem a sa mare: "Per què plora el xic?"

—Que li han furtat la piloteta que s'agüelo li ha comprat. "No plores, que el meu xiquet és l'amo del corral i del carrer, de la fulla de la parra, de la flor del taronger" —li canta sa mare.

Pel carrer de l'ermita baixen els xics cantant: "Ja no canta el capella, perquè no li donen quatre. Ni quatre, ni tres, ni dos, ni una, ni mitja, ni cap, ja no canta el capella..."

—Voleu jugar a conillets a amagar? —ens pregunta Andreu. "Conillets a amagar, a amagar, que la llebre és a caçar, de nit i de dia, posa for a la masia..." Juguem tots fins que es fa de nit, ja es veu la lluna i Joan ens diu que té gandufa...

Les campanes de l'església toquen les huit, i tots eixim corrent cap a casa, estic cansada, vull anar-me'n a dormir prompte, perquè el que més m'agrada del dissabte és que els meus pares tenen temps de contar-me contes i cantar-me cançons abans de dormir.

—"No-ni-no la meua xica que pareix que tinga son, li faré una cançoneta per vore si ja dorm".

—"Filleta, filleta meua si algun dia no poguera cantar-te esta cançoneta, mare sap que la duries a dintre l'ànima teua".

—"Nono li canta el pare, nono filleta del meu cor, tanca els ullets vida meua, tanca els ulls i dorm".

I així acaba el meu dissabte. Veritat que no hi ha millor manera que amb una cançó de bressol?

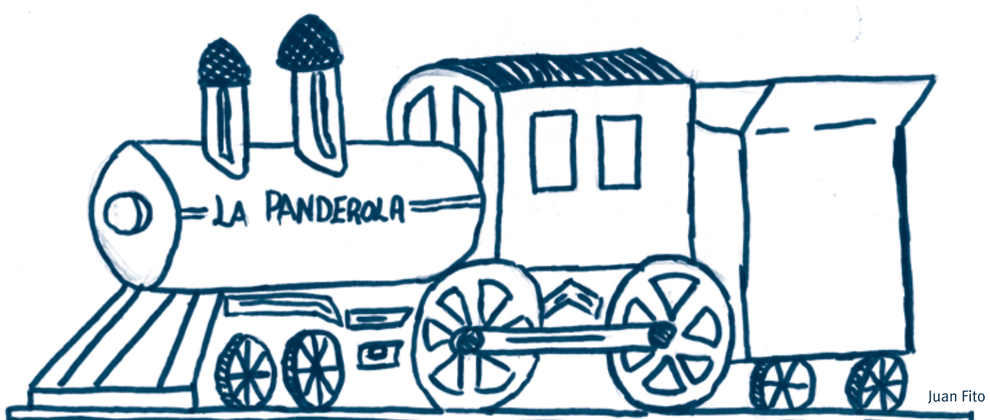

Juan Fito

EL MEU BESAVI

Aroa Marimón Manuel
CEIP Alborxí

PRIMER PREMI XIX CONCURS DE NARRATIVA INFANTIL I JUVENIL. TERCERA CATEGORIA ALUMNES DE 3R I 4T DE PRIMARIA

Hui fa 150 anys que va faltar el meu besavi. El meu avi, tots els anys en aquesta data el recordava contant una història que parlava d'ell i de la seua vida. La història estava plena de tendresa i enyorança, sempre feia referència allò més anecdòtic de la seua vida al poble.

Al final de la vida del meu avi, la seua ment no era la mateixa i la seua personalitat canvià. Jo al principi no entenia el perquè però un dia ma mare em va explicar el perquè d'aquella situació.

El meu avi havia agafat una rara malaltia que feia que sols recordara allò de quan ell era petit i ja no recordava qui érem tots nosaltres.

Sabeu com ens n'adonàrem? Doncs perquè tots els dies ens contava la història del seu avi i tots els dies la contava pensant-se que era el dia que el seu avi faltà. Per a ell tots els dies eren el mateix i revivia el mateix dia tots els dies.

Totes les vesprades en eixir de l'escola jo anava a vore el meu avi i dins dels seus ulls podia vore la seua alegria encara que jo sabia que no em coneixia i sempre em feia la mateixa pregunta: "Coneixes al meu avi? L'has vist?"

Jo no entenia per què em preguntava si l'havia vist si ell havia mort feia molts anys. Aleshores em van explicar que al tornar arrere la seua ment creia que ell era petit i el seu avi encara vivia.

Jo li deia que no sabia qui era, que em contarà coses d'ell i ell amb un somriure començava la seua historieta:

"Al meu avi li diuen Salvador
però tothom el coneix com a Savoret
i treballa al camp
junt a la meua àvia Paquita"

Fa temps, la meua àvia no anava al camp a treballar, doncs es quedava cuidant dels seus fills (mon pare i sis filles més) i fent les tasques de casa. Tots els dies quan el meu avi anava al camp, li feia la comanda perquè li duguera la fruita i la verdura que volia per a l'endemà fer el dinar i sopar. Perquè se'n recordara li cantava una cançó que ell cantava després durant tot el dia per poder recordar-se'n:

"Savoret, Savoret dus-me encisam
i tomaques per fer l'amanida
als xiquets i xiquetes."

Així tots els dies, sols canviava allò que volia que li duguera. Poc a poc, allò es va convertir en rutina i a més de la meua àvia també li cantaven les dones del poble i passaren a conéixer-lo com a Savoret el de l'hort.

Un diumenge estant a la taverna del poble fent-se un vermut amb la família abans de dinar va entrar la tia Fina (la fornera del poble) i començà a cantar-li:

"Savoret, si vas a l'hort...
porta'm figues porta'm figues,
Savoret si vas a l'hort
porta'm figues i albercocs... si vas a l'hort."

Tot el poble començà a aplaudir i des de llavors tot aquell que volia alguna cosa del camp de Savoret li cantava la cançoneta.

A Savoret li agradà tant perquè era un gran fanàtic dels cants valencians i tant als seus fills com als néts els va transmetre eixa passió.

Unes de les seues cançons preferides eren les nadales, per això tots els anys per nadal es reunien tots junts a la llar del menjador i acompanyats per panderetes i simbombes cantaven tots junts:

"M'agrada el nadal,
faig petons i regals
Els carrers i els balcons,
plens de llum i colors."

M'agrada el nadal,
un pessebre com cal
pastorets i torrons
i cançons vora el foc.

Quan miro la nit
veig el vidre entelat,
escric amb el dit Bon Nadal
i un desig, vull un tall de torró
pel pastor Rosselló
i carbó dins d'un sac,
pel dimoni escuat."

Vull un somni de neu
per baixar amb un trineu,
poder veure el rei blanc,
fent de més un instant.

Vull pujar dalt del cel
per fer surf amb l'est,
fins l'estrella d'orient
que s'apaga i s'encén..."

Quant que li agradava al meu avi aquesta cançó, quan arribava aquesta part de la història una llagrimeta se li escapava de l'ull, recordant aquells anys de tendresa cantant junt a la seua família i tot el poble aquelles nadales i desitjant-se el millor.

No he comentat després de tanta història, que el meu avi també s'anomenava Savoret i això com podeu imaginar li omplia d'orgull.

Un dia prop a Nadal i després d'entendre una mica que era aquella malaltia que tant ens entristia a mi i a la meua família, vaig pensar en què m'agradaria fer-li tornar a reviure aquells anys d'enyorança i felicitat. Al final, vaig pensar que un regal molt bonic seria fer-li reviure aquell dia de Nadal on tots cantàvem junts les nadales que tant agradaven al meu besavi. Quan ho vaig contar a la meua família a tots els va agradar la idea i ho planejàrem tot.

El germà de mon pare era el que més es pareixia al meu besavi, així que agafà la bici del meu avi, que al seu temps era del seu avi, la va netejar i la va arreglar, es va vestir amb roba antiga.

Quan tot estava a punt, traguérem al meu avi al carrer, el portàrem al camp i en eixe moment va passar el meu tio amb la bici i tots començàrem a cantar :

"Savoret si vas a l'hort...
porta'm figues, porta'm figues,
Savoret si vas a l'hort
porta'm figues i albercocs...
si vas a l'hort."

Ell va somriure i una mica de felicitat es va veure pel seu rostre. Eixe dia era la nit de Nadal i després de sopar tots junts ens posàrem a cantar les nadales que tant li agradaven i recordaven al seu avi.

Tots junts, al costat i calor del foc, familiars, amics i gent del poble tots junts cantàvem:

"Somiem tots junts
que un món vindrà
on res serà orfe de llum.

Un món feliç en què els infants
es faran grans amb un somrís.

És Nadal...
Somriem... un nou demà, un nou món,
fet d'amor: sense por,
sense dolor, ple de pau,
ple de futur...

Hi seràs tu, sota el cel blau...
Somiem tots junts
que acabarà la soledat dels nostres ulls,
que no es fondrà al nostre cor
el fràgil foc de la bondat.
És Nadal... Somriem...
Somiem un nou demà,
un nou món, fet d'amor:
sense por, sense dolor,
ple de pau, ple de claror...

Hi seré jo, sota el cel blau...
Somiem tots junts
que construirem horitzons nets
i mars més purs,
i que els estels ens miraran,
i escalfaran els nostres freds.

Somiem junts, podrà ser:
ho sabrem fer, de nord a sud...
Cal començar, cal decidir,
cal anar units per avançar.
És Nadal..."

Ell arrancà a cantar amb tots nosaltres les nadales, i es va emocionar, tenia un poc de llum al seu ulls i m'agrada pensar que per un moment va recobrar eixa memòria inexistent i que va recordar la gent que tant el volia i feia per ell...

Mesos després, la seu ment i el seu cos deixaren de caminar junts definitivament i ara era jo qui cada vesprada li contava la història del seu avi i de la seua infància, però en la part on més interés tenia era quan li cantava allò de Savoret si vas a l'hort...

Ara el recordem tots els dies però en la nostra memòria sempre recordarem al meu avi Savoret contant la seua història i cantant la seua cançó.

Juan Fito

I CONCURS DE corals infantils

Falla Malva - Ciutat d'Alzira

Sabedors de la importància que té la música en el folklore i en la vida social dels valencians i de les valencianes —que afecta també de manera especial al món de la festa fallera—, hem considerat oportú crear una nova activitat que té per objectiu fomentar la música vocal a les escoles, estimulant tant la creació de cors escolars com la difusió d'aquells cors ja existents als centres educatius de la nostra comarca.

grups corals participants

COR DEL CEIP SANT BERNAT DE CARLET

Director: Enric Moltó Romero

COR DEL CEIP GARCÍA LORCA D'ALZIRA

Directora: Dora Palau Ibiza

COR DEL CEIP L'ALBORXÍ D'ALZIRA

Director: Félix Cortés Gomis

COR DEL CEIP GLORIA FUERTES D'ALZIRA

Director: Francisco Xavier Barber Asensi

COR D'ENSENYANCES PROFESSIONALS DE LA SOCIETAT MUSICAL D'ALZIRA

(fora de concurs)

Professora: Loreto Petit

ACTA DEL LLIURAMENT

DEL PRIMER CONCURS DE CORALS INFANTILS FALLA MALVA - CIUTAT D'ALZIRA

ASSOCIACIÓ CULTURAL FALLA PLAÇA MALVA

Reunit el jurat format per: *José Grau, Marta Nadal* i *Teresa Moya*, el dia 25 de febrer de 2016 al Gran Teatre d'Alzira, decideixen atorgar els premis següents:

FINALISTA:
Col·legi García Lorca, d'Alzira

TERCER PREMI:
Col·legi Gloria Fuertes, d'Alzira

SEGON PREMI:
Col·legi l'Alborxí, d'Alzira

PRIMER PREMI:
Col·legi Sant Bernat, de Carlet

De la qual cosa emeten acta els sotasignats, a Alzira, 25 de febrer de 2016

José Grau *Teresa Moya* *Marta Nadal*

Pensar és gratis:

Ets faller o consumidor de falla?

Toni Lluís

Em passa pel cap
i per això prenc la paraula,
que hi ha qui s'ompli bé el pap
i deixa els altres baix taula.

Em passa i em pot
veure que hi ha fallers,
que no peguen ni brot
i en taula seuen els primers.

Em passa i em capgira
que hi ha qui sopa i beu
i no mou ni una cadira,
mentre un altre tira el lleu

Puix hi ha qui paga la quota
i només fa el que li rota,
que és si li pica algun cuc
la partideta del truc,
com si la gent fora idiota
i foren ells els sabuts.

Aquest llibre es pot aconseguir en format casette a totes les gasolineres d'Espanya

Edita
Associació Cultural
Falla Plaça Malva

Direcció, coordinació i disseny
José Manuel Rubio Albentosa

Equip de redacció
Josep A. Fluixà, Enric Lluch,
Antonio Ortiz Fuster "Ortifus",
Miguel A. Martínez, Alba Fluixà,
Teresa Giner, Santiago Sancho,
Sebas Marín, Maria Isabel Pellicer

Col·laboradors equip de redacció
Ángeles Hernández, Carlos Galiana,
Ferran Martínez, Salvador Bolufer,
Enric Xavier Ferrús, Antoni Lluís Martínez,
Eugeni Alemany

Correctora textos
Maria Calvo Palomares

Col·laboradors literaris
Josep A. Fluixà, Enric Lluch, Vicent J. Climent,
Aureliano J. Lairón, Immaculada Cerdà, Alba Fluixà,
Pilar Moncho, Carles Cano, Jesús Huguet,
Leonardo Giménez, Juan Pablo Giner, Rubén Tello,
Joan Baldoví, Pilar Soriano, Pere Fuset,
Giuseppe Grezzi, Juan Carlos Moragues,
Vicent Baldoví, Ana Cuesta, Vicent Cucarella,
José A. Martínez, Albert March, Jordi Giménez,
Salvador Bolufer, Agustí Ferrer, Jesús Peris,
Álex Ramírez, Toni Herreros, Jaume Bronchud,
Xavier Cantera, Francisco Fernández,
Inmaculada Guerrero, Pau Alabajos, José Ribera,
Sixto Ferrero, Ricardo Calvo,
Xavier Barber, Miguel A. Martínez

Diàlegs presentadors
Enric Lluch

Il·lustradora
Teresa Giner "Artepipa"

Dibuixos
Antonio Ortiz Fuster "Ortifus"

Fotografies
Hayack

Perruqueria i maquillatge presentadors
Arual Estilistes

Portada
Laura Granell (Editorial Reclam)

Guia didàctica
Textos: Josep A. Fluixà
Dibuixos: Alba Fluixà

Programa de mà per als espectadors
Raül Calabuig

Fotografies
Vicent M. Pastor, Alfonso Rovira,
Raül Calabuig, José Manuel Rubio,
Mª Isabel Pellicer, Miguel Àngel Gil,
José Antonio Cameo, Pep Rubio,
El Seis Doble, Miguel A. Martínez,
Valcano, Levante-EMV, Riberaexpress,
Armando Romero, Junta Central Fallera

Publicitat
Maria Isabel Pellicer Rubio

Col·laboradors publicitat
Francisco Alfonso, Jesús Brines,
José Miguel Carreres, Carlos González,
Mercedes Valls, Gabriel Olmedo, José Parada,
Luís M. Hernando, Isabel Palop, Edu Miquel,
José Carlos Giménez, Fco. Javier Lázaro,
Rosanna Mico, Miguel Ángel Martínez,
Rosa M. Peris, M. Isabel Rubio, Mariano Escudero,
Manolo Sánchez, Susana March, Miguel Clari,
José Manuel Rubio, Salvador Caballero,
Ana Ballester, Carlos Sanchis, José Antonio López,
Laia Ripoll, Gemma Dalmau, Javier Valls, Maria Clari,
Salvador Juan Mira, Hèctor Garrido, Ricardo Calvo,
Raül Calabuig, José Antonio Cameo, Julian Valverde,
Mercedes Julio, Francisco Domínguez,
Francisco J. Rosell

Maquetació
Santiago Sancho Gómez

Impressió
Blauverd Impressors, S. L.

Dipòsit Legal
V-200-2012

Edició de 700 exemplars

Col·labora
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport de la Generalitat Valenciana; ONCE

L'Associació Cultural Falla Plaça Malva
no s'identifica necessàriament amb els articles
dels seus col·laboradors.

**"El present llibret ha participat
en la convocatòria dels premis
de la Generalitat Valenciana per
a la promoció de l'ús del valencià"**

«La meua riquesa són els meus amics»

William Shakespeare

La riquesa d'una falla són els seus amics, patrocinadors, col·laboradors, empresaris, fallers d'honor, veïnat, fallers i falleres...

Hòmens...
Ayyy...

Xe, però si hem oblidat comunicar quina és la cançó guanyadora del festival!

Guia comercial

Volem agrair l'estimada col·laboració de totes les empreses que formen esta guia comercial i a tots els que han fet possible l'edició d'aquest llibre de falles.

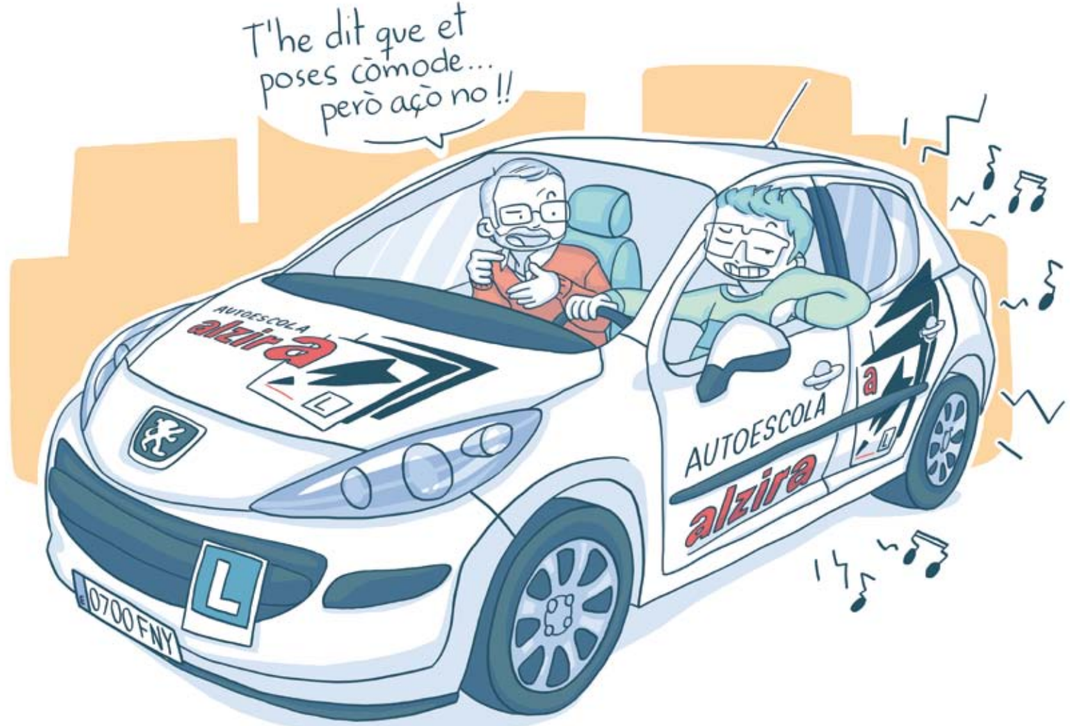

Més de 55 anys formant conductors! (quan es deixen...)

Autoescola Alzira
C/ Bernardo Montalvá, 4 - bajo
46600 Alzira Tel - 96 241 01 83

COTONERA
events
Catering i Restauració

COTONERA ALZIRA Espais renovats i exclusius amb jardins

C/ Guadassuar, s/n 46600 Alzira (Valencia) Tel. 96 241 64 37 / 609 64 74 74
www.cotonera.com cotonera@cotonera.com

COTONERA DEVESA GARDENS Espais màgics en l'Albufera

Carretera del Saler Km.13 46012 (Valencia) Tel. 96 161 11 00 / 674 35 40 30
www.devesagardens.com devesa@cotonera.com

Punt auto
plantxa, pintura, mecànica i electricitat

Pol. ind. Tisneres
Camí de Benicull, s/n
46600 ALZIRA (Valencia)

puntauto@hotmail.com
Sergio 627 427 669
Josep 686 420 386
Jose 606 597 077

REVERT
JOYERAS
Desde 1946
Mayor Santa Catalina, 5 ALZIRA 96 241 11 65

FOTORAÜLCALABUIG
raulcalabuig@gmail.com
96 201 32 71 - 607 95 29 94
C/ Gandia, 11 - Alzira

Pol. Ind. Ctra. Albalat, 1-3 - 46600 ALZIRA (Valencia)
Tel. 96 241 88 65 - Fax 96 241 88 65
http://www.qualitycars.es - E-mail: ventas@qualitycars.es

QualityCars

con estilo propio

www.casalfester.com

Casal Fester

Academia Atenea

sense matrícula

7 € / hora

material inclòs

90% d´aprovats!

grups reduïts

professors natius

c/ Major Santa Caterina,11
46600 Alzira

96 240 50 50
www.academia-atenea.net

RECLAM EDITORIAL
Bones falles!
www.reclameditorial.com • info@reclameditorial.com
LA•ART
www.laartcomunicacion.com
619 619 449 - 687 074 244 • info@laart.com • Alzira (Valencia)
Busco un diseñador profesional
¿Quién puede abrirme una tienda online?
Solo necesito un folleto :)
Voy a renovar el catálogo de mi empresa
Necesito una nueva página web
Quiero un vídeo corporativo para poder dejar a mi competencia sin palabras
Necesito una nueva identidad corporativa
Busco una empresa que me lo dé todo: Diseño. Web. Hosting. Correo. Dominio...
¡Este año nuestro libro de FALLAS será el mejor! O_o
¿Tienes tarjetas de visita?
¿Quién puede hacer crecer mi negocio?
Tengo un producto y quiero diseñar el envoltorio
En mi empresa queremos cambiarlo todo. ¿Por donde empezamos? :)
comunicación
eventosweb
diseño
publicidad

GFS
GRUPO GFS SEGURIDAD
963 · 963 · 445
WWW.GRUPOGFS.ES
ACADEMIA
GFS
FORMACIÓN
OPOSICIONES
SEGURIDAD PRIVADA
CENTRO DE ENTRENAMIENTO
Avenida de la Sobirania Nacional nº8 - Nave H - Alzira 46600 - Valencia

Gedesco

TODO UN MUNDO DE SERVICIOS FINANCIEROS

Te acercamos las mejores soluciones de los mercados internacionales

Anticipo de facturas
Descuento de pagarés
Factoring
Confirming
Préstamos
Créditos
Leasing
Renting

Bienvenidos a un mundo sin peros

900 900 550
www.gedesco.es

CUBE
interiorismo

www.cubeinteriorismo.com
Avda. Generalitat, 52
46680 Algemesí
cubeinteriorismo@gmail.com
Tel. 681 181 595

Bar cafeteria
Danpa

¡Novetat!
A PARTIR D'ARA
MILLOREM
EL SERVICI
OFERINT

MENÚS
DIARIS

A TRIAR
ENTRE:
MENÚS
DE TAPES i
MENÚS
D'ARROSSOS

C/ Lepanto, 55 · ALZIRA · 651 901 617 · 615 207 805
danpabarcafeteria@gmail.com

CRISTOBAL
AUTOESCOLA
CENTRE FORMACIÓ
SEGURIDAD INDUSTRIAL
TRANSPORTE Y LOGISTICA
CURSOS MAQUINARIA
TPC PROFESIONAL DEL CONSTRUCTOR
TRANSPORTE MERCANCIAS PELIGROSAS
SEGURIDAD VIAL
CERTIFICADO APTITUD PROFESIONAL (MERCANCIAS Y VIAJEROS)
TPC

AMPARO CARRIÓ
PÈLS i MÉS
C. Major Sant Agustí,9. Alzira
Telèfon 96 · 240 · 44 · 50
facebook.com/Amparo Carrio
PÈLS i MÉS

Natura VETERINARIS
Nos satisface comunicar, que inauguramos las nuevas instalaciones de la Clínica Natura Veterinaris en C/ Colón nº 22 de Alzira. Ampliamos horarios, introducimos especialidades, servicio de peluquería y visitas a domicilio y a chalets, una nueva consulta exclusiva para gatos, la posibilidad de elección de veterinario y hora de visita, campañas preventivas todo el año para que aprovechéis sus descuentos, facilidades de pago, radiología digital ....y un largo etcétera que os invitamos a conocer.
CAMPAÑAS ANUALES CON DESCUENTO EN/FEB/MARZO: LIMPIEZA BUCAL - ABR/MAYO/JUN: ANALÍTICA ENFERMEDADES INFECCIOSAS
JUL/AG/SEPT: GERIÁTRICOS OCT/NOV/DIC: CASTRACIÓN/ESTERILIZACIÓN. - DESCUENTO PARA FAMILIA NUMEROSA , CRIADORES Y PROTECTORAS
NATURA VETERINARIS Tel. 96 241 83 52 - URGENCIAS: 661 832 348 HORARIO: 9:00-21:00 h - SÁBADO: 9:30-14:00 h

congelados pascual
la calidad nos hace diferentes
CADENA HIPER CONGEL
CONGELADOS PASCUAL S.A.
CENTRAL
C/RAJOLAR S/N - POLIGONO INDUSTRIAL
TEL. 96 243 38 84 - FAX. 96 248 06 29
www.congeladospascual.com

Atención 24h 962492166

Hermanos Martí Dasí, S.L.
SERVICIS FUNERARIS
Av. País Valencià, 81-B
Algemesí (Valencia)

SERVICIOS ECONÓMICOS PERSONALIZADOS

Gb Fito Agricola

Productos fitosanitarios · Abonos · Riego localizado

Pol. Ind. Tisneres · Av. Democracia, 16 · Alzira · Tel. 672 116 103 / 647 681 416

Huellas.
ROTULACION
CREAMOS ! FABRICAMOS ! APLICAMOS !
Sigue nuestro icono en:
HR

CASINO
CATERING
Restauració ▫ Esdeveniments ▫ Celebracions

Dime dónde y cuando y nosotros pondremos el resto.
C/ Muntanya, 24 ☐ 46680 ALGEMESÍ (València) ☐ Telèfons: 96 201 60 02 ☐ 696 870 456

ACD
VFT
X
CENTRO OPTOMÉTRICO NEURO-COGNITIVO MONTRULL
terapia visual
integración neurofisiológica
reeducación auditiva
C/ Els Serrans, 17 · 46680 ALGEMESÍ · Tel. 96 072 83 77
www.centromontrull.es

HIJAS DE CARMEN ESTEVE
96 242 12 05
www.carmenesteve.es

FLORISTERIA
CAROL
nos trasladamos enfrente
Pere Esplugues, 147 · ALZIRA
96 240 44 05
floristeriacarolalzira@gmail.com

Cupe
made by hand
Atelier de bolsos de piel artesanales
Ronda del calvari, 71 · Algemesi · Tel. 610 251 007
www.cupedesign.com

Modesto Ballester, S.L.

DAF

Modesto Ballester, S.L.
Ctra. CV-50, km. 20
Apartado Correos, 74
46600 ALZIRA (Valencia)
Tel.: 96 241 05 32
Fax: 96 241 92 52
modesto@mballester.e.telefonica.net
www.modestoballestersl.es

López Torrijos & Montalvá
CORREDURÍA DE SEGUROS

Patrimoniales:
Hogar, Automóviles, Comercios, Multirriesgo Agrícola

Empresa y técnico:
Multirriesgo Empresa, Responsabilidad Civil,
Todo riesgo de la Construcción, Seguro Decenal,
Transportes Terrestres y Marítimos, Avería de Maquinaria

Personales:
Vida, Accidentes, Jubilación y Pensiones, Decesos

www.lopez-torrijos.com

ALMANSA
OFICINA CENTRAL
Teléfono: 967 343 298
C/ Vicente Aleixandre, 16 • 02640 • Almansa (Albacete)

ALZIRA
DIRECCIÓN COMERCIAL
Teléfono: 962 413 986
C/ General Dolz, 10 • 46600 • Alzira (Valencia)

VALENCIA
Teléfono: 963 485 369
Avda. del Ecuador, 103 - B • 46025 • Valencia

ALBACETE
Teléfono: 967 219 832
C/ Mayor, 32 4º • 02001 • Albacete

GANDÍA
Teléfono: 960 809 020
C/ Alfaro, 2 Ent. B • 46701 • Gandía (Valencia)

ALICANTE
Teléfono: 965 920 413
C/ Pintor Lorenzo Casanova, 32 1º C • 03003 • Alicante

mosset
mediterrani

XÀTIVA: 96 227 61 12 (Calle Ausiàs March ,11)
XÀTIVA: 96 228 06 18 (Calle República Argentina , 15)

ALZIRA: 96 201 88 98
(Avenida Santos Patronos, 13)

Todo tipo de arroces, pastas, carnes,
pescados, ensaladas, tapas, guarniciones y postres.
también puedes encargarnos tus comidas para todo tipo de eventos,
celebraciones familiares, cumpleaños, fiestas, eventos, catering....

parla'm
en valencià

Jo parle en valencià.
Per què no ajudar a
parlar-lo a altra gent?

Me gustaría
aprender a hablar
en valenciano

¿Quieres hablar en valenciano?
¿Voulez-vous parler le valencien?
Do you want to speak Valencian?
Vrei să înveți să vorbești valenciană?
هل تريد أن تتكلم بالبلنسية؟

Col·labora:
escola valenciana
FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA

Col·laboren:
bancaixa
Obra Social

voluntariat
pel valencià

96 340 70 60
www.voluntariatpelvalencia.org
info@voluntariatpelvalencia.org

JOSÉCAMEO
FOTÓGRAFO INDUSTRIAL & PUBLICITARIO

LYCSOLUCIONESDIGITALES

Pol. Industrial del Real · C/ Maestro Gea,11
46727 Real de Gandia · Valencia
Tel. 96 287 09 78
Móvil 607 641 429
fotolyc@fotolyc.com www.fotolyc.com

Mariano Escudero, s.l.

FABRICANTE DE MATERIAL APÍCOLA

Tels. (+34) 96 243 17 67 Fax (+34) 96 243 18 35
C/. Santa Bárbara 108/110
46740 Carcaixent (Valencia-España)

www.marianoescudero.com
E-mail: comercial@marianoescudero.com
administracion@marianoescudero.com

MOBLES ALFONSO S.L.

DECORACIÓ - INTERIORISME

Faustino Blasco, 13 - Tel. y Fax: 96 241 02 94
46600 ALZIRA (València)

Adeslas
SegurCaixa

ADESALZI
Avda. Hispanidad 3, bajo
46600 ALZIRA Valencia
Tel. 96 241 64 11
M. 678 619 589 (Silvia)
M. 678 619 590 (Delia)

ENRIQUESALOM
FOTOGRAFIA I VIDEO

www.enriquesalom.com
Email: esalom64@gmail.com

661557434 - Dr. Vicente Segura, 28 - Alzira

TIENDA ESPECIALIZADA EN HÍPICA
TOT PER AL CAVALL
ANTONIO MICÓ GARCÍA
VENTA DE MATERIAL DE EQUITACIÓN
EN GENERAL.

CENTRE D'ESTUDIS
MASTER

SUSANA MARCH
AMPARO CASTILLO

DOCTOR VICENTE SEGURA, 24
ALZIRA
TEL: 96 240 40 14

ammar
VETERINARIA

Tlf. **96 201 68 36** - Urgencia. **627 393 415**
veterinaria.ammar@gmail.com
C/ Pere Esplugues 27, Alzira

Horario: L-V (10:00h - 13:30h;
17:00h - 20:30h)
S (10:00h - 13:30h)

CEP S.L. Construccions Eliseo Pla

construcció
promoció
inmobiliaria
manteniment integral

cep@cepsl.com
Tel. 96 245 04 71-96 245 26 22
Avda. de l´estació nº 4
46270 - Vva de Castellón

Kram ACCESIBILIDAD

SILLAS
Y PLATAFORMAS
SALVAESCALERAS

PIDANOS
PRESUPUESTO
SIN COMPROMISO

Tel.: 96 114 91 23 / 646 48 11 35
kram@kramaccesibilidad.com
C/ Lepanto, 58 bajo 46600 ALZIRA (Valencia)
www.kramaccesibilidad.com

SEINA
servicis i instal·lacions

+34 607 196 030
+34 962 415 830
antonio@seina.es

C/ Benito Pérez Galdós, 27
46600 ALZIRA Valencia

OBRIM
tots els matins
i totes
les vesprades.
caixa popular
C/ Gandia, 23 Tel. 96 245 58 77 ALZIRA

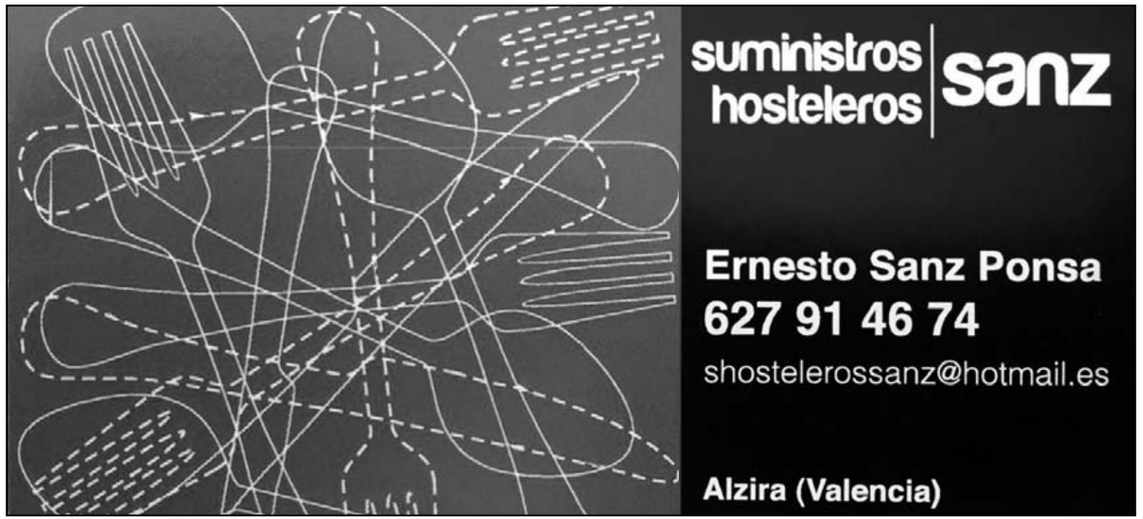
suministros hosteleros
sanz
Ernesto Sanz Ponsa
627 91 46 74
shostelerossanz@hotmail.es
Alzira (Valencia)

trentacinc formiguetes
- UNA LLIBRERIA -
Llibres de lectura, text, idiomes, infantil i juvenil
material educatiu, jocs didàctics, tallers...
C/ Calderón de la Barca, 9 - Tel. 962.417.991 - Alzira

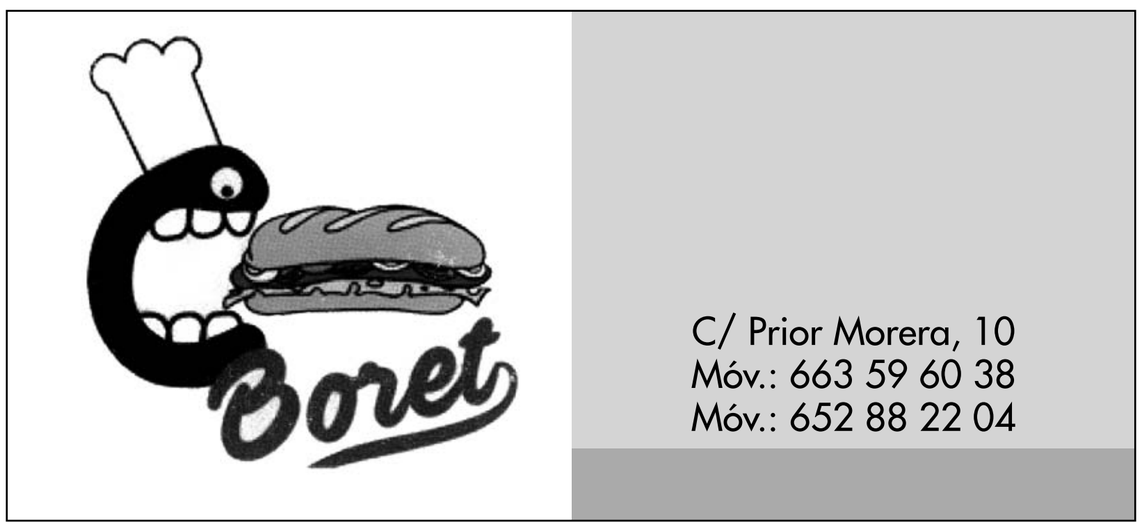
Boret
C/ Prior Morera, 10
Móv.: 663 59 60 38
Móv.: 652 88 22 04

OFITEC

ORGANIZACIÓN FINANCIERA Y TÉCNICA DE EMPRESAS, S.A.
CONSULTORÍA TRIBUTARIA, ECONÓMICA Y LABORAL

Avda. Luis Suñer, 15 entresuelo · 46600 ALZIRA
Tel. 96 245 50 84 Fax 96 240 21 34 e-mail: ofitec@grupofitec.com

hupaMader

PUERTAS DE ENTRADA · PUERTAS INTERIORES · HERRAJES
COCINAS Y ACCESORIOS · ARMARIOS EMPOTRADOS
VESTIDORES · PARQUET · MUEBLES DE BAÑO A MEDIDA

647 94 77 06 - 651 16 27 18 C/Tetuán 66, derecha · ALZIRA

Clima Font

EDUARDO BARBERÁ COLOMER
C/ REY D. JAIME, 5 - 46600 ALZIRA (VALENCIA) - TEL. 615 259 123

Farinetes®
ROSQUILLETAS
HECHAS A MANO
PIPAS, CACAHUETE, CEREALES, INTEGRALES Y QUESO

NUEVAS INSTALACIONES:
Avda. del Dret d'Associació, 37
Tfno. 96 321 19 93 - Fax 901 70 74 11
farinetes@farinetes.es
46600 ALZIRA (VALENCIA)

Arual
estilistes
PELUQUERIA / ESTETICA / QUIROMASAJE
(UNISEX)
ghd Distribuidor oficial KÉRASTASE
C/Barrio Sta. Catalina, 23
46600 ALZIRA (Valencia)
Tel: 960704585
620540237

SAN GRAFICAS BERNARDO, S.L.
IMPRENTA - PAPELERÍA
LIBRERÍA - FOTOCOPIAS
SELLOS DE CAUCHO
FAX PÚBLICO
IMPRESIÓN DIGITAL - OFFSET - TIPOGRAFÍA
Vajillas y Cubierto de Plástico, Monouso, Papeles Higiénicos, Servilletas
y derivados para Hostelería y Doméstico y Sellos de Caucho
Mayor San Agustín, 46
Tel. y Fax 96 240 12 08 – ALZIRA
Figueras, 30
Tel. y Fax 96 241 03 36 – ALZIRA

CENTRONET
TINTORERIA ECOLOGICA
ESPECIALISTES EN LA NETEJA DE PECES DE ROBA I TEXTILS DE LA LLAR
NETEJEM EL TEU VESTIT DE FALLERA
Plaça de la Societat Musical, 5 – ALZIRA – Tel. 962.415.943

M4NDELA
High quality
BURGERS
Plaza General Dolz Nº18
Abierto de martes a domingo
Abrimos todo el día
Reservas y servicio a domicilio
962567971 @M4ndela
Hamburguesas y salsas caseras
Gran variedad de cervezas
Celebramos reuniones y fiestas

MICELA
HigieneTécnica

Polígono Industrial "EL RACÓ"
C/DE LLEVANT 4 - NAVES A-B
46612 CORBERA (VLC)

PIROTECNIA VALENCIANA
J.M. Crespo Vidal

DESPACHO
Mare de Déu dels Desamparats,1 • LLANERA DE RANES
Tel. 96 225 46 29

FÁBRICA
Partida de la Mina • LLANERA DE RANES
Tel. 96 213 21 06 • Móvil. 607 31 05 87

CONCESIONARIO MULTIMARCA OFICIAL

KIA MOTORS The Power to Surprise
MITSUBISHI
ŠKODA
CHEVROLET
SUZUKI

Servicio de mantenimiento oficial
Gestión de garantías
Reparación integral - Mecánica - Electricidad - Plancha y pintura
Recambios originales - Servicio de neumáticos

C/ Gandía, 20 - 46600 ALZIRA (Valencia) -Tel.: 96 241 10 76 - 96 241 45 70 - 96 241 45 92

Vicente Esteve Ferrer

Corredor de Seguros
Asesor Fiscal
Graduado Social
A.P.I.

Plaza Generalitat, 2 - Entlo. D - Tel. 96 241 84 58 - Fax 96 240 29 72 - 46600 ALZIRA (Valencia)

Laia Joies

VENDA I REPARACIÓ

Tetuán, 58 - Tel. 96 241 94 52 - Alzira

MAGISTRAL
Informátic@

Informática Integral
para Empresas y Particulares

www.magistralsl.com

C/. Joanot Martorell, 1 bajo - 45260 L'Alcùdia
96 299 73 52 - magistral@magistralsl.com

CAFE FORO
TU PUNTO DE ENCUENTRO

www.huewo.com

Domingo: Jazz en directo
20 h. - 22 h.

Pza. Sociedad Musical, 3 - ALZIRA

Agustín y Amaia

ORFEBRES
Trabajos personalizados
Peinetas y Aderezos Artesanales

C/ Molinet, 26
46680 Algemesí (Valencia)
Tel. 96 248 22 52
www.agustinyamaia.es
artesania@agustinyamaia.es

síguenos en:

Alzicasa
AGENCIA INMOBILIARIA

Avda. Hispanidad, 8 bajo · 46600 ALZIRA (Valencia)
T 96 241 90 64 · F 96 241 75 75
alzicasa@alzicasa.com www.alzicasa.com

CLINICA DENTAL VALLS

Dr. Alejandro Valls Benavent

96 240 20 15

Pedro Esplugues, 6 - bajo **46600 ALZIRA**

Robert Joyero

B. Pérez Galdós, 17
Tel. 96 241 26 75
46600 ALZIRA (Valencia)

alzilex asesores
fiscal laboral y contable

C/ Mayor San Agustín, nº 33
46600 ALZIRA - VALENCIA
Tel.: 96 240 10 72
Fax: 96 240 05 73
info@alzilex.com

Massimo di Bari
MASSIMO DI BARI ITALIAN DESING MASSIMO DI BARI CALZATURE ITALIANE
Calzado de diseño directamente de Italia
C/ F. Blasco nº 4 - ALZIRA...
Tel.: 96 240 16 03
C/ B. Estación nº 1 - XATIVA...
Tel.: 96 228 37 31

Fontaneria Alzira, s.l.
FONT ALZI
Fontaneria, calefacció i aire condicionat
Mòbil: 625 58 97 90 . miguelfontalzi@hotmail.com
C/ Caietà Gómez España, 95 baix
46600 Alzira (València) - Tel.: 96 240 44 90

ricardo auto-escuela
Te ofrecemos cursos C.A.P.
CON NOSOTROS TODOS LOS PERMISOS

Benito Pérez Galdós, 54
46600 ALZIRA
Tfno. 962.412.434

Jaime de Olid, 20
46600 ALZIRA
Tfno. 962.403.906

ALZIRA - CARCAIXENT
www.aericardo.com
www.facebook.com/autoescuelaricardo.xativaalzira

La Cambra
Ropa interior - hogar - uniformes escolares
Colón Nº 32
Alzira
Valencia

Blasmetal Aluminis, s.l.

Av. Carcaixent, 51 • Ctra. Vilella, 10
Tel.: 96 240 22 41 • Fax: 241 60 50
46600 Alzira (València)
blasmetalsl@movistar.es

LA LLOTJA peixateria

PEIX FRESC
DIRECTE DE LLOTJA
A BON PREU

Major Sant Agustí, 11 - Tel. 96 201 21 99
46600 ALZIRA (Valencia)

CAFETERÍA FORTES

desayunos - almuerzos
viernes tapeo

C/ Mayor San Agustín, 67 (Plaza Dolz)
46600 ALZIRA Valencia

Mucho más que matemáticas y lectura

Autonomía en el aprendizaje
Hábito de estudio
Concentración
Confianza en uno mismo
Motivación para aprender

Con nuestro sistema de aprendizaje totalmente personalizado, es posible comenzar a partir de los 2 años de edad.

902 190 275
www.kumon.es

Centro Kumon Alzira
C/ Mayor San Agustín, 27, bajo
46600 Alzira
Carmina Gil
962 401 566 / 627 595 442

Infórmate de nuestras promociones

Más de 11.000.000 de alumnos en todo el mundo ya lo han probado.

KUMON

Recambios
LA COSTERA

CYM automoció s.l.

Verge de la Murta 8 · ALZIRA · 96 241 35 13 · cym@cymauto.com

MIGUEL electrodomésticos

Tel. 962 415 679
miguel.electrodomesticos@gmail.com
MIGUelectrodomésticos#

ELEVACIONES ROSELL SL

698279678

ELEVACIONESROSELL@GMAIL.COM

OFICINAS: SALVADOR SANTAMARÍA, 31 46600 ALZIRA

peluqueria/
maria teresa olmos

sagunto, 8 alzira
96 241 28 62

Pedro Esplugues, 98 • Tel. 96 240 49 30 • 46600 ALZIRA
Plaza Societat Musical, 9 • Tel. 96 240 34 24 • 46600 ALZIRA

Albado
pastisseria
1905

clAri

encuadernaciones y reprografía
clAri, c.b.

c/peris, 12 46600 alzira (valencia) 96 240 25 79 enc.clari@hotmail.es

RECAMBIOS AUTOMÓVILES
LUBRICANTES - RODAMIENTOS

Cecauto

Recambios Salvador Gómez S.L.

C.I.F.: B--46472213

46600 ALZIRA
Sagunto, 68
Tel. 96 241 08 62 - Fax 96 241 87 62

E-mail: rcsgomez@cecauto.com

46680 ALGEMESÍ
Dels Arbres, 70
Tel. 96 242 15 56

euler
Centre d'Estudis

Benito Pérez Galdós, 41
Tel./fax 96 241 42 15
46600 ALZIRA (Valencia)
correo-e: ceeuler@eresmas.com

CURSOS DEL SERVEF DE FORMACIÓ OCUPACIONAL I CONTÍNUA
CURSOS PER A EMPRESES BONIFICATS - FUNDACIÓ TRIPARTITA
(Opció de cursos a mida)

FORMACIÓ PRIVADA:
Recuperació d'assignatures pendents.
Primària – E.S.O - Batxiller - Mòduls Mitjà
I Superior – Facultats.
Opció de Classes particulars.

CURSOS PRIVATS:
Mecanografia - Informàtica - Autocad - Photoshop
Comptabilitat - Fiscalitat Pyme - Recursos Humans
Nòmines i Seguretat Socials -Gestió De Qualitat - Prevenció
De Riscos Laborals (Per a l'obtenció de la TPC).

SUPER JUGUETE

FIRA MOBLE
SALES SOLAZ S.L.
Muebles de las primeras marcas a los mejores precios

Av. de la Libertad nº8
(Antigua Carretera Albalat)
46600 Alzira
Frente Cines "El Punt"
Telf: 96 240 43 02
Fax: 96 240 37 04

INDUSTRIAS
SALES - PINLAC
Pinturas, Lacas y Barnices
INDUSTRIAS SALES - PINLAC, S.L.
C.I.F.: B-98590664
Polígono Nº 2 - c/. Tribunal Constitucional, Nº 20-22-24
TELF.- 962 41 22 61 (46600) ALZIRA VALENCIA
E-mail: <industrias.sales@gmail.com>

LA BOTIGA DEL RANDERO
FERNÀNDEZ & MARTÍ

Merceria - Especialitats en "randes" d'alta qualitat

c/ Hort dels Frares, 29 - Tel. 96 240 07 45 - 46600 ALZIRA (València)

La nit de Sant Josep

Absurdament el cel s'omplia de jardins.
Esclataven les altes carcasses de les falles.
Tota València era una foguera alegre:
ens donava la festa i la fàcil metàfora.
Jo cenyia la teua cintura en la penombra...

Músiques populars pujaven per les cuixes.
S'obrien damunt nostre els jardins instantanis
Recolzats en el ferro de la barana, veiem
la ciutat com un bosc. Vacil·laven els llums
dels castells en els teus ulls...

No cenyia la teua adorable cintura.

L'un al costat de l'altre, contemplàvem València.
Vaig sentir el teu braç que buscava el meu braç.
Fa deu anys, fa vint anys, fa trenta anys, jo no ho sé.
Era en una terrassa humil en els afores.
Tots els veïns pujaren i miraven València.
Els agradava molt la nit de Sant Josep.

Vicent Andrés Estellés
Música: Paco Muñoz

TAO TRAVÉS 2017
a la seua disposició en

www.fallamalva.com
https://www.youtube.com/channel/UCEj_dtlg_OfsdNwkSQ4WJ9g

ASSOCIACIÓ CULTURAL
FALLA PLAÇA MALVA